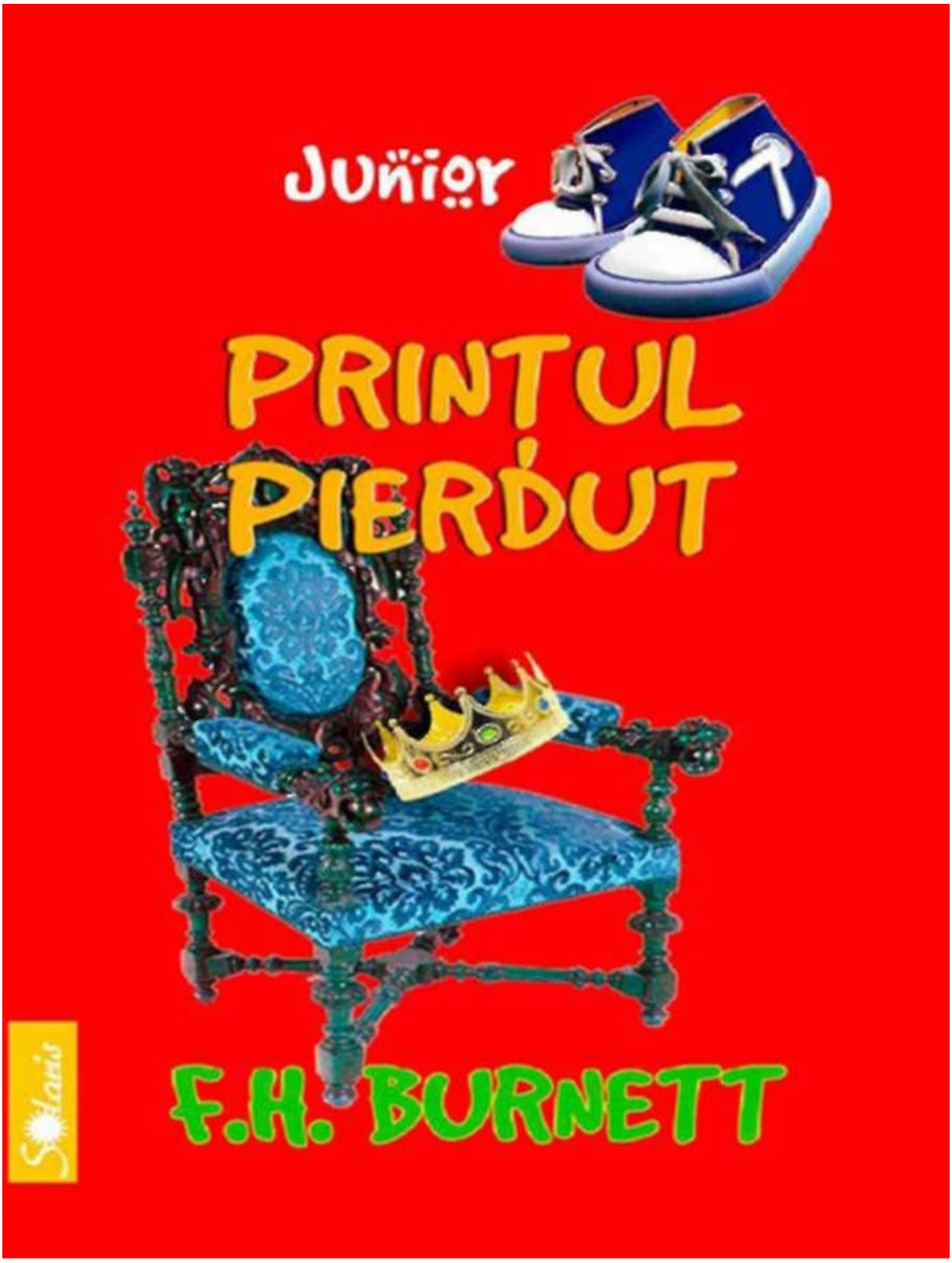


**PRINŢUL PIERDUT**
FRANCES HODGSON BURNETT

*The Lost Prince (1915)*
*Traducere: Silvia G. Constantin*
*+12ani*

*Marco, eroul povestirii de față, este fiul ultimului rege legitim al Samaviei. Alături de prietenul său, supranumit Șobolanul, călătorește prin toată lumea ca să vestească începutul unei noi epoci pentru țara lui, ruinată de războaie interne și de lupte pentru tron.*

**Cuprins**

I. NOII CHIRIAŞI DE LA PHILIBERT PLACE NR. 7....3
II. UN TÂNĂR CETĂŢEAN AL LUMII....6
III. LEGENDA PRINŢULUI PIERDUT....9
IV. ŞOBOLANUL....13
V. „TĂCEREA ESTE ORDINUL ÎN CONTINUARE"....20
VI. INSTRUCŢIA ŞI GRUPUL SECRET....24
VII. „FELINARUL ESTE APRINS!"....31
VIII. UN JOC ANTRENANT....36
IX. „NU ESTE UN JOC"....40
X. ŞOBOLANUL ŞI SAMAVIA....44
XI. „VINO CU MINE"....48
XII. „DOAR DOI BĂIEŢI"....50
XIII. LORISTAN PARTICIPĂ LA O INSTRUCŢIE A ESCADRONULUI, IAR MARCO FACE CUNOŞTINŢĂ CU O SAMAVIANĂ....55
XIV. MARCO NU RĂSPUNDE....61
XV. UN SUNET ÎN VIS....67
XVI. ŞOBOLANUL SARE ÎN AJUTOR....69
XVII. „ESTE UN SEMN FOARTE RĂU"....72
XVIII. ORAŞE ŞI CHIPURI....74
XIX. „ASTA E UNA!"....78
XX. MARCO MERGE LA OPERĂ....83
XXI. „AJUTOR!"....87
XXII. VEGHE DE NOAPTE....95
XXIII. CORNUL DE ARGINT....102
XXIV. „CUM ÎL VOM GĂSI?"....108
XXV. UN GLAS ÎN NOAPTE....112
XXVI. PESTE GRANIŢĂ....118
XXVII. „ESTE PRINŢUL PIERDUT! ESTE IVOR!"....123
XXVIII. „EXTRA! EXTRA! EXTRA!"....126
XXIX. ÎNTRE NOAPTE ŞI ZI....130
XXX. JOCUL IA SFÂRŞIT....135
XXXI. „FIUL LUI STEFAN LORISTAN"....138

## I. NOII CHIRIAŞI DE LA PHILIBERT PLACE NR. 7

Sunt multe şiraguri mohorâte şi dubioase de case urâte în anumite părţi ale Londrei, dar cu siguranţă că nu putea exista vreun şirag mai urât sau mai dubios ca Philibert Place. Se spuneau poveşti că fusese mai atrăgător cândva, dar aceasta fusese cu atât de mult timp în urmă, încât nimeni nu îşi amintea. Ele stăteau în spatele fâşiilor lor de grădini întunecate, înguste, neîngrijite, fumegânde, ale căror grilaje de fier rupte se presupunea că le protejează de traficul în valuri al unui drum care întotdeauna vuia de zdrăngănitul autobuzelor, taxiurilor, căruţelor şi camionetelor şi de trecerea oamenilor care erau îmbrăcaţi zdrenţăros şi arătau de parcă fie se duceau la muncă grea, fie veneau de la ea, sau grăbindu—se să vadă dacă nu pot găsi ceva de făcut ca să nu ajungă să le fie foame. Frontoanele din cărămidă ale caselor erau înnegrite de fum, ferestrele erau aproape toate murdare şi acoperite cu perdele ponosite, sau nu aveau nici un fel de perdele, iar fâşiile de pământ, care create pentru creşterea florilor, fuseseră călcate în picioare până la stadiul de pământ gol, în care până şi buruienile uitaseră să crească. Una dintre fâşii era folosită ca grădină de un tăietor de piatră şi monumente ieftine — cruci şi plăci funerare erau scoase la vânzare, purtând inscripţii începând astfel: „Cu Sfinţenie în Memoria lui..." Altul avea stive de lemnărie în ea, altcineva expunea mobilă la mâna a doua, scaune cu picioare nesigure, canapele cu umplutură din păr de cal ce ieşea în afară prin găuri în tapiţerie, oglinzi cu pete sau spărturi în ele. Interioarele caselor erau la fel de mohorâte ca şi exterioarele. Erau toate asemănătoare. La fiecare, un coridor de intrare întunecat ducea la o scară îngustă urcând spre dormitoare şi la trepte care coborau într—o bucătărie de la subsol. Dormitoarele din spate dădeau în curţi mici, pline de funingine, cu dale, unde pisici slabe se certau sau stăteau pe coama zidurilor de cărămizi sperând că vor simţi cândva soarele; camerele din faţă dădeau înspre drumul zgomotos şi prin ferestrele lor venea urletul şi vuietul lui. Era prăpădit şi lipsit de veselie în cele mai strălucitoare zile, iar în cele ceţoase şi ploioase era cel mai nenorocit loc din Londra.

Cel puţin aşa credea un băiat în timp ce stătea lângă grilajul din fier privind la trecători în dimineaţa când începe această povestire, care era de asemenea dimineaţa după ce el fusese adus de tatăl său ca să locuiască în salonul din spate al casei nr. 7 ca chiriaş.

Avea în jur de doisprezece ani, numele său fiind Marco Loristan şi era genul de băiat la care oamenii se uită şi a doua oară după ce l—au văzut prima dată. În primul rând, era un băiat foarte mare — înalt pentru anii lui şi cu o carură deosebit de puternică. Umerii săi erau largi, iar braţele şi picioarele lungi şi puternice. Era destul de obişnuit să—i audă pe oameni spunând, când se uitau la el, „Ce băiat voinic şi frumos!" Şi apoi ei se uitau din nou la faţa lui. Nu era o faţă englezească sau una americană şi era foarte întunecată la culoare. Trăsăturile sale erau puternice, părul lui negru creştea pe cap ca un preş, ochii erau mari şi adânci şi priveau printre gene dese, drepte, negre. Nu era un băiat englez pe cât se putea închipui, şi o persoană cu simţul observaţiei ar fi fost izbită de un fel de înfăţişare TĂCUTĂ exprimată de întreaga lui faţă, o fizionomie care sugera că nu era un băiat care vorbea mult.

Înfăţişarea era în special evidentă în această dimineaţă, când el stătea în faţa grilajului din fier. Lucrurile la care se gândea erau de o asemenea natură încât aduceau pe chipul lui de băiat de doisprezece ani o expresie necopilărească.

Se gândea la călătoria lungă, precipitată pe care el, tatăl lui şi bătrânul lor servitor Lazarus o făcuseră în timpul ultimelor zile — călătoria din Rusia. Înghesuiţi într—un compartiment îngust de la clasa a treia, ei goniseră de—a latul continentului, de parcă ceva important sau groaznic îi mâna şi iată —i acum, instalaţi în Londra, de parcă urmau să trăiască pentru totdeauna în Philibert Place nr. 7. El ştia, totuşi, că deşi s—ar putea să stea un an, era la fel de probabil ca, în mijlocul unei nopţi, tatăl său sau Lazarus să îl trezească din somn şi să—i spună: „Scoală—te — îmbracă—te repede. Trebuie să plecăm imediat." Câteva zile mai târziu, ar putea fi în St. Petersburg, Berlin, Viena sau Budapesta, înghesuiţi în vreo casă sărăcăcioasă la fel de dărăpănată şi inconfortabilă precum Philibert Place nr. 7.

Îşi trecu mâna peste frunte în timp ce se gândea la asta şi privea autobuzele. Viaţa lui stranie şi apropierea strânsă de tatăl său l—au făcut mult mai matur decât vârsta sa, dar el era numai un băiat până la urmă şi tot misterul lucrurilor era uneori foarte apăsător pentru el şi îl făcea să se adâncească în gânduri.

Nici măcar într—una din multele ţări pe care le ştia nu întâlnise un băiat a cărui viaţă să fie cât de

puţin asemănătoare cu a lui. Alţi băieţi aveau cămine în care trăiau an după an, mergeau la şcoală în mod regulat şi se jucau cu alţi băieţi şi vorbeau liber despre lucrurile care li se întâmplaseră şi despre călătoriile pe care la făcuseră. Când el rămânea într—un loc suficient de mult timp ca să îşi facă puţini prieteni, ştia că nu trebuie niciodată să uite că întreaga sa existenţă era un fel de secret a cărui siguranţă depindea de propria sa tăcere şi discreţie.

Aceasta se datora promisiunilor pe care le făcuse tatălui său şi ele erau primul lucru pe care şi—l amintea. Nu că ar fi regretat vreodată ceva în legătură cu tatăl său. Gândindu—se la asta, îşi ridică în sus capul negru. Nici unul dintre ceilalţi băieţi nu avea un astfel de tată, nici măcar unul dintre ei. Tatăl său era idolul său şi şeful său. Rareori îl văzuse fără haine sărăcăcioase şi tocite, dar de asemenea nu—l văzuse niciodată când, în ciuda hainei tocite şi a rufăriei zdrenţuite, să nu fi ieşit în evidenţă printre toţi ceilalţi ca fiind mai distins decât cei mai notabili dintre ei. Când mergea pe stradă oamenii se întorceau să se uite la el de mai multe ori decât se întorceau ca să se uite la Marco, iar băiatul simţea că asta nu se datora doar faptului că era un om voinic cu o faţă frumoasă, întunecată, ci pentru că arăta, oarecum, de parcă fusese născut ca să comande armate, de parcă nimeni nu se gândea să nu—i dea ascultare. Totuşi Marco nu—l văzuse comandând pe nimeni, iar ei fuseseră dintotdeauna săraci şi îmbrăcaţi ponosit şi destul de des prost hrăniţi. Dar chiar dacă se aflau într—o ţară sau alta şi în orice locşor întunecat păreau să se ascundă, puţinii oameni pe care îi vedeau îl tratau cu un fel de deferenţă şi aproape întotdeauna stăteau în picioare când se aflau în prezenţa lui, doar dacă el îi poftea să se aşeze.

„Asta se întâmplă pentru că el este un patriot, iar patrioţii sunt respectaţi", îşi spusese băiatul.

El însuşi dorea să fie un patriot, deşi nu îşi văzuse niciodată ţara, Samavia. O cunoştea bine, totuşi. Tatăl său îi vorbise despre ea chiar din acea zi când el făcuse promisiunile. El îl învăţase să o cunoască ajutându—l să studieze hărţi detaliate şi ciudate ale ei — hărţi ale oraşelor, hărţi ale munţilor, hărţi ale drumurilor. Îi spusese povestiri despre nedreptăţile comise împotriva poporului său, despre suferinţele oamenilor şi luptele pentru libertate şi, mai presus de orice, despre curajul lor de neînvins. Când vorbeau împreună despre istoria Samaviei, sângele de copil al lui Marco îi clocotea în vine şi el ştia întotdeauna, după privirea din ochii tatălui său, că şi sângele lui clocotea. Compatrioţii săi fuseseră jefuiţi şi omorâţi în urma a mii de cruzimi şi prin înfometare, dar sufletele lor nu fuseseră niciodată cucerite şi, în toţi anii în care naţiuni mai puternice îi zdrobiseră şi îi supuseseră, ei nu încetaseră nici o clipă să se lupte ca să se elibereze şi să stea neatârnaţi, aşa cum samavienii stătuseră cu secole în urmă.

—De ce să nu trăim acolo? strigase Marco în ziua în care fuseseră făcute promisiunile. De ce nu ne întoarcem ca să luptăm? Când o să fiu mare, voi fi soldat şi voi muri pentru Samavia.

—Noi suntem dintre aceia care trebuie să trăiască pentru Samavia! Să muncim zi şi noapte, îi răspunsese tatăl său; să nu ne cruţăm, să ne antrenăm trupurile şi sufletele, folosindu—ne creierul, învăţând ce lucruri sunt cele mai bune de făcut pentru poporul şi ţara noastră. Chiar şi exilaţii pot fi soldaţi samavieni — eu sunt unul, şi tu trebuie să fii unul.

—Noi suntem exilaţi? întrebă Marco.

—Da, a venit răspunsul. Dar chiar dacă nu punem niciodată piciorul pe pământ samavian, trebuie să ne dăm vieţile pentru el. Eu mi—am dat—o pe a mea de la şaisprezece ani. O voi da până când mor.

—Nu ai trăit niciodată acolo? spuse Marco. O expresie stranie apăru pe faţa tatălui său.

—Nu, răspunse el şi nu mai spuse nimic. Marco, privindu—l, ştiu că nu trebuie să mai pună întrebarea din nou.

Următoarele cuvinte pe care le—a grăit tatăl său au fost referitoare la promisiuni. Marco era un băieţel destul de mic pe atunci, dar a înţeles solemnitatea lor şi a simţit că i se făcea o onoare de parcă ar fi fost un om mare.

—Când vei fi bărbat, vei şti tot ceea ce doreşti să ştii, spusese Loristan. Acum eşti copil şi mintea ta nu trebuie să fie împovărată. Dar trebuie să îţi joci rolul. Un copil uită uneori că vorbele pot fi periculoase. Trebuie să îmi promiţi că nu vei uita aceasta niciodată. Oriunde te—ai afla, dacă ai tovarăşi de joacă, trebuie să—ţi aminteşti să păstrezi tăcerea referitor la multe lucruri. Nu trebuie să vorbeşte despre ceea ce fac eu, sau despre oamenii care au venit să mă vadă. Nu trebuie să menţionezi lucrurile din viaţa ta care o fac diferită de vieţile altor băieţi. Trebui să reţii faptul că există un secret pe care un cuvânt nesăbuit din partea ta l—ar putea trăda. Tu eşti un samavian şi au fost samavieni care au preferat să moară de o mie de ori decât să trădeze un secret. Trebuie să înveţi să te supui fără

întrebări, ca şi cum ai fi un soldat. Acum trebuie să depui un jurământ de loialitate.

Se ridică din scaun şi se duse într—un colţ al camerei. Îngenunche, întoarse covorul, ridică o scândură şi luă ceva de sub ea. Era o sabie şi, cum se întoarse către Marco, o scoase din teacă. Trupul mic, puternic al copilului deveni rigid şi se îndreptă, ochii săi mari, adânci sclipiră. Trebuia să depună jurământul de loialitate pe o sabie, ca şi cum ar fi fost bărbat. Nu ştiu că mânuţa sa se deschise şi se închise cu o strânsoare ca un cleşte, deoarece mulţi din sângele lui purtaseră săbii de secole şi se luptaseră cu ele.

Loristan i—a dat arma mare, dezgolită şi a rămas drept în faţa lui.

—Repetă aceste cuvinte după mine, propoziţie cu propoziţie! ordonă el. Şi în timp ce tatăl său vorbea, Marco făcea ecou fiecărui cuvânt, sonor şi clar.

—Această sabie din mâna mea — pentru Samavia!

—Inima din pieptul meu — pentru Samavia!

—Iuţeala privirii mele, gândul minţii mele, esenţa vieţii mele — pentru Samavia.

—Acum creşte un bărbat pentru Samavia.

—Domnul fie slăvit!

Apoi Loristan îşi puse mâna pe umărul copilului şi faţa sa întunecată arăta aproape fioros de mândră.

—Din acest ceas, spuse el, tu şi eu suntem camarazi de arme. Şi din acea zi până la cea când el stătea lângă grilajul din fier rupt de la Philibert Place nr. 7, Marco nu uitase nici măcar o clipă.

## II. UN TÂNĂR CETĂŢEAN AL LUMII

Fusese în Londra de mai multe ori înainte, dar nu la locuinţele din Philibert Place. Când era adus pentru a doua sau a treia oară într—un târg sau oraş, deja ştia că locuinţa la care era dus se afla într—un cartier nou pentru el şi nu va mai vedea din nou oamenii pe care îi văzuse mai înainte. Legăturile slabe care se formau uneori între el şi alţi copii la fel necăjiţi şi săraci ca el se rupeau cu uşurinţă. Tatăl său, totuşi, nu îi interzisese niciodată să facă cunoştinţe întâmplătoare. De fapt, el îi spusese că avea motive să nu—şi dorească să se ţină departe de alţi băieţi. Singura barieră care trebuie să existe între ei este cea a tăcerii referitoare la preumblările lui dintr—o ţară într—alta. Alţi băieţi la fel de săraci ca şi el nu făceau călătorii constante, prin urmare nu va lipsi nimic din discuţiile lor ca între băieţi dacă omitea orice menţiune a acestora. Când era în Rusia, trebuia să vorbească numai despre locuri din Rusia, oameni şi obiceiuri de acolo. Când era în Franţa, Germania, Austria sau Anglia, trebuia să facă acelaşi lucru. Nu ştia când a învăţat engleză, franceză, germană, italiană şi rusă. Părea să fi crescut în mijlocul unor limbi schimbătoare care îi păreau toate familiare, aşa cum le sunt familiare copiilor limbile cu care au trăit, până când nici una nu mai pare mai puţin cunoscută decât celelalte. El îşi amintea, totuşi, că tatăl său fusese de neclintit în atenţia faţă de pronunţia lui şi metoda de vorbire a limbii oricărei ţări în care se întâmpla să trăiască.

—Nu trebuie să pari străin în nici o ţară, îi spusese el. Este necesar. Când eşti în Anglia, nu trebuie să ştii franceză şi germană, sau altceva în afară de engleză.

Odată, pe când avea şapte sau opt ani, un băiat îl întrebase ce muncea tatăl său.

—Tatăl lui este tâmplar şi m—a întrebat dacă şi tatăl meu este, i—a povestit Marco lui Loristan. Am spus că nu eşti. Apoi a întrebat dacă eşti cizmar şi altul a spus că ai putea fi zidar sau croitor — şi n—am ştiut ce să le spun.

Marco se jucase pe afară, pe o stradă londoneză, şi—a pus apoi o mânuţă murdară pe braţul tatălui său, strângându—l aproape cu sălbăticie.

—Am vrut să spun că tu nu eşti ca taţii lor, absolut deloc. Ştiu că nu eşti, deşi eşti aproape la fel de sărac. Nu eşti zidar sau cizmar, ci un patriot — nu ai putea fi doar un zidar — tu!

A spus—o într—un mod măreţ şi cu o indignare ciudată, cu capul său negru ridicat şi cu ochii furioşi. Loristan îi acoperi gura cu mâna.

—Şşt! Şşt! spuse el. Este oare o insultă pentru un om ca să crezi că ar putea fi tâmplar sau că face un rând bun de haine? Dacă aş putea să fac hainele noastre, am fi mai bine îmbrăcaţi. Dacă aş fi cizmar, degetele tale nu şi—ar face loc în lume ca acum, el zâmbea, dar Marco i—a văzut capul ridicat, de asemenea, iar ochii săi străluceau când i—a atins umărul. Ştiu că nu le—ai spus că sunt patriot, încheie el. Ce le—ai spus, deci?

—Mi—am amintit că aproape întotdeauna scrii şi desenezi hărţi şi am spus că eşti scriitor, dar nu ştiu ce ai scris — şi că tu ai spus că este o meserie prost plătită. Am auzit că i—ai zis aşa lui Lazarus odată. Le—am spus bine?

—Da. Poţi să le spui aşa întotdeauna dacă te întreabă. Sunt destui oameni săraci care scriu o mie de lucruri diferite care le aduc puţini bani. Nu este nimic ciudat că eu sunt scriitor.

Astfel i—a răspuns Loristan şi de atunci, dacă din întâmplare se interesa cineva în legătură cu mijloacele de trai ale tatălui său, era destul de simplu şi relativ adevărat să spună că scria ca să—şi câştige existenţa.

În primele zile, necunoscând locul, Marco se plimba foarte mult. Era puternic şi neobosit şi îl amuza să cutreiere străzi necunoscute şi să se uite la magazine, case şi oameni. Nu se limita la străzile principale, ci îi plăcea să pornească pe cele lăturalnice, prin pieţele ciudate, aparent părăsite şi prin curţile şi aleile netede. Se oprea deseori ca să îi privească pe muncitori şi să vorbească cu ei dacă erau prietenoşi. Astfel îşi făcea cunoştinţe întâmplătoare în preumblările sale şi învăţa o mulţime de lucruri. Avea o slăbiciune pentru muzicienii ambulanţi şi, de la un italian bătrân care fusese cântăreţ de operă în tinereţe, a învăţat să interpreteze un număr de cântece cu vocea lui de copil, puternică, melodioasă. Cunoştea numeroase cântece din mai multe ţări.

Era foarte plictisitor în această primă dimineaţă şi îşi dorea să aibă ceva de făcut sau pe cineva cu care să vorbească. Să nu faci nimic este un lucru deprimant oricând, dar probabil că este în mod deosebit astfel când eşti un băiat mare, sănătos, de doisprezece ani. Londra, aşa cum o vedea el în

Marleybone Road, îi părea un loc hidos. Era întunecoasă şi cu un aspect ponosit, plină de oameni cu chipurile posomorâte. Nu era pentru prima oară când vedea aceste lucruri şi întotdeauna îl făceau să simtă că şi—ar fi dorit să aibă ceva de făcut.

Brusc se întoarse de la poartă şi intră în casă pentru a vorbi cu Lazarus. Îl găsi în debaraua lui murdară care—i servea de cameră, de la etajul patru, în spatele casei.

—Ies la o plimbare, îl anunţă el. Te rog să îi spui tatălui meu dacă întreabă de mine. Este ocupat şi nu trebuie să îl deranjez.

Lazarus peticea o haină veche, aşa cum o făcea adesea, chiar şi pantofi uneori. Când îi vorbi Marco, se ridică dintr—o dată ca să îi răspundă. Era foarte încăpăţânat şi scrupulos în legătură cu anumite forme ale manierelor. Nimic nu l—ar fi obligat să rămână aşezat când Loristan sau Marco erau lângă el. Marco se gândea că asta se datora faptului că fusese antrenat atât de strict ca soldat. Ştia că tatăl său avusese mari probleme ca să îl determine să lase la o parte obiceiul de a saluta când ei îi vorbeau.

—Probabil, îl auzise Marco pe Loristan spunându—i aproape cu severitate o dată, când el uitase şi luase poziţia de drepţi în timp ce stăpânul său trecea printr—o poartă din fier dărăpănată, din faţa unei case de închiriat cu aspect la fel de dărăpănat, probabil că te vei forţa să îţi aminteşti când îţi spun că nu este sigur. Nu este sigur! Ne pui în pericol!

Era evident că aceasta îl ajutase pe bunul om să se controleze. Marco îşi aminti că o dată chiar devenise palid, se plesnise peste frunte şi revărsase un potop de dialect samavian în penitenţă şi teroare. Dar, deşi nu îi mai saluta în public, nu omitea nici o altă formă a reverenţei şi ceremoniei, iar băiatul devenise obişnuit să fie tratat de parcă era orice altceva în afară de puştiul îmbrăcat ponosit a cărui haină fusese peticită de bătrânul soldat care stătea „la comandă" în faţa lui.

—Da, domnule, răspunse Lazarus. Unde doriţi să mergeţi?

Marco îşi încruntă puţin sprâncenele negre, încercând să—şi recheme amintirile distincte de ultima dată când fusese în Londra.

—Am fost în atâtea locuri şi am văzut atât de multe lucruri de când am fost aici ultima oară, că trebuie să încep să învăţ din nou străzile şi clădirile pe care nu mi le prea amintesc.

—Da, domnule. Au fost atât de multe. Şi eu uit. Dumneavoastră aveaţi numai opt ani când aţi fost aici ultima dată.

—Cred că voi merge să găsesc palatul regal şi apoi voi umbla prin împrejurimi jur şi voi învăţa numele străzilor, spuse Marco.

—Da, domnule, răspunse Lazarus, şi de data aceasta execută salutul militar.

Marco îşi ridică mâna dreaptă în semn de recunoaştere, de parcă ar fi fost un ofiţer tânăr. Majoritatea băieţilor ar fi părut nepotriviţi şi teatrali făcând acel gest, dar el l—a făcut cu naturaleţe şi dezinvoltură, deoarece fusese familiarizat cu eticheta din cea mai fragedă pruncie. Văzuse ofiţeri răspunzând la saluturile oamenilor lor când se întâlneau unul cu altul din întâmplare pe străzi, văzuse prinţi trecând de gărzi în drum spre trăsuri, personaje mai auguste ridicând în linişte şi recunoaştere palma la cozoroc în timp ce călăreau printre mulţimile care aplaudau. Văzuse multe personaje regale şi mulţi paji regali, dar întotdeauna ca băiat prost îmbrăcat stând la marginea mulţimii de oameni obişnuiţi. Un băiat energic, oricât ar fi de sărac, nu—şi poate petrece zilele mergând dintr—o ţară într—alta fără a se familiariza, chiar prin simpla întâmplare de zi cu zi, cu viaţa exterioară a regalităţii şi curţilor. Marco stătuse pe şoselele principale de pe continent când împăraţi aflaţi în vizită călăreau alături de soldaţi strălucitori înaintea şi în spatele lor, iar populaţia striga urări de bun venit pline de curtoazie. Ştia unde stăteau gărzile în faţa palatelor regale sau princiare în diferitele capitale măreţe. Văzuse anumite chipuri regale destul de des ca să le cunoască bine şi să fie gata să execute salutul când anumite trăsuri silenţioase şi neînsoţite treceau pe lângă el.

—Este bine să le cunoşti. Este bine să observi totul şi să te antrenezi să—ţi aminteşti chipurile şi circumstanţele, îi spusese tatăl său. Dacă ai fi un prinţ sau un tânăr care se pregăteşte pentru o carieră diplomatică, ai fi învăţat să observi şi să—ţi aminteşti oamenii şi lucrurile la fel cum ai fi învăţat să îţi vorbeşti propria limbă cu eleganţă. Asemenea observaţie ar fi cea mai practică realizare şi cea mai mare putere a ta. Este practică pentru orice om — pentru un băiat sărac într—o haină peticită, dar şi pentru unul al cărui loc urmează să fie la curte. Întrucât nu poţi fi educat în felul obişnuit, trebuie să înveţi din călătorii şi din lume. Nu trebuie să pierzi nimic, să nu uiţi nimic.

Tatăl său a fost cel care l—a învăţat totul şi el se familiarizase cu multe. Loristan avea puterea de a face toate lucrurile interesante până la fascinaţie. Lui Marco i se părea că ştia tot ce exista pe lume. Ei nu erau suficient de bogaţi ca să cumpere multe cărţi, dar Loristan cunoştea comorile tuturor marilor oraşe, resursele celor mai mici orăşele. Împreună, el şi fiul său, se plimbau prin galeriile nesfârşite, pline de minunile lumii, tablourile prin faţa cărora, de—a lungul secolelor, o procesiune neîntreruptă de ochi aproape adoratori trecuseră ridicaţi. Deoarece tatăl său făcea tablourile să pară opere strălucitoare, arzătoare ale unor oameni încă vii pe care secolele nu îi puteau face oale şi ulcele, deoarece el putea spune poveştile vieţii şi muncii lor spre triumf, poveşti despre ce simţiseră, suferiseră şi fuseseră ei, băiatul deveni familiarizat cu vechii maeştri — italieni, germani, francezi, olandezi, englezi, spanioli — aşa cum era cu majoritatea ţărilor în care trăise. Ei nu erau numai vechi maeştri pentru el, ci oameni care au fost măreţi, care îi păreau să fi mânuit săbii minunate şi să le fi ţinut în sus, lumini splendide. Deseori, tatăl său nu putea merge cu el, dar el întotdeauna îl ducea pentru prima dată la galerii, muzee, biblioteci şi locuri istorice care erau cele mai bogate în comori ale artei. Apoi, după ce le văzuse o dată prin ochii lui, Marco se ducea din nou şi din nou singur şi astfel devenea familiarizat cu minunile lumii. El ştia că gratifica o dorinţă de—a tatălui său când încerca să se antreneze să observe toate lucrurile şi să nu uite nimic. Aceste palate de minuni erau sălile lui de clasă, iar educaţia lui stranie, dar bogată, era cea mai interesantă parte a vieţii lui. Cu timpul, el ştia cu exactitate locurile în care atârnau măreţele pânze de Rembrandt, Vandyke, Rubens, Rafael, Tintoretto sau Frans Hals; el ştia dacă o capodoperă sau alta se afla în Viena, Paris, Veneţia, Munchen sau Roma. Cunoştea poveştile splendidelor bijuterii ale coroanei, ale vechilor armuri, ale meşteşugurilor străvechi şi ale relicvelor romane dezgropate de sub fundaţiile vechilor oraşe germane. Orice băiat care cutreiera ca să se distreze prin muzee şi palate în „zilele libere" putea să vadă ceea ce vedea el, dar băieţii care duceau vieţi mai împlinite şi mai puţin singuratice decât el ar fi avut o probabilitate mai mică de a se concentra cu întrega minte asupra a ceea ce priveau şi, de asemenea, aveau o şansă mai mică de de a memora faptele cu hotărârea de a fi în stare să—şi reamintească în orice moment raftul mental pe care erau aşezate. Neavând tovarăşi de joacă şi nimic cu care să se distreze, a început, de când era micuţ, să facă un fel de joc din aceste cutreierări prin galeriile de tablouri şi palatele care, fie că se numeau muzee, fie că nu, erau depozitele relicvelor antichităţii. Întotdeauna existau binecuvântatele „zile libere" când el putea să se suie pe orice trepte din marmură şi să intre prin orice portal măreţ fără să plătească taxă de intrare. O dată ajuns înăuntru, erau o grămadă de oameni îmbrăcaţi simplu şi sărăcăcios de văzut, dar nu erau întotdeauna băieţi la fel de mici ca el care nu erau însoţiţi de oameni mai în vârstă. Liniştit şi ordonat cum era, deseori observa că era privit fix. Jocul pe care îl crease pentru el însuşi era pe cât de simplu, pe atât de antrenant. Trebuia să încerce cât de mult îşi putea aminti şi să descrie clar tatălui său când stăteau împreună noaptea şi vorbeau despre ceea ce văzuse. Aceste convorbiri nocturne îi umpleau cele mai fericite ore. Nu se simţea niciodată singur atunci, şi când tatăl său stătea şi îl privea cu o anumită atenţie adâncă şi ciudată în ochii săi negri, cu reflecţii, băiatul era pe deplin mângâiat şi mulţumit. Uneori aducea schiţe generale şi simple ale obiectelor despre care dorea să pună întrebări, iar Loristan putea întotdeauna să îi relateze povestea întreagă, bogată a lucrului despre care voia să ştie. Erau poveşti atât de splendide şi pline de culoare în relatare, încât Marco nu le putea uita.

## III. LEGENDA PRINŢULUI PIERDUT

În timp ce umbla pe străzi, el se gândea la una dintre aceste povestiri. Era una pe care o auzise pentru prima oară când era foarte mic şi îi stimulase atâta imaginaţia, încât o ceruse de multe ori. Era, într—adevăr, o parte a istoriei de mult trecute a Samaviei şi lui îi plăcea din acest motiv. Lazarus i—o spusese deseori, uneori adăugând multe detalii, dar întotdeauna lui îi plăcuse cel mai mult varianta tatălui său, care părea un lucru palpitant şi viu. În timpul călătoriei din Rusia, într—o oră când fuseseră siliţi să aştepte într—o gară rece din margine de drum şi i se păruse lungă aşteptarea, Loristan o discutase cu el. Întotdeauna găsea câte o cale de a face orele grele şi lipsite de confort mai uşor de suportat.

—Băiat frumos şi mare, pentru un străin, îl auzise Marco pe un om spunându—i tovarăşului său, în timp ce trecuseră pe lângă ei în această dimineaţă. Parcă ar fi polonez sau rus.

Aceasta îi adusese gândurile înapoi la povestea Prinţului pierdut. El ştia că majoritatea oamenilor care se uitau la el şi îl numeau „străin" nici nu auziseră de Samavia. Aceia care se întâmpla să—şi reamintească existenţa ei o cunoşteau numai ca o mică ţară fioroasă, ai cărei vecini simţiseră că trebuie să o controleze şi să o menţină în ordine şi prin urmare făceau incursiuni acolo şi se luptau cu poporul ei şi unul cu altul pentru posesie. Era o ţară veche, veche şi cu sute de ani în urmă fusese recunoscută pentru pentru fericirea ei paşnică şi bogăţia ei, la fel ca şi pentru frumuseţe. Se spunea deseori că era unul dintre cele mai frumoase locuri de pe pământ. O legendă samaviană favorită spunea că acesta fusese locul Grădinii Edenului. În acele secole trecute oamenii săi avuseseră o statură atât de impunătoare, frumuseţe fizică şi forţă, încât ei fuseseră ca o rasă de giganţi nobili. În acele zile erau un popor pastoral, ale căror recolte bogate şi turme şi cirezi splendide trezeau invidia unor ţări mai puţin fertile. Printre oieri şi văcari existau poeţi care îşi cântau propriile cântece la fluier, printre oi pe pantele munţilor şi în văile aşternute cu flori. Cântecele lor erau despre patriotism, curaj şi credinţă faţă de căpeteniile şi ţara lor. Politeţea simplă a celui mai sărac ţăran era la fel de maiestuoasă ca şi maniera unui nobil. Dar acest lucru, după cum spusese Loristan cu un zâmbet obosit, se întâmplase înainte să apuce să depăşească şi să uite Grădina Edenului. Cu cinci sute de ani în urmă venise la tron un rege care era rău şi slab. Tatăl său trăise până la nouăzeci de ani, iar fiul lui obosise să—şi aştepte coroana în Samavia. Plecase în lume şi vizitase alte ţări şi curţile lor. Când s—a întors şi a devenit rege, a trăit aşa cum nici un rege samavian nu mai trăise înainte. Era un om extravagant, vicios, cu în temperament furios şi invidii înverşunate. Era invidios pe curţile mai mari şi pe ţările pe care le văzuse şi a încercat să introducă obiceiurile şi ambiţiile lor. A sfârşit prin a introduce cele mai mari defecte şi vicii ale lor. S—au ivit certuri politice şi noi facţiuni sălbatice. Banii au fost risipiţi până când sărăcia a apărut pentru prima dată în ţară. Marii samavieni au izbucnit într—o furie cumplită. S—au strâns mulţimi şi au fost revolte, apoi bătălii sângeroase. Deoarece regele fusese cel care făcuse răul, nu mai voiau să audă de el. Au vrut să—l detroneze şi să îl facă pe fiul său rege în locul său. De partea aceasta era Marco cel mai profund interesat. Tânărul prinţ era cu totul deosebit de tatăl său. Era cu adevărat un samavian regal. Era mai mare şi mai puternic pentru vârsta sa decât orice bărbat din ţară şi era la fel de frumos ca un tânăr zeu viking. Mai mult decât atât, avea o inimă de leu şi, înainte de a împlini şaisprezece ani, păstorii şi văcarii deja începuseră să facă cântece despre vitejia sa, politeţea lui regală şi bunătatea lui generoasă. Nu numai păstorii şi văcarii le cântau, ci şi oamenii de pe stradă. Regele, tatăl său, fusese întotdeauna invidios pe el, chiar şi când era numai un copil frumos, falnic spre care oamenii ţipau de bucurie când îl vedeau călărind pe străzi. Când s—a întors din călătoriile sale şi l—a găsit ca tânăr splendid, l—a detestat. Când poporul a început să facă gălăgie şi să îi ceară să abdice, el a înnebunit de invidie şi a comis asemenea cruzimi, încât şi oamenii înşişi au înnebunit. Într—o zi ei au năvălit în palat, au copleşit şi au ucis gărzile şi, repezindu—se în apartamentele regale, au dat buzna peste rege în timp ce acesta dârdâia verde de groază şi furie în camera sa particulară. El nu mai era rege şi trebuia să părăsească ţara, au jurat ei, în timp ce se strângeau în jurul lui cu armele scoase şi le agitau în faţa lui. Unde era prinţul? Trebuiau să îl vadă şi să îi spună ultimatumul lor. Pe el îl voiau ca rege. În el aveau încredere şi lui i se vor supune. Au început să—i strige numele cu voce tare, chemându—l într—un fel de psalm la unison. „Prinţul Ivor — Prinţul Ivor — Prinţul Ivor!" Dar nu veni nici un răspuns. Oamenii din palat se ascunseseră, iar palatul era cu desăvârşire tăcut.

Regele, în ciuda groazei sale, nu se putu abţine să nu rostească batjocoritor:

—Chemaţi—l din nou, a spus el. Îi este frică să iasă din vizuina lui! Un individ sălbatic din fortăreţele munţilor îl izbi peste gură.

—Lui să—i fie frică! strigă el. Dacă nu vine, este pentru că tu l—ai omorât — şi tu eşti un om mort!

Aceasta i—a aprins cu o furie şi mai mare. S—au răzleţit, lăsându—i pe trei dintre ei de gardă şi au alergat prin camerele goale ale palatului strigând numele prinţului. Dar nu veni nici un răspuns. L—au căutat cu frenezie, dând la o parte uşi deschise şi aruncând la pământ orice obstacol din calea lor. Un paj, descoperit ascuns într—o debara, recunoscu că îl văzuse pe Înălţimea Sa Regală trecând printr —un coridor dimineaţa devreme. Cânta încetişor pentru sine unul din cântecele păstorilor.

Şi astfel ieşise din istoria Samaviei tânărul prinţ, cu cinci sute de ani înainte de timpurile lui Marco — cântând încetişor pentru sine vechiul cântec despre frumuseţea şi fericirea Samaviei. Căci nu a mai fost văzut vreodată.

În fiecare vâlcea şi crăpătură, înaltă sau joasă, l—au căutat, crezând că regele însuşi îl făcuse prizonier în vreun loc secret, sau îl ucisese în particular. Furia oamenilor ajunse la frenezie. Au fost noi revolte şi la fiecare câteva zile palatul era atacat şi cercetat din nou. Dar nu s—a găsit nici o urmă a prinţului. El dispăruse la fel cum o stea dispare când cade din locul său din cer. În timpul unei revolte la palat, când s—a făcut o ultimă cercetare fără rezultate, regele însuşi a fost omorât. Un nobil puternic care conducea una din revolte s—a făcut rege în locul său. De atunci, micul regat cândva splendid a fost ca un os pe care se bat câinii. Pacea sa pastorală a fost uitată. Era sfâşiat, ros şi zguduit de ţări mai puternice. Era sfâşiat şi ros şi de lupte interne. S—au asasinat regi şi s—au creat alţii noi. Nici un om nu era sigur în tinereţe sub ce conducător va trăi la maturitate, sau dacă copiii săi vor muri în lupte fără rost, sau ca urmare a apăsării sărăciei şi legilor crude, inutile. Nu mai erau păstori şi văcari care să fie poeţi, dar pe pantele munţilor şi în văi uneori se mai cântau vechile cântece. Cele mai iubite erau cântecele despre un Prinţ pierdut al cărui nume fusese Ivor. Dacă el ar fi fost rege, ar fi salvat Samavia, spuneau versurile şi toate inimile neînfricate încă mai credeau că el se va întoarce. În oraşele moderne, una din zicătorile glumeţe, cinice era: „Da, o să se întâmple când se întoarce Prinţul Ivor."

În zilele copilăriei sale, Marco fusese adânc tulburat de acest mister nerezolvat. Unde se dusese Prinţul pierdut? Fusese omorât sau fusese ascuns într—o temniţă? Dar el era atât de mare şi curajos, ar fi evadat din orice temniţă. Băiatul inventase pentru sine o duzină de finaluri pentru poveste.

—Nimeni nu i—a găsit sabia sau şapca, sau n—a auzit sau n—a ghicit nimic în legătură cu el vreodată? spunea el neliniştit de multe ori.

Într—o noapte de iarnă, pe când stăteau cu toţii în faţa unui foc mic într—o cameră rece dintr—un oraş rece din Austria, el fusese atât de dornic şi pusese atâtea întrebări iscoditoare, încât tatăl său îi dădu un răspuns pe care nu i—l mai dăduse până atunci şi care era un fel de final al poveştii, deşi nu unul satisfăcător.

—Fiecare făcea presupuneri aşa cum faci şi tu. Câţiva păstori foarte bătrâni din munţi cărora le place să creadă în istorii străvechi spun o poveste pe care majoritatea oamenilor o consideră un fel de legendă. Se spune că la peste o sută de ani după ce s—a pierdut prinţul, un păstor bătrân a spus o poveste pe care tatăl său mort demult i—o încredinţase în secret chiar înainte de a muri. Tatăl spunea că, ieşind pe afară dimineaţa devreme pe panta muntelui, descoperise în pădure ceea ce la început părea să fie trupul mort al unui tânăr vânător frumos, cu faţa copilăroasă. Un duşman îl atacase în mod clar din spate şi credea că îl omorâse. Totuşi, el nu era chiar mort, iar păstorul l—a târât într—o peşteră unde el însuşi se refugia de furtuni cu turma lui. Întrucât erau asemenea revolte şi dezordine în oraş, îi era frică să vorbească despre ce descoperise; şi, când şi—a dat seama că îl adăpostea pe prinţ, regele deja fusese omorât şi un om şi mai rău intrase în posesia tronului său şi conducea Samavia cu o mână de fier, pătată de sânge. Pentru păstorul înfricoşat şi simplu, cel mai sigur lucru de făcut părea să fie scoaterea tânărului rănit din ţară înainte de a apărea vreo şansă ca să fie descoperit şi asasinat pe loc, aşa cum avea să se întâmple cu siguranţă. Peştera în care era ascuns nu era departe de frontieră şi cât timp el era atât de slăbit încât nu prea era conştient de ce i se întâmpla, a fost trecut pe furiş peste ea într—o căruţă încărcată cu piei de oaie şi lăsat cu un fel de călugări care nu îi cunoşteau rangul sau numele. Păstorul s—a întors la turmele şi munţii lui şi a trăit şi a murit printre ele, întotdeauna cu groază faţă de domnitorii schimbători şi bătăliile lor sângeroase. Oamenii munţilor îşi spuneau între ei, o dată cu trecerea generaţiilor, că Prinţul pierdut trebuie să fi murit de tânăr, pentru că altfel s—ar fi întors în ţara lui şi ar fi încercat să reinstaureze trecutele zile bune.

—Da, ar fi venit, spuse Marco.
—Ar fi venit dacă ar fi văzut că îşi putea ajuta poporul, răspunse Loristan, de parcă nu făcea reflecţii asupra unei poveşti care era probabil doar un fel de legendă. Dar el era foarte tânăr, iar Samavia se afla în mâinile noii dinastii şi era plină de duşmanii lui. Nu ar fi putut să treacă frontiera fără o armată. Totuşi, eu cred că a murit tânăr.

La această poveste se gândea Marco în timp ce se plimba şi probabil că gândurile care îi umpleau mintea se exprimau pe chipul său într—un fel care atrăgea atenţia. Cum era aproape de Palatul Buckingham, un bărbat cu figură distinsă, bine îmbrăcat şi cu ochi inteligenţi îl zări şi, după ce îl scrută cu atenţie, îşi încetini pasul în timp ce se apropia de el din direcţia opusă. Un observator ar fi crezut că el vede ceva care îl lasă încurcat şi surprins. Marco nu îl văzu deloc şi încă se mişca înainte, gândindu—se la păstori şi la prinţ. Bărbatul bine îmbrăcat începu să meargă şi mai încet. Când era destul de aproape de Marco, se opri şi îi vorbi — pe limba samaviană.
—Cum te cheamă? întrebă el.

Pregătirea lui Marco din cea mai fragedă pruncie fusese un lucru extraordinar. Dragostea pentru tatăl său o făcuse simplă şi naturală pentru el şi niciodată nu pusese întrebări referitoare la motivul ei. Întrucât fusese învăţat să păstreze tăcerea, fusese învăţat să îşi controleze expresia feţei şi sunetul vocii şi, mai presus de orice, să nu îşi permită niciodată să se arate surprins. Fără acestea, el ar fi tresărit la sunetul extraordinar al cuvintelor samaviene rostite brusc pe o stradă londoneză de un domn englez. Probabil că ar fi putut chiar să răspundă în samaviană la întrebare. Dar nu o făcu. Îşi ridică politicos şapca şi răspunse în engleză:
—Scuzaţi—mă?

Ochii inteligenţi ai domnului îl scrutară îndeaproape. Apoi şi el vorbi în engleză.
—Poate nu înţelegi? Te—am întrebat cum te cheamă, deoarece semeni foarte mult cu un samavian pe care îl cunosc, spuse el.
—Sunt Marco Loristan, îi răspunse băiatul. Bărbatul se uită direct în ochii lui şi zâmbi.
—Nu este numele acesta, spuse el. Îmi cer scuze, băiete.

Era gata să meargă mai departe şi într—adevăr făcuse câţiva paşi, când se opri şi se întoarse din nou spre el.
—Poţi să îi spui tatălui tău că eşti un băiat foarte bine pregătit. Voiam să descopăr de unul singur. Şi plecă mai departe.

Marco simţi că inima îi bătea cam tare. Acesta era unul dintre multele incidente care i se întâmplaseră în ultimii trei ani şi care îl făcuseră să simtă că trăia printre lucruri atât de misterioase, încât însuşi misterul lor indica pericolul. Dar el însuşi nu păruse niciodată până atunci să fie implicat în ele. De ce ar conta că se comportă frumos? Apoi îşi aminti ceva. Bărbatul nu spusese „bine educat", el spusese „bine pregătit". În ce fel bine pregătit? Simţi o uşoară mâncărime pe frunte în timp ce se gândea la privirea zâmbitoare, scrutătoare care se fixase atât de direct asupra lui. Vorbise în samaviană ca experiment, ca să vadă dacă va tresări şi va uita că fusese pregătit să pară că cunoaşte numai limba ţării în care trăia temporar? Dar el nu uitase. Îşi amintise bine şi era recunoscător că nu trădase nimic. „Chiar şi exilaţii pot fi soldaţi samavieni. Eu sunt unul. Şi tu trebuie să fii", îi spusese tatăl său în acea zi de demult când îl pusese să facă jurământul. Probabil că aţi aminti pregătirea însemna să fii soldat. Niciodată nu avusese Samavia nevoie de ajutor ca astăzi. Cu doi ani înainte, un pretendent rival la tron îi asasinase pe rege şi pe fiii săi şi de atunci se dezlănţuiseră războiul sângeros şi tumultul. Noul rege era un om puternic şi avea mulţi prozeliţi dintre cei mai răi şi egoişti oameni. Ţările învecinate interveniseră pentru binele lor, iar ziarele fuseseră pline de poveşti despre lupte sălbatice, şi atrocităţi, şi despre ţărani înfometaţi.

Târziu, într—o seară, Marco intrase în locuinţa lor şi îl găsi pe Loristan umblând de colo—colo, ca un leu în cuşcă, cu un ziar mototolit şi rupt în mâini şi ochi care aruncau scântei. Citise despre cruzimile îndreptate asupra ţăranilor, femeilor şi copiilor nevinovaţi. Lazarus stătea uitându—se ţintă la el cu lacrimi uriaşe şiroindu—i pe obraji. Când Marco deschise uşa, bătrânul soldat păşi către el, îl întoarse şi îl conduse afară din cameră.
—Scuzaţi—mă, domnule, scuzaţi—mă! hohoti el. Nimeni nu trebuie să îl vadă, nici măcar dumneavoastră. Suferă atât de groaznic!

Rămase lângă un scaun în dormitorul mic al lui Marco, unde pe jumătate îl împinsese, pe jumătate

îl condusese. Îşi lăsă în jos capul încărunţit şi plânse ca un copil bătut.

—Bunule Dumnezeu al celor care sunt în suferinţă, cu siguranţă acum este momentul ca să ni—l dai înapoi pe Prinţul nostru pierdut! spuse el, iar Marco ştiu că era vorba despre o rugăciune şi se mira de intensitatea frenetică a ei, deoarece era un lucru atât de sălbatic să te rogi pentru întoarcerea unui tânăr care murise cu cinci sute de ani în urmă.

Când ajunse la palat, încă se gândea la bărbatul care îi vorbise. Se gândea la el chiar şi când privea la clădirea maiestuoasă din piatră cenuşie şi îi număra etajele şi ferestrele. Merse în jurul ei ca să îşi noteze în memorie mărimea, forma şi intrările sale şi ca să îi ghicească mărimea grădinilor. Făcu aceasta deoarece era parte din jocul său şi parte din pregătirea sa stranie.

Când reveni în faţa ei, văzu că în marea curte de la intrare, de dincolo de grilajul înalt din fier, o trăsură închisă, elegantă dar liniştită, trăgea în faţa uşii. Marco stătu şi privi cu interes ca să vadă cine va ieşi ca să urce în ea. El ştia că regii şi împăraţii care nu se aflau la paradă arătau pur şi simplu ca nişte domni bine îmbrăcaţi şi deseori preferau să iasă afară la fel de simplu şi liniştit precum alţi oameni. Deci el se gândi că, probabil, dacă aştepta, ar putea să vadă unul dintre acele chipuri binecunoscute care reprezintă cel mai înalt rang şi putere într—o ţară monarhică şi ,în timpuri de mult trecute, reprezentase de asemenea şi puterea peste viaţa, moartea şi libertatea umană.

—Aş dori să pot să îi spun tatălui meu că l—am văzut pe Rege şi îi cunosc chipul, aşa cum cunosc chipurile ţarului şi al celor doi împăraţi.

A fost o uşoară mişcare printre servitorii înalţi în livrele egale, stacojii şi un bărbat mai în vârstă coborî treptele însoţit de altul care mergea în spatele său. El a urcat în trăsură, celălalt bărbat l—a urmat, uşa a fost închisă şi trăsura a ieşit prin porţile de la intrare, unde gărzile au salutat.

Marco era suficient de aproape ca să vadă clar. Cei doi bărbaţi vorbeau ca şi cum ar fi fost plini de interes. Chipul celui mai depărtat de el era chipul pe care îl văzuse deseori în vitrinele magazinelor şi în ziare. Băiatul execută salutul rapid, formal. Era Regele; şi, în timp ce zâmbea şi răspundea la salut, el îi vorbi însoţitorului său.

—Băiatul acela frumos salută de parcă ar fi în armată, a spus el, deşi Marco nu a putut să—l audă.

Însoţitorul său se plecă în faţă ca să se uite pe fereastră. Când îl zări pe Marco, o expresie stranie îi apăru pe chip.

—Este într—o armată, sir, răspunse el, chiar dacă el nu o ştie. Numele lui este Marco Loristan.

Atunci Marco îl văzu clar pentru prima dată. Era bărbatul cu ochi scrutători care îi vorbise în samaviană.

## IV. ȘOBOLANUL

Marco s—ar fi mirat foarte mult dacă ar fi auzit cuvintele acelea, dar, cum nu le auzi, se întoarse spre casă mirându—se de altceva. Un om care îl însoţeşte îndeaproape pe rege trebuie să fie o persoană cu importanţă. Fără îndoială că el ştia multe lucruri nu numai despre ţara conducătorului său, dar şi despre ţările altor regi. Dar atât de puţini ştiuseră cu adevărat câte ceva despre biata şi mica Samavie

până când ziarele începuseră să le spună despre ororile războiului său — şi cine îi putea vorbi limba în afară de un samavian? Ar fi un lucru interesant să îi spună tatălui său că un om care îl cunoştea pe Rege îi vorbise în samaviană şi trimisese acel mesaj ciudat.

Mai târziu se descoperi trecând pe lângă o stradă lăturalnică şi se uită de—a lungul ei. Era atât de îngustă şi pe fiecare parte erau nişte case atât de vechi, înalte şi cu pereţii înclinaţi încât îi atrase atenţia. Arăta de parcă o bucăţică din vechea Londră rămăsese în picioare, în timp ce locuri mai noi crescuseră şi o ascundeau privirii. Acesta era genul de stradă pe care îi plăcea să meargă de dragul curiozităţii. Cunoştea multe dintre ele în cartierele vechi ale diverselor oraşe. Trăise în unele dintre ele. Putea să—şi găsească drumul spre casă de la celălalt capăt al lor. Un alt lucru în afară de ciudăţenia străzii îl atrase pe el. A auzit o gălăgie de voci de băieţi şi voia să vadă ce făceau. Uneori, după ce ajungea într—un loc nou şi avea acel sentiment de singurătate, urmărea zgomotul copilăresc de joacă şi încăierare şi găsise astfel un prieten temporar sau doi.

La jumătatea drumului spre capătul străzii era un pasaj arcuit din cărămidă. Sunetul de voci venea de acolo — una din ele ridicată, mai subţire şi mai ţipătoare decât celelalte. Marco parcurse distanţa până la arcadă şi privi de—a lungul pasajului. Se deschidea spre un spaţiu cenuşiu cu dale, închis de grilajul unui cimitir negru, părăsit şi străvechi, din spatele unei biserici venerabile care se afla cu faţa spre o altă stradă. Băieţii nu se jucau, ci îl ascultau pe unul dintre ei care le citea din ziar.

Marco merse de—a lungul pasajului şi ascultă şi el, stând în ieşirea arcuită, întunecată de la capăt şi privindu—l pe băiatul care citea. Era o fiinţă mică şi ciudată, cu o frunte mare şi ochi adânci care erau curios de pătrunzători. Dar asta nu era totul. El avea o cocoaşă în spate, picioarele lui păreau mici şi răsucite. Stătea cu ele încrucişate pe o platformă din lemn nelăcuit aşezată pe roţi mici, pe care el se împingea în mod evident. Alături de el erau un număr de beţe aşezate unul lângă altul de parcă erau carabine. Unul dintre primele lucruri pe care le observă Marco era că băiatul avea o faţă micuţă, sălbatică, marcată de linii, de parcă ar fi fost furios toată viaţa.

—Ţineţi—vă gura, proştilor! ţipă el spre câţiva băieţi care îl întrerupeau. Nu vrei să ştii câte ceva, porc ignorant?

Era la fel de prost îmbrăcat ca şi ceilalţi, dar nu vorbea în dialectul cockney. Deşi făcea parte din drojdia societăţii, la fel ca şi tovarăşii săi, era oarecum diferit.

Atunci, din întâmplare, îl văzu pe Marco, care stătea în capătul arcuit al pasajului.

—Ce cauţi de—asculţi acolo? strigă el şi imediat se aplecă să ridice o piatră şi o aruncă în el.

Piatra îl lovi în umăr, dar nu l—a durut prea tare. Ce nu îi plăcea era ca alt băiat să vrea să arunce cu ceva în el înainte să apuce să schimbe semne către băieţi. De asemenea, nu îi plăcu faptul că alţi doi băieţi s—au sesizat cu promptitudine, aplecându—se să ia şi ei pietre.

Marco păşi în faţă direct spre grup şi se opri aproape de cocoşat.

—De ce ai făcut asta? întrebă el, cu vocea sa tânără destul de profundă. Era mare şi se arăta destul de puternic ca să sugereze că nu era un băiat

uşor de îndepărtat, dar nu acel lucru făcu grupul să stea liniştit o clipă şi să se holbeze la el. Era ceva în el însuşi — pe jumătate un fel de lipsă imparţială de iritare faţă de aruncarea pietrei. Era ca şi cum nu i —ar fi păsat absolut deloc. Nu îl făcuse să se simtă furios sau insultat. Era numai oarecum curios în legătură cu asta. Deoarece era curat, iar părul şi hainele lui ponosite erau periate, prima impresie dată de înfăţişarea sa stând în arcadă era a unui tânăr „filfizon" care—şi vâra nasul unde nu—i fierbea oala; dar, în timp ce se apropia, ei au văzut că hainele bine periate erau tocite şi că erau petice pe pantofii lui.

—De ce ai făcut asta? şi a întrebat pur şi simplu ca şi cum ar fi vrut să afle motivul.

—N—am de gând să vă las pe voi, grangurii, să veniţi în grupul meu de parcă ar fi al vostru, spuse cocoşatul.

—Nu sunt un grangure şi nu ştiam că acesta este un club, răspunse Marco. Am auzit nişte băieţi şi m—am gândit să vin să văd. Când te—am auzit citind despre Samavia, am vrut să aud.

Se uită la cititor cu ochii săi cu expresie tăcută.

—Nu era nevoie să arunci piatra, adăugă el. Nu se face aşa la cluburile bărbaţilor. Plec.

Se întoarse ca şi cum era gata de plecare, dar, înainte să facă trei paşi, cocoşatul îl chemă fără ceremonie.

—Hei! strigă el. Hei, tu!

—Ce vrei? spuse Marco.
—Pun pariu că nu ştii unde este Samavia sau pentru ce se luptă. Cocoşatul aruncă vorbele către el.
—Ba ştiu. Este la nord de Beltrazo şi la est de Jiardasia şi se luptă deoarece un grup l—a asasinat pe Regele Maran şi altul nu îi lasă să îl încoroneze pe Nicola Iarovitch. Şi de ce i—ar lăsa? Este un tâlhar şi nu are o picătură de sânge regesc în vine.
—Oh! recunoscu împotriva voinţei sale cocoşatul. Ştii atâtea, nu? Vino înapoi aici.

Marco se întoarse, în timp ce băieţii încă se holbau. Era ca şi cum doi conducători, doi generali se întâlneau pentru prima dată, iar prostimea, privind, se mira ce o să iasă din întâlnirea lor.
—Samavienii din grupul lui Iarovitch sunt de soi rău şi nu vor decât rele, spuse Marco, vorbind primul. Nu le pasă deloc de Samavia. Nu le pasă decât de bani şi de puterea de a face legi care le vor servi şi vor îi zdrobi pe toţi ceilalţi. Ei ştiu că Nicola este un om slab şi că, dacă pot să—l încoroneze ca rege, pot să—l silească să facă tot ce vor ei.

Faptul că el vorbi primul şi că, deşi a vorbit pe o voce copilărească, liniştită, fără să tremure, oarecum părea să o ia de bună că ei îl vor asculta, îi vor face loc imediat. Băieţii sunt fiinţe impresionabile şi recunosc un lider când îl văd. Cocoşatul îşi fixă ochii scânteietori asupra lui. Gloata începu să murmure.
—Şobolane! Şobolane! au strigat câteva voci deodată într—un cockney bun şi pronunţat. Ia arată—i tu una!
—Aşa te cheamă? îl întrebă Marco pe cocoşat.
—Aşa îmi zic eu, răspunse el cu iritare. „Şobolanul." Uită—te la mine! Mă târăsc în halul ăsta pe pământ! Uită—te la mine!

Făcu un gest ordonându—le tovarăşilor săi să se dea la o parte şi începu să se împingă cu rapiditate, cu zvâcniri ciudate într—o parte şi în alta în jurul împrejmuirii. Îşi apleca capul şi trupul şi făcea mişcări stranii, ca de animal. Chiar scoase ţipete ascuţite în timp ce se grăbea ici şi colo — cum ar fi făcut un şobolan când este vânat. Făcu aceasta ca şi când ar fi demonstrat un talent, iar râsetele tovarăşilor săi erau aplauze.
—Nu am fost ca un şobolan? întrebă el, după ce se opri brusc.
—Te faci aşa intenţionat, răspunse Marco. O faci ca amuzament.
—Nu aşa de mult amuzament, spuse Şobolanul. Aşa mă simt. Oricine este duşmanul meu. Sunt un parazit. Nu pot să mă lupt sau să mă apăr dacă nu muşc. Totuşi, pot să muşc. Şi arătă două şiruri de dinţi fioroşi, puternici, albi, mai ascuţiţi la vârfuri decât sunt de obicei dinţii omeneşti. Îl muşc pe tata când se îmbată şi mă bate. L—am muşcat până când a învăţat să—şi aducă aminte. Râse ascuţit, chiţăit. N—a mai încercat de trei luni, nici când era beat, şi el e beat întotdeauna. Apoi râse din nou, şi mai ascuţit. Este un domn, spuse el. Eu sunt fiul unui domn. A fost profesor la o şcoală mare, până când l—au dat afară, atunci eu aveam patru ani şi mama a murit. Acum am treisprezece ani. Tu câţi ani ai?
—Am doisprezece ani, răspunse Marco. Şobolanul îşi strâmbă faţa invidios.
—Aş vrea eu să fiu la fel de mare ca tine! Eşti fiul unui domn? Arăţi de parcă ai fi.
—Sunt fiul unui om foarte sărac, a fost răspunsul lui Marco. Tatăl meu este scriitor.
—Atunci zece la unu că e un fel de domn, spuse Şobolanul. Apoi, destul de brusc, îi aruncă altă întrebare. Care e numele celuilalt grup samavian?
—Maranovitch. Maranovitch şi Iarovitch s—au luptat unii cu alţii de cinci sute de ani. Mai întâi conduce o dinastie şi apoi cealaltă intră după ce a omorât pe cineva cum l—au omorât pe Regele Maran, răspunse Marco fără ezitare.
—Care a fost numele dinastiei care a domnit înainte să înceapă ei să se bată? Primul Maranovitch l—a asasinat pe ultimul dintre ei, îl întrebă Şobolanul.
—Fedorovitch, spuse Marco. Ultimul a fost un rege rău.
—Fiul lui era acela pe care nu l—au mai găsit niciodată, spuse Şobolanul. Cel căruia i se spune Prinţul pierdut.

Marco ar fi tresărit dacă n—ar fi fost îndelungata lui pregătire în autocontrolul exterior. Era atât de straniu să audă vorbindu—se despre eroul său de vis în această alee mărginaşă din mahala şi chiar imediat după ce se gândise la el.
—Ce ştii despre el? întrebă el şi, după ce făcu asta, văzu grupul de băieţi vagabonzi strângându—se

mai aproape.
—Nu mare lucru. Doar am citit câte ceva despre el într—o revistă ruptă pe care am găsit—o pe stradă, răspunse Şobolanul. Cel care a scris despre el spunea că era numai o parte dintr—o legendă şi râdea de oameni pentru că credeau în el. Spunea că ar cam fi timpul să apară din nou, dacă are de gând să o facă. Am inventat lucruri despre el pentru că tipilor ăstora le place să mă audă spunându—le. Sunt numai poveşti.
—Ne place dă el, strigă o voce, fiin'că era d—ăla bun; s—ar bate, cum nu, dacă e în Samavia acu'.

Marco se întrebă rapid cât de mult ar putea să spună. Se decise şi le vorbi tuturor.
—El nu este o parte dintr—o legendă. Este o parte a istoriei Samaviei, spuse el. Ştiu şi eu câte ceva despre el.
—Cum ai aflat? întrebă Şobolanul.
—Deoarece tatăl meu este scriitor, el este obligat să aibă cărţi şi hârtii şi cunoaşte lucruri. Îmi place să citesc şi intru în bibliotecile publice. Întotdeauna poţi să faci rost de cărţi şi hârtii acolo. Apoi îi pun întrebări tatălui meu. Toate ziarele sunt pline de lucruri despre Samavia acum. Marco simţi că aceasta era o explicaţie care nu trăda nimic. Era adevărat că nimeni nu putea deschide un ziar fără să vadă ştiri şi poveşti despre Samavia. Şobolanul văzu posibile căi de informaţie deschizându—i—se în faţă.
—Şezi aici, zise el şi spune—ne ce ştii despre Prinţ. Şedeţi şi voi, băieţi. Nu era nimic pe care să te aşezi în afară de pavajul de dale crăpate, dar asta conta prea puţin. Marco însuşi mai stătuse pe dale sau pe pământ gol deseori mai înainte, la fel şi restul băieţilor. El îşi luă locul aproape de Şobolan, iar ceilalţi au făcut un semicerc în faţa lor. Cei doi lideri îşi uniseră forţele, ca să spunem aşa, iar discipolii erau cuprinşi de „atenţie."

Apoi, noul venit începu să vorbească. Era o poveste bună, cea despre Prinţul pierdut, şi Marco o spuse într—un fel care îi dădea realism. Cum să se fi putut abţine? El ştia, aşa cum ei nu puteau, că era reală. El, care cercetase amănunţit hărţile micuţei Samavia din al şaptelea an al său, care le studiase cu tatăl lui, o cunoştea ca pe o ţară în care şi—ar fi găsit drumul în orice direcţie, dacă ar fi fost lăsat în orice pădure sau pe orice munte al ei. Cunoştea fiecare drum şi trecătoare, iar în capitala Melzarr aproape că—şi putea face drum legat la ochi. Cunoştea palatele şi forturile, bisericile, străzile sărace şi pe cele bogate. Tatăl lui îi arătase odată un plan al palatului regal pe care îl studiaseră împreună până când băiatul cunoştea fiecare apartament şi coridor din el pe dinafară. Dar nu vorbi despre aceasta. Ştia că era unul dintre lucrurile asupra cărora trebuia să păstreze tăcerea. Dar putea vorbi despre munţi şi despre pajiştile catifelate de culoarea smaraldului care se căţărau pe pantele lor sfârşindu—se numai unde începeau piscurile şi înălţimile uriaşe şi golaşe. Putea să facă tablouri ale întinselor câmpii fertile unde se hrăneau herghelii de cai sălbatici, care alergau şi adulmecau aerul; putea să descrie văile fertile unde râuri limpezi curgeau şi turme de oi păşunau pe iarbă deasă şi dulce. Putea să le vorbească despre ele, deoarece putea să le ofere un motiv întemeiat pentru cunoaşterea lor. Nu era singurul motiv pe care îl avea pentru cunoaştere, dar era unul care îi servea destul de bine.
—Revista aceea ruptă pe care ai găsit—o avea mai mult decât un singur articol despre Samavia în ea, îi spuse el Şobolanului. Acelaşi om a scris patru. Le—am citit pe toate într—o bibliotecă publică. El fusese în Samavia şi ştia o mulţime de lucruri despre ea. Spunea că este una dintre cele mai frumoase ţări prin care a călătorit vreodată — şi cea mai fertilă. Asta spun toţi despre ea.

Grupul din faţa lui nu ştia nimic despre fertilitate sau despre câmp deschis. Ei nu cunoşteau decât străzile şi curţile mărginaşe ale Londrei. Majoritatea nu călătoriseră niciodată nici măcar până la parcurile publice şi de fapt de—abia credeau în existenţa lor. Erau un grup grosolan şi, aşa cum se holbaseră la Marco când îl văzuseră prima dată, la fel continuau să se holbeze la el în timp ce vorbea. Când le spuse despre samavienii înalţi, care fuseseră precum nişte giganţi cu secole în urmă şi care vânaseră caii sălbatici şi—i capturaseră şi dresaseră să îi asculte printr—un fel de magie puternică şi blândă, ei au căscat gurile. Acesta era genul de lucru care să aţâţe imaginaţia oricărui băiat.
—Lua—m—ar naiba, dacă nu mi—ar fi plăcut să prind şi io unu' din caii ăia, izbucni unul din public, iar exclamaţia lui fu urmată de o duzină la fel din partea altora. Cui nu i—ar fi plăcut să prinză unu'?

Când le spuse despre pădurile adânci, aparent fără sfârşit şi despre văcarii şi păstorii care cântau la cimpoaiele lor şi făceau cântece despre fapte înalte şi bravură, ei rânjeau de plăcere fără să ştie că rânjeau. Ei nu prea ştiau că în această împrejmuire neglijată, cu dale sparte, închisă pe de o parte de casele înnegrite de fum, lovite de sărăcie şi de cealaltă de un cimitir scufundat, părăsit şi uitat, ei

auzeau foşnetul ramurilor verzi ale pădurii unde îşi făceau cuib păsările, susurul vântului de vară printre trestiile de la râu şi clinchetul, râsul şi iureşul pâraielor curgând.

Le—au auzit mai mult sau mai puţin de—a lungul întregii poveşti a Prinţului pierdut, deoarece Prinţul Ivor iubise pădurile de şes, pădurile din munţi şi viaţa în natură. Când Marco îl descrise înalt, cu membrele puternice şi tânăr, câştigându—i pe toţi oamenii când călărea zâmbitor printre ei, băieţii rânjeau din nou cu o plăcere inconştientă.

—Şi dac' nu se rătăcea! striga câte unul.

Când au auzit despre neliniştea şi nemulţumirea samavienilor, au început şi ei să devină neliniştiţi. Când Marco ajunse la partea poveştii în care mulţimea a năvălit în palat şi l—au cerut pe prinţ regelui, ei au emis frânturi de vorbe urâte. „Ticălosul ăl bătrân l—a ascuns în vro temniţă sau l—a omorât pe loc!" au vociferat ei. „Aş fi vrut să fi fost noi, ăştia, acolo, atunci — aş fi vrut io. I—am fi arătat noi lui, făr' de grijă!"

„Şi el ieşea aşa, din palat 'neaţa devreme, doar cântând aşa! A pus să—l urmărească şi l—a aranjat!", au decis ei cu diferite exclamaţii de furie copilărească. Într—un fel, faptul că frumosul tânăr regesc ieşise la plimbare în lumina soarelui de dimineaţă cântând îi făcea şi mai sălbatici. Limbajul lor era extrem de urât în acel moment.

Dar dacă era urât atunci, a devenit şi mai rău când bătrânul păstor a găsit trupul pe jumătate mort al tânărului vânător în pădure. El fusese „aranjat pe la spate! N—o avut nici o şansă. Uăăăă!" au urlat ei în cor. „Numa' dac' erau EI acolo cân' l—au pălit!" Ar fi „aranjat pe careva" şi ei. Era o poveste care avea un efect ciudat asupra lor. Îi făcea să creadă că vedeau lucruri; le încingea sângele; îi făcea să vrea să lupte pentru idealuri despre care nu ştiau nimic — lucruri aventuroase, de exemplu, şi tineri prinţi înalţi şi nobili care erau plini de posibilitatea unor fapte măreţe şi bune. Stând pe dalele sparte ale bucăţii de pământ din spatele cimitirului prăsit, erau brusc târâţi în lumea poveştilor romanţioase, şi prinţi tineri nobili şi fapte măreţe şi bune deveneau la fel de reale precum pietrele funerare scufundate şi mult mai interesante.

Şi apoi trecerea în secret peste frontieră a prinţului inconştient în căruţa încărcată cu piei de oaie! Şi—au ţinut respiraţia. O să—l treacă bătrânul păstor peste linie! Marco, pierdut el însuşi în recital, îl spuse de parcă ar fi fost prezent acolo. Se simţea ca şi cum ar fi fost prezent, iar cum aceasta era prima dată când o spusese unor ascultători înfioraţi, imaginaţia îl cuprinse şi inima îi sări din piept la fel, fără îndoială, ca şi a bătrânului când gărzile i—au oprit căruţa şi l—au întrebat ce scotea din ţară. Ştia că el trebuie să—şi fi solicitat toată puterea ca să—şi silească vocea să rămână calmă.

Şi apoi călugării cei buni! A trebuit să se oprească să explice ce era un călugăr şi când a descris solitudinea mănăstirii străvechi şi grădinile sale împrejmuite cu garduri pline de flori şi ierburi străvechi de folosit pentru vindecări, călugării înţelepţi păşind în linişte şi soarele, băieţii se holbară puţin neajutoraţi, dar încă arătau ca şi cum ar fi fost vag mulţumiţi de imagine.

Şi apoi nu a mai fost nimic de spus — nimic. Acolo s—a întrerupt şi ceva ca un geamăt de dezamăgire izbucni din partea semicercului.

—O! protestară ei, n—ar fi trebuit să s—oprească acolo! Nu mai e? Asta—i tot?

—Este tot ce s—a ştiut vreodată. Şi această ultimă parte ar putea fi doar un fel de poveste inventată de cineva. Dar eu unul o cred.

Şobolanul ascultase cu ochi arzători. Şezuse rozându—şi unghiile, aşa cum avea obiceiul când era înfiorat sau furios.

—Îţi spun io! exclamă el brusc. Asta s—a întâmplat. Nişte tipi de—ai lu' Maranovitch au încercat să—l omoare. Ei vroiau să—l omoare pe tatăl lui şi să—l facă pe omul lor rege şi ştiau că oamenii n—o să înghită dacă tânărul Ivor era viu. Pur şi simplu l—au înjunghiat în spate, ticăloşii! Pun pariu că l—au auzit pe păstorul bătrân venind, l—au crezut mort şi au fugit.

—Corect, oh! Asta a fost! au căzut de acord băieţii. Ai dreptate aci, Şobolane!

—Când s—a făcut bine, continuă Şobolanul cu fervoare, încă rozându—şi unghiile, nu s—a putut întoarce. Era doar un puşti. Celălalt tip fusese încoronat şi gaşca lui se simţea puternică pentru că taman cuceriseră ţara. N—ar fi putut să facă nimic fără o armată şi era prea tânăr ca să strângă una. Probabil că s—a gândit că o să aştepte până o să fie suficient de mare ca să ştie ce—o să facă. Pun rămăşag că a plecat şi a trebuit să muncească să—şi câştige existenţa de parcă n—ar fi fost niciodată prinţ. Apoi probabil că s—a însurat cândva cu cineva şi a avut un fiu şi i—a spus ca un secret cine este

şi totul despre Samavia. Şobolanul începu să se arate răzbunător. Dac—aş fi fost io, i—aş fi spus să nu uite ce mi—a făcut Maranovitch. I—aş fi spus că dacă eu nu pot lua înapoi tronul, trebuie să vadă ce poate să facă când se face om mare. Şi l—aş fi pus să jure că dacă se întoarce, să le—o plătească copiilor copiilor lor prin tortură şi omor. L—aş fi pus să jure că n—o să lase un Maranovitch viu. Şi i —aş fi spus că, dacă nu poate face asta cât trăieşte el, trebuie să treacă jurământul asupra fiului lui şi fiului fiului lui, atâta timp cât o să mai fie un Fedorovitch pe pământ. N—aţi face şi voi aşa? îl întrebă el înfierbântat pe Marco.

Şi sângele lui Marco clocotea, dar era un altfel de sânge şi el vorbise prea mult în faţa unui om foarte întreg la minte.

—Nu, spuse el încetişor. La ce—ar fi folosit? Nu ar fi fost de nici un folos pentru Samavia şi nu i—ar fi folosit nici lui la nimic să tortureze şi să omoare oameni. Mai bine să—i menţină vii şi să îi convingă să facă diverse lucruri pentru ţară. Dacă eşti patriot, te gândeşti la ţară. Voia să adauge: „Aşa spune tatăl meu", dar nu o făcu.

—Mai întâi torturează—i, apoi vezi de ţară, mârâi Şobolanul. Ce i—ai fi spus tu fiului tău dacă erai Ivor?

—I—aş fi spus să înveţe totul despre Samavia — şi toate lucrurile pe care trebuie să le ştie regii — şi să studieze despre legi şi alte ţări — şi să păstreze tăcerea — şi cum să se stăpânească de parcă ar fi un general care comandă soldaţii în bătălie — ca să nu facă nimic ce n—ar vrea să facă sau de care i—ar fi ruşine după ce a făcut—o. Şi l—aş fi rugat să le spună fiilor fiului său să înveţe aceleaşi lucruri. Deci, vezi, oricât de îndelungat ar fi timpul, întotdeauna ar fi un rege pregătindu—se pentru Samavia — când Samavia chiar îl vrea. Şi el ar fi un rege adevărat.

Se opri brusc şi se uită la semicercul care se holba.

—Nu am inventat toate acestea, spuse el. L—am auzit pe un bărbat care citeşte şi ştie lucruri spunând asta. Cred că Prinţul pierdut ar fi avut aceleaşi gânduri. Dacă le—a avut şi le—a spus fiului său, a existat o dinastie de regi pregătindu—se pentru Samavia timp de cinci sute de ani şi probabil că unul umblă pe străzile Vienei, Parisului sau Londrei acum şi ar fi pregătit dacă poporul l—ar descoperi şi l —ar chema.

—Ce—aş vrea s—o facă! ţipă unul.

—Ar fi un secret ciudat să ştii tot timpul când nu ştie nimeni, îşi mărturisi Şobolanul lui însuşi, că eşti rege şi ar trebui să fii pe un tron şi să porţi o coroană. Mă întreb dacă îl face pe un tip să arate diferit?

Râse în stilul său chiţăit şi se întoarse în felul lui straniu spre Marco:

—Dar ar fi un prost să renunţe la răzbunare. Cum te cheamă?

—Marco Loristan. Dar pe tine? Că nu este chiar Şobolanul.

—Este Jem Ratcliffe. E destul de—aproape. Unde locuieşti?

—Philibert Place nr. 7.

—Clubul ăsta e un club de soldaţi, spuse Şobolanul. Îi spune Escadronul. Eu sunt căpitanul. 'Tenţie, tipilor! Să—i arătăm.

Semicercul sări în picioare. Erau cam doisprezece băieţi cu totul şi, când stăteau drepţi, Marco văzu dintr—o dată că dintr—un oarecare motiv erau obişnuiţi să asculte de cuvântul de ordine cu o precizie militară.

—Formaţi rândul! ordonă Şobolanul.

Au făcut asta imediat şi şi—au ţinut spinările şi picioarele drepte, iar capetele în sus uimitor de bine. Fiecare înşfăcase unul dintre beţele care stătuseră aliniate ca nişte puşti.

Însuşi Şobolanul stătea drept pe platforma lui. Chiar era ceva militar în atitudinea trupului său subţirel. Vocea lui îşi pierdu chiţăitul şi ascuţimea ei deveni dominantă.

Trecu duzina de băieţi prin toată instrucţia de parcă ar fi fost un tânăr ofiţer activ. Iar instrucţia însăşi era promptă şi destul de vioaie ca să le dea credit soldaţilor antrenaţi în barăci. L—a făcut pe Marco să stea în mod involuntar foarte drept şi el şi să privească surprins cu interes.

—Este bine! exclamă el când se terminase. Cum ai învăţat toate astea? Şobolanul făcu un gest sălbatic.

—Dacă aş fi avut picioare pe care să stau, aş fi fost soldat! spuse el. M—aş fi înrolat în orice regiment care voia să mă primească. Nu—mi pasă de nimic altceva.

Brusc faţa lui se schimbă şi strigă un ordin ciracilor săi.

—Întoarceţi—vă cu spatele! ordonă el.

Şi ei s—au întors cu spatele şi s—au uitat prin grilajul vechiului cimitir. Marco văzu că se supuneau unei comenzi care nu era nouă pentru ei. Şobolanul îşi aruncase braţul peste ochi şi îi acoperise. Îl ţinu acolo câteva minute, ca şi cum nu ar fi vrut să fie văzut. Marco se întoarse cu spatele la fel ca şi ceilalţi. Într—o clipă a înţeles că, deşi Şobolanul nu plângea, totuşi simţea ceva sub a cărui povară un alt băiat probabil ar fi cedat.

—În regulă! strigă el imediat şi—şi lăsă în jos braţul cu mâneca jerpelită şi stătu drept din nou.

—Vreau să merg la război! spuse el aspru. Vreau să mă lupt! Vreau să conduc o mulţime de oameni în bătălie! Şi nu am picioare. Uneori mă termină chestia asta.

—Încă nu ai crescut! spuse Marco. Ai putea să devii puternic. Nimeni nu ştie ce se va întâmpla. Cum ai învăţat să faci instrucţie cu clubul?

—Stau pe lângă barăci. Mă uit şi ascult. Îi urmăresc pe soldaţi. Dacă aş putea să fac rost de cărţi, aş citi despre războaie. Nu pot să merg în biblioteci ca tine. Nu pot decât să mă furişez ca un şobolan.

—Pot să te duc la unele biblioteci, spuse Marco. Sunt locuri unde băieţii pot intra. Şi pot să iau nişte hârtii de la tata.

—Poţi? spuse Şobolanul. Vrei să intri în club?

—Da! răspunse Marco. Îi voi vorbi tatălui meu despre aceasta.

Spuse acest lucru deoarece dorinţa înfometată de tovărăşie din propria sa minte găsise un fel de răspuns în privirea ciudat de înfometată din ochii Şobolanului. Oricât de straniu ar fi fost, exista atracţie în el. Târându—se ici şi colo pe platforma lui joasă cu roţi, el atrăsese spre el acest grup de băieţi duri şi se făcuse comandantul lor. Ei îi dădeau ascultare; ei îi ascultau poveştile şi tiradele despre război şi armată; ei îl lăsau să facă instrucţie cu ei şi să le dea ordine. Marco ştia că, după ce îi va spune tatălui său despre el, va fi interesat. Băiatul voia să ştie ce va spune Loristan.

—Mă duc acasă acum, spuse el. Dacă sunteţi aici mâine, voi încerca să vin.

—Vom fi aici, răspunse Şobolanul. Sunt barăcile noastre.

Marco se îndreptă cu vioiciune şi execută salutul ca în faţa unui ofiţer superior. Apoi făcu stânga —mprejur şi mărşălui prin arcada de cărămizi, iar sunetul pasului său de copil era la fel de regulat şi hotărât de parcă ar fi ţinut ritmul cu regimentul.

—Şi el a făcut instrucţie, spuse Şobolanul. Ştie tot atât cât ştiu şi eu. Şi stătu drept şi privi ţintă în josul pasajului cu un nou interes.

## V. „TĂCEREA ESTE ORDINUL ÎN CONTINUARE"

Erau chiar mai săraci ca de obicei acum, iar cina pe care au luat—o Marco şi tatăl său a fost destul de modestă. Lazarus stătea drept în spatele scaunului stăpânului său şi îl servea cu cea mai strictă ceremonie. Locuinţa lor săracă era întotdeauna păstrată într—o curăţenie şi ordine soldăţească. Când un obiect putea fi lustruit, era silit să strălucească, nici unui fir de praf nu i se permitea să rămână netulburat şi această perfecţiune nu era atinsă prin îngrijirea vreunei slujnicuţe a casei. Însuşi Lazarus devenise foarte popular preluând munca de a se ocupa de camerele stăpânului său cu totul din mâinile servitoarei suprasolicitate. Învăţase să facă multe lucruri în zilele tinereţii sale prin barăci. Purta cu el bucăţi de faţă de masă şi prosoape de proastă calitate, pe care le spăla de parcă ar fi fost cea mai delicată olandă. Repara, peticea, cârpea şi în cea mai grea bătălie căreia trebuie să îi facă faţă sărăciei — lupta cu mizeria şi murdăria — întotdeauna învingea. Nu serveau nimic altceva decât pâine uscată şi cafea în această seară, dar Lazarus făcuse cafeaua, iar pâinea era bună.

În timp ce mânca, Marco îi spuse tatălui său povestea Şobolanului şi a ciracilor săi. Loristan ascultă, aşa cum băiatul ştiuse că o va face, cu zâmbetul îndepărtat, adânc gânditor în ochii săi întunecaţi. Era o privire care întotdeauna îl fascina pe Marco, deoarece însemna că se gândea la multe lucruri. Probabil că îi va spune unele dintre ele sau nu. Vraja sa asupra băiatului se afla în faptul că lui i se părea ca o carte minunată din care nu întrezăreşti decât frânturi. Era plină de imagini şi aventuri care erau adevărate şi nimeni nu se putea abţine să nu încerce să ghicească în mod continuu în legătură cu ele. Da, sentimentul pe care îl avea Marco era că atracţia către tatăl său constituia ca un fel de vrajă şi că alţii simţeau acelaşi lucru. Când stătea şi vorbea cu oameni mai obişnuiţi, îşi ţinea trupul înalt cu o graţie unică şi liniştită care era ca o putere. Nu se agita şi nu se mişca ca şi cum ar fi fost nervos sau nesigur. Putea să—şi ţină mâinile puternice (avea mâini frumoase, subţiri şi viguroase) cât se poate de nemişcate; putea să stea pe picioarele lui frumos arcuite fără să le agite. Putea să stea aşezat fără lipsă de graţie sau nelinişte. Mintea lui ştia ce trebuia să facă trupul său şi îi dădea ordine fără să vorbească, membrele lui frumoase, muşchii şi nervii se supuneau. Astfel putea să stea liniştit şi destins şi să se uite la oamenii cu care vorbea, iar ei întotdeauna se uitau la el şi ascultau ce spunea şi cumva, curtenitor şi fără condescendenţă după cum îi erau fără de greş manierele, întotdeauna i se părea lui Marco că el „dă audienţe", precum regii.

Deseori văzuse oamenii înclinându—se foarte adânc când plecau de la el şi mai mult decât o dată se întâmplase ca vreo persoană umilă să se retragă din faţa lui cu spatele, aşa cum fac oamenii când se retrag din faţa unui suveran. Şi totuşi, comportarea lui era cea mai liniştită şi mai modestă din lume.

—Şi ei vorbeau despre Samavia? Şi el cunoştea povestea Prinţului pierdut? spuse el gânditor. Chiar şi în locul acela!

—El vrea să audă despre războaie — vrea să vorbească despre ele, răspunse Marco. Dacă ar putea să stea în picioare şi ar fi destul de mare, s—ar duce el însuşi să lupte pentru Samavia.

—Acum este un loc îmbibat cu sânge şi trist! spuse Loristan. Oamenii sunt nebuni, dacă nu sunt cu inima zdrobită şi îngroziţi.

Brusc, Marco izbi masa cu o palmă răsunătoare de copil. O făcu înainte să—şi da seama de vreo intenţie în mintea lui.

—De ce să fie rege vreun Iarovitch sau Maranovitch! strigă el. Erau numai ţărani sălbatici când s—au luptat pentru prima dată pentru coroană cu sute de ani în urmă. Cel mai sălbatic a luat—o şi de—atunci se tot luptă. Doar Fedorovitch s—au născut regi. Este numai un singur om pe lume care are dreptul la tron — şi eu nu ştiu dacă mai este pe lume sau nu. Dar cred că este!

Cred!

Loristan privi la faţa lui înfierbântată de copil de doisprezece ani cu o curiozitate plină de reflecţie. Văzu că flacăra care izbucnise în el apăruse fără avertisment, aşa cum o bătaie de inimă teribilă l—ar fi putut zgudui.

—Vrei să spui...? sugeră el cu blândeţe.

—Ivor Fedorovitch. Regele Ivor ar trebui să fie el. Şi oamenii l—ar asculta, iar zilele bune s—ar întoarce din nou.

—Sunt cinci sute de ani de când Ivor Fedorovitch i—a părăsit pe călugării cei buni, vorbi Loristan blând.

—Dar, tată, protestă Marco, chiar şi Şobolanul a spus ce ai spus şi dumneata — că el era prea tânăr ca să fie în stare să se întoarcă cât timp erau la putere Maranovitch. Şi trebuia să muncească, şi să aibă o casă, şi probabil că este la fel de sărac ca şi noi. Dar când a avut un fiu l—a numit Ivor şi i—a spus, iar fiul lui îl va numi pe fiul său Ivor şi îi va spune şi lui, şi ar continua aşa mereu. Ei nu şi—ar putea numii fiii cei mai mari altfel decât Ivor. Şi ce ai spus despre pregătire ar fi adevărat. Întotdeauna ar fi un rege pregătit pentru Samavia şi gata să fie chemat.

În vâlvătaia sentimentelor sale, el sări în picioare de pe scaun şi stătu drept.

—Cum! Ar putea exista un rege al Samaviei în vreun oraş, care ştie că este rege şi, când citeşte despre luptele din sânul poporului său, i se înfierbântă sângele. Sunt propriul lui popor — al lui! Ar trebui să se ducă la ei — ar trebui să se ducă şi să le spună cine este! Nu crezi că ar trebui, tată?

—Nu ar fi la fel de uşor pe cât i se pare unui băiat, răspunse Loristan. Sunt multe ţări care ar avea câte ceva de spus — Rusia ar avea cuvântul său, Austria şi Germania la fel, iar Anglia nu este niciodată tăcută. Dar, dacă el ar fi un bărbat puternic şi ar şti cum să—şi facă prieteni puternici în tăcere, ar putea cândva să se declare în mod deschis.

—Dar dacă este pe undeva, cineva — un samavian — ar trebui să se ducă să îl caute. Ar trebui să fie un samavian care este foarte deştept şi este patriot. Se opri într—o strălucire de recunoaştere. Tată! Tu — tu eşti cel care l—ar putea găsi, dacă este cineva pe lume care ar putea. Dar probabil. şi se opri pentru o clipă din nou, pentru că noi gânduri îi năvăleau în minte. L—ai căutat tu vreodată? întrebă el ezitant.

Probabil că pusese o întrebare prostească — probabil că tatăl său îl căutase dintotdeauna, probabil că acestea erau secretul şi munca sa.

Dar Loristan nu se uită ca şi cum l—ar fi considerat prost. Ba din contră. Îşi menţinu ochii săi frumoşi aţintiţi asupra lui în continuare în acelaşi mod ciudat, de parcă îl studia — de parcă ar fi avut mai mult decât doisprezece ani şi se decidea să îi spună ceva.

—Camarade de arme, spuse el, cu zâmbetul care întotdeauna îi înveselea inima lui Marco, ţi—ai păstrat jurământul de loialitate ca un bărbat. Încă nu aveai şapte ani când l—ai depus. Eşti un soldat în creştere. Tăcerea este ordinul în continuare, dar eşti destul de bărbat ca să ţi se spună mai multe. Se opri şi privi în jos şi apoi se uită din nou în sus, vorbind pe o voce scăzută. Nu l—am căutat, spuse el, deoarece, cred că ştiu unde se află.

Marco îşi ţinu răsuflarea.

—Tată!

Grăi numai acel cuvânt. Nu mai putea spune altceva. Ştia că nu trebuie să pună întrebări. „Tăcerea este ordinul în continuare." Dar cum stăteau unul în faţa celuilalt în camera lor mizeră din capătul casei jerpelite de pe marginea drumului zgomotos, cum Lazarus stătea ţeapăn în spatele scaunului tatălui său şi îşi ţinea ochii fixaţi pe ceştile de cafea goale şi farfuria cu pâine uscată, iar totul arăta la fel de sărăcăcios ca întotdeauna, iată că exista un rege al Samaviei, un Ivor Fedorovitch cu sângele Prinţului pierdut în vine, viu în vreun oraş sau metropolă în acest moment! Şi tatăl lui Marco ştia unde se afla!

Privi către Lazarus, dar, deşi faţa bătrânului soldat arăta la fel de lipsită de expresie ca şi cum ar fi fost cioplită din lemn, Marco îşi dădu seama că el ştia acest lucru şi îl ştiuse dintotdeauna. Fusese un camarad de arme toată viaţa. El continua să se uite fix la farfuria cu pâine.

Loristan vorbi din nou pe o voce şi mai scăzută.

—Samavienii care sunt patrioţi şi gânditori, spuse el, s—au format într—un grup secret în urmă cu vreo optzeci de ani. L—au format atunci când nu aveau nici un motiv de speranţă, dar l—au format pentru că unul dintre ei descoperise că un Ivor Fedorovitch era în viaţă. Era pădurar—şef pe o mare proprietate din Alpii austrieci. Nobilul pe care îl servea îl considerase dintotdeauna misterios, deoarece avea comportamentul şi vorbirea unui om care nu se născuse servitor, iar metodele sale de îngrijire a pădurii şi vânatului erau cele ale unui om care fusese educat şi studiase acest subiect. Dar el nu era niciodată familiar sau îngâmfat şi niciodată nu a profitat superioritatea sa faţă de vreunul din tovarăşii săi. Era un bărbat de statură mare şi era extraordinar de curajos şi tăcut. Nobilul care era stăpânul său l —a făcut un fel de tovarăş când vânau împreună. O dată l—a luat cu el când a călătorit în Samavia ca să vâneze cai sălbatici. A descoperit că el cunoştea ţara ciudat de bine şi că era familiarizat cu vânătoarea şi obiceiurile samaviene. Înainte să se întoarcă în Austria, bărbatul a obţinut permisiunea de

a merge în păduri singur. A mers printre păstori şi s—a împrietenit cu ei, punându—le multe întrebări.

Într—o noapte, în jurul unui foc de tabără, a auzit cântecele despre Prinţul pierdut care nu fuseseră uitase nici după ce trecuseră aproape cinci sute de ani. Păstorii şi văcarii vorbeau despre Prinţul Ivor, spuneau poveşti despre el şi relatau profeţia conform căreia el se va întoarce şi va aduce din nou zilele bune în Samavia. Ar putea veni numai în trupul unuia dintre descendenţii săi, dar spiritul său ar veni, deoarece spiritul său nu va înceta niciodată să iubească Samavia. Un păstor foarte bătrân se clătină pe picioare şi îşi ridică faţa către miriadele de stele împrăştiate ca nişte bijuterii pe cerul albastru de deasupra copacilor din pădure şi plânse şi se rugă cu voce tare ca marele Dumnezeu să le trimită regele înapoi. Iar vânătorul străin stătu drept de asemenea şi îşi ridică faţa către stele. Şi, deşi nu a grăit nici un cuvânt, văcarul cel mai apropiat de el a văzut lacrimi pe obrajii lui — lacrimi mari, grele. Ziua următoare, străinul se duse la mănăstirea unde trăia ordinul bunilor călugări care avuseseră grijă de Prinţul pierdut. După ce a părăsit Samavia, s—a format societatea secretă, iar membrii ei ştiau că un Ivor Fedorovitch trecuse prin ţara strămoşilor săi ca servitor al unui alt bărbat. Dar societatea secretă era una mică şi, deşi se dezvolta tot timpul şi făcuse fapte bune în secret, vânătorul a murit de bătrâneţe înainte ca ea să fie suficient de puternică pentru a îndrăzni măcar să—i spună Samaviei ceea ce ştia.

—A avut un fiu? strigă Marco. A avut un fiu?

—Da. A avut un fiu. Numele lui era Ivor. Şi a fost pregătit aşa cum ţi—am spus. Ştiam că această parte era adevărată, deşi aş fi crezut—o adevărată chiar dacă nu aş fi ştiut. întotdeauna a existat un rege pregătit pentru Samavia, chiar când a muncit cu mâinile şi i—a servit pe alţii. Fiecare dintre ei a depus jurământul de loialitate.

—Aşa cum am făcut eu? spuse Marco, fără suflare de emoţie. Când ai doisprezece ani, să te afli atât de aproape de un Prinţ pierdut care ar putea pune capăt războaielor este un lucru palpitant.

—La fel, răspunse Loristan. Marco îşi ridică mâna în salut.

—„Creşte un om pentru Samavia! Mulţumim lui Dumnezeu!" cită el. Şi el este pe undeva? Şi dumneata ştii?

Loristan îşi lăsă capul în jos în semn de recunoaştere.

—Ani în şir s—a desfăşurat munca secretă, iar grupul Fedorovitch a crescut mai mare şi mai puternic decât alte grupuri visează numai. Ţările mai mari sunt obosite de războiul şi dezordinea constante din Samavia. Interesele lor sunt tulburate de ele şi se decid că trebuie să aibă pace şi legi pe care să se poată baza. Au existat patrioţi samavieni care şi—au petrecut vieţile încercând să aducă aceste lucruri făcându—şi prieteni în cele mai puternice capitale şi muncind în secret pentru binele viitor al ţării lor. Deoarece Samavia este atât de mică şi nesemnificativă, a durat foarte mult timp, dar când Regele Maran şi familia sa au fost asasinaţi şi a izbucnit războiul, marile puteri au început să spună că, dacă i —ar fi oferită coroana unui rege de sânge bun şi de încredere, el ar trebui să fie susţinut.

—Sângele lui..., intensitatea emoţiei lui Marco îi făcu vocea să coboare până la o şoaptă. Sângele lui a fost pregătit timp de cinci sute de ani, Tată! Dacă se va împlini — deşi a râs puţin, a fost obligat să clipească tare din ochi deoarece brusc îşi simţea lacrimile năvălindu—i în ei, ceea ce nu îi place nici unui băiat — păstorii vor trebui să facă un cântec nou — va trebui să fie unul strigat despre un prinţ care pleacă şi un rege care se întoarce!

—Sunt oameni cu devoţiune şi respectă multe rituri şi ceremonii străvechi. Ei vor intona rugăciuni şi vor arde focuri la altar pe pantele munţilor, spuse Loristan. Dar nu s—a ajuns încă la sfârşit. nu s—a ajuns încă la sfârşit. Uneori se pare că nu mai este mult, dar numai Dumnezeu ştie!

Atunci îi veni în minte lui Marco povestea pe care trebuia să o spună, dar pe care o reţinuse pentru sfârşit — povestea omului care vorbea în samaviană şi mersese în trăsură cu Regele. Acum ştia că ar putea însemna un lucru important pe care nu—l putuse intui mai înainte.

—Trebuie să îţi spun ceva, spuse el.

Învăţase să relateze incidentele în cuvinte puţine, dar clare când i le povestea tatălui său. Fusese parte din pregătirea lui. Loristan îi spusese că s—ar putea cândva să trebuiască să spună o poveste având la dispoziţie doar câteva clipe — o poveste care ar putea însemna viaţa sau moartea pentru cineva. O spuse pe aceasta repede şi bine. Îl făcu pe Loristan să—l vadă pe bărbatul bine îmbrăcat, cu maniera deliberată şi ochii scrutători şi îl făcu să—i audă vocea când zisese, „Spune—i tatălui tău că eşti un băiat bine pregătit."

—Mă bucur că a spus aceasta. Este un bărbat care ştie ce înseamnă pregătirea, spuse Loristan. Este o

persoană care ştie ce face toată Europa şi aproape tot ce va face. Este ambasadorul unei ţări puternice şi mari. Dacă a văzut că eşti un băiat bine pregătit şi dezvoltat, s—ar putea. s—ar putea chiar să fie bine pentru Samavia.
—Ar conta că.. eu... am fost bine pregătit? Ar putea conta pentru Samavia? strigă Marco.
Loristan se opri o clipă, privindu—l grav, de sus până jos, trupul lui mare, bine făcut de băiat, hainele sale ponosite şi ochii săi dornici, arzători. Zâmbi cu unul dintre zâmbetele sale leneşe, minunate.
—Da. Chiar ar putea conta pentru Samavia! răspunse el.

## VI. INSTRUCŢIA ŞI GRUPUL SECRET

Loristan nu îi interzise lui Marco să îşi continue legătura cu Şobolanul şi ciracii săi.
—Vei descoperi de unul singur dacă îţi sunt prieteni sau nu, spuse el. Vei şti în câteva zile şi apoi vei lua propria ta decizie. Ai întâlnit băieţi în diferite ţări şi eşti un bun cunoscător al lor, cred. Curând vei vedea dacă vor deveni bărbaţi sau numai drojdia societăţii. Şobolanul, acum — cum ţi se pare?

Şi ochii frumoşi îi susţinură privirea scrutătoare, întrebătoare.
—Ar fi fost un soldat brav dacă ar fi putut să stea în picioare, spuse Marco, gândindu—se la el. Dar ar fi crud.
—Un băiat care ar putea fi un soldat brav nu poate fi dispreţuit, dar un bărbat care este crud este un prost. Spune—i acest lucru din partea mea, răspunse Loristan. Îşi epuizează forţele — şi pe ale lui, şi pe ale celor pe care îi tratează cu cruzime. Numai un prost epuizează forţele.
—Pot să vorbesc despre dumneata din când în când? întrebă Marco.
—Da. Vei şti cum să o faci. Îţi vei aminti lucrurile faţă de care tăcerea este ordinul.
—Nu le uit niciodată, spuse Marco. Am încercat acest lucru de atât de mult timp.
—Ai reuşit pe deplin, Camarade! replică Loristan, de la masa lui de scris, la care se dusese şi unde răsfoia hârtiile.

Un impuls puternic puse stăpânire pe băiat. Mărşălui spre masă şi stătu foarte drept, executându—şi tinerescul salut soldăţesc, întregul său trup fremătând.
—Tată! spuse el, nici nu ştii cât de mult te iubesc! Aş dori să fii general ca să mor în bătălie pentru dumneata. Când te privesc, tot tânjesc să fac ceva pentru dumneata ce nu ar putea face un băiat. Aş muri de o mie de răni mai degrabă decât să nu—ţi dau ascultare...sau Samaviei!

Apucă mâna lui Loristan, se lăsă într—un genunchi şi o sărută. Un băiat englez sau american nu ar fi putut face un astfel de lucru dintr—un impuls neafectat şi natural. Dar el avea sânge sudic cald.
—Mi—am depus jurământul de loialitate faţă de dumneata, Tată, când lam depus faţă de Samavia. Este ca şi cum dumneata ai fi Samavia, spuse el şi—i sărută mâna din nou.

Loristan se întorsese către el cu una din mişcările care erau pline de demnitate şi graţie. Marco, privind în sus către el, simţi că era întotdeauna o oarecare maiestate îndepărtată în el care făcea să pară cât se poate de natural să te laşi într—un genunchi şi să—i săruţi mâna.

O tandreţe bruscă şi măreaţă străluci pe chipul tatălui său când îl ridică pe băiat şi îşi puse mâna pe umărul său.
—Camarade, spuse el, nu ştii cât de mult te iubesc — şi ce motive sunt ca noi să ne iubim! Nu ştii cum te—am supravegheat şi I—am mulţumit lui Dumnezeu în fiecare an pentru că creşte un bărbat pentru Samavia. Asta ştiu că eşti — un bărbat, deşi nu ai trăit decât doisprezece ani. În doisprezece ani poate creşte un bărbat — sau se poate dovedi că nu va creşte niciodată un bărbat, chiar dacă rămâne fiinţă omenească timp de nouăzeci de ani. Acest an ar putea fi plin de lucruri stranii pentru noi doi. Nu putem şti ce aş putea să te rog să faci pentru mine — şi pentru Samavia. Probabil un asemenea lucru pe care nici un băiat de doisprezece ani nu l—a mai făcut până acum.
—În fiecare noapte şi în fiecare dimineaţă, spuse Marco, mă voi ruga ca să fiu chemat să îl fac şi să îl pot face bine.
—Îl vei face bine, Camarade, dacă eşti chemat. Aş putea să depun un jurământ în privinţa asta, îi răspunse Loristan.

Escadronul se strânsese în îngrăditura din spatele bisericii când apăru Marco la capătul arcuit al pasajului. Băieţii erau adunaţi cu puştile lor, dar cu toţii aveau o înfăţişare încăpăţânată şi îmbufnată. Explicaţia care îi veni în minte lui Marco era că aceasta se întâmpla deoarece Şobolanul era într—o dispoziţie proastă. El stătea ghemuit pe platforma lui, muşcându—şi năprasnic unghiile, cu coatele pe genunchii ridicaţi, faţa contorsionată într—o strâmbătură hidoasă. Nu se uită în jur, nici măcar nu privi în sus de la dalele pavajului pe care i se fixaseră ochii.

Marco înaintă cu pas militar şi se opri în faţa lui cu un salut prompt.
—Îmi pare rău că am întârziat, domnule, spuse el, de parcă ar fi fost un soldat adresându—i—se generalului său.
—El e, Şobolane! A venit, Şobolane! strigă Escadronul. Uită—te la el! Dar Şobolanul nu vru să se uite şi nici măcar să se mişte.

—Ce s—a întâmplat? întrebă Marco cu mai puţină ceremonie decât ar fi demonstrat un soldat. Nu are rost să vin aici dacă nu vrei.
—E şucărit fiin'că ai întârziat! strigă cel din capul liniei. Nu să face nimic dacă el e şucărit.
—N—o să încerc să fac nimic, spuse Marco, încăpăţânarea instalându—se cum trebuie pe chipul său de copil. Nu pentru asta am venit. Am venit la instrucţie. Am stat cu tatăl meu. El vine primul. Nu pot să mă alătur Escadronului dacă el nu vine primul. Nu suntem în serviciu activ şi nu suntem în barăci.

Şobolanul se mişcă brusc şi se întoarse să se uite la el.
—Credeam că nu mai vii! mârâi şi gemu el deodată. Tata a spus că n—o să vii. A spus că eşti un filfizon tânăr cu toate hainele alea peticite. A spus că tatăl tău se crede filfizon şi chiar este dacă scrie pe un penny rândul la ziar şi n—o să te lase să ai nimic de—a face cu un vagabond şi—un enervant. Nimeni nu te—a rugat să te alături. Taică—tu poate să se ducă naibii!
—Nu vorbi aşa despre tatăl meu, spuse Marco destul de încet, pentru că nu pot să te trântesc la pământ.
—Mă ridic şi te las! începu Şobolanul, imediat alb şi furios. Pot să stau în picioare cu două beţe. Mă ridic şi te las!
—Nu, n—o să o faci, spuse Marco. Dacă vrei să ştii ce a spus tatăl meu, pot să îţi spun. A spus că pot veni de câte ori vreau — până când îmi dau seama dacă ar trebui să fim prieteni sau nu. Tata spune că o să—mi dau seama singur.

Şobolanul făcu un lucru ciudat. Întotdeauna trebuie ţinut minte despre el că nenorocitul său de tată, care an de an se cufunda şi mai în jos în infern, fusese cândva un domn, un bărbat care fusese obişnuit cu bunele maniere şi educat după obiceiurile bunei—creşteri. Uneori când era beat şi alteori, când era treaz, îi povestea Şobolanului despre multe lucruri despre care băiatul nu ar fi aflat altfel. De aceea, băiatul era diferit de alţi vagabonzi. Acesta, de asemenea, era motivul pentru care schimba brusc întreaga situaţie făcând acest lucru straniu şi neaşteptat. Îşi schimbă cu totul expresia, fixându—şi cu viclenie ochii pătrunzători asupra lui Marco. Era aproape ca şi cum îl întreba o enigmă. Ştia că ar fi fost astfel pentru majoritatea băieţilor din a căror clasă părea să aparţină la exterior. Fie ştia, fie nu ştia răspunsul.
—Scuzele mele, spuse Şobolanul.

Aceasta era enigma. Era ceea ce un domn sau un ofiţer ar fi spus, dacă ar fi simţit că greşise sau fusese nepoliticos. Auzise acest lucru de la tatăl său beat.
—Şi ale mele — pentru că am întârziat, spuse Marco.

Acesta era răspunsul corect. Era cel pe care alt ofiţer sau domn l—ar fi dat. Rezolvă pe loc situaţia şi rezolvă mai multe decât era aparent la prima vedere. Decise faptul că Marco era dintre aceia care ştiau lucrurile pe care le ştiuse cândva tatăl Şobolanului — lucrurile pe care le fac şi le spun domnii. Nici un alt cuvânt nu a mai fost adăugat. Era în regulă. Marco intră în rând cu Escadronul, iar Şobolanul stătu drept, cu ţinuta lui militară şi începu instrucţia:
—Escadron!
—'Tenţie!
—Număraţi!
—Braţele pe lângă corp!
—Formaţie de patru!
—Drepţi!
—Marş rapid!
—Stop!
—La stânga!
—Braţele pe lângă corp!
—De voie!
—De voie!

Au făcut—o atât de bine şi era cât se poate de minunat dacă luai în calcul spaţiul limitat pe care îl aveau la dispoziţie. Evident o făcuseră deseori, iar Şobolanul nu fusese numai un ofiţer deştept, ci şi sever. În această dimineaţă ei au repetat exerciţiul de câteva ori şi chiar l—au variat cu Instrucţia de Repetiţie, cu care păreau la fel de familiarizaţi.
—Unde ai învăţat—o? întrebă Şobolanul, după ce armele au fost aşezate în piramidă, iar Marco stătea lângă el aşa cum făcuse ziua precedentă.

—De la un soldat bătrân. Şi îmi place să o privesc, ca şi ţie.
—Nici dacă erai un filfizon tânăr din Gărzi nu puteai să te pricepi mai bine, spuse Şobolanul. Felul în care te ţii! Cum stai! Te—ai prins! Ce n—aş da să fiu în locul tău! Pentru tine este natural.
—Întotdeauna mi—a plăcut să privesc şi să încerc şi eu. Făceam aşa când eram mic, răspunse Marco.
—Am încercat să le bag la cap tipilor ăstora mai mult de un an, spuse Şobolanul. A naibii treabă a fost! Aproape că mi s—a făcut rău la început.

Semicercul din faţa lui chicotea sau râdea de—a dreptul. Membrii săi nu păreau să se supere prea tare pe tratamentul cavaleresc din partea lui. În mod evident el avea să le dea ceva care era suficient de distractiv ca să compenseze pentru tirania şi indiferenţa lui. Îşi vârî mâna într—unul din buzunarele hainei sale jerpelite şi scoase o bucată de ziar.
—Tatăl meu a adus asta acasă, înfăşurată în jurul unei bucăţi de pâine, spuse el. Să vedem ce spune aici!

I—o întinse lui Marco, arătând câteva cuvinte tipărite cu litere mari deasupra unei coloane. Marco se uită la ele şi se aşeză foarte liniştit.

Cuvintele pe care le citise acolo erau „Prinţul pierdut."

„Tăcerea este ordinul în continuare", a fost primul gând care i—a trecut prin minte. „Tăcerea este ordinul în continuare."
—Ce înseamnă? întrebă el cu voce tare.
—Nu e mare lucru. Mi—ar plăcea să fie mai mult, spuse Şobolanul irascibil. Citeşte şi vezi. Bineînţeles că spun că s—ar putea să nu fie adevărat — cel puţin unde se află unul din descendenţi. Ar fi acelaşi lucru. El ar fi regele adevărat. Dacă s—ar arăta numai, s—ar opri toate luptele. Citeşte numai.

Marco citi şi începu să aibă mâncărimi în piele în timp ce sângele îi alerga prin trup. Dar chipul lui nu se schimbă. Era un scheci al poveştii Prinţului pierdut la început. Fusese considerată de majoritatea oamenilor, spunea articolul, ca un fel de legendă. Acum era un zvon clar, conform căruia nu era deloc o legendă, ci o parte a istoriei de mult trecute a Samaviei. Se spunea că de—a lungul secolelor întotdeauna existase un grup loial în mod secret memoriei acestui adorat şi pierdut Fedorovitch. Se spunea chiar că, din tată în fiu, generaţie după generaţie după generaţie coborâse jurământul de loialitate faţă de el şi descendenţii săi. Poporul făcuse un zeu din el şi acum, oricât de romantic părea, începea să fie un secret deschis că anumite persoane credeau că fusese găsit un descendent — un Fedorovitch demn de tânărul său strămoş — şi că un anumit Grup Secret susţinea, de asemenea că, dacă ar fi chemat înapoi pe tronul Samaviei, războaiele interminabile şi vărsările de sânge se vor încheia.

Şobolanul începuse să—şi muşte unghiile repede.
—Crezi că l—au găsit? întrebă el cu fervoare. Nu—i aşa? Eu cred!
—Mă întreb unde este el, dacă este adevărat? Mă întreb! Unde? exclamă Marco. Putea spune asta şi putea să pară atât de agitat pe cât se simţea.

Escadronul începu să sporovăie deodată.
—Da, unde—i? Nimeni nu ştie. Sigur e într—unu' din locurile alea străineze. Anglia—i prea departe pentru Samavia. Cam că' de departe—i Samavia? Era pân' Rusia, sau unde—s franţujii, sau nemţii? Da' oriunde—a fi, ar fi ăl bun şi el ar fi soiul de tip după care te—ntorci să—l vezi în stradă.

Şobolanul continuă să—şi roadă unghiile.
—Ar putea fi oriunde, spuse el, cu micuţa lui faţă fioroasă scânteietoare.
—La asta îmi place să mă gândesc. Ar putea trece pe stradă, pe aici, ar putea fi într—una din casele acelea, adăugă dând din cap peste umăr spre spatele locuinţelor din jur. Probabil că ştie că este rege, sau probabil că nu ştie. Ar şti dacă ce ai spus ieri e adevărat — că un rege este întotdeauna pregătit pentru Samavia.
—Da, ar şti, interveni Marco.
—Păi, ar fi mai bine dacă ar şti, continuă Şobolanul. Oricât de sărac şi ponosit ar fi, ar şti secretul tot timpul. Şi dacă oamenii îl batjocoresc, el îi batjocoreşte şi râde în sinea lui. Dacă aş fi în locul lui, mi—ar plăcea să—i fac pe oameni să suspecteze puţin că nu sunt obişnuit, ca ei. Îşi întinse mâna şi îl împinse pe Marco emoţionat. Hai să facem comploturi pentru el! spuse el. Ar fi un joc splendid! Să ne prefacem că suntem Grupul Secret!

Era teribil de emoţionat. Scoase o bucată de cretă din buzunarul jerpelit. Apoi se aplecă înainte şi începu să deseneze ceva repede pe dalele cele mai apropiate de platforma lui. Escadronul se aplecă şi el, cam lipsit de suflu, şi Marco se înclină în faţă. Creta schiţa contururile vagi ale unei hărţi, iar el ştia ce hartă era înainte ca Şobolanul să vorbească.

—Asta—i o hartă a Samaviei, spuse el. Era în bucata aia de ziar de care v—am spus — cea în care am citit despre Prinţul Ivor. Am studiat—o până s—a făcut bucăţele. Dar atunci deja puteam să o desenez eu, deci n—a mai contat. Puteam să o desenez cu ochii închişi. Asta este capitala, zise arătând cu degetul spre un punct. Se numeşte Melzarr. Palatul este acolo. Este palatul unde primul dintre maranovitch l—a omorât pe ultimul dintre Fedorovitch — tipul rău care era tatăl lui Ivor. Este palatul din care a ieşit la plimbare Ivor cântând cântecul păstorilor în acea dimineaţă devreme. Acolo este tronul pe care ar sta descendentul lui — pe care urmează să stea. Cred că o să stea! Să jurăm că o să stea! Aruncă la pământ bucata de cretă şi stătu drept. Daţi—mi două beţe. Ajutaţi—mă să mă ridic.

Doi din Escadron au sărit în picioare şi au mers spre el. Fiecare înşfăcă unul dintre beţele din armele aranjate, ştiind în mod evident ce voia el. Şi Marco se ridică şi privi cu o curiozitate bruscă, vie. Crezuse că Şobolanul nu se poate ridica în picioare, dar se părea că putea, într—un fel al lui propriu şi avea de gând să o facă. Băieţii îl ridicară de braţe, îl rezemară de piatra care susţinea grilajul din fier al cimitirului şi îi puseseră câte un băţ în fiecare mână. Ei au stat lângă el, dar se susţinu singur.

—Ar putea să se descurce, dacă ar avea bani să—şi cumpere cârje! spuse unul al cărui nume era Cad şi o spuse cu destulă mândrie. Lucrul ciudat pe care Marco îl observase era că vagabonzii erau mândri de Şobolan şi îl priveau ca pe lordul şi stăpânul lor.

—Ar putea să se descurce şi să stea în picioare ca oricare altu', adăugă celălalt şi o făcu pe tonul unuia care se laudă. Numele lui era Ben.

—Acum o să stau în picioare şi aşa o să faceţi şi voi, continuă Şobolanul. Escadron! 'Tenţie! Tu, la capătul şirului, indică spre Marco.

Erau aşezaţi în şir într—o clipă — drepţi, umerii traşi în spate, bărbiile ridicate. Şi Marco stătu la capăt.

—Vom depune un jurământ, spuse Şobolanul. Este un jurământ de loialitate. Loialitatea înseamnă credinţa faţă de ceva — un rege sau o ţară. Al nostru reprezintă loialitatea faţă de Regele Samaviei. Nu ştim cine este, dar jurăm să—i fim credincioşi, să luptăm pentru el, să complotăm pentru el, să murim pentru el şi să îl aducem înapoi pe tron! Felul în care îşi aruncă în sus capul când spuse cuvântul „murim" a fost într—adevăr foarte frumos. Noi suntem Grupul Secret. Vom munci pe întuneric şi vom descoperi lucruri — şi ne vom asuma riscuri — şi vom strânge o armată despre care nimeni nu va şti nimic până când nu va fi suficient de puternică pentru a se ridica la un semnal secret şi îi va copleşi pe Maranovitch şi Iarovitch şi să le înşface forturile şi citadelele. Nimeni nu ştie că existăm. Suntem un lucru tăcut, secret despre care nimeni nu vorbeşte cu voce tare!

Oricât de tăcuţi şi secreţi ar fi fost, ei au vorbit totuşi cu voce tare în acest moment. Era o idee atât de măreaţă pentru un joc şi atât de plină de posibile distracţii, încât Escadronul izbucni într—un urlet de bucurie triumfătoare.

—Ura! ţipară ei. Ura pentru jurământul de loial'tate! Hip—hip—ura!

—Gura, porcule! strigă Şobolanul. Aşa ţii tu secretul? O să chemaţi poliţia, proştilor! Uitaţi—vă la EL! arătând spre Marco. El are ceva minte în cap.

Marco, de fapt, nu scosese nici un sunet.

—Veniţi încoace, Cad şi Ben, şi aşezaţi—mă pe roţi, răcni comandantul Escadronului. Nu mai fac nici un joc. N—are rost cu nişte recruţi seci la cap şi novici ca voi.

Şirul se rupse şi îl înconjură într—o clipă implorând şi îndemnând.

—Hai, Şobolane! Am uitat. E cel mai tare joc la care te—ai gândit vr'odată! Şobolane! Şobolane! Nu te şucări! O să stăm liniştiţi, Şobolane! Cea mai tare distracţie din toate—i să te furişezi şi să—ţi ţii gura. Hai, Şobolane! Ţine—l!

—Ţineţi—l voi! mârâi Şobolanul.

—Nici unu' din noi nu—l poate face în afară de tine! Nici unu'! Nici un alt tip nu putea să se gândească la asta. Tu eşti singurul tip care se gândeşte la lucruri. Tu ai făcut Escadronul! De—aia eşti căpitan!

Aceasta era adevărat. El era cel care putea inventa distracţii pentru ei, aceşti băieţi ai străzii care nu aveau nimic. Din acel nimic el putea crea ceea ce îi antrena şi le putea da ceva care să le umple orele

goale, inutile, deseori reci sau ceţoase. Aceasta îl făcea căpitanul şi mândria lor.

Şobolanul începu să cedeze, deşi fără voie. Îl arătă din nou pe Marco, care nu se mişcase ci stătuse liniştit pe loc repaus.

—Uitaţi—vă la EL! spuse el. Ştie destule ca să stea locului până când i se ordonă să rupă rândurile. El e un soldat, aşa este — nu un recrut novice care nu ştie pasul gâştei. A mai fost în barăci înainte.

Dar după această izbucnire, consimţi să continue.

—Iată jurământul, spuse el. Noi jurăm să rezistăm la orice tortură şi să ne supunem morţii în tăcere, mai degrabă decât să trădăm secretul nostru şi pe regele nostru. Ne vom supune în tăcere şi în secret. Vom înota prin mări de sânge şi ne vom face drum prin luptă prin lacuri de foc, dacă ni se dă ordin. Nimic nu ne va sta în cale. Tot ceea ce facem, spunem şi gândim este pentru ţara şi regele nostru. Dacă vreunul dintre voi are ceva de spus, să vorbească înainte de a depune jurământul.

Îl văzu pe Marco mişcându—se puţin şi îi făcu un semn.

—Tu, spuse el. Ai ceva de spus? Marco se întoarse spre el şi salută.

—Iată zece bărbaţi pentru Samavia. Mulţumim lui Dumnezeu! spuse el. Atât îndrăznise să zică şi se simţi ca şi cum însuşi tatăl său i—ar fi precizat că erau cuvintele potrivite.

Şobolanul crezu că erau. Simţea că se potriveau cumva. Se înroşi de o emoţie bruscă.

—Escadron! spuse el. Vă las să scoateţi trei urale pentru asta. Este pentru ultima dată. Începem să fim tăcuţi după aceea.

Şi, spre uşurarea triumfătoare a Escadronului, el conduse uralele, iar lor li se permise să facă câtă gălăgie doreau. Le plăcea să facă multă gălăgie şi când s—a sfârşit le făcuse bine şi îi pregătise pentru afaceri.

Şobolanul deschise piesa din prima. Cu siguranţă, niciodată nu s—a auzit şoaptă de conspirator mai joasă decât a lui.

—Cei Secreţi, spuse el, este miezul nopţii. Ne întâlnim în adâncurile întunericului. Nu îndrăznim să ne întâlnim în timpul zilei. Când ne întâlnim în timpul zilei, ne prefacem că nu ne cunoaştem. Ne întâlnim acum într—un oraş din Samavina unde este o fortăreaţă. Va trebui să o cucerim când se dă semnalul secret şi să ne ridicăm. Pregătim totul astfel ca, atunci când îl găsim pe rege, să poată fi dat semnalul secret.

—Cum se numeşte oraşul în care ne aflăm? şopti Cad.

—Se numeşte Larina. Este un port important la mare. Trebuie să—l cucerim imediat ce ne răsculăm. Data viitoare când ne întâlnim, o să aduc o lanternă oarbă şi o să desenez o hartă ca să vi—o arăt.

Ar fi fost un mare avantaj pentru joc dacă Marco ar fi putut desena pentru ei harta pe care ştia să o facă, o hartă care ar fi arătat toate fortăreţele — toate punctele întărite şi toate punctele slabe. Fiind băiat, ştia ce emoţie ar fi palpitat în fiecare piept, cum s—ar fi aplecat în faţă şi ar fi pus întrebări peste întrebări, arătând spre locul acela sau celălalt. Învăţase să deseneze harta înainte de a împlini zece ani şi o desenase de atâtea ori deoarece fuseseră momente când tatăl său îi spusese că se petrecuseră schimbări. Oh, da! Ar fi putut desena o hartă care i—ar fi impresionat cu o bucurie frenetică. Dar stătu tăcut şi nemişcat, vorbind numai când punea o întrebare, ca şi cum nu ar fi ştiut mai multe despre Samavia decât ştia Şobolanul. Ce Grup Secret erau ei! Se strângeau unul în altul şi vorbeau în şoapte nepământeşti.

—Ar trebui pusă o santinelă la capătul pasajului, şopti Marco.

—Ben, ia—ţi arma! ordonă Şobolanul.

Ben se ridică pe furiş şi, punându—şi arma pe umăr, se târî în vârful degetelor spre deschizătură. Acolo se aşeză de pază.

—Tatăl meu spune că există un Grup Secret în Samavia de o sută de ani, şopti Şobolanul.

—Cine i—a spus? întrebă Marco.

—Un om care a fost în Samavia, răspunse Şobolanul. El a spus că era cel mai minunat Grup Secret din lume, deoarece lucrase şi aşteptase atât de mult şi nu renunţase niciodată, deşi nu avea nici un motiv să spere. A început printre nişte păstori şi cărbunari care s—au legat printr—un jurământ să îl găsească pe Prinţul pierdut şi să îl aducă înapoi pe tron. Erau prea puţini ca să facă ceva împotriva lui Maranovitch şi când primul grup şi—a dat seama că îmbătrânea, i—au pus pe fiii lor să depună acelaşi jurământ. A trecut din generaţie în generaţie şi cu fiecare generaţie grupul a crescut. Nimeni nu ştie precis cât de mare este acum, dar se spune că sunt oameni în aproape toate ţările Europei care aparţin grupului în

mare secret şi au jurat să îl ajute când sunt chemaţi. Ei aşteaptă numai. Unii sunt oameni bogaţi care vor da bani, şi alţii sunt săraci care vor trece pe furiş peste graniţă ca să lupte sau să dea ajutor la transportul armelor în secret. Se spune chiar că în toţi anii ăştia s—au făcut arme în peşterile din munţi şi au fost ascunse acolo. Sunt oameni numiţi Dăltuitorii de săbii şi ei, şi taţii lor, şi bunicii lor, şi străbunicii lor au făcut dintotdeauna săbii şi le—au depozitat în peşteri de care nu ştie nimeni, peşteri ascunse sub pământ.

Marco grăi cu voce tare gândul care îi venise în minte în timp ce asculta, un gând care le aduse teamă.

—Dacă oamenii de pe stradă vorbesc despre ele, nu o să mai fie ascunse pentru mult timp.

—Nu este zvonul străzii, spune tata. Doar foarte puţini au ghicit şi majoritatea cred că este o parte din legenda Prinţului pierdut, spuse Şobolanul. Maranovitch şi Iarovitch râd de ea. Dintotdeauna au fost nişte proşti cât toate zilele. Sunt prea plini de ei ca să creadă că le poate sta ceva împotrivă.

—Vorbeşti mult cu tatăl tău? îl întrebă Marco. Şobolanul îşi arătă dinţii albi, ascuţiţi într—un rânjet.

—Ştiu la ce te gândeşti, spuse el. Îţi aminteşti că am spus că este întotdeauna beat. Aşa este, în afară de atunci când este pe jumătate beat. Şi când este pe jumătate beat, este cel mai splendid vorbitor din Londra. Îşi aminteşte tot ce a învăţat, citit sau auzit de când s—a născut. Îl pornesc şi ascult. El vrea să vorbească şi eu vreau să aud. Am aflat în felul acesta aproape tot ce ştiu. Nu ştiam că el mă învaţă, dar asta făcea. Redevine domn când este pe jumătate beat.

—Dacă — dacă îţi pasă de samavieni, ai face bine să îl rogi să nu le spună oamenilor despre Grupul Secret şi despre Dăltuitorii de Săbii, sugeră Marco.

Şobolanul tresări puţin.

—Este adevărat! spuse el. Eşti mai şiret ca mine. N—ar trebui să se tot vorbească, că altfel Maranovitch ar putea să audă destule cât să se oprească şi să asculte. O să—l fac să promită. E un lucru ciudat în legătură cu el, adăugă el foarte încet, de parcă se tot gândea la asta, presupun că este o parte din domnul care a mai rămas din el. Dacă face o promisiune, nu o încalcă niciodată, beat sau treaz.

—Roagă—l să facă o promisiune, spuse Marco. În momentul următor schimbă subiectul, deoarece părea cel mai bun lucru de făcut. Continuă şi spune—ne ce trebuie să facă grupul nostru secret. Uităm, şopti el.

Şobolanul îşi reluă jocul cu o promptitudine reînnoită. Era un joc care îl atrăgea imens deoarece făcea apel la imaginaţia lui şi îi ţinea publicul vrăjit, pe lângă faptul că îl adâncea în război şi strategie.

—Ne pregătim de răscoală, spuse el. Trebuie să vină curând. Am aşteptat atât de mult. Peşterile sunt încărcate de arme. Maranovitch şi Iarovitch se luptă şi îşi folosesc toţi soldaţii şi acum este momentul pentru noi. Se opri şi se gândi, cu coatele pe umeri. Începu să—şi muşte din nou unghiile.

—Semnalul Secret trebuie dat, spuse el. Apoi se opri din nou, iar Escadronul îşi ţinu suflarea şi se înghesui şi mai aproape cu un zgomot foşnit uşor. Doi dintre Cei Secreţi trebuie să fie aleşi prin tragere la sorţi şi trimişi înainte, continuă el; şi Escadronul aproape îşi aduse distrugerea şi ruşinea peste capete dorind să scoată urale din nou, dar se opri la timp. Trebuie aleşi prin tragere la sorţi, repetă Şobolanul, uitându—se de la un chip la altul. Fiecare îşi va lua viaţa în mâini când porneşte. S—ar putea să trebuiască să moară de o mie de ori, dar trebuie să se ducă. Trebuie să se furişeze în tăcere şi să se deghizeze dintr—o ţară în alta. Oriunde este unul din Grupul Secret, fie că este într—o cocioabă sau pe tron, mesagerii trebuie să se ducă la el în întuneric şi pe furiş şi să—i dea semnalul. Va însemna, „Ceasul a sosit. Dumnezeu să salveze Samavia!"

—Dumnezeu să salveze Samavia! şopti Escadronul emoţionat. Şi, deoarece l—au văzut pe Marco ridicându—şi mâna la frunte, fiecare dintre ei a salutat.

Toţi au început să şoptească laolaltă.

—Să tragem la sorţi acum. Să tragem la sorţi, Şobolane. Ce să mai aşteptăm?

Şobolanul începu să se uite în jurul său cu nelinişte temătoare. Părea să examineze cerul.

—Întunericul nu e la fel de gros pe cât era, şopti el. A trecut miezul nopţii. O să ne prindă zorile. Dacă are careva o bucată de hârtie sau o sfoară, tragem la sorţi înainte să ne despărţim.

Cad avea o bucată de sfoară şi Marco avea un cuţit care putea fi folosit ca să o taie în bucăţi. Aceasta o făcu Şobolanul de unul singur. Apoi, după ce—şi închise ochii şi le amestecă, le ţinu în mână gata pentru tragere.

—Cel Secret care trage bucata cea mai lungă este ales. Cel Secret care trage bucata cea mai scurtă este ales, spuse el solemn.

Tragerea a fost la fel de solemnă ca şi tonul lui. Fiecare băiat voia să tragă fie cea mai scurtă, fie cea mai lungă bucată. Inima fiecăruia sărea puţin din piept când îşi trăgea bucata de sfoară.

Când s—a sfârşit tragerea, fiecare şi—a arătat sfoara. Şobolanul trăsese cea mai scurtă bucată, iar Marco o trăsese pe cea mai lungă.

—Camarade! spuse Şobolanul, luându—i mâna. Vom face faţă morţii şi pericolului împreună!

—Dumnezeu să salveze Samavia! răspunse Marco.

Şi jocul se sfârşise pe acea zi. Cel mai tare lucru, a spus Escadronul, pe care îl făcuse vreodată Şobolanul pentru ei.

—A fos' o minune, asta a fos'!

## VII. „FELINARUL ESTE APRINS!"

Pe drum spre casă, Marco nu se gândi la nimic altceva decât la povestea pe care trebuia să i—o spună tatălui său, povestea pe care i—o spusese tatălui Şobolanului, străinul care fusese în Samavia. El simţi că trebuie să fie o poveste adevărată, nu o invenţie. Dăltuitorii de Săbii trebuie să fie oameni adevăraţi, iar peşterile subterane ascunse umplute de secole cu arme trebuie să fie şi ele adevărate. Şi dacă sunt reale, cu siguranţă tatăl său era unul dintre cei care cunoşteau secretul. Gândurile lui alergau foarte repede. Invenţia copilărească a Şobolanului despre răscoală era numai o parte dintr—un joc, dar cât de normal ar fi ca vreodată — poate destul de curând — să fie o adevărată răscoală! Cu siguranţă ar fi una dacă Grupul Secret devenise atât de puternic şi dacă multe arme şi prieteni secreţi din alte ţări erau gata şi aşteptau. În toţi aceşti ani, munca secretă şi pregătirile se desfăşurau încontinuu, chiar dacă erau pregătiri pentru o zi necunoscută. Un grup care rezistase atât de mult, care îşi trecuse jurământul de la generaţie la generaţie, trebuie să fie de o hotărâre mortală.

Ce n—ar fi putut pregăti în peşterile sale şi în locurile de întâlnire secrete! Tânjea să ajungă acasă şi să—i spună tatălui său pe loc ceea ce auzise. Îşi reaminti, cuvânt cu cuvânt, tot ce i se spusese Şobolanului şi chiar tot ce adăugase el în joc, deoarece — ei bine, pentru că şi aceea partea părea reală, atât de reală încât chiar ar putea fi utilă.

Dar, când ajunse la Philibert Place nr. 7, îi descoperi pe Loristan şi Lazarus extrem de absorbiţi de muncă. Uşa de la salonaşul din spate era încuiată când bătu prima dată şi a fost încuiată din nou imediat după ce el intră. Erau multe hârtii pe masă şi ei evident le studiau. Mai multe dintre ele erau

hărţi. Unele erau hărţi rutiere, altele hărţi ale oraşelor şi metropolelor şi unele ale fortificaţiilor; dar toate erau hărţi ale unor locuri din Samavia. De obicei erau păstrate într—un seif şi când erau scoase ca să fie studiate, uşa era întotdeauna ţinută încuiată.

Înainte de a lua masa de seară, acestea au fost puse înapoi în seif, care a fost împins într—un colţ şi s—au îngrămădit ziare peste el.

—Când vine, îl auzi Marco pe Loristan spunându—i lui Lazarus, putem să—i arătăm clar ce s—a planificat. Poate să vadă singur.

Tatăl lui de—abia scoase două vorbe în timpul mesei şi, deşi nu era în obiceiul lui Lazarus să vorbească neîntrebat în astfel de momente, în această seară lui Marco i se părea că el ARĂTA mai tăcut decât îl văzuse vreodată. În mod evident amândoi se gândeau cu nelinişte la lucruri extrem de serioase. Povestea străinului care fusese în Samavia nu trebuia spusă încă. Dar putea fi lăsată pentru mai târziu.

Loristan nu spuse nimic până când Lazarus nu îndepărtă lucrurile de pe masă şi făcu atâta ordine pe cât era posibil în cameră. În timp ce se făcea asta, el stătea cu fruntea odihnindu—se în palmă, de parcă era absorbit de gânduri. Apoi el făcu un gest spre Marco.

—Vino aici, Camarade, spuse el. Marco se duse la el.

—Astă—seară ar putea veni cineva ca să vorbească cu mine despre lucruri grave, spuse el. Cred că va veni, dar nu pot fi foarte sigur. Este important ca el să ştie că mă va găsi singur când vine. Va veni la o oră târzie şi Lazarus îi va deschide încetişor uşa, ca să nu audă nimeni. Este important ca să nu—l vadă nimeni. Cineva trebuie să meargă şi să se plimbe pe partea cealaltă a străzii până când apare el. Apoi cel care dă semnalul trebuie să traverseze pavajul prin faţa lui şi să—i spună pe o voce scăzută: „Felinarul este aprins!" şi imediat să se întoarcă şi să plece în linişte.

Inima cărui băiat nu ar fi tresărit de bucurie la acest mister! Chiar şi un băiat obişnuit şi prost care nu ştia nimic despre Samavia s—ar fi simţit ca pe jar. Vocea lui Marco aproape tremura de emoţia sentimentelor sale.

—Cum îl voi recunoaşte? spuse el dintr—o suflare. Fără să pună vreo întrebare, ştiu că el era acel „cineva" care trebuia să iasă.

—L—ai mai văzut înainte, răspunse Loristan. Este bărbatul care mergea în trăsură cu Regele.

—Îl voi recunoaşte, spuse Marco. Când să plec?

—Nu mai înainte de unu şi jumătate. Du—te în pat şi dormi până când te strigă Lazarus. Apoi adăugă: Uită—te bine la faţa lui înainte să—i vorbeşti. Probabil că nu va fi la fel de bine îmbrăcat ca prima dată când l—ai văzut.

Marco urcă scările spre camera lui şi se băgă în pat aşa cum i se spusese, dar îi era greu să adoarmă. Zăngănitul şi vuietul străzii nu îl ţineau treaz de obicei, deoarece trăise în cartierele mai sărace a prea multor capitale mari ca să nu fie obişnuit cu zgomotul. Dar astă—seară i se părea că auzea fiecare autobuz şi taxi care treceau în timp ce stătea întins şi se uita afară la lumina lămpii. Nu putea să nu se gândească la oamenii care se aflau în ele şi deasupra lor şi la oamenii care se grăbeau de—a lungul pavajului din faţa grilajelor rupte. Se întreba la ce s—ar gândi ei dacă ar şti că nişte lucruri legate de bătăliile despre care citeau în cotidiane se petreceau într—una din casele sărăcăcioase cărora de—abia le aruncau o privire în timp ce treceau pe lângă ele. Trebuie să fie ceva legat de război, dacă un om care era un mare diplomat şi însoţitorul regilor venea în secret ca să vorbească singur cu un patriot care era samavian. Orice ar fi făcut tatăl său era pentru binele Samaviei şi probabil că Grupul Secret ştia ce făcea el. Inima lui aproape că bătea mai tare sub cămaşă în timp ce stătea întins pe salteaua cu cocoloaşe gândindu—se la aceste lucruri. Într—adevăr, trebuie să se uite bine la străin înainte chiar de a se mişca spre el. Trebuie să se asigure că el este omul potrivit. Jocul cu care se amuzase atât de mult timp — jocul de a încerca să—şi amintească tablouri, oameni şi locuri în mod clar şi detaliat — fusese un antrenament minunat. Dacă ar fi putut să deseneze, el ştia că ar făcut o schiţă a feţei cu ochi scrutători, inteligentă, acvilină, cu gura bine conturată şi delicat închisă, care arăta ca şi cum ar fi păstrat secrete întotdeauna — întotdeauna. Dacă ar putea desena, se surprinse spunând iarăşi şi iarăşi. El PUTEA desena, deşi probabil numai în linii mari. Se amuzase deseori făcând schiţe după lucruri despre care voia să pună întrebări. Desenase chiar şi chipurile oamenilor în felul său lipsit de pregătire, iar tatăl lui spusese că avea un dar brut de a surprinde asemănarea. Probabil că ar putea desena un profil al acestui chip, care îi va arăta tatălui său că îl cunoştea şi îl va recunoaşte.

Sări din pat şi se duse la o masă de lângă fereastră. Pe ea erau hârtie şi un creion. Un felinar din stradă, exact de peste drum, arunca în cameră destulă lumină pentru ca el să vadă. Îngenunche pe jumătate lângă masă şi începu să deseneze. Lucră fără întrerupere aproape douăzeci de minute şi rupse două sau trei schiţe nesatisfăcătoare. Desenul prost nu conta dacă putea surprinde privirea subtilă, care nu sugera viclenie, ci ceva mai demn şi important. Nu era dificil să obţină conturul izbitor, aristocratic al trăsăturilor. Un om obişnuit, cu trăsături nu prea pronunţate ar fi fost mai puţin uşor de desenat într—un fel. Îşi abandonă mintea cu totul amintirii fiecărui detaliu care i se imprimase fotografic în memorie prin obiceiul de a se pregăti. Treptat văzu că asemănarea devenea mai clară. Nu dură mult până când era destul de distinctă ca să devină izbitoare. Oricine îl ştia pe bărbat l—ar fi recunoscut. Se ridică, răsuflând prelung şi bucuros.

Nu îşi puse pantofii, ci trecu prin cameră cât se putea de fără zgomot şi la fel de încet deschise uşa. Nu scoase nici un sunet când coborî pe scări. Femeia care ţinea casa de închiriat se dusese la culcare, la fel şi ceilalţi chiriaşi şi fata în casă. Toate luminile erau stinse în afară de una a cărei licărire o vedea pe sub uşa tatălui său. Când era doar un copilaş, fusese învăţat să facă un semn special pe uşă dacă dorea să vorbească cu Loristan. Stătu nemişcat în afara salonaşului din spate şi îl făcu. Era un zgomot uşor de zgârietură — două zgârieturi, după o bătaie uşoară. Lazarus deschise uşa şi se arătă tulburat.

—Încă nu a venit momentul, domnule, spuse el foarte încet.

—Ştiu, răspunse Marco. Dar trebuie să îi arăt ceva tatălui meu. Lazarus îl lăsă să intre şi Loristan se întoarse întrebător de la masa lui de scris.

Marco înaintă şi puse schiţa în faţa lui.

—Priveşte—l, spuse el. Mi—l amintesc suficient de bine ca să—l desenez. M-am gândit la asta dintr—o dată — că aş putea face un fel de desen. Crezi că seamănă cu el? Loristan îl examină îndeaproape.

—Seamănă foarte mult cu el, răspunse. M—ai făcut să mă simt pe deplin în siguranţă. Mulţumesc, Camarade. A fost o idee bună.

Era uşurare în felul în care îi strânse mâna băiatului şi Marco se întoarse cu un sentiment triumfător. Chiar când ajunse la uşă, Loristan îi spuse:

—Profită cât poţi de acest dar. Este un dar. Şi este adevărat că mintea ta are o pregătire bună. Cu cât desenezi mai mult, cu atât mai bine. Desenează tot ce poţi.

Nici felinarele din stradă, nici zgomotele, nici gândurile nu l—au mai ţinut pe Marco treaz când se întoarse în pat. Dar înainte de a se aşeza pe pernă, îşi dădu câteva ordine. Citise şi îl auzise pe Loristan spunând că mintea poate controla trupul o dată ce oamenii descoperă acest lucru. Încercase el însuşi experimente şi aflase nişte lucruri ciudate. Unul era că, dacă îşi spunea să—şi amintească un anumit lucru la un anumit moment, de obicei descoperea că chiar şi—l amintea. Ceva din creierul său părea să—i reamintească. Încercase deseori experimentul de a—şi spune să se trezească la o anumită oră şi se trezise aproape exact la acel moment după ceas.

—Voi dormi până la ora unu, spuse el în timp ce îşi închidea ochii. Apoi mă voi trezi şi mă voi simţi cât se poate de înviorat. Nu voi mai fi somnoros.

Dormi atât de adânc pe cât poate dormi un băiat. Şi exact la ora unu se trezi şi descoperi felinarul din stradă încă aruncându—şi lumina prin fereastră. Ştia că era ora unu, deoarece era pe masă un ceas ieftin, rotund şi mic şi putea să vadă cât era ora. Era cât se poate de înviorat şi nu—i era deloc somn. Experimentul său fusese din nou încununat de succes.

Se sculă şi se îmbrăcă. Apoi coborî scările la fel silenţios ca mai înainte. Îşi ţinea pantofii în mână, deoarece voia să îi încalţe numai când ajungea în stradă. Îşi făcu semnul la uşa tatălui său şi Loristan o deschise.

—Să plec acum? întrebă Marco.

—Da. Mergi încet spre partea opusă a străzii. Uită—te în toate direcţiile. Nu ştim de unde vine. După ce i—ai dat semnalul, întoarce—te şi du—te la culcare.

Marco salută ca un soldat după ce a primit un ordin.

Apoi, fără să mai întârzie o clipă, ieşi fără zgomot din casă.

Loristan se întoarse în cameră şi stătu tăcut în centrul ei. Liniile lungi ale trupului său frumos arătau în mod deosebit drepte şi majestuoase, iar ochii săi străluceau de parcă îl mişca ceva profund.

—Iată un bărbat crescând pentru Samavia, îi spuse el lui Lazarus care îl privea. Mulţumim lui

Dumnezeu!

Vocea lui Lazarus era joasă şi răguşită, iar el salută plin de reverenţă.

—Dumneavoastră, domnule! zise el. Dumnezeu să—l salveze pe Prinţ!

—Da, răspunse Loristan, după ce ezitase o clipă, când va fi găsit. Şi se întoarse la masa lui zâmbind în felul său frumos.

Minunea tăcerii pe străzile părăsite ale unui oraş mare, după ce miezul nopţii a înăbuşit tot vuietul şi tumultul în repaus, este un lucru aproape incredibil. Liniştea din sânul unei păduri sau de pe vârful muntelui nu este atât de stranie. În urmă cu câteva ore, tumultul se năpustea; peste încă vreo câteva ore, se va năpusti din nou.

Dar acum strada este goală; tropăitul îndepărtat al unui poliţist pe pavajul gol are o rezonanţă aproape înspăimântătoare. Lui Marco îi părea în mod deosebit astfel în timp ce traversa strada. Fusese ea atât de goală şi tăcută ca un mormânt mai înainte? Era aşa în fiecare noapte? Probabil că era, când el dormea profund pe salteaua lui cu cocoloaşe, cu lumina de la felinarul din stradă revărsându—se în cameră. Ascultă pasul poliţistului aflat de pază noaptea, deoarece nu voia să fie văzut. Era un zid ieşit în faţă unde putea sta în umbră în timp ce trecea omul. Un poliţist s—ar opri să privească întrebător la un băiat care se plimba în susul şi—n josul trotuarului la unu şi jumătate dimineaţa. Marco putea aştepta până când el trecea şi apoi putea ieşi la lumină ca să se uite în susul şi în josul drumului şi la intersecţie.

Auzi paşii apropiindu—se în câteva minute şi era în siguranţa umbrelor înainte de a putea fi văzut. După ce trecu poliţistul, el ieşi şi umblă încet în josul drumului, uitându—se în fiecare parte şi înapoi din când în când. La început nu era nimeni de zărit. Pe urmă, un taxi târziu veni în zgomot de clinchet. Dar oamenii din el se întorceau de la vreo festivitate şi nu le păsa de nimic în afară de propriile lor glume. Apoi a fost din nou tăcere şi un timp îndelungat nu se vedea nimeni, după impresia lui Marco. Nu a durat atât de mult pe cât i s—a părut lui, pentru că era foarte nerăbdător. Apoi o căruţă cu legume sosită foarte devreme pe drumul de la ţară la Piaţa Covent Garden veni clătinându—se uşor, cu căruţaşul aproape adormit pe grămezile lui de cartofi şi varză. După ce a trecut, a fost din nou linişte şi goliciune, până când s—a arătat din nou poliţistul în tura lui şi Marco s—a furişat în umbra zidului, aşa cum făcuse mai înainte.

Când ieşi din nou la lumină, începuse să spere că nu i se va părea un timp îndelungat tatălui său. Nu durase chiar atât de mult, îşi spuse el, doar păruse astfel. Dar nerăbdarea tatălui său avea să fie mai mare decât ar putea fi a sa.

Loristan ştia că totul depindea de venirea acestui om important care stătea alături de un rege în trăsura lui şi vorbea cu el ca şi cum l—ar fi cunoscut bine.

—Ar putea fi ceva care toată Samavia aşteaptă să afle — cel puţin Grupul Secret, se gândi Marco. Grupul Secret este Samavia..., tresări la zgomotul de paşi. Vine cineva! spuse el. Este un bărbat.

Era un bărbat care păşea pe drum pe aceeaşi parte ca şi el. Marco începu să meargă spre el liniştit, dar destul de rapid. Se gândi că era cel mai bine să pară drept un băiat trimis cu un comision la miez de noapte — probabil ca să cheme un doctor. Atunci, dacă trecea un străin, nu ar fi stârnit nici o suspiciune. Era bărbatul acesta la fel de înalt ca şi cel care mersese în trăsură cu Regele? Da, avea cam aceeaşi înălţime, dar era prea departe ca să poată fi recunoscut altfel. Se apropie mai mult şi Marco observă că şi el părea să grăbească oarecum pasul. Marco merse înainte. Ceva mai aproape şi ar fi putut fi în stare să se asigure. Da, acum era destul de aproape. Desigur, omul acesta era înalt şi asemănător ca siluetă, dar era mult mai tânăr. Nu era cel care fusese în trăsură cu Majestatea Sa. Nu avea mai mult de treizeci de ani. Începuse să—şi învârtă bastonul şi să fluiere încet un cântec de music —hall în timp ce Marco trecea pe lângă el fără a—şi schimba ritmul.

După ce poliţistul îşi făcu tura şi dispăru a treia oară, Marco auzi paşi făcând ecou la o distanţă în josul unei străzi la intersecţie. După ce ascultă ca să se asigure să se apropiau şi nu se îndepărtau în altă direcţie, se aşeză într—un loc din care putea privi de—a lungul drumului principal. Da, venea cineva. Din nou era silueta unui bărbat. Reuşi să se aşeze destul de în umbră, astfel ca persoana care se apropia să nu vadă că era urmărită. Plimbăreţul solitar ajunse la o distanţă la care putea fi recunoscut cam în două minute. Era îmbrăcat într—un costum de—a gata, care era destul de ponosit şi neobservabil ca aspect. Pălăria lui simplă era purtată astfel încât să—i facă umbră feţei. Dar chiar înainte de a traversa pe trotuarul lui Marco, băiatul îl recunoscuse fără îndoială. Era bărbatul care mersese cu Regele!

Şansa era de partea lui Marco. Bărbatul traversă exact prin locul care îi dădea ocazia lui Marco să păşească uşor în spatele lui, să meargă câţiva paşi alături de el şi apoi să treacă direct în faţa lui de—a latul pavajului, privind în linişte spre faţa lui în timp ce spunea pe o voce joasă, dar distinct cuvintele:

„Felinarul este aprins" şi fără să se oprească o clipă să meargă pe drumul său în continuare. Nu—şi slăbi ritmul şi nici nu se uită în spate până când nu se afla la oarecare distanţă. Apoi privi peste umăr şi văzu că silueta traversase strada şi trecuse de grilaj. Era în regulă. Tatăl său nu va fi dezamăgit. Marele om venise.

Se plimbă cam zece minute şi apoi se întoarse acasă şi în pat. Dar fu obligat să—şi spună să adoarmă de câteva ori înainte ca ochii să i se închidă pentru tot restul nopţii.

## VIII. UN JOC ANTRENANT

Loristan se referi doar o singură dată în cursul zilei la ceea ce se întâmplase.

—Ţi—ai îndeplinit bine comisionul. Nu ai fost grăbit sau nervos, spuse el. Prinţul a fost plăcut impresionat de calmul tău.

Nu s—a mai spus altceva. Marco ştia că menţiunea liniştită a titlului străinului fusese făcută pur şi simplu ca o intitulare. Dacă era necesar pe viitor să fie menţionat din nou, putea să fie numit „Prinţul." În diferite ţări continentale erau mulţi prinţi care nu erau regali şi nici măcar nu aveau înălţimea potrivită, care erau pur şi simplu prinţi după cum alţi nobili erau duci sau baroni. Nu se dezvăluia nimic deosebit când un om era numit prinţ. Dar, deşi nu se spuse nimic despre subiectul incidentului, era clar că Loristan şi Lazarus făcuseră multă muncă. Salonaşul era încuiat, iar hărţile şi documentele, de obicei păstrate în seiful din fier, erau utilizate.

Marco se duse la Turnul Londrei şi petrecu o parte a zilei trăind din nou cu poveştile care, cu secole în urmă, fuseseră închise între zidurile sale masive şi străvechi din piatră. În acest fel, el se familiarizase în toată copilăria sa cu oameni care pentru majoritatea băieţilor păreau numai nişte creaturi ireale care obişnuiau să trăiască în manualele de istorie. Învăţase să—i cunoască precum bărbaţi şi femei, deoarece stătuseră în palatele în care se născuseră şi în care se jucaseră în copilărie şi muriseră în ele la sfârşit. Văzuse temniţele în care fuseseră închişi, butucii pe care îşi puseseră capetele, meterezele de pe care se luptaseră ca să îşi apere turnurile fortificate, tronurile pe care stătuseră, coroanele pe care le purtaseră şi sceptrele cu pietre preţioase pe care le ţinuseră. Stătuse în faţa portretelor lor şi privise curios la „Roba de Investitură", brodată cu zeci de mii de perle. Să priveşti chipul unui om şi să îi simţi ochii pictaţi urmărindu—te în timp ce te îndepărtezi de el, să vezi veşmintele straniu de splendide pe care le—a încălzit cândva cu trupul său viu, înseamnă să—ţi dai seama că istoria nu este numai o lecţie într—un manual, ci este o înlănţuire de poveşti ale vieţilor bărbaţilor şi femeilor care au văzut zile stranii şi splendide, iar uneori au suferit lucruri stranii şi înspăimântătoare.

Erau numai câţiva oameni care erau conduşi în tur. Bărbatul în străvechiul costum de Beef—eater, ghidul lor, era o fire deschisă, căruia îi plăcea în mod evident să vorbească. Era un bărbat înalt şi voinic, cu o faţă lată şi ochi mici, veseli. Semăna bine cu portretele lui Henric al VIII—lea, pe care Marco îşi amintea că le văzuse. Era în mod deosebit vorbăreţ când stătea lângă tăbliţa care marchează locul unde se afla butucul pe care îşi pusese Lady Jane Grey capul ei tânăr. Unul dintre vizitatori care ştia puţină istorie engleză pusese câteva întrebări despre motivele executării ei.

—Dacă socrul ei, Ducele de Northumberland, ar fi lăsat în pace tânărul cuplu — pe ea şi pe soţul ei, Lordul Guildford Dudley — le—ar fi rămas capetele pe umeri. El trebuia să o facă regină şi Mary Tudor trebuia să devină şi ea regină. Ducele n—a fost destul de deştept ca să aranjeze o conspiraţie şi să agite poporul. Samavienii ăştia despre care citim în ziare s—ar fi descurcat mai bine. Şi ei sunt pe jumătate sălbatici.

—Au avut o bătălie mare chiar în afară de Melzarr ieri, îi spuse vizitatorul de lângă Marco unei femei tinere care era însoţitoarea lui. Mii de oameni omorâţi. Am văzut cu litere mari pe planşe în timp ce mergeam deasupra autobuzului. Se măcelăresc unii pe alţii, asta fac.

Beef—eater—ul vorbăreţ îl auzi.

—Nici măcar nu—şi pot îngropa morţii suficient de repede, spuse el. O să izbucnească un fel de ciumă acolo şi—o să se întindă în ţările cele mai apropiate de ei. O să sfârşească împrăştiindu—se prin toată Europa, ca în Evul Mediu. Ceea ce trebuie să facă ţările civilizate este să îi determine să aleagă un rege cumsecade şi să înceapă să se poarte cum se cuvine.

„O să—i spun şi asta tatălui meu", se gândi Marco. „Arată că toată lumea se gândeşte la Samavia şi vorbeşte despre ea şi că până şi oamenii obişnuiţi ştiu că trebuie să aibă un rege adevărat. Acesta trebuie să fie momentul!" şi ceea ce voia să spună era că acesta era momentul pe care îl aşteptase Grupul Secret şi pentru care muncise atât de mult timp — momentul Răscoalei. Dar tatăl lui era ieşit pe afară când el se întoarse la Philibert Place, şi Lazarus arăta şi mai tăcut ca de obicei cum stătea în spatele lui şi îl servea cu masa nesemnificativă. Oricât de simplă şi puţină ar fi fost mâncarea pe care o aveau, era întotdeauna servită cu aceeaşi grijă şi ceremonie ca şi cum ar fi fost un banchet.

—Un om poate mânca pâine uscată şi bea apă rece ca şi cum ar fi un domn, îi spusese tatăl său cu mult

timp în urmă. Şi este uşor să—ţi formezi obiceiuri neglijente. Chiar dacă îi este suficient de foame ca să se simtă lihnit, un om care a fost bine crescut nu îşi va permite să arate astfel. Un câine poate, un om nu poate. La fel cum un câine poate să urle când este supărat sau are dureri, în timp ce un om nu poate.

Era numai una din micile părţi ale pregătirii care îl făcuseră în linişte pe băiat, chiar din copilărie, să aibă autocontrol şi să fie curtenitor, îl învăţaseră dezinvoltura şi graţia înfăţişării copilăreşti, obiceiul de a—şi ţine bine trupul şi capul drept şi îi dăduse un oarecare aspect de distincţie tânără, care deşi nu era îngâmfată, îl distanţa de băieţii cu o ţinută neatent de stângace.

—Este vreun ziar pe aici care scrie despre bătălie, Lazarus? întrebă el, după ce părăsise masa.

—Da, domnule, a fost răspunsul. Tatăl dumneavoastră a spus că s—ar putea să—l citiţi. Este o poveste întunecată! adăugă el, în timp ce—i înmâna ziarul.

Era o poveste întunecată. În timp ce citea, Marco simţea că nu mai poate suporta. Era de parcă Samavia înota în sânge şi de parcă celelalte ţări trebuie să stea îngrozite în faţa unor asemenea cruzimi furioase.

—Lazarus, spuse el, sărind în picioare în cele din urmă, cu ochii arzători, ceva trebuie să—l oprească! Trebuie să fie ceva destul de puternic. A sosit momentul. A sosit momentul.

Şi el merse în susul şi—n josul camerei, deoarece era prea emoţionat ca să stea locului.

Cum îl mai privea Lazarus! Ce sentiment strălucitor şi puternic era pe faţa lui reţinută!

—Da, domnule. Cu siguranţă a venit momentul, răspunse el.

Dar aceasta a fost tot ce a spus şi se întoarse şi ieşi din salonaşul sărăcios din spate imediat. Era ca şi cum ar fi simţit că era mai înţelept să plece înainte de a—şi pierde stăpânirea de sine şi a spune mai multe.

Marco îşi făcu drum până la locul de întâlnire al Escadronului, căruia în trecut Şobolanul îi dăduse denumirea de Barăcile. Şobolanul stătea printre ciracii săi şi le citise ziarul de dimineaţă, cel care conţinea relatarea bătăliei de la Melzarr. Escadronul devenise Grupul Secret şi fiecare membru palpita de spiritul complotului întunecat şi al aventurii. Cu toţii vorbeau în şoaptă.

—Acum nu mai sunt Barăcile, spuse Şobolanul. Este o peşteră subterană. Sub podeaua ei sunt îngropate mii de săbii şi arme şi e plină până la tavan de ele. Nu a mai rămas decât un loc mic ca să stăm şi să complotăm. Ne târâm printr—o gaură, iar gaura este ascunsă de tufişuri.

Pentru restul băieţilor, acesta era numai un joc antrenant, dar Marco ştia că era mai mult pentru Şobolan. Deşi Şobolanul nu cunoştea nici unul dintre lucrurile pe care le ştia el, vedea că întreaga poveste i se părea un lucru adevărat. Luptele din Samavia, aşa cum le auzise sau citise despre ele în ziare, puseseră stăpânire pe el. Pasiunea lui pentru militărie şi război şi mintea lui ciudat de matură îl conduseseră la urmărirea fiecărui detaliu pe care îl putea obţine. Ascultase ceea ce auzise cu rezultate remarcabile. Îşi amintea lucruri pe care oamenii mai în vârstă le uitau deseori după ce le menţionaseră. El nu uita nimic. Desenase pe dale o hartă a Samaviei care era corectă după cum a văzut Marco şi făcuse o schiţă simplă a Melzarr—ului şi a bătăliei care avusese rezultate atât de dezastruoase.

—Maranovitch deţinea stăpânirea Melzarr—ului, explică el cu o înflăcărare febrilă. Şi Iarovitch l—a atacat de aici, adăugă arătând cu degetul. Asta a fost o greşeală. Eu l—aş fi atacat dintr—un loc la care nu s—ar fi gândit. Ei aşteptau să fie atacate fortificaţiile şi erau pregătiţi să le apere. Cred că un duşman s—ar fi putut furişa în timpul nopţii şi ar fi putut năvăli pe aici, spuse arătând din nou.

Marco se gândi că avea dreptate. Şobolanul argumentase totul şi studiase Melzarrul aşa cum ar fi studiat un puzzle sau o problemă de aritmetică. Era foarte deştept şi la fel de pătrunzător precum îl arăta faţa lui ciudată.

—Cred că ai fi un general bun dacă ai fi mare, spuse Marco. Aş vrea să—i arăt hărţile tale tatălui meu şi să—l întreb dacă nu crede că stratagema ta ar fi fost una bună.

—Ştie multe despre Samavia? întrebă Şobolanul.

—Trebuie să citească ziarele pentru că scrie diferite lucruri, răspunse Marco. Şi toată lumea se gândeşte la război. Nimeni nu se poate abţine.

Şobolanul scoase o hârtie murdară, împăturită din buzunar şi se uită pe ea cu un aer de reflecţie.

—O să fac una curată, spuse el. Aş vrea să se uite la ea un om mare şi să vadă dacă e—n regulă. Tata era mai mult decât pe jumătate beat când desenam asta, deci n—am putut să—i pun întrebări. Nu mai e mult până se omoară. A avut un fel de criză noaptea trecută.

—Zi—ne, Şobolane, ce—aveţi dă făcut tu şi Marco. S—auzim ce—aţi făcut, sugeră Cad. Se trase mai

aproape şi aşa făcu şi restul cercului, strângându—şi genunchii cu braţele.
—Asta avem de făcut, începu Şobolanul, în şoapta dogită a unui Grup Secret. A sosit momentul. Pentru toţi Cei Secreţi din Samavia şi pentru prietenii Grupului Secret din orice ţară trebuie dat semnalul. Trebuie dat de cineva care nu poate fi suspectat. Cine ar suspecta doi băieţi — şi unul dintre ei olog? Cel mai bun lucru pentru noi toţi este că eu sunt olog. Cine ar suspecta un olog? Când tata este beat şi mă bate, o face pentru că nu ies să cerşesc pe străzi ca să—i aduc banii pe care îi câştig. El spune că oamenii aproape întotdeauna dau bani unui olog. N—o să fiu cerşetor pentru el, porcul, dar o să fiu pentru Samavia şi Prinţul pierdut. Marco se va preface că este fratele meu şi va avea grijă de mine. Hei, zise vorbind spre Marco cu o bruscă schimbare în voce, poţi să cânţi ceva? Nu contează cum o faci.
—Da, pot să cânt, răspunse Marco.
—Atunci Marco va încerca să cânte ca să îi facă pe oameni să—i dea bani. Eu o să fac rost de o pereche de cârje de undeva şi o parte din timp o să merg în cârje, iar altă parte pe platformă. O să trăim ca nişte cerşetori şi o să mergem pe oriunde vrem. Pot să trec pe lângă un om şi să—i dau semnalul şi nimeni n—o să—şi dea seama. Uneori, poate să—l dea Marco, când oamenii îi pun bani în şapcă. Putem să trecem dintr—o ţară în alta şi să—i răsculăm pe cei din Grupul Secret. O să ne croim drum până în Samavia şi vom fi numai doi băieţi — unul olog — şi nimeni n—o să se gândească că am putea face ceva. O să cerşim în oraşele mari şi pe şosea.
—De unde o să faceţi rost de bani ca să călătoriţi? întrebă Cad.
—Grupul Secret o să ne dea şi n—o să avem nevoie de mulţi. Putem să cerşim, până la urmă. O să dormim sub stele, sau sub poduri sau arcade, sau în colţurile întunecate ale străzilor. Eu am făcut asta de mai multe ori când mă dădea tata afară din casă. Dacă e vreme friguroasă, e destul de rău, dar dacă e vreme frumoasă, e mai bine decât să dormi în locul unde dorm eu. Camarade, zise către Marco, eşti pregătit?

El spuse „Camarade" aşa cum o spusese Loristan şi într—un fel Marco nu avu resentimente, deoarece era pregătit să muncească pentru Samavia. Era numai un joc, dar îi făcea camarazi — şi, până la urmă, era oare doar un joc? Vocea lui emoţionată şi faţa lui ciudată, brăzdată făceau asta deosebit de improbabil.
—Da, Camarade, sunt pregătit, îi răspunse Marco.
—Vom fi în Samavia când începe lupta pentru Prinţul pierdut. Şobolanul îşi continuă povestea cu înfocare. S—ar putea să vedem o bătălie. Am putea face ceva ca să dăm o mână de ajutor. Am putea purta mesaje sub o ploaie de gloanţe — o ploaie de gloanţe! Gândul îl bine—dispuse atât de mult, că uită să şoptească şi vocea lui răsună fioroasă. Băieţii au mai fost în bătălii până acum. Am putea să—l găsim pe Regele pierdut — ba nu, pe Regele regăsit — şi să—l rugăm să ne lase să fim servitorii lui. Ar putea să ne trimită acolo unde nu poate trimite oameni mai mari. Aş putea să—i spun, „Majestate, mă numesc Şobolanul pentru că pot să mă târăsc prin găuri şi prin colţuri şi să fug ici şi colo. Ordonaţi —mi să intru în orice pericol şi vă voi asculta. Lăsaţi—mă să mor ca un soldat, dacă nu pot trăi astfel.

Brusc, îşi aruncă mâneca jerpelită peste ochi. Se consumase enorm cu imaginea ploii de gloanţe. Şi se simţea ca şi cum îl vedea pe Regele care fusese regăsit. În următorul moment îşi descoperi faţa.
—Asta este ce avem de făcut, spuse el. Doar atât, dacă vreţi să ştiţi. Şi mai multe încă. Nu se termină niciodată!

Gândurile lui Marco erau într—un vârtej. Nu ar trebui să fie nimic mai mult decât un joc. Se înfierbântă de—a binelea. Dacă Grupul Secret dorea să trimită mesageri pe care nimeni nu s—ar fi gândit să—i suspecteze, cine ar fi arătat mai inofensiv decât doi băieţi vagabonzi rătăcind peste tot şi trăind aşa cum puteau, fără să pară că ar fi avut pe cineva? Şi unul dintre ei olog. Era adevărat — da, era adevărat, aşa cum spusese Şobolanul, că fiind olog arăta mai inofensiv ca oricare altul. Marco chiar îşi sprijini fruntea în palme şi îşi apăsă tâmplele.
—Ce se întâmplă? exclamă Şobolanul. La ce te gândeşti?
—Mă gândesc ce ar face un general. Mă gândesc că totul ar putea fi real — fiecare cuvânt. S—ar putea să nu fie un joc deloc, spuse Marco.
—Nu, s—ar putea să nu fie, răspunse Şobolanul. Dacă aş şti unde este Grupul Secret, mi—ar plăcea să mă duc la ei şi să le spun despre asta. Ce—i aia? întrebă el, întorcându—se brusc spre stradă. Ce strigă?

Un vânzător de ziare cu o voce deosebit de ascuţită striga ceva din toţi plămânii.

Încordaţi şi emoţionaţi, nici unul dintre membrii cercului nu se mişcă sau vorbi timp de câteva secunde. Şobolanul ascultă, Marco, întregul Escadron ascultă, ciulindu—şi urechile.

—Ştiri uimitoare din Samavia, ţipa vânzătorul de ziare. Poveste uluitoare! Descendentul Prinţului pierdut găsit! Descendentul Prinţului pierdut găsit!

—Are careva un penny? mârâi Şobolanul, începând să se agite spre pasajul în arcadă.

—Am eu! răspunse Marco, urmându—l.

—Haide! ţipă Şobolanul. Să mergem să luăm un ziar.

Şi trecu val—vârtej prin pasaj cu cea mai rapidă zvâcnitură de şobolan, în timp ce întregul Escadron îl urma, strigând şi împiedicându—se unul de altul.

## IX. „NU ESTE UN JOC"

Loristan mergea încet în susul şi—n josul salonaşului din spate şi îl asculta pe Marco, stând lângă focul mic şi vorbind.

—Continuă, spunea el de fiecare dată când băiatul se oprea. Vreau să aud totul. Este un băiat straniu şi acesta e un joc splendid.

Marco îi relata povestea celei de—a doua şi a treia vizite la terenul împrejmuit din spatele cimitirului părăsit. O luase de la început şi tatăl său asculta cu un viu interes.

Un an mai târziu, Marco îşi aminti această seară ca pe o întâmplare palpitantă şi una care nu i se va şterge niciodată din minte în toată viaţa lui. Întotdeauna va putea să şi—o reamintească. Cămăruţa murdară din spate, lumina slabă a singurei lămpi cu gaz, care era tot ce—şi puteau permite pentru iluminat, seiful din fier împins în colţ cu hărţile şi planurile încuiate în siguranţă în el, ţinuta dreaptă şi frumuseţea siluetei înalte pe care caracterul sărăcăcios al hainelor tocite şi reparate nu le puteau ascunde sau pune în umbră. Nici chiar zdrenţele sau peticele nu puteau să—l facă pe Loristan să pară insignifiant sau lipsit de distincţie. Era întotdeauna acelaşi. Ochii lui păreau mai întunecaţi şi mai minunaţi ca niciodată în meditarea lor îndepărtată şi datorită interesului cu care vorbi:

—Continuă, spuse el. Este un joc splendid. Şi este ciudat. S—a gândit bine. Băiatul este un soldat înnăscut.

—Pentru el nu este un joc, spuse Marco. Şi nu este un joc nici pentru mine. Escadronul se joacă doar, dar pentru el este extrem de diferit. El ştie că nu va avea niciodată ce—şi doreşte, dar se simte ca şi cum acest ceva ar fi aproape de el. A spus că aş putea să—ţi arăt harta pe care a făcut—o. Tată, uită—te la ea.

El îi dădu lui Loristan copia pe curat a hărţii Samaviei făcută de Şobolan. Oraşul Melzarr era indicat prin anumite semne. Ele arătau prin ce puncte ar fi atacat Şobolanul capitala — dacă ar fi fost un general samavian. În timp ce le indica, Marco explica motivele Şobolanului pentru planul său.

Loristan privi hârtia preţ de câteva minute. Îşi fixă ochii pe ea într—un mod ciudat, iar sprâncenele sale negre se unire.

—Este minunat! spuse el în cele din urmă. Are extrem de multă dreptate. Ar fi putut intra pe aici, chiar din motivele pe care le—a arătat el. Cum de—a aflat toate acestea?

—Nu se mai gândeşte la nimic altceva acum, răspunse Marco. Dintotdeauna s—a gândit la războaie şi a făcut planuri pentru bătălii. Nu este ca restul Escadronului. Tatăl lui este aproape întotdeauna beat, dar are o bună educaţie şi, când este numai pe jumătate beat, îi place să vorbească. Atunci Şobolanul îi pune întrebări, până când află o grămadă de lucruri. Apoi cerşeşte ziare vechi, şi se ascunde în colţuri, şi ascultă ce vorbesc oamenii. Spune că stă treaz noaptea, se gândeşte la toate astea şi mai meditează şi ziua. De aceea a făcut Escadronul.

Loristan examina în continuare hârtia.

—Spune—i, zise el, după ce împăturise hârtia la loc şi i—o dăduse înapoi, că i—am studiat harta şi că poate să fie mândru de ea. Poţi să—i spui, se asemenea, şi zâmbi liniştit în timp ce vorbea, că din punctul meu de vedere are dreptate. Iarovitch ar fi avut controlul Melzarr—ului astăzi dacă l—ar fi condus el.

Marco era plin de încântare.

—M—am gândit că vei spune că are dreptate. Am simţit cu siguranţă că aşa va fi. Aceasta mă face să vreau să—ţi spun restul, se grăbi el. Dacă dumneata crezi că are dreptate şi în legătură cu restul. Se opri stânjenit din cauza unui brusc gând sălbatic care pusese stăpânire pe el. Nu ştiu ce vei crede, se bâlbâi el. Poate ţi se va părea ca şi cum planul — ca şi cum acea parte din el — ar putea fi numai un joc.

Era atât de plin de fervoare, în ciuda ezitării sale, încât Loristan începu să—l privească plin de respect compătimitor, aşa cum făcea întotdeauna când băiatul încerca să exprime ceva de care nu era sigur. Una dintre cele mai puternice legături dintre ei era că Loristan se arăta întotdeauna interesat de procesele sale mentale copilăreşti — de felul în care gândurile sale îl conduceau la concluzii.

—Continuă, spuse el din nou. Sunt la fel ca Şobolanul şi sunt la fel ca tine. Până acum nu mi s—a părut un joc.

Se aşeză la masa de scris, şi Marco, în avântul său, se apropie mai mult şi se aplecă peste masă,

rezemându—se în mâini şi coborându—şi vocea, deşi ei erau obişnuiţi să vorbească pe un asemenea ton încât nimeni din afara camerei în care se aflau nu putea înţelege ce spuneau.
—Este vorba de planul Şobolanului ca să dea semnalul pentru o răscoală, zise el.

Loristan făcu o mişcare uşoară.
—Crede că va fi o răscoală? întrebă el.
—Spune că asta pregătea Grupul Secret în toţi anii aceştia. Şi trebuie să vină curând. Celelalte popoare văd că lupta trebuie încheiată chiar dacă trebuie să o încheie ei înşişi. Şi dacă adevăratul Rege a fost descoperit, dar când Şobolanul a cumpărat ziarul nu era nimic în el despre locul unde se află Regele. Era numai un fel de zvon. Nimeni nu părea să ştie ceva. Se opri câteva clipe, dar nu grăi cuvintele pe care le avea în minte. El nu spuse: Dar dumneata ştii.
—Şi Şobolanul are un plan ca să dea un semnal? întrebă Loristan. Marco îşi uită primele ezitări. Începu să vadă planul din nou aşa cum îl văzuse când vorbise Şobolanul. Începu să vorbească aşa cum vorbise Şobolanul, uitând că era un joc. Prezentă o imagine chiar mai clară decât Şobolanul a celor doi băieţi vagabonzi — unul dintre ei olog — care—şi făceau drum dintr—o ţară în alta, cât se poate de liberi să poarte mesaje sau avertismente unde doreau, deoarece erau atât de insignifianţi şi cu aspect sărăcăcios încât nimeni nu i—ar fi considerat altfel decât hoinari şi vagabonzi, ai nimănui şi azvârliţi de colo—colo de vântul sărăciei şi întâmplare. Simţea că voia să—şi convingă tatăl că acest plan era unul realizabil. Nu—şi prea dădea seama de ce se simţea atât de nerăbdător să câştige aprobarea planului — ca şi cum ar fi fost real — ca şi cum chiar s—ar putea înfăptui. Dar acest sentiment îl inspiră să intre în detalii şi să sugereze posibilităţi.
—Un băiat care este olog şi altul care cântă pe stradă şi cerşeşte ar putea ajunge aproape oriunde, adăugă el. Soldaţii l—ar asculta pe cântăreţ dacă ar şti cântece bune şi s—ar putea să nu se teamă să vorbească în faţa lui. Un cântăreţ rătăcitor şi un olog ar putea auzi, probabil, o mulţime de lucruri care ar putea fi utile pentru Grupul Secret.

Înainte de a avansa cu povestea, expresia îndepărtată se instalase pe faţa lui Loristan — privirea pe care Marco o cunoştea atât de bine în toată viaţa lui. Stătea întors puţin într—o parte, cotul său rezemându—se pe masă şi fruntea în palmă. Privi la covorul ros de la picioarele sale şi aşa stătu în timp ce ascultă până la capăt. Era ca şi cum vreun gând nou îi creştea încet în minte în timp ce Marco continua să vorbească şi să dezvolte planul Şobolanului. Nici măcar nu se uită în sus sau nu—şi schimbă poziţia când răspunse.
—Da. Aşa cred.

Dar, datorită gândului profund de pe faţa sa, curajul lui Marco crescu. Teama lui iniţială că această parte a planului ar putea părea atât de îndrăzneaţă şi nesăbuită încât ar da impresia unui joc copilăresc dispăru treptat dintr—un motiv straniu. Tatăl lui spusese că prima parte din închipuirile Şobolanului nu prea i se păruseră un joc şi acum — chiar şi acum — nu asculta ca şi cum ar fi ascultat detaliile unor închipuiri exagerate. Era ca şi cum ceea ce auzea nu era întru totul imposibil. Cunoştinţele lui Marco despre ţările continentale şi mijloacele de călătorie l—au ajutat să intre în multe detalii şi să dea realism planurilor sale.
—Uneori ne putem preface că nu ştim altceva decât engleza, spuse el. Apoi, deşi Şobolanul n—ar putea înţelege, eu aş putea. Întotdeauna aş înţelege în fiecare ţară. Cunosc oraşele şi locurile unde am vrea să mergem. Ştiu cum trăiesc băieţii ca noi şi astfel nu am face nimic care să supere poliţia sau să —i facă pe oameni să ne observe. Dacă cineva ar pune întrebări, l—aş lăsa să creadă că l—am întâlnit pe Şobolan din întâmplare şi ne—am hotărât să călătorim împreună, deoarece oamenii îi dau mai mulţi bani unui băiat care cântă dacă este împreună cu un olog. Era un băiat care obişnuia să cânte la chitară pe străzile Romei şi întotdeauna avea o fată şchioapă cu el şi toată lumea ştia că din motivul acela o ţinea. Când cânta, oamenii se uitau la fată şi le părea rău de ea şi îi dădeau bani. Îţi aminteşti.
—Da, îmi amintesc. Şi ceea ce spui este adevărat, răspunse Loristan. Marco se aplecă peste masă astfel că ajunse mai aproape de el. Tonul pe care au fost spuse cuvintele îi făcu curajul să se aprindă ca o flacără. Să i se permită să continue cu această îndrăzneală îl făcea să se simtă ca şi cum ar fi fost tratat aproape ca un om în toată firea. Dacă tatăl său dorea să îl oprească, putea să o facă cu o singură privire liniştită, fără să grăiască un cuvânt. Dintr—un anume motiv minunat, nu dorea ca el să se oprească din vorbit. Era dispus să audă ce avea el de spus — era chiar interesat.

„Eşti în creştere, îi spusese în noaptea în care îi dezvăluise minunatul secret. Tăcerea este ordinul

în continuare, dar eşti suficient de bărbat ca să ţi se spună mai multe."

Era el suficient de bărbat ca să fie considerat demn de a ajuta Samavia într—un fel cât de mic — chiar şi cu închipuiri copilăreşti care ar putea conţine o sămânţă de gând care le—ar putea fi de folos minţilor mai mature şi mai înţelepte? Era el ascultat deoarece planul, făcut ca o parte dintr—un joc, nu era unul imposibil — dacă doi băieţi de încredere puteau fi găsiţi? Răsuflă adânc în timp ce continuă, apropiindu—se şi mai mult şi vorbind atât de încet, încât vocea sa era aproape o şoaptă.

—Dacă oamenii din Grupul Secret lucrează şi gândesc de atâţia ani, înseamnă că au pregătit totul. Ei ştiu acum exact ce trebuie să facă mesagerii care trebuie să dea semnalul. Pot să le spună unde să se ducă şi cum să—i recunoască pe prietenii secreţi care trebuie avertizaţi. Dacă ordinele pot fi scrise şi date cuiva care a învăţat să—şi amintească lucruri! Începuse să respire atât de repede încât se opri pentru o clipă.

Loristan se uită în sus. Se uită direct în ochii lui.

—Cineva care a fost pregătit să—şi amintească lucruri? spuse el.

—Cineva care a fost pregătit, continuă Marco, trăgându—şi din nou răsuflarea. Cineva care nu uită — care nu ar uita niciodată — niciodată! Acela, chiar dacă ar avea numai doisprezece ani — chiar dacă ar avea numai zece ani — ar putea să se ducă şi să facă ce i s—a spus.

Loristan îşi puse mâna pe umărul său.

—Camarade, spuse el, vorbeşti de parcă ai fi gata să pleci tu însuţi. Ochii lui Marco priviră curajoşi direct într—ai săi, dar nu grăi nici un cuvânt.

—Ştii ce ar însemna asta, Camarade? continuă tatăl său. Ai dreptate. Nu este un joc. Şi tu nu te gândeşti la el astfel. Dar te—ai gândit cum ar fi dacă ceva te—ar trăda — dacă ai fi pus la zid ca să fii împuşcat?

Marco stătu cât se poate de drept. Încercă să îşi închipuie că simţea zidul în spate.

—Dacă aş fi împuşcat, aş fi împuşcat pentru Samavia, spuse el. Şi pentru dumneata, tată.

Chiar în timp ce vorbea, clopoţelul de la intrare sună şi Lazarus evident deschise. Vorbi cu cineva şi apoi au auzit paşii lui apropiindu—se de salonaşul din spate.

—Deschide uşa, spuse Loristan şi Marco o deschise.

—Este un băiat olog aici, domnule, spuse bătrânul soldat. Vrea să îl vadă pe Conaşul Marco.

—Dacă este Şobolanul, spuse Loristan, adu—l aici. Vreau să—l văd. Marco se duse jos pe culoar până la uşa din faţă. Şobolanul era acolo, dar nu era pe platforma lui. Se sprijinea de o pereche veche de cârje şi lui Marco i se păru că arăta sălbatic şi straniu. Era palid şi oarecum liniile de pe faţa lui păreau răsucite într—un fel nou. Marco se întrebă dacă îl înspăimântase ceva sau îi era rău.

—Şobolane, începu el, tatăl meu...

—Am venit să—ţi vorbesc despre tatăl meu, interveni Şobolanul fără să aştepte să audă restul şi cu vocea la fel de stranie ca şi faţa lui palidă. Nu ştiu de ce am venit, dar pur şi simplu voiam s—o fac. Este mort!

—Tatăl tău? se bâlbâi Marco. Este...

—Este mort, răspunse Şobolanul tremurând. Ţi—am spus c—o să se omoare. A mai avut o criză şi l—a omorât. Ştiam c—o să—l omoare într—una din zile. I—am spus—o. Şita şi el asta. Am stat cu el până a murit — apoi m—a plesnit o durere de cap şi mi s—a făcut rău — şi m—am gândit la tine.

Marco se repezi spre el, deoarece văzu că brusc începuse să se clatine de parcă era cât pe ce să cadă. S—a nimerit chiar la timp şi Lazarus, care privise de la capătul culoarului, înaintă. Amândoi l—au susţinut.

—Nu o să leşin, spuse el slăbit, dar aşa m—am simţit. A fost o criză urâtă şi a trebuit să încerc să—l ţin. Am fost singur—singurel. Oamenii din cealaltă mansardă credeau că e doar beat şi n—au vrut să vină. Zace pe podea acolo, mort.

—Vino să—l vezi pe tatăl meu, spuse Marco. El ne va spune ce e de făcut. Lazarus, ajută—l.

—Pot să mă descurc singur, spuse Şobolanul. Îmi vezi cârjele. Am făcut câte ceva pentru un cămătar azi—noapte şi mi le—a dat ca plată.

Dar deşi încerca să vorbească nepăsător, era în mod evident cutremurat şi surescitat. Faţa lui ciudată era în continuare de un alb—gălbui şi tremura puţin.

Marco arătă drumul spre salonaşul din spate. În mijlocul întunecimii sale sărăcăcioase şi sub lumina slabă stătea Loristan, într—una din atitudinile lui nemişcate, atente. Îi aştepta.

—Tată, acesta este Şobolanul, începu băiatul.

Şobolanul se opri brusc şi se rezemă pe cârje, uitându—se ţintă la silueta înaltă, liniştită cu ochi măriţi.

—Acesta este tatăl tău? îl întrebă el pe Marco, apoi adăugă, cu un răs pe jumătate tremurător: Nu prea seamănă cu al meu, nu—i aşa?

## X. ŞOBOLANUL ŞI SAMAVIA

La ce se gândea Şobolanul când Loristan a început să—i vorbească? se întreba Marco. Dintr—o dată stătea într—o lume necunoscută şi Loristan o făcea astfel deoarece sărăcia şi dărăpănarea nu aveau puterea să—l atingă. Se uita la băiat cu ochi calmi şi limpezi, îi punea cu blândeţe întrebări cu caracter practic şi era clar că înţelegea multe lucruri fără să pună nici o întrebare. Marco se gândi că probabil el văzuse, cândva, oameni beţi murind, în viaţa sa prin locuri stranii. Părea să cunoască grozăvia nopţii prin care trecuse Şobolanul. Îl făcu să se aşeze şi îi ordonă lui Lazarus să aducă nişte cafea fierbinte şi mâncare simplă.

—N—am luat o îmbucătură de ieri, spuse Şobolanul, încă uitându—se ţintă la el. De unde ştiaţi?

—Nu ai avut timp, răspunse Loristan. După aceea îl puse să se întindă pe canapea.

—Uitaţi—vă la hainele mele, zise Şobolanul.

—Întinde—te şi dormi, îl sfătui Loristan, punându—şi mâna pe umărul său şi împingându—l spre canapea. Vei dormi mult timp. Trebuie să—mi spui cum să găsesc locul unde a murit tatăl tău şi voi avea grijă ca autorităţile indicate să fie informate.

—De ce faceţi asta? întrebă Şobolanul şi apoi adăugă:...Domnule.

—Deoarece eu sunt un bărbat şi tu eşti un băiat. Şi acesta este un lucru îngrozitor, îi răspunse Loristan.

Plecă fără să mai spună altceva şi Şobolanul se întinse pe canapea, uitându—se fix la perete şi gândindu—se la ceea ce se petrecuse, până când adormi. Dar, înainte ca aceasta să se întâmple, Marco îl părăsise în linişte. Deci, aşa cum îi spusese Loristan, el dormi profund şi mult; de fapt, dormi toată noaptea.

Când se trezi era dimineaţă, şi Lazarus stătea lângă canapea uitându—se în jos la el.

—Vei vrea să te cureţi, spuse el. Trebuie făcut.

—Curat! spuse Şobolanul, cu râsul lui chiţăit. Nu puteam să fiu curat nici când aveam o cameră în care să stau şi acum unde să mă spăl?

Stătu în capul oaselor şi se uită în jurul său.

—Daţi—mi cârjele, ceru el. Trebuie să plec. M—au lăsat să dorm aici toată noaptea. Nu m—au aruncat în stradă. Nu ştiu de ce n—au făcut—o. Tatăl lui Marco este de soi bun. Arată ca un barosan.

—Stăpânul, spuse Lazarus cu o manieră rigidă, Stăpânul este un mare domn. Nu ar arunca în stradă o fiinţă obosită. El şi fiul său sunt săraci, dar sunt dintre aceia care dau. El doreşte să te vadă şi să vorbească cu tine din nou. Vei mânca pâine şi cafea cu el şi cu tânărul Stăpân. Dar eu îţi spun că nu te poţi aşeza cu ei la masă dacă nu eşti curat. Vino cu mine, şi îi întinse cârjele.

Atitudinea lui era autoritară, dar era atitudinea unui soldat; mişcările lui oarecum ţepene şi băţoase erau ale unui soldat şi Şobolanului îi plăceau deoarece îl făceau să se simtă în barăci. Nu ştia ce avea să se întâmple, dar se ridică şi îl urmă în cârje.

Lazarus îl duse într—o debara de sub scări, unde o cadă prăpădită din tinichea era deja plină cu apă fierbinte, pe care însuşi bătrânul soldat o adusese cu găleţile. Se aflau săpun şi prosoape aspre, curate pe un scaun din lemn şi de asemenea se afla şi un rând de haine foarte tocite, dar curate.

—Îmbracă—te cu acestea după ce faci baie, îi ordonă Lazarus, arătându—le. Îi aparţin Stăpânului cel tânăr şi îţi vor fi largi, dar vor fi mai bune decât ale tale. Şi apoi ieşi din debara şi închise uşa.

Era o experienţă nouă pentru Şobolan. Pe cât îşi putea aduce aminte, se spălase pe faţă şi mâini — dacă se spălase — la un robinet din fier dintr—un perete, de pe o stradă din dos sau o curte din vreo mahala. Tatăl lui şi el se cufundaseră în lumea în care a te spăla nu făcea parte din viaţa de zi cu zi. Trăiseră în mijlocul murdăriei şi mizeriei şi când tatăl lui era în stare de mahmureală, uneori striga şi vorbea de zilele de demult când se bărbierea în fiecare dimineaţă şi îmbrăca o cămaşă curată.

A sta chiar şi în cea mai prăpădită cadă din tinichea plină de apă curată, fierbinte şi a te spăla şi freca cu o bucată mare de flanel şi săpun din abundenţă era un lucru minunat. Trupul obosit al Şobolanului răspundea la această noutate cu un sentiment ciudat de prospeţime şi confort.

—Pare—mi—se mie că barosanii fac asta în fiecare zi, mormăi el. Şi eu aş face—o dacă aş fi barosan. Soldaţii trebuie să se cureţe până strălucesc.

După ce profitase pe deplin de săpun şi apă şi ieşise din debaraua de sub scări, era la fel de înviorat ca şi Marco şi, deşi hainele lui fuseseră făcute pentru un trup mai voinic, recunoaşterea curăţeniei îl umplu de plăcere.

Se întrebă dacă printr—un efort nu ar reuşi să se menţină curat când ieşea din nou în lume şi era silit să doarmă în orice gaură de unde nu—i ordona poliţia să iasă.

Voia să—l vadă pe Marco din nou, dar dorea şi mai mult să îl vadă pe bărbatul înalt cu ochi negri şi blânzi şi acea înfăţişare ciudată de barosan în ciuda hainelor ponosite şi a locului dărăpănat în care trăia. Era ceva în legătură cu el care te făcea să îl tot priveşti şi să vrei să ştii la ce se gândea şi de ce te simţeai ca şi cum ai primi ordine de la el aşa cum le—ai primi de la generalul tău, dacă ai fi soldat. Arăta, oarecum, ca un soldat, dar ca şi cum ar fi mai mult de atât — ca şi cum oamenii primiseră ordine din partea lui toată viaţa şi întotdeauna vor primi ordine de la el. Şi totuşi, el avea acea voce potolită şi acele mişcări delicate, dezinvolte, nu era deloc soldat, ci doar un om sărac care scria diferite lucruri pentru ziare, care nu îl plăteau suficient de bine ca să le asigure lui şi fiului său un trai îndestulat. În timpul întregii sale izolări cu cada, săpunul şi apa, Şobolanul se gândi la el, dorindu—şi să se mai uite la el o dată şi să—l audă vorbind din nou. Nu vedea nici un motiv pentru care el l—ar lăsa să doarmă pe canapea sau de ce i—ar oferi un mic dejun înainte de a—l da afară ca să facă faţă lumii. Era de prima mână ce făcuse el. Şobolanul simţi că, după ce va fi băut cafeaua, după ce va fi dat afară, ar fi vrut să mai stea prin vecinătăţi numai pentru posibilitatea de a—l vedea trecând din când în când. Nu ştia ce avea să facă. Oficialii parohiei l—au luat până acum pe tatăl lui mort şi n—o să—l mai vadă vreodată. Nu voia să îl mai vadă vreodată. Niciodată nu fusese ca un tată. Nu ţinuseră niciodată unul la altul. Fusese doar un biet paria care—şi avusese cele mai bune ceasuri când băuse prea mult ca să mai fie violent şi brutal. Probabil, se gândi Şobolanul, că va fi silit să meargă pe platforma lui pe trotuare şi să cerşească, aşa cum încercase tatăl său să—l forţeze să facă. Putea vinde ziare? Ce poate face un băiat olog în afară de a vinde ziare şi a cerşi?

Lazarus îl aştepta pe culoar. Şobolanul se ţinu un pic în urmă.

—Probabil că nu vor să ia micul dejun cu mine, ezită el. Nu sunt — nu sunt de acelaşi soi ca ei. Aş putea să—mi înghit cafeaua aici şi să iau pâinea cu mine. Şi dumneavoastră i—aţi putea transmite mulţumirile mele. Aş vrea să ştie că îi mulţumesc.

Lazarus avea, de asemenea, o privire fixă. Şobolanul îşi dădu seama că se uita la el ca şi cum îi făcea o apreciere.

—S—ar putea să nu fii de acelaşi soi cu dânşii, dar s—ar putea să fii de un soi în care Stăpânul vede partea bună. Dacă nu ar vedea ceva, nu te—ar invita să stai la masa dânsului. Trebuie să vii cu mine.

Escadronul văzuse partea bună în Şobolan, dar nimeni altcineva n—o văzuse. Poliţiştii îl puneau pe fugă oriunde îl zăreau, femeile nenorocite din mahalale îl priveau la fel cum îl priveau pe tizul său furişător şi hoţ; haimanalele şi oamenii ocupaţi văzuseră în el o bătaie de cap pe care o luau la şuturi sau o împingeau din drum. Escadronul nu numise „bine" ceea ce văzuse în el. Ei s—ar fi prăpădit de râs dacă ar fi auzit pe altcineva numind—o astfel. „Bunătatea" nu era considerată o atracţie în lumea lor.

Şobolanul rânji puţin şi se întrebă ce însemnau acestea, în timp ce îl urma pe Lazarus în salonaşul din spate.

Era la fel de mizer şi mohorât precum arătase şi noaptea trecută, dar la lumină Şobolanul văzu ce ordine strictă era acolo, cât de bine era măturat şi fără un fir de praf, cum ferestrele sărăcăcioase fuseseră spălate şi lustruite şi cum totul era pus la locul său. Faţa de masă din pânză aspră era nouă şi fără pată, la fel şi vesela ieftină, şi lingurile ce străluceau de curăţenie.

Loristan stătea în faţa şemineului şi Marco era lângă el. Ei îl aşteptau pe oaspetele lor vagabond de parcă ar fi fost un domn.

Şobolanul ezită şi întârzie o clipă la uşă, şi apoi îi veni în minte dintr—o dată să stea pe cât de drept putea şi să salute. Când se afla în prezenţa lui Loristan, simţea că era de datoria lui să facă ceva, dar nu ştia ce.

Răspunsul lui Loristan la gestul său şi expresia lui când se deplasă în faţă ridică de pe umerii Şobolanului o greutate despre care el nu ştia că se aflase acolo. Se simţea oarecum de parcă i se întâmplase ceva nou, de parcă nu mai era „parazitul", până la urmă, de parcă nu mai era necesar să se afle în defensivă — chiar de parcă nu mai trebuia să se simtă în întuneric şi ca un lucru pentru care nu exista loc pe lume. Simpla privire directă şi atotcuprinzătoare a ochilor acestui bărbat părea să facă loc cumva pentru ceea ce căuta el. Şi totuşi, ceea ce spuse a fost cât se poate de simplu.

—Asta este bine, spuse el. Te—ai odihnit. Vom mânca ceva şi apoi vom vorbi împreună.

Făcu un gest scurt în direcţia scaunului de la dreapta sa. Şobolanul ezită din nou. Ce barosan era! Cu acea mişcare a mâinii te făcea să simţi că erai ca el şi îţi făcea un fel de onoare.
—Nu sunt..., începu Şobolanul şi făcu un semn cu capul spre Marco. El ştie..., încheie el. N—am stat niciodată la o masă ca asta înainte.
—Nu este mare lucru pe ea. Loristan făcu din nou gestul scurt spre locul din dreapta şi zâmbi. Să ne aşezăm.

Şobolanul îl ascultă şi masa începu. Erau numai pâine, cafea şi puţin unt în faţa lor. Dar Lazarus oferi ceştile şi farfuriile pe o mică tavă lăcuită de parcă ar fi fost o tavă din aur. Când nu servea, stătea ţeapăn în spatele scaunului stăpânului său, ca şi cum ar fi purtat o livrea regală din purpură şi aur. Pentru băiatul care rodea un os sau molfăia o coajă pe unde le găsea, fără să se gândească la altceva decât să—şi potolească foamea de lup, a—i privi pe cei doi cu care stătea la masă mâncându—şi hrana simplă era un lucru nou. Nu ştia nimic despre obiceiurile de zi cu zi ale oamenilor civilizaţi. Şobolanului îi plăcea să se uite la ei şi se surprinse încercând să—şi ţină ceaşca aşa cum o ţinea Loristan şi să stea şi să se mişte aşa cum făcea Marco — luându—şi pâinea sau untul, când erau ţinute alături de el de Lazarus, ca şi cum era un lucru simplu să fii servit. Lui Marco i se înmânaseră lucrurile toată viaţa şi nu îl făcea să se simtă stânjenit. Şobolanul ştia că şi tatăl său trăise astfel cândva. El însuşi ar fi fost degajat dacă soarta l—ar fi tratat corect. Gândul la aceasta îl făcea să se încrunte. Dar în câteva minute Loristan începu să vorbească despre copia hărţii Samaviei. Atunci Şobolanul uită orice altceva şi nu mai era stânjenit. El nu ştia că Loristan îl îndemna să—i explice teoriile despre ţară, popor şi război. Se văzu spunând el însuşi tot ce citise sau trăsese cu urechea sau gândise în timp ce zăcea în mansarda lui. Se gândise la o mulţime de lucruri într—un mod deosebit faţă de alţi băieţi. Mintea lui ciudat de concentrată şi maturizată înainte de vreme era plină de planuri militare pe care Loristan le asculta cu curiozitate şi de asemenea cu uimire. Devenise deosebit de inteligent într—o direcţie deoarece îşi fixase toate puterile mentale asupra unui singur lucru. Cu greu părea natural ca un băiat vagabond, needucat să ştie atât de multe şi săp raţioneze cu atâta limpezime. Era cel puţin extraordinar de interesant. Nu existase nici o încăierare, nici un atac, nici o bătălie pe care nu le condusese şi în care nu luptase în imaginaţia lui şi făcuse zeci de planuri generale ciudate pentru tot ce fusese sau ar fi trebuit să fie făcut. Lazarus ascultă la fel de atent ca şi stăpânul său şi o dată Marco îl văzu schimbând o privire uimită, rapidă cu Loristan. Era la un moment când Şobolanul schiţa cu degetul pe faţa de masă un atac care ar fi trebuit să fie dat, dar nu s—a dat. Şi Marco ştiu pe loc că schimbul curat de priviri însemna „Are dreptate! Dacă ar fi fost dat, ar fi fost o victorie în loc de un dezastru!"

A fost o masă minunată, deşi a constat numai din pâine şi cafea. Şobolanul ştiu că nu va putea să o uite niciodată.

După aceea, Loristan îi spuse ce făcuse în timpul nopţii precedente. Se dusese la autorităţile parohiale şi se făcuse tot ce prevedea guvernarea oraşului în cazul morţii unui om sărac.

Tatăl lui urma să fie înmormântat după obicei.
—Vom merge în urma lui, spuse Loristan în cele din urmă. Tu, şi eu, şi Marco, şi Lazarus.

Şobolanul căscă gura.
—Dumneavoastră... şi Marco... şi Lazarus! exclamă el holbându—se. Şi eu! De ce să meargă vreunul dintre noi? Eu nu vreau. El nu ar fi mers în urma mea dacă eu aş fi murit.

Mişcarea Şobolanului a fost bruscă. Alunecă de pe cârje într—un scaun, se aşeză şi privi la covorul ros ca şi cum nu s—ar fi uitat la el, ci la ceva extrem de îndepărtat. După un timp, se uită la Loristan.
—Ştiţi la ce m—am gândit, aşa deodată? întrebă el pe o voce tremurătoare. M—am gândit la chestia aia cu Prinţul pierdut. A trăit numai o dată. Probabil că nu a trăit mult. Nimeni nu ştie. Dar sunt cinci sute de ani şi, numai pentru că era cine era, oricine îşi aminteşte de el se gândeşte la ceva frumos. Este ciudat, dar îţi face bine să—i auzi numele. Şi dacă a pregătit regi pentru Samavia în toate secolele astea — ei au fost poate săraci şi nimeni nu a ştiut despre ei, dar au fost regi. Asta a făcut el. doar trăind câţiva ani. Când mă gândesc la el şi apoi mă gândesc la. celălalt, este o diferenţă aşa de groaznică, încât. da, îmi pare rău. Pentru prima dată. Sunt fiul lui şi nu—mi poate păsa de el, dar el e prea singur. vreau să merg.

Astfel s—a făcut că, atunci când epava oropsită a fost transportată la cimitirul unde poveri fără

nume ale oraşului erau date pământului, o procesiune funerară stranie îi merse pe urme. Erau doi bărbaţi înalţi şi milităroşi şi doi băieţi, dintre care unul mergea în cârje, şi în spatele lor erau zece sau doisprezece alţi băieţi care mergeau doi câte doi. Aceştia zece erau un grup ciudat, zdrenţăros; dar aveau feţe sobre, pline de respect, îşi ţineau capetele şi umerii bine şi mergeau cu un remarcabil pas regulat de marş.

Era Escadronul, dar îşi lăsaseră „puştile" acasă.

## XI. „VINO CU MINE"

După ce s—au întors de la cimitir, Şobolanul a fost tăcut tot drumul. Se gândea la ce se întâmplase şi ce îl aştepta înainte. De fapt, el se gândea în principal că nimic nu îl aştepta — nimic. Siguranţa acestui lucru îi adăuga chipului său brăzdat şi ascuţit noi linii care o făceau să pară ciupită şi dură.

Nu îl aştepta nimic în afară de un cotlon, într—o mansardă goală în care nu putea găsi prea multe cu excepţia unui tavan găurit deasupra capului — când nu era aruncat în stradă. Dar, dacă îl întrebau poliţiştii unde locuia, putea spune că trăia în Bone Court împreună cu tatăl său. Acum n—o mai putea spune.

Se descurca foarte bine pe cârje, dar era destul de obosit când au ajuns la colţul străzii care ducea spre locurile pe unde—şi făcea traiul în trecut. În orice caz, erau locuri pe care le cunoştea şi era ca acasă în ele mai mult decât în orice alt loc. Escadronul se opri la acest colţ anume deoarece ducea la casele pe care le aveau. S—au oprit in corpore şi s—au uitat la Şobolan, iar acesta s—a oprit şi el. S—a întors spre Loristan, atingându—şi fruntea cu mâna.

—Vă mulţumesc, domnule, spuse el. Aliniaţi—vă şi salutaţi, băieţi! Şi Escadronul se alinie şi îşi ridicară şi ei mâinile. Vă mulţumesc, domnule. Îţi mulţumesc, Marco. La revedere.

—Unde te duci? întrebă Loristan.

—Nu ştiu încă, răspunse Şobolanul muşcându—şi buzele.

El şi Loristan se uitară unul la altul câteva clipe în tăcere. Amândoi se gândeau foarte adânc. În ochii Şobolanului era un fel de adoraţie disperată. Nu ştia ce ar trebui să facă atunci când acest bărbat se va întoarce şi va pleca. Ar fi ca şi cum însuşi soarele ar fi căzut din ceruri şi Şobolanul nu se gândise până atunci ce însemna soarele.

Dar Loristan nu se întoarse şi nu plecă. Se uită adânc în ochii băiatului, ca şi cum cerceta să găsească o asigurare. Apoi spuse pe o voce scăzută:

—Ştii cât de sărac sunt.

—Nu... nu—mi pasă! spuse Şobolanul. Dumneavoastră... dumneavoastră sunteţi ca un rege pentru mine. Aş sta să fiu ciuruit de gloanţe dacă mi—aţi spune s—o fac.

—Sunt atât de sărac încât nu sunt sigur că îţi pot da suficientă pâine uscată să mănânci întotdeauna. Marco, Lazarus şi eu suntem deseori înfometaţi. Uneori s—ar putea să nu ai pe ce dormi în afară de podea. Dar pot găsi un loc pentru tine dacă te iau cu mine, spuse Loristan. Înţelegi ce vreau să spun prin loc?

—Da, înţeleg, răspunse Şobolanul. Este ceea ce nu am avut niciodată până acum, domnule.

Ceea ce ştia era că însemna o bucăţică de spaţiu, dincolo de orice lume, unde putea avea un fel de drept să stea, oricât de sărăcăcios şi gol ar fi.

—Nu sunt obişnuit cu paturile sau suficientă mâncare, spuse el. Dar nu îndrăzni să insiste prea mult asupra acelui „loc". Părea un lucru prea măreţ ca să fie adevărat.

Loristan îi luă braţul.

—Vino cu mine, spuse el. Nu ne vom despărţi. Cred că eşti de încredere. Şobolanul se albi într—un fel de suferinţă a bucuriei. Nu—i păsase de nimeni lor toată viaţa. Fusese un fel de Cain tânăr, cu mâinile ridicate împotriva tuturor oamenii şi cu mâinile tuturor oamenilor ridicate împotriva lui. Şi în timpul ultimelor douăsprezece ore plonjase într—un ocean tumultuos de adorare copilărească a unui erou. Acest bărbat îi părea ca un fel de zeu. Ceea ce spusese şi făcuse în ziua precedentă, în ceea ce fusese cu adevărat pentru Şobolan ceasul de grea încercare, după acea noapte îngrozitoare — felul în care se uitase la faţa lui şi înţelesese totul, convorbirea de la masă când îl ascultase cu seriozitate, înţelegând şi chiar respectându—i planurile şi hărţile rudimentare, tovărăşia lui tăcută în timp ce mergeau împreună pe urmele dricului săracului — lucrurile acestea erau suficiente ca să îl facă pe băiat să—şi dorească să fie pregătit să—i fie un fel de servitor sau sclav dacă ar putea să îl vadă şi să i se vorbească chiar şi numai o dată sau de două ori pe zi.

Escadronul arboră o expresie de disperare pentru o clipă şi Loristan o văzu.

—Îl voi lua pe căpitanul vostru cu mine, spuse el. Dar se va întoarce la barăci. La fel şi Marco.

—O să mergi înainte cu jocu'? întrebă Cad, ca purtător de cuvânt nerăbdător. Vrem să fim în continuare Grupul Secret.

—Da, o să merg înainte, răspunse Şobolanul. N—o să renunţ. Sunt o grămadă de lucruri în ziarele de azi.

Astfel au fost împăcaţi şi au pornit—o pe drumul lor, iar Loristan, Lazarus, Marco şi Şobolanul pe al lor.

„Chestia ciudată este", se gândi Şobolanul în timp ce mergeau împreună, „că mi—e puţin cam frică să—i vorbesc dacă nu vorbeşte el primul. Niciodată nu m—am mai simţit aşa faţă de cineva."

Îi luase la zeflemea pe poliţişti şi râsese insolent de „barosani", dar simţea un fel de teamă respectuoasă secretă faţă de acest bărbat şi chiar îi plăcea sentimentul.

„E ca şi cum eu aş fi soldat şi el comandant suprem", se gândi el. „Asta e."

Loristan vorbi cu el în timp ce mergeau. Era cât se poate de simplu în felul în care exprima situaţia. Era o canapea veche în dormitorul lui Marco. Era îngustă şi tare, aşa cum era şi patul lui Marco, dar Şobolanul putea să doarmă pe ea. O să împartă mâncarea pe care o aveau. Erau ziare şi reviste de citit. Erau hârtii şi creioane pentru a desena hărţi noi şi planuri ale bătăliilor. Era chiar şi o hartă a Samaviei a lui Marco pe care cei doi băieţi o puteau studia împreună ca să îi ajute în jocul lor. Ochii Şobolanului începură să aibă licăriri de foc.

—Dacă aş putea vedea ziarele în fiecare dimineaţă, aş putea să port bătăliile pe hârtie în timpul nopţii, spuse el, gâfâind din cauza viziunii incredibile de splendoare. Aveau să îi fie dăruite lui toate regatele pământului? Avea să doarmă el fără un tată beţiv alături? Avea să primească el o şansă să se spele şi să stea la o masă şi să audă oamenii spunând „Mulţumesc" şi „Îmi cer scuze" ca şi cum ar fi folosit cel mai obişnuit fel de a vorbi? Propriul său tată, înainte de a se cufunda în adâncuri, trăise şi vorbise astfel.

—Când voi avea timp, vom vedea cine poate face cele mai bune planuri, spuse Loristan.

—Vreţi să spuneţi că vă veţi uita la ale mele — când aveţi timp? întrebă Şobolanul, ezitant. Nu mă aşteptam la asta.

—Da, răspunse Loristan, mă voi uita la ele şi le vom discuta.

În timp ce mergeau înainte, îi spuse că el şi Marco puteau face multe lucruri împreună. Puteau merge la muzee şi galerii, şi Marco îi putea arăta lucruri cu care el era obişnuit.

—Tatăl meu a spus că n—o să—l lăsaţi să mai vină la Barăci după ce aflaţi de el, spuse Şobolanul ezitând din nou şi înfierbântându—se deoarece îşi amintea atâtea zile urâte din trecut. Dar — dar vă jur că nu—i voi face nici un rău, domnule. N—o s—o fac!

—Când am spus că te consider de încredere, am vrut să apun mai multe lucruri, îi răspunse Loristan. Acesta era unul din ele. Eşti un nou recrut. Tu şi Marco vă aflaţi sub comanda unui ofiţer. Spuse cuvintele deoarece ştiu că îl vor umple de triumf şi—i vor înfierbânta sângele.

## XII. „DOAR DOI BĂIEŢI"

Cuvintele l—au umplut de triumf, iar sângele îi era înfierbântat de ele de fiecare dată când şi le amintea. Şi le aminti în toate zilele şi nopţile care au urmat. Într—adevăr, uneori se trezea din somnul său adânc de pe canapeaua tare şi îngustă din camera lui Marco şi descoperea că le spunea pentru sine cu voce tare. Duritatea canapelei nu îl împiedica să se odihnească aşa cum nu se odihnise în toată viaţa lui. Prin contrast cu trecutul pe care îl ştiuse, această existenţă săracă era un confort care se apropia de lux. Intra în cada prăpădită în fiecare dimineaţă, se aşeza la masa curată şi putea să—l privească pe Loristan, să—i vorbească şi să—i audă vocea. Problema lui principală era că nu prea reuşea să se uite în altă parte decât la chipul său şi se temea puţin să nu îl stânjenească.

La sfârşitul celei de—a doua zi, îşi găsi drumul cu puţin efort spre cămăruţa din spate a lui Lazarus, de la etaj.

—Mă lăsaţi să intru să vă vorbesc puţin? spuse el.

Când intră, a fost obligat să stea pe cutia din lemn a lui Lazarus, deoarece nu mai era nici un alt loc.

—Vreau să vă întreb, abordă el discuţia de la început, credeţi că se supără că mă uit la dânsul atât de mult? Nu pot să mă abţin — dar dacă nu—i place — bine — voi încerca să—mi aţintesc ochii pe masă.

—Stăpânul este obişnuit să fie privit, răspunse Lazarus. Dar ar fi bine să îl întrebi singur. Îi place vorbirea deschisă.

—Vreau să aflu tot ce îi place şi tot ce nu îi place, spuse Şobolanul. Aş vrea — este ceva — ceva care m—aţi lăsa să fac pentru el? Nu ar conta despre ce e vorba. Şi el nu trebuie să ştie că nu—l faceţi dumneavoastră. Ştiu că nu vreţi să renunţaţi la ceva deosebit. Dar îl serviţi zi şi noapte. Nu aţi putea să îmi cedaţi ceva mie?

Lazarus îl fixă cu ochi pătrunzători. Nu răspunse preţ de câteva secunde.

—Din când în când, spuse el morocănos în cele din urmă, o să te las să—i ştergi ghetele. Dar nu în fiecare zi — probabil o dată pe săptămână.

—Când o să mă lăsaţi pentru prima dată? întrebă Şobolanul.

Lazarus reflectă. Sprâncenele lui groase coborâră peste ochi de parcă ar fi fost vorba de o chestiune de stat.

—Sâmbăta viitoare, cedă el. Nu mai înainte. O să îi spun eu când le ştergi tu.

—Nu este nevoie, zise Şobolanul, Nu vreau să ştie. Vreau să ştiu eu că fac ceva pentru el. Voi găsi lucruri pe care le pot face fără să vă stânjenesc. Mă voi gândi la ele.

—Orice ar face altcineva pentru el mă stânjeneşte, spuse Lazarus.

Era rândul Şobolanului să reflecteze acum şi faţa lui se răsuci în noi linii şi riduri.

—O să vă spun înainte de a face ceva, zise el, după ce se gândise bine. Dumneavoastră l—aţi servit primul.

—L—am servit de când s—a născut, spuse Lazarus.

—El — el vă aparţine, continuă Şobolanul gândindu—se adânc.

—Eu îi aparţin lui, a fost răspunsul sever al lui Lazarus. Eu îi aparţin lui — şi tânărului Stăpân.

—Asta este, spuse Şobolanul. Apoi izbucni într—un râs chiţăit. Eu nu am fost niciodată al cuiva, adăugă el.

Ochii săi pătrunzători surprinseră o privire trecătoare pe chipul lui Lazarus. O privire atât de ciudată, tulburată, bruscă. Putea să—i fie lui milă de el. Probabil că privirea însemna ceva în genul acela.

—Dacă stai pe lângă el suficient de mult — şi nu trebuie să fie prea mult — îi vei aparţine şi tu lui. Toată lumea îi aparţine.

Şobolanul stătu pe cât de drept putea.

—Dacă e vorba de asta, izbucni el, îi aparţin de pe acum, în felul meu. I—am aparţinut la două minute după ce s—a uitat la mine cu ochii lui ciudaţi şi frumoşi. Sunt ciudaţi pentru că te prind şi vrei să—l urmezi. Eu îl voi urma.

În acea noapte, Lazarus îi relată stăpânului său toată scena. Pur şi simplu repetă cuvânt cu cuvânt ceea ce se spusese şi Loristan ascultă grav.

—Nu am avut timp să aflăm prea multe despre el până acum, comentă el.
Dar cred că este un suflet credincios.

Câteva zile mai târziu, Marco nu—l văzu pe Şobolan după ora micului dejun. El ieşise fără să spună nimic alor casei. Nu se întoarse timp de mai multe ceasuri şi când reveni arăta obosit. După—amiaza adormi pe canapeaua din camera lui Marco şi dormi profund. Nimeni nu îi puse întrebări şi el nu oferi nici o explicaţie. Ziua următoare el ieşi din nou în aceeaşi manieră misterioasă şi următoarea, şi următoarea. Preţ de o săptămână întreagă el ieşi şi se întoarse cu o înfăţişare obosită, dar nu dădu explicaţii până într—o dimineaţă; stând întins pe canapea înainte de a se scula, îi spuse lui Marco:
—Mă antrenez la mersul în cârje. Nu vreau să mai umblu ca un şobolan. Vreau să fiu cât mai asemănător posibil cu ceilalţi oameni. În fiecare dimineaţă merg tot mai departe. Am început cu două mile. Dacă mă antrenez în fiecare zi, cârjele o să—mi fie ca picioarele.
—Să merg cu tine? întrebă Marco.
—Nu te superi să mergi cu un olog?
—Nu te mai numi aşa, spuse Marco. Putem vorbi împreună şi putem încerca să ne amintim tot ce vedem în timp ce mergem.
—Vreau să învăţ să—mi amintesc lucruri. Aş vrea să mă antrenez şi în această direcţie, răspunse Şobolanul. Aş da orice să aflu unele dintre lucrurile pe care le—ai învăţat de la tatăl tău. Am o memorie bună. Îmi amintesc o grămadă de lucruri pe care nu vreau să mi le aduc aminte. Vii în dimineaţa asta?

Ieşiră în acea dimineaţă şi lui Loristan i se spuse motivul plimbării lor. Dar deşi cunoştea un motiv, el nu ştia totul în legătură cu asta. Când Şobolanului i se permise „tura" la ştersul ghetelor, el îi relată mai multe lui Lazarus.
—Ce vreau eu să fac, spuse el, nu e numai să merg la fel de repede ca ceilalţi oameni, ci mai repede. Acrobaţii se antrenează ca să facă orice. Antrenamentul face totul. Ar putea veni un timp când s—ar putea să avem nevoie de cineva care să meargă cu comisioane repede şi eu am de gând să fiu pregătit. Mă voi pregăti până când nu mai este nevoie să se gândească la mine ca la un olog care nu poate face nimic şi trebuie îngrijit. Vreau să ştie că sunt la fel de puternic ca şi Marco şi unde poate să se ducă Marco, pot să mă duc şi eu.

„El" era tot ce spunea şi Lazarus înţelegea întotdeauna fără explicaţii.
—„Stăpânul" este numele pe care o să i—l dai, îi explicase el la început. Iar eu nu pot să—i spun numai „Domnul" Loristan. Sună ca o obrăznicie. Dacă s—ar numi „General" sau „Colonel", aş putea suporta — deşi nu ar fi totuşi corect. Într—o zi voi găsi eu un nume. Când îi vorbesc, spun „Sire."

Plimbările se făceau în fiecare zi şi cu fiecare zi erau mai lungi. Marco se descoperi privindu—l în tăcere pe Şobolan cu uimire pentru hotărârea şi rezistenţa lui. El ştia că nu trebuie să vorbească despre ceea ce nu avea cum să nu observe în timp ce se plimbau. Nu trebuia să—i spună că arăta obosit şi palid şi uneori disperat de obosit. El moştenise de la tatăl său tactul celui care vede lucrurile despre care oamenilor nu le place să li se reamintească. Ştia că dintr—un anumit motiv propriu, Şobolanul se hotărâse să facă acest lucru cu orice preţ pentru sine însuşi. Uneori, faţa lui devenea albă şi trasă şi respira greu, dar niciodată nu se odihnea mai mult de câteva minute şi niciodată nu se întorcea sau scurta plimbarea pe care o planificaseră.
—Spune—mi câte ceva despre Samavia, ceva de care să—mi amintesc, spunea el când arăta cel mai rău. Când încep să încerc să—mi amintesc, uit alte lucruri.

Deci, în timp mergeau pe drumul lor, vorbeau, iar Şobolanul adăuga lucrurile în memoria sa. Era rapid în această privinţă şi devenea mai rapid pe zi ce trecea. Au inventat un joc al reamintirii chipurilor care treceau. Amândoi le învăţau pe de rost şi la întoarcere Marco le desena. Mergeau la muzee şi galerii şi aflau multe acolo, făcând în memorie liste şi descrieri pe care i le arătau noaptea lui Loristan, când nu era prea ocupat ca să vorbească cu ei.

O dată cu trecerea zilelor, Marco vedea că Şobolanul căpăta putere. Aceasta îl umplea de entuziasm. Deseori mergeau la Hampstead Heath şi se plimbau în vânt şi soare. Acolo Şobolanul făcea exerciţii ciudate despre care credea că îi vor dezvolta muşchii. Începu să arate mai puţin obosit în timpul şi după excursie. Erau chiar mai puţine riduri pe faţa lui, iar ochii lui pătrunzători arătau mai puţin fioroşi. Discuţiile dintre cei doi băieţi erau lungi şi ciudate. Marco îşi dădu seama curând că Şobolanul voia să înveţe — să înveţe — să înveţe.

—Tatăl tău poate vorbi cu tine aproape ca şi cum ai avea douăzeci de ani, spuse el odată. Ştie că poţi să înţelegi ce îţi spune. Dacă ar vorbi cu mine, întotdeauna ar trebui să—şi amintească că am fost doar un şobolan care a trăit prin canale şi nu a văzut nimic altceva.

Vorbeau în camera lor, aşa cum făceau aproape întotdeauna după ce se băgau în pat, iar felinarul din stradă strălucea şi le lumina cămăruţa goală. Deseori stăteau strângându—şi umerii în mâini, Marco pe patul său sărăcăcios, Şobolanul pe canapeaua lui tare, dar nici unul dintre ei conştient fie de calitatea proastă a unuia, fie de cât de tare era celălalt, deoarece, pentru fiecare dintre ei, sentimentul mult timp necunoscut al tovărăşiei era un lucru atât de minunat. Nici unul nu vorbise îndeaproape cu alt băiat şi acum erau împreună zi şi noapte. Îşi dezvăluiau gândurile unul altuia; îşi spuneau lucruri despre care nu îşi închipuiseră că le pot spune cuiva. De fapt, ei aflau lucruri unul despre celălalt, în timp ce vorbeau, lucruri pe care nu le ştiuseră până atunci. Marco descoperi treptat că admiraţia pe care o avea Şobolanul pentru tatăl său era un sentiment pătimaş şi ciudat care pusese cu totul stăpânire pe el. Lui Marco i se părea că începea să fie ca un fel de religie. Evident, se gândea la el în fiecare clipă. Deci atunci când vorbea despre faptul că Loristan îl ştia numai ca pe un şobolan din canale, Marco simţea că el însuşi era norocos că îşi amintea ceva ce putea spune.

—Tatăl meu a spus ieri că tu ai un creier mare şi o voinţă puternică, răspunse el din pat. A spus că ai o memorie minunată care are nevoie numai de antrenament. A spus—o după ce s—a uitat peste lista pe care ai făcut—o cu lucrurile pe care le—ai văzut în Turn.

Şobolanul se foi pe canapea şi îşi strânse şi mai puternic genunchii.

—A spus? A spus? grăi el.

Îşi sprijini bărbia pe genunchi preţ de câteva minute şi se uită fix înaintea lui. Apoi se întoarse către pat.

—Marco, spuse el pe o voce destul de răguşită, o voce ciudată, eşti gelos?

—Gelos, întrebă Marco, de ce?

—Vreau să spun, ai fost gelos vreodată? Ştii cum este?

—Nu cred că ştiu, răspunse Marco, uitându—se ţintă puţin.

—Eşti gelos pe Lazarus pentru că este întotdeauna cu tatăl tău — pentru că este cu el mai des decât eşti tu — şi ştie despre munca lui — şi poate face pentru el lucruri pe care tu nu poţi? Vreau să spun, eşti gelos pe...pe tatăl tău?

Marco îşi desfăcu braţele din jurul genunchilor şi se întinse pe pernă.

—Nu, nu sunt. Cu cât îl iubesc şi îl servesc mai mulţi oameni, cu atât mai bine, spuse el. Singurul lucru de care îmi pasă este — este el. Pur şi simplu îmi pasă de el. La fel şi Lazarus. Nu este la fel şi cu tine?

Şobolanul era extrem de agitat pe dinăuntru. Se gândise foarte mult la lucrul acesta. Uneori, gândul îl înspăimântase. Ar putea foarte bine s—o spună acum dacă putea. Dacă putea ajunge la adevăr, totul ar fi mai uşor. Dar oare îi va spune Marco?

—Nu te supără? întrebă el şi mai răguşit şi agitat, nu te supără cât de mult ţin la el? Te—ar putea face vreodată să te simţi sălbatic? Te—ar face vreodată să te gândeşti că eu nu sunt nimic — ce sunt eu — că a fost obrăznicie din partea mea să mă bag şi să mă agăţ de un domn care m—a luat numai din milă? Acesta este adevărul gol—goluţ, încheie el într—o izbucnire; dacă eu aş fi în locul tău şi tu ai fi în locul meu, la asta m—aş gândi. Ştiu că aşa este. Nu m—aş putea abţine. Aş vedea fiecare lucru nedemn în tine, în manierele tale, în vocea ta şi în înfăţişarea ta. Nu aş vedea nimic în afară de contrastul dintre mine şi tine şi dintre tine şi el. Aş fi atât de gelos că aş ajunge la furii. Te—aş urî şi te —aş dispreţui!

Ajunsese la o asemenea patimă a sentimentelor încât îl făcu pe Marco să se gândească că ceea ce auzea reprezenta emoţii atât de stranii şi puternice cum el nu simţise vreodată. Şobolanul se gândise la toate acestea de ceva timp în secret, era evident. Marco stătu nemişcat câteva minute şi se gândi la asta. Apoi găsi ceva de spus, aşa cum găsise şi mai înainte.

—Ai putea, dacă ai fi alături de oameni care ar gândi la fel, spuse el, şi dacă nu ai fi descoperit că este o greşeală să crezi astfel, este chiar o prostie. Dar, vezi tu, dacă tu ai fi în locul meu, ai fi trăit cu tatăl meu şi el ţi—ar fi spus tot ce ştie, ce a descoperit în toată viaţa lui.

—Ce a descoperit?

—Oh! răspunse Marco neglijent, doar că nu poţi da drumul în lume gândurilor sălbatice, după cum nu

poţi da drumul animalelor sălbatice cu hidrofobie. Ele împrăştie un fel de turbare şi întotdeauna te muşcă şi rod mai întâi.
—Ce vrei să spui? rosti Şobolanul pe nerăsuflate.
—Este cam aşa, spuse Marco, întinzându—se cât era de lung pe perna lui tare şi privind la reflecţia felinarului din stradă pe tavan. În ziua aceea când am ajuns în Barăcile voastre, fără să ştiu că tu o să crezi că spionez, te—a făcut să te simţi sălbatic şi ai aruncat cu piatra în mine. Dacă şi eu m—aş fi simţit sălbatic şi aş fi sărit la bătaie, ce s—ar fi întâmplat cu noi toţi?

Spiritul de general al Şobolanului dădu răspunsul.
—Aş fi dat ordin Escaronului să şarjeze cu baionete fixate. Te—ar fi lăsat pe jumătate mort. Eşti un tip puternic şi i—ai fi rănit şi tu pe câţiva.

O notă de teroare apăru în vocea lui.
—Ce prost aş fi fost! strigă el. N—ar fi trebuit niciodată să vin aici! N—ar fi trebuit niciodată să—l cunosc pe el!

Chiar şi la lumina felinarului din stradă Marco putea vedea că el începea să arate înspăimântat.
—Escadronul ar fi putut să mă omoare cu uşurinţă, adăugă Marco. Ar fi putut să mă omoare, dacă ar fi vrut să o facă. Şi cine s—ar fi ales cu ceva bun din asta? Ar fi fost doar o „încăierare" a băieţilor străzii cu poliţia şi închisoarea la sfârşit.
—Dar pentru că tu ai trăit cu el, medită Şobolanul, ai intrat de parcă nu îţi păsa şi doar ai întrebat de ce am făcut—o şi arătai ca un tip mai puternic decât oricare dintre noi — şi diferit... diferit. Mă întrebam ce se întâmpla cu tine, de ce erai atât de calm şi liniştit. Acum ştiu. Pentru că eşti ca el. El te—a învăţat. Este ca un vrăjitor.
—El ştie nişte lucruri pe care vrăjitorii cred că ll ştiu, dar el le cunoaşte mai bine, spuse Marco. El spune că nu sunt ciudate şi nenaturale. Sunt pur şi simplu legi ale naturii. Trebuie să te afli fie de o parte, fie de alta, ca o armată. Tu îţi alegi partea. Fie construieşti, fie distrugi. Fie stai în lumină unde vezi, fie stai pe întuneric şi te lupţi cu tot ce se apropie de tine, deoarece nu poţi să vezi şi crezi că este un duşman. Nu, nu ai fi fost gelos dacă ai fi fost în locul meu şi eu aş fi fost în locul tău.
—Şi nu eşti? vocea ascuţită a Şobolanului era aproape dogită. Juri că nu eşti?
—Nu sunt, spuse Marco.

Agitaţia Şobolanului crescu şi mai mult când îşi revărsă confesiunea.
—Mă temeam, spuse el. Mi—era frică în fiecare zi de când am venit aici. Îţi spun de—a dreptul. Mi se părea cât se poate de natural ca tu şi Lazarus să nu mă suportaţi, după cum nici eu nu te—aş fi suportat pe tine. Mi se părea cât se poate de natural ca voi să vă uniţi eforturile ca să mă aruncaţi afară. Ştiu că eu însumi aş fi făcut—o. Marco — am spus că îţi voi spune de—a dreptul — sunt gelos pe tine. Sunt gelos pe Lazarus. Mă simt sălbatic când vă văd pe voi doi care ştiţi totul despre el, potriviţi şi pregătiţi ca să faceţi tot ce vrea el să fie făcut. Eu nu sunt pregătit şi nu sunt potrivit.
—Ai face tot ce vrea el să fie făcut, fie că eşti potrivit şi pregătit, fie că nu, spuse Marco. El ştie asta.
—Ştie? Crezi că ştie? strigă Şobolanul. Mi—aş dori să mă încerce. Mi—aş dori să o facă.

Marco se întoarse în pat şi se ridică într—un cot astfel încât să stea în faţa Şobolanului.
—Să aşteptăm, spuse el în şoaptă. Să aşteptăm. Urmă o pauză, şi apoi şi Şobolanul şopti:
—Pentru ce?
—Pentru ca el să afle că suntem pregătiţi să fim încercaţi. Nu vezi ce proşti am fi dacă ne—am petrece timpul fiind geloşi, oricare dintre noi? Suntem numai doi băieţi. Să presupunem că el ar vedea că suntem numai doi prostănaci. Când eşti gelos pe mine sau pe Lazarus, pur şi simplu du—te şi aşează—te într—un loc liniştit şi gândeşte—te la el. Nu te gândi la tine sau la noi. El este atât de liniştit, încât gândindu—te la el te face şi pe tine astfel. Când lucrurile merg prost sau când mă simt singur, m—a învăţat să mă aşez şi să încerc să mă gândesc la lucruri care îmi plac — tablouri, cărţi, monumente, locuri splendide. Împinge la o parte celelalte lucruri şi acest lucru îţi va face mintea să meargă cum trebuie. El nu ştie că aproape întotdeauna mă gândesc la el. El este cel mai bun gând. Încearcă şi tu. Nu eşti cu adevărat gelos. Doar crezi că eşti. Vei descoperi şi tu asta dacă întotdeauna te vei opri la timp. Oricine poate fi un astfel de prost dacă cedează. Şi oricând se poate opri dacă se decide. Eu nu sunt gelos. Trebuie să renunţi la acest gând. Tu nu eşti gelos. Aruncă gândul ăsta în stradă.

Şobolanul îşi trase răsuflarea şi îşi aruncă braţele deasupra capului.
—Oh, Doamne! Oh, Doamne! spuse el; dacă aş fi trăit întotdeauna aproape de el, ca şi tine. Dacă aş fi

trăit.
—Amândoi trăim aproape de el acum, spuse Marco, şi uite ceva la care să te gândeşti, adăugă aplecându—şi şi mai mult umărul. Regii care sunt pregătiţi pentru Samavia au aşteptat toţi anii aceştia; noi putem să ne silim să aşteptăm astfel încât, dacă numai doi băieţi sunt necesari ca să facă ceva — numai doi băieţi — noi să putem să ieşim din rânduri când vine apelul şi să spunem „Aici!". Acum să ne întindem şi să ne gândim la asta până când adormim.

## XIII. LORISTAN PARTICIPĂ LA O INSTRUCŢIE A ESCADRONULUI, IAR MARCO FACE CUNOŞTINŢĂ CU O SAMAVIANĂ

Escadronul nu a fost uitat. Şobolanul descoperi că însuşi Loristan ar fi considerat neglijarea drept o încălcare a îndatoririlor militare.

—Trebuie să—ţi aduci aminte de oamenii tăi, spuse el, la două sau trei zile după ce Şobolanul deveni un membru al familiei. Trebuie să continui instrucţia lor. Marco îmi spune că este foarte bună. Nu—i lăsa să lâncezească.

„Oamenii lui!" Şobolanul simţi că nu ar fi putut nici el să o spună mai bine.

Ştia că el muncise şi Escadronul muncise, în găurile şi cotloanele lor ascunse. Doar găurile şi cotloanele ascunse fuseseră posibile pentru ei, deoarece ei existaseră în ciuda protestului lumii şi a vigilenţei poliţiştilor. Ei încercaseră multe refugii înainte de a găsi Barăcile. Toată lumea era împotriva existenţei unei trupe de vagabonzi gălăgioşi. Dar, într—un fel, omul acesta ştia că din ea evoluase ceva mai mult decât un joc zgomotos, că el, Şobolanul, impusese ordinea şi disciplina.

„Oamenii lui!" Îl făcea să se simtă ca şi cum ar fi avut Crucea Victoria prinsă de haină. Avea destulă minte ca să vadă multe lucruri şi ştia că în acest fel Loristan îi găsea „locul." Ştia cum s—o facă.

Când s—au dus la Barăci, Escadronul i—a întâmpinat cu un bun venit tumultuos care exprima un mare sentiment de uşurare. În particular, membrii fuseseră copleşiţi de temeri pe care le discutaseră împreună în întunericul adânc. Tatăl lui Marco, au decis ei, era un barosan prea mare ca să—i lase pe cei doi să se întoarcă după ce văzuse din ce soi sunt cei din Escadron. Ar putea fi sărac, acum, ştabii uneori îşi mai pierdeau banii, dar puteai să vezi ce era şi taţii ca el nu aveau de gând să—şi lase fiii să se împrietenească cu „unii ca noi". O să oprească instrucţia şi jocul cu Grupul Secret. Asta o să facă!

Dar Şobolanul veni legănându—se pe cârjele lui la mâna a doua, arătând de parcă ar fi fost făcut general, iar Marco apăru cu el; şi instrucţia prin care a trecut Escadronul a fost mai strictă şi mai bună ca orice instrucţie pe care o cunoscuseră vreodată.

—Mi—aş dori ca tatăl meu să fi putut vedea asta, îi spuse Marco Şobolanului.

Şobolanul se făcu roşu şi alb şi iar roşu, dar nu spuse nici un cuvinţel. Simplul gând era ca o pală de foc trecând prin el. Dar nici un tovarăş nu ar putea spera un lucru atât de mare ca acesta. Grupul Secret, în peştera sa subterană, alături de armele sale strânse grămadă, stătea aşezat ca să citească ziarele de dimineaţă.

Ştirile despre război erau rele de citit. Maranovitch rezistau pentru moment şi în timp ce ei sufereau şi comiteau cruzimi în capitală, Iarovitch sufereau şi comiteau cruzimi în restul ţării. Atât de crud şi întunecat era recordul încât Europa stătea înspăimântată.

Şobolanul îşi împături ziarul după ce terminase şi stătu rozându—şi unghiile. După ce făcu aceasta preţ de câteva minute, începu să vorbească în şoapta dramatică şi dogită a Grupului Secret.

—A sosit ceasul, le spuse el ciracilor. Mesagerii trebuie să pornească. Ei nu ştiu pentru ce se duc, ei ştiu numai că trebuie să se supună. Dacă ar fi prinşi şi torturaţi, nu ar putea trăda nimic deoarece nu ştiu nimic, decât că, în anumite locuri, trebuie să spună un anume cuvânt. Nu poartă hârtii cu ei. Toate ordinele trebuie învăţate pe de rost. După ce se dă semnalul, Grupul Secret va şti ce este de făcut, unde să se întâlnească şi unde să atace.

El făcu planuri ale bătăliilor pe dale şi schiţă o rută imaginară pe care trebuia să o urmeze cei doi mesageri. Dar cunoştinţele lui despre harta Europei nu erau prea bune şi se întoarse către Marco.

—Tu ştii mai multe despre geografie decât mine. Ştii mai multe despre toate, spuse el. Eu ştiu numai că Italia este în jos şi Rusia este la un capăt şi Anglia la celălalt. Cum ar merge Mesagerii Secreţi în Samavia? Poţi să desenezi ţările prin care trebuie să treacă?

Pentru că orice elev de şcoală care cunoaşte harta ar fi putut face acelaşi lucru, Marco le desenă. De asemenea cunoştea locurile prin care Cei Doi Secreţi vor veni şi pleca atunci când intrau într—un oraş, străzile pe care vor merge şi chiar şi uniformele pe care le vor vedea, dar despre aceste lucruri nu spuse nimic. Realitatea pe care o dădeau jocului cunoştinţele lui era, totuşi, un lucru palpitant. El îşi dorea să fi avut libertatea să îi spună Şobolanului lucrurile pe care le ştia. Împreună, ei ar fi putut lămuri atâtea detalii ale călătoriei şi ale posibilelor aventuri, încât ar fi fost aproape ca şi cum ar fi pornit în fapt în călătorie.

Aşa cum stăteau lucrurile, simpla schiţare a rutei aprinse imaginaţia Şobolanului. El merse înainte cu povestea aventurii şi o umplu de asemenea semnificaţii şi intenţii misterioase, încât Escadronul uneori rămânea cu răsuflarea tăiată. În versiunea lui strălucitoare, Cei Doi Secreţi intrau în oraşe la miezul nopţii, cântau şi cerşeau la porţile palatelor unde regii care ieşeau cu trăsura se opreau ca să asculte şi li se dădea Semnalul.

—Deşi n—o să fie întotdeauna regi, spuse el. Uneori, o să fie cei mai săraci oameni. Alteori ar putea să pară cerşetori ca şi noi, când de fapt sunt doar Cei Secreţi deghizaţi. Un mare lord poate purta cele mai sărăcăcioase haine şi pretinde că este un muncitor, iar noi am putea să—l recunoaştem numai după semnalele pe care le—am învăţat pe dinafară. Dacă am fi trimişi în Samavia, am fi obligaţi să ne târâm prin vreo parte dosnică a ţării unde nu se duce nici o luptă şi nu ne—ar ataca nimeni. Generalii lor nu sunt destul de deştepţi ca să apere părţile care sunt alăturate ţărilor prietene şi nu au suficiente forţe. Doi băieţi şi—ar putea croi drum înăuntru dacă ar sta să se gândească.

El deveni stăpânit de ideea gândirului pe loc. Îşi desenă harta grosolană a Samaviei cu creta pe dale.

—Uită—te aici, îi spuse el lui Marco, care, împreună cu Escadronul triumfător şi entuziasmat, se aplecară peste ea într—un cerc strâns de capete. Beltrazo este aici şi Carnolitz este aici — şi aici este Jiardasia. Beltrazo şi Jiardasia ne sunt prietene, deşi nu ne iau partea. Toată lupta se duce în jurul Melzarr—ului. Nu este nici un motiv ca să împiedice călători singuri să treacă peste frontierele vecinilor prieteni. Nu se luptă cu ţările din jur, se luptă între ei.

Făcu o pauză şi se gândi.

—Articolul din revista aceea spunea ceva despre o pădure uriaşă de la graniţa de est. Asta este acolo. Am putea să hoinărim printr—o pădure şi să stăm acolo până când am plănuit tot ce vrem să facem. Chiar şi oamenii care ne văd o să ne uite repede. Tot ce trebuie să facem este să îi facem pe oameni să creadă că nu suntem nimic — nimic.

Erau în mijlocul discuţiei, înghesuiţi la un loc, aplecaţi, întinzându—şi gâturile şi răsuflând repede din cauza agitaţiei, când Marco îşi ridică în sus capul. Un impuls misterios îl împinse să o facă împotriva voinţei sale.

—Iată—l pe tatăl meu! spuse el.

Creta căzu, totul fu lăsat baltă, chiar şi Samavia. Şobolanul era drept şi în cârje, de parcă o forţă magică l—ar fi ridicat acolo. Cum dădu comanda, sau dacă o dădu, nu ştiu nici măcar el. Dar Escadronul se ridică în salut.

Loristan stătea la deschiderea arcadei la fel cum stătuse Marco în prima zi. Îşi ridică mâna dreaptă ca răspuns la salut şi se apropie.

—Treceam pe la capătul străzii şi mi—am amintit că Barăcile sunt aici, explică el. M—am gândit că aş vrea să—i văd pe oamenii tăi, Căpitane.

El zâmbi, dar nu era un zâmbet care să îi facă cuvintele să pară o glumă. Se uită în jos spre harta desenată cu creta pe dale.

—Cunoşti harta aceea foarte bine, spuse el. Chiar şi eu pot să văd că este a Samaviei. Ce face Grupul Secret?

—Mesagerii încearcă să găsească un drum de intrare, răspunse Marco.

—Putem intra acolo, spuse Şobolanul, arătând cu o cârjă. Este o pădure în care ne putem ascunde ca să descoperim diferite lucruri.

—Recunoaştere, spuse Loristan privind în jos. Da. Doi băieţi vagabonzi ar putea fi foarte în siguranţă în pădure. Este un joc bun.

Să se afle el în acel loc! Fiind acolo, în modul său minunat, le spusese un lucru atât de măreţ ca acesta. Să îi pese suficient de mult ca să caute Barăcile, acesta era lucrul la care se gândea Şobolanul. Un grup de vagabonzi erau şi nimic altceva, iar el stătea şi se uita la ei cu zâmbetul lui frumos. Era ceva în legătură cu el care îl făcea să pară chiar splendid. Inima Şobolanului sări în sus de bucurie.

—Tată, spuse Marco, vrei să—l priveşti pe Şobolan făcându—ne instrucţia? Vreau să vezi cât de bine o face.

—Căpitane, îmi vei face această onoare? îl întrebă Loristan pe Şobolan şi chiar acestor cuvinte le dădu tonul potrivit, nici în glumă, nici prea serios. Deoarece era un ton atât de potrivit, pulsul Şobolanului bătea numai de entuziasm. Acest zeu al lui se uitase la hărţile lui, vorbise despre planurile lui, venise

să vadă soldaţii care erau opera lui! Şobolanul îşi începu instrucţia ca şi cum făcea revizuirea unei armate.

Ceea ce a văzut Loristan în execuţie era minunat în exactitatea sa mecanică. Escadronul se mişca precum părţile perfecte ale unei maşinării perfecte. Că puteau face asta într—un astfel de spaţiu şi că ajunseseră la o asemenea precizie era o dovadă extraordinară a eficienţei militare şi a calităţilor ciudate ale acestui ofiţer cocoşat, vagabond.

—Este magnific! spuse spectatorul, după ce s—a încheiat. Nu putea fi făcută mai bine. Permite—mi să te felicit.

El îi strânse mâna Şobolanului ca şi cum ar fi fost un bărbat şi, după ce o strânse, îşi puse palma sa uşor pe umărul băiatului şi o lăsă să se odihnească acolo în timp ce vorbi câteva minute cu ei toţi.

Îşi păstră conversaţia la nivelul jocului şi înţelegerea clară a lui adăuga o savoare care îl umplea de entuziasm chiar şi pe cel mai plictisit membru al Escadronului. Uneori nu îi puteau înţelege pe ştabi când se prefăceau că le sunt prieteni, dar pe el puteai să îl înţelegi şi îţi anima spiritul. El nici nu făcea glume cu tine, ca şi cum un tip trebuie mereu să rânjească. După ce s—au încheiat cele câteva minute, el plecă. Apoi ei s—au aşezat din nou în cercul lor şi au vorbit despre el, deoarece nu puteau vorbi şi nu se puteau gândi la altceva. Se holbau pe furiş la Marco, simţindu—se ca şi cum el ar fi fost o fiinţă de pe altă lume, deoarece trăise împreună cu acest om. Ei se holbară şi la Şobolan într—o nouă lumină. Mâna minunată se aşezase pe umărul lui şi i se spusese că ceea ce făcuse era magnific.

—Când ai spus că—ţi doreai ca tatăl tău să vadă instrucţia, spuse Şobolanul, mi—ai luat suflarea. N—aş fi avut niciodată obrăznicia să mă gândesc eu la asta — şi n—aş fi îndrăznit niciodată să te pun să—l întrebi, chiar dacă tu voiai. Şi a venit chiar el! M—a lăsat mut.

—Dacă a venit, zise Marco, era pentru că voia să o vadă.

După ce au terminat de vorbit, veni timpul ca Marco şi Şobolanul să pornească la drum. Loristan îi dăduse Şobolanului un comision de făcut. La o anumită oră, el trebuia să se prezinte la un anumit magazin şi să primească un pachet.

—Lasă—l să o facă singur, îi spusese Loristan lui Marco. Va fi mai mulţumit. Dorinţa lui este să simtă că i se acordă încrederea de a face aceste lucruri singur.

Deci ei s—au despărţit la un colţ de stradă, Marco s—a întors la Philibert Place nr. 7, iar Şobolanul a plecat să—şi îndeplinească comisionul. Marco dădu colţul într—una din străzile mai bune, prin care trecuse deseori în drum spre casă. Nu era un cartier la modă, dar conţinea câteva case respectabile în ale căror ferestre, ici şi colo, se vedeau cartoane elegante purtând cuvântul „Apartamente", ceea ce însemna că proprietarul casei le permitea accesul chiriaşilor în sufragerie sau salonaş.

În timp ce mergea de—a lungul străzii, Marco văzu pe cineva ieşind pe uşa uneia dintre case şi mergând repede şi uşor în josul trotuarului. Era o femeie tânără, purtând o rochie elegantă, deşi potolită, şi pălărie care arăta ca şi cum fusese cumpărată de la Paris sau Viena. De fapt, ea avea un aer uşor străin şi acesta a fost, într—adevăr, motivul pentru care Marco s—a uitat la ea suficient de mult ca să vadă că ea era, de asemenea, o persoană graţioasă şi încântătoare. Se întrebă care era naţionalitatea ei. Chiar şi de la distanţa de câţiva iarzi el putea vedea că avea ochi alungiţi şi întunecaţi şi o gură arcuită care părea că zâmbeşte de una singură. El se gândi că putea fi spaniolă sau italiancă.

Încerca să decidă căreia din cele două ţări îi aparţinea, în timp ce ea se apropia de el, dar, pe neaşteptate, gura arcuită încetă să mai zâmbească, în timp ce piciorul ei părea să fi alunecat într—o crăpătură din trotuar şi îşi pierdu atât de mult echilibrul, încât ar fi căzut dacă nu ar fi sărit el în faţă şi n—ar fi prins—o.

Era subţirică şi uşoară, iar el era un băiat puternic şi reuşi să o pună pe picioare. O expresie de suferinţă momentană acută îi apăru pe faţă.

—Sper că nu v—aţi rănit, spuse Marco.

Ea îşi muşcă buza şi îi prinse umărul într—o strânsoare puternică cu mâna ei micuţă.

—Mi—am răsucit glezna, răspunse ea. Mă tem că mi—am răsucit—o foarte tare. Îţi mulţumesc că m—ai salvat. Aş fi căzut rău.

Ochii ei alungiţi, întunecaţi erau foarte drăgălaşi şi recunoscători. Încercă să zâmbească, dar era o asemenea suferinţă în acel efort, încât Marco se temu că ea trebuie să fie foarte rănită.

—Puteţi să vă sprijiniţi pe picior? întrebă el.

—Pot să mă sprijin puţin acum, spuse ea, dar s—ar putea să nu mai pot în câteva minute. Trebuie să mă întorc în casă cât mai pot suporta să îl pun pe pământ. Îmi pare atât de rău. Mă tem că voi fi silită să te rog să mergi cu mine... Din fericire este numai la o distanţă de câţiva iarzi.
—Da, răspunse Marco. V—am văzut ieşind din casă. Dacă vă sprijiniţi de umărul meu, pot să vă ajut să ajungeţi înapoi imediat. Sunt bucuros să o fac. Încercăm acum?

Ea avea o atitudine blândă şi delicată care ar fi impresionat orice băiat. Vocea ei era muzicală, iar pronunţia excepţională.

Fie că era spaniolă, fie italiancă, era uşor să—ţi închipui că era o persoană care nu a trăit întotdeauna în case de închiriat londoneze, chiar şi dintre cele ale claselor superioare.
—Dacă doreşti, îi răspunse ea. Este foarte generos din partea ta. Eşti foarte puternic, o văd. Dar mă bucur că avem numai câţiva paşi de mers.

Ea se rezemă de umărul lui, la fel ca şi pe umbrela ei, dar era clar că fiecare mişcare îi dădea dureri acute. Îşi prinse buza între dinţi şi Marco crezu că se albise. Nu se putea abţine să nu—i placă de ea. Era atât de încântătoare, graţioasă şi curajoasă. Nu putea suporta să vadă suferinţa pe chipul ei.
—Îmi pare atât de rău! spuse el, în timp ce o ajuta şi vocea lui de băiat avea ceva din minunatul ton de compasiune al lui Loristan. Îl observă şi frumoasa doamnă şi se gândi cât era de diferit faţă de vocea obişnuită a băieţilor.
—Am o cheie de la încuietoare, spuse ea în timp ce stătea pe treapta joasă.

Găsi cheia în poşetă şi deschise uşa. Marco o ajută să ajungă în holul de la intrare. Ea se aşeză imediat pe un scaun, lângă suportul pentru pălării. Locul era destul de simplu şi demodat pe dinăuntru.
—Să sun la soneria de afară şi să chem pe cineva? se interesă Marco.
—Mă tem că servitorii sunt plecaţi, răspunse ea. Au liber. Ai bunătatea să închizi uşa? Voi fi obligată să te rog să mă ajuţi să ajung în salonaşul de la capătul holului. Am acolo tot ce am nevoie — dacă vei avea bunătatea să îmi dai câteva lucruri. Cineva ar putea veni imediat — probabil unul dintre ceilalţi chiriaşi — şi, chiar dacă rămân singură cam o oră, nu va conta prea mult.
—Probabil că o pot găsi pe proprietăreasă, sugeră Marco. Frumoasa fiinţă zâmbi.
—Este plecată la nunta surorii ei. De aceea aveam de gând să—mi petrec ziua de una singură. Am aranjat planurile ca să o cazez. Cât de bun eşti! Mă voi simţi cât se poate de bine curând, într—adevăr. Pot să ajung la fotoliul meu din salonaş, acum că m—am odihnit puţin.

Marco o ajută să se ridice în picioare şi exclamaţia ei ascuţită, involuntară de durere îl făcu să tresară pe dinăuntru. Probabil că era o luxaţie mai gravă decât îşi dădea ea seama.

Casa era în stilul victorian timpuriu londonez. Un „salon din faţă" cu o sală de mese la dreapta şi un „salon din spate" după ce treceai de piciorul scării, din care se deschideau treptele bucătăriei de la subsol şi un salon care dădea înspre o curte din spate întunecată, cu dale, închisă de ziduri înalte. Salonaşul era destul de întunecat şi el, dar erau câteva obiecte luxoase printre articolele de mobilier obişnuite. Erau un fotoliu cu o măsuţă alături şi pe măsuţă se aflau o lampă de argint şi nişte nimicuri destul de elegante. Marco îşi ajută povara să se aşeze în fotoliu şi puse o pernă de pe canapea sub piciorul ei. Făcu aceasta cu multă blândeţe şi, ridicându—se după ce o făcuse, văzu că ochii blânzi, alungiţi şi întunecaţi se uitau la el într—un fel curios.
—Trebuie să plec acum, spuse el, dar nu îmi place să vă las singură. Pot să mă duc după un doctor?
—Eşti un scump! exclamă ea. Dar nu am nevoie, mulţumesc. Ştiu exact ce este de făcut pentru o gleznă luxată. Şi probabil că asta nu este chiar o luxaţie. Îmi voi scoate pantoful şi voi vedea.
—Pot să vă ajut? întrebă Marco şi îngenunche din nou şi îi desfăcu pantoful, apoi îl scoase din picior. Era un picior subţire şi delicat, în şosetă de mătase, iar ea se plecă şi îl atinse cu grijă şi îl masă.
—Nu, spuse ea când se ridică, nu cred că este o luxaţie. Acum, că este scos pantoful şi piciorul se odihneşte pe pernă, este mult mai confortabil, mult mai mult. Îţi mulţumesc, îţi mulţumesc. Dacă nu ai fi trecut tu, aş fi putut să am o căzătură periculoasă.
—Sunt foarte bucuros că am putut să vă fiu de ajutor, răspunse Marco, cu un aer de uşurare. Acum trebuie să plec, dacă credeţi că sunteţi bine.
—Nu pleca încă, spuse ea întinzându—şi mâna. Aş dori să te cunosc mai bine, dacă îmi permiţi. Îţi sunt atât de recunoscătoare. Aş dori să vorbesc cu tine. Ai nişte maniere atât de frumoase pentru un băiat, încheie ea cu un râs drăgălaş, blând, şi cred că ştiu de unde le ai.
—Sunteţi foarte bună cu mine, răspunse Marco, întrebându—se dacă nu se înroşise puţin. Dar trebuie

să plec, deoarece tatăl meu.
—Tatăl tău te—ar lăsa să stai de vorbă cu mine, spuse ea cu o drăgălăşenie şi mai mare decât înainte. De la el ai moştenit manierele tale frumoase. El a fost cândva un prieten de—al meu. Sper că mai este prietenul meu, deşi probabil că m—a uitat.

Tot ceea ce învăţase Marco şi tot ce se antrenase să—şi reamintească năvăli dintr—o dată asupra lui, deoarece avea o minte clară care mergea repede şi nu dusese o viaţă obişnuită de băiat. Iată o doamnă frumoasă despre care nu ştia nimic altceva decât că îşi răsucise glezna în stradă, iar el o ajutase să se întoarcă în casă. Dacă tăcerea era ordinul în continuare, nu era rostul lui să cunoască lucruri, să pună întrebări sau să răspundă la întrebări. Ea ar putea fi cea mai încântătoare doamnă de pe lume şi tatăl lui cel mai drag prieten al ei, dar, chiar dacă era aşa, el putea să le facă cel mai bun serviciu amândurora respectând ordinele prietenului ei cu toată politeţea şi neuitând nici o instrucţiune pe care i—o dăduse el.
—Nu cred că tatăl meu uită pe cineva vreodată, răspunse el.
—Nu, sunt sigură că nu, spuse ea blând. A fost în Samavia în ultimii trei ani?

Marco făcu o pauză de o clipă.
—Probabil că eu nu sunt băiatul care credeţi că sunt, spuse el. Tatăl meu nu a fost niciodată în Samavia.
—Nu a fost? Dar... tu eşti Marco Loristan?
—Da. Acesta este numele meu.

Brusc, ea se aplecă în faţă şi ochii ei minunaţi se umplură de văpăi.
—Atunci tu eşti samavian şi cunoşti dezastrele care ne copleşesc. Cunoşti toată hidoşenia şi barbarismul lucrurilor care sunt comise. Fiul tatălui tău trebuie să o cunoască pe deplin!
—Toată lumea o cunoaşte, spuse Marco.
—Dar este ţara ta... a ta! Sângele trebuie să îţi fiarbă în vene!

Marco stătu cât se poate de liniştit şi se uită la ea. Ochii lui spuneau dacă sângele îi fierbea sau nu, dar nu vorbi. Privirea lui era un răspuns suficient, întrucât nu dorea să spună nimic.
—La ce se gândeşte tatăl tău? Şi eu sunt samaviană şi mă gândesc zi şi noapte. Ce crede despre zvonul legat de descendentul Prinţului pierdut? Îl crede?

Marco se gândea cu mare rapiditate. Faţa ei frumoasă strălucea de emoţie, vocea ei frumoasă tremura. Faptul că era samaviană, şi iubea Samavia, şi îşi revărsa sentimentele chiar faţă de un băiat, era foarte mişcător pentru el. Dar, oricât ai fi de mişcat, trebuie să îţi aduci aminte că tăcerea este ordinul în continuare. Când eşti foarte tânăr, trebuie să îţi aminteşti ordinele mai înainte de orice altceva.
—Ar putea fi numai o poveste din ziar, spuse el. El spune că nu poţi avea încredere în astfel de lucruri. Dacă îl cunoaşteţi, ştiţi că el este foarte calm.
—Te—a învăţat şi pe tine să fii calm? spuse ea patetic. Eşti numai un băiat. Băieţii nu sunt calmi. Nici femeile, când li se strânge inima. Oh, Samavia mea! Oh, biata mea ţărişoară! Ţara mea curajoasă, torturată! şi cu un hohot brusc îşi acoperi faţa cu mâinile.

Un nod uriaş i se puse în gât lui Marco. Băieţii nu puteau plânge, dar ştia ce voia să spună ea când spunea că are inima strânsă.

Când ea îşi înălţă capul, lacrimile din ochii ei îi făceau şi mai blânzi.
—Dacă aş fi un milion de samavieni în loc de o singură femeie, aş şti ce am de făcut! strigă ea. Dacă tatăl tău ar fi un milion de samavieni, ar şti şi el, de asemenea. L—ar găsi pe descendentul lui Ivor, dacă este pe pământ, şi el ar pune capăt întregii orori!
—Cine nu le—ar pune capăt dacă ar putea? strigă Marco, fioros.
—Dar bărbaţi precum tatăl tău, bărbaţi care sunt samavieni, trebuie să se gândească zi şi noapte la asta la fel ca şi mine, insistă ea cu impetuozitate. Vezi tu, nu mă pot abţine să nu—mi revărs gândurile chiar şi unui băiat — deoarece este samavian. Numai samavienilor le pasă. Samavia pare atât de mică şi neimportantă pentru alţi oameni. Ei nici nu par să ştie că sângele care curge din ea curge din vene omeneşti şi inimi omeneşti palpitânde. Bărbaţi ca tatăl tău trebuie să se gândească şi să plănuiască şi să simtă că trebuie — trebuie să găsească o cale. Chiar şi o femeie o simte. Chiar şi un băiat trebuie. Stefan Loristan nu poate sta liniştit în casă, fiind conştient că inimile samaviene sunt împuşcate şi curge sânge samavian. Nu se poate să nu gândească şi să nu spună nimic!

Marco tresări împotriva voinţei. Se simţea ca şi cum tatăl său fusese lovit în faţă. Cum îndrăznea ea să spună asemenea cuvinte! Cât era de mare, dintr—o dată părea şi mai mare şi frumoasa doamnă văzu aceasta.

—El este tatăl meu, spuse el rar.

Ea era o persoană inteligentă, frumoasă şi văzu că făcuse o mare greşeală.

—Trebuie să mă ierţi, exclamă ea. Am folosit cuvintele nepotrivite, deoarece eram agitată. Aşa sunt femeile. Trebuie să înţelegi că voiam să spun că ştiam că el îşi dă inima şi puterile, întreaga sa fiinţă Samaviei, chiar dacă trebuie să stea în Londra.

Ea tresări şi îşi întoarse capul ca să asculte zgomotul cuiva care folosea cheia de la încuietoare şi deschidea uşa de la intrare. Acel cineva veni cu pasul apăsat al unui bărbat.

—Este unul dintre chiriaşi, spuse ea. Cred că este cel care locuieşte în salonul de la etajul trei.

—Atunci nu veţi fi singură după ce plec eu, spuse Marco. Sunt bucuros că a venit cineva. Vă doresc o dimineaţă bună. Pot să îi spun tatălui meu numele dumneavoastră?

—Spune—mi că nu eşti supărat pe mime pentru că m—am exprimat atât de nepotrivit, zise ea.

—Nu a fost cu intenţie. Ştiu asta, răspunse Marco copilăreşte. Nu puteaţi.

—Nu, nu puteam, repetă ea cu acelaşi accent pe cuvinte.

Ea luă o carte de vizită dintr—un *portvizit* din argint de pe masă şi i—o dădu.

—Tatăl tău îşi va aminti numele meu, spuse ea. Sper că mă va lăsa să îl vizitez şi să îi spun cum ai avut tu grijă de mine.

Îi strânse mâna cu căldură şi îl lăsă să plece. Dar chiar când ajunse la uşă, ea vorbi din nou.

—Oh, aş putea să te rog să mai faci un lucru înainte să pleci? spuse ea brusc. Sper că nu te superi. Vrei să alergi la etaj, în salon, şi să—mi aduci cartea violet de pe măsuţă? Nu o să mă supere să stau singură dacă am ceva de citit.

—O carte violet? Pe o măsuţă? întrebă Marco.

—Între două ferestre înalte, îi răspunse ea cu un zâmbet.

La saloanele unor astfel de case se ajunge întotdeauna pe o scară scurtă. Marco alergă sprinten.

## XIV. MARCO NU RĂSPUNDE

Când dădu colţul scărilor, frumoasa doamnă se ridicase de la locul ei din camera din spate şi se dusese în sala de mese din faţă. Un bărbat solid, cu barbă neagră stătea dincolo de uşă ca şi cum ar fi aşteptat—o.

—Nu am putut să fac nimic cu el, spuse ea dintr—o dată, cu vocea ei moale, vorbind cu destulă drăgălăşenie şi blândeţe, de parcă ceea ce spunea era cel mai normal lucru de pe lume. Mi—a reuşit micul truc cu glezna luxată destul de bine şi l—am adus în casă. Este un băiat plăcut, cu maniere perfecte şi am crezut că s—ar putea să fie uşor să—l iau prin surprindere, ca să spună mai multe decât îşi dădea seama că spune. În general, poţi să faci asta cu copiii şi cei tineri. Dar fie nu ştie nimic, fie a fost antrenat să—şi ţină gura. Nu este prost şi are un spirit elevat. Am făcut o mică scenă patetică despre Samavia, deoarece am văzut că putea fi influenţat. L—a influenţat. L—am încercat cu zvonul despre Prinţul pierdut, dar, dacă este adevăr în el, el nu—l ştie sau nu vrea să—l ştie. Am încercat să—l fac să se enerveze şi să trădeze ceva apărându—şi tatăl, pe care îl consideră un zeu, apropo. Dar am făcut o greşeală. Am văzut asta. E păcat. Uneori băieţii pot fi convinşi să spună orice.

Ea vorbi repede în şoaptă. Şi bărbatul vorbi repede.

—Unde este? întrebă el.

—L—am trimis sus, în salon, ca să caute o carte. O va căuta câteva minute. Ascultă. Este un băiat nevinovat. Mă vede numai ca pe un înger blând. Nimic nu îl va cutremura mai mult decât să mă audă spunându—i adevărul pe neaşteptate. Va fi un asemenea şoc pentru el, încât probabil că tu vei putea

face ceva cu el. S—ar putea să—şi piardă controlul. Este doar un băiat.
—Ai dreptate, spuse bărbatul bărbos. Şi când va descoperi că nu este liber să plece, s—ar putea să se alarmeze şi noi am putea obţine ceva care să merite.
— Dacă putem afla ce este adevărat sau ce crede Loristan că este adevărat, vom avea un indiciu de la care să pornim, continuă ea.
—Nu avem mult timp, şopti bărbatul. Ni s—a ordonat să mergem în Bosnia imediat. Trebuie să o pornim la drum înainte de miezul nopţii.
—Să ne ducem în cealaltă cameră. Vine.

Când Marco intră în cameră, bărbatul solid cu barbă neagră, ascuţită stătea lângă fotoliu.
—Îmi pare rău că nu am putut găsi cartea, se scuză el. Am căutat pe toate mesele.
—Voi fi obligată să merg să o caut singură, spuse Persoana Încântătoare. Ea se ridică de pe scaun şi rămase în picioare, zâmbind. Şi la prima ei mişcare, Marco văzu că nu era în nici un fel rănită.
—Piciorul dumneavoastră! exclamă el. Este mai bine?
—Nu a fost rănit, răspunse ea, cu vocea ei moale, plăcută şi cu zâmbetul ei blând, încântător. Te—am făcut numai să crezi asta.

Făcea parte din planul ei de a nu—l cruţa cât de puţin de şocul transformării ei subite. Marco îşi simţi răsuflarea părăsindu—l pentru o clipă.
—Te—am făcut să crezi că eram rănită deoarece voiam să vii în casă cu mine, adăugă ea. Doream să aflu câteva lucruri pe care sunt sigură că le ştii.
—Sunt lucruri despre Samavia, spuse bărbatul. Tatăl tău le cunoaşte şi tu trebuie să ştii câte ceva despre ele cel puţin. Este necesar ca noi să auzim ce poţi să ne spui. Nu îţi vom permite să părăseşti casa până când nu ne vei fi răspuns la anumite întrebări pe care ţi le vom pune.

Atunci Marco începu să înţeleagă. Îl auzise pe tatăl lui vorbind despre spioni politici, bărbaţi şi femei care erau plătiţi să urmărească anumiţi oameni pe care anumite guverne sau partide politice doreau să îi urmărească şi să îi observe. Ştia că munca lor era să cerceteze secrete, să se deghizeze şi să trăiască printre oameni nevinovaţi ca şi cum ar fi nişte vecini obişnuiţi.

Ei trebuie să fie spioni plătiţi să—l urmărească pe tatăl lui deoarece era samavian şi patriot. El nu ştia că ei luaseră casa cu două luni în urmă şi îndepliniseră mai multe sarcini în timpul şederii lor aparent nevinovate acolo. Îl descoperiseră pe Loristan şi aflaseră cum să—i cunoască plecările şi venirile şi, de asemenea, plecările şi venirile lui Lazarus, Marco şi ale Şobolanului. Dar ei intenţionau, dacă era posibil, să afle alte lucruri. Dacă băiatul putea fi luat prin surprindere şi înspăimântat să facă dezvăluiri inconştiente, s—ar dovedi de folos să joace această mică melodramă înainte de a încuia uşa din faţă în urma lor şi de a traversa în grabă Canalul, lăsându—şi proprietarul să descopere singur că locuinţa fusese eliberată.

În mintea lui Marco se petreceau lucruri stranii. Ei erau spioni! Dar asta nu era totul. Persoana Încântătoare avusese dreptate când spusese că el va avea un şoc. Pieptul său tânăr şi puternic se umflă. Până atunci, în toată viaţa lui nu ajunsese faţă în faţă cu neagra trădare. Nu putea să priceapă. Această fiinţă blândă şi prietenoasă, cu vocea plăcută şi cu ochii recunoscători, blânzi îl trădase — îl trădase! Îi părea imposibil de crezut şi totuşi zâmbetul de pe gura ei arcuită îi spunea că era adevărat. Când el sărise să o ajute, ea jucase o farsă! Când îi păruse rău pentru durerea ei şi se cutremurase la sunetul de exclamaţie joasă, ea îi întinsese o cursă, în mod deliberat, ca să îi facă rău. Preţ de câteva secunde fu uluit — probabil, dacă nu ar fi fost fiul tatălui său, ar fi fost numai uluit. Dar era mai mult decât atât. După ce au trecut primele secunde, s—a trezit în el un sentiment ca un fel de dispreţ înalt şi îndepărtat. Ea crescu în ochii adânci ai lui Marco în timp ce se uita direct la el, în pupilele ochilor alungiţi, blânzi şi întunecaţi. Trupul lui se simţi ca şi cum ar fi crescut mai înalt.
—Eşti foarte deşteaptă, spuse el rar, apoi, după o pauză de o secundă, adăugă: Sunt prea tânăr ca să ştiu că există cineva atât de deştept pe lume.

Persoana Încântătoare râse, dar nu râse cu uşurinţă. Ea îi vorbi însoţitorului ei.
—Un mare senior! spuse ea. Când te uiţi la el, pe jumătate crezi că este adevărat.

Bărbatul cu barbă privea foarte furios. Ochii lui erau sălbatici şi pielea lui întunecată se înroşi. Marco se gândi că se uita la el ca şi cum l—ar urî şi devenea fioros numai prin simpla vedere a lui, din vreun motiv misterios.
—Cu două zile în urmă, ai părăsit Moscova, spuse el, şi trei bărbaţi au venit să—l vadă pe tatăl tău.

Arătau ca nişte ţărani. Au vorbit cu el mai mult de o oră. Au adus cu ei un sul de pergament. Nu este adevărat?

—Nu ştiu nimic, spuse Marco.

—Înainte să mergi la Moscova, ai fost în Budapesta. Te—ai dus acolo de la Viena. Ai stat acolo timp de trei luni şi tatăl tău s—a întâlnit cu muţi oameni. Unii au venit la miezul nopţii.

—Nu ştiu nimic, spuse Marco.

—Ţi—ai petrecut viaţa călătorind dintr—o ţară în alta, insistă bărbatul. Cunoşti limbile europene ca şi cum ai fi un curier sau portarul unui hotel vienez. Nu—i aşa?

Marco nu răspunse.

Persoana Încântătoare începu să—i vorbească rapid bărbatului pe ruseşte.

—Spioni şi aventurieri ca Stefan Loristan au fost şi vor fi întotdeauna, spuse ea. Ştim ce este el. Poliţia din fiecare capitală din Europa îl cunoaşte de trişor şi vagabond, la fel ca şi de spion. Şi totuşi, cu toată inteligenţa lui, nu pare să aibă bani. Ce a făcut cu mita pe care i—a dat—o Maranovitch ca să trădeze tot ce ştia despre vechea fortăreaţă? Băiatul nici măcar nu—l bănuieşte. Probabil că este adevărat că nu ştie nimic. Sau probabil că este adevărat că a fost atât de rău tratat şi biciuit din pruncie că nu îndrăzneşte să vorbească. Are o privire umilită în ochi, în ciuda lăudăroşeniei copilăreşti. A fost şi înfometat, şi bătut.

Izbucnirea ei fu bine executată. Nu se uită la Marco în timp ce îşi revărsă cuvintele. Vorbi cu bruscheţea şi impetuozitatea unei persoane ale cărei sentimente o copleşiseră. Dacă Marco era sensibil în legătură cu tatăl său, ea simţea cu siguranţă că tinereţea lui îi va face faţa să dezvăluie ceva dacă gura lui nu o făcea — dacă înţelegea ruseşte, ceea ce ar fi fost unul dintre lucrurile utile de aflat, deoarece era un fapt care ar verifica multe alte lucruri.

Chipul lui Marco o dezamăgi. Nici o schimbare nu se petrecuse pe el, iar sângele nu i se urcase la suprafaţa pielii. Ascultă cu un aer neinteresat, inexpresiv, rece şi politicos. Să spună ei ce vor.

Bărbatul îşi răsuci barba ascuţită şi ridică din umeri.

—Avem o cramă drăguţă la subsol, spuse el. Vei coborî în ea şi, probabil, vei sta acolo ceva timp dacă nu te hotărăşti să—mi răspunzi la întrebări. Crezi că nu ţi se poate întâmpla nimic într—o casă de pe o stradă londoneză pe unde umblă poliţiştii în sus şi—n jos. Dar te înşeli. Dacă ai ţipa acum, chiar dacă s —ar întâmpla să te audă cineva, ar crede că eşti numai un băiat care primeşte o bătaie pe care o merită. Poţi să ţipi cât vrei în crama cea mică şi întunecoasă, că nimeni nu o să te audă deloc. Am luat casa asta numai pentru trei luni şi o vom părăsi la noapte fără să menţionăm faptul nimănui. Dacă avem de gând să te lăsăm în cramă, vei aştepta acolo până când cineva va începe să observe că nimeni nu intră şi nu iese din ea şi îi menţionează din întâmplare acest lucru proprietarului — ceea ce puţini oameni s —ar obosi să facă. Ai venit aici de la Moscova?

—Nu ştiu nimic, spuse Marco.

—Ai putea rămâne în pivnicioara cea bună şi întunecată pentru un timp neplăcut de lung până să fii găsit, continuă bărbatul, destul de calm. Ţi—i aminteşti pe ţăranii care au venit să îl vadă pe tatăl tău cu două nopţi înainte de a pleca?

—Nu ştiu nimic, spuse Marco.

—Până când se va descoperi că locuinţa este goală şi ar veni oamenii să se asigure, ai putea fi prea slăbit ca să strigi şi să le atragi atenţia. Ai mers la Budapesta de la Viena şi ai stat acolo timp de trei luni? îl întrebă inchizitorul.

—Nu ştiu nimic, spuse Marco.

—Eşti prea bun pentru pivnicioara întunecată, interveni Persoana Încântătoare. Îmi placi. Nu te duce în ea!

—Nu ştiu nimic, răspunse Marco, dar ochii care erau ca ai lui Loristan îi adresară o privire aşa cum i— ar fi adresat Loristan şi ea simţi aceasta. O făcu să se simtă stânjenită.

—Nu cred că ai fost tratat rău sau bătut vreodată, spuse ea. Îţi spun, pivnicioara întunecată va fi ceva greu. Nu te duce acolo!

Şi de data aceasta Marco nu spuse nimic, dar se uită la ea în continuare ca şi cum ar fi fost un nobil măreţ şi tânăr care era foarte mândru.

El ştia că fiecare cuvânt pe care îl grăise bărbatul bărbos era adevărat. Nu ar fi fost de nici un folos să strige. Dacă ei plecau şi îl lăsau în urmă acolo, nu se putea şti câte zile aveau să treacă până când

oamenii din vecinătăţi vor începe să bănuiască faptul că locul fusese părăsit sau cât de mult va dura până când i—ar veni cuiva ideea de a—l avertiza pe proprietar. Şi, între timp, nici tatăl său, nici Lazarus, nici Şobolanul n—ar fi avut nici cel mai mic motiv să ghicească unde era el. Iar el ar sta singur, pe întuneric, în cramă. Nu ştia câtuşi de puţin ce să facă în legătură cu acest lucru. Ştia numai că tăcerea era ordinul în continuare.

—Este o gaură mică, neagră ca noaptea, spuse bărbatul. Ai putea să—ţi frângi gâtul în ea şi nimeni nu ar auzi. Au venit nişte oameni să vorbească ci tatăl tău la miezul nopţii când erai în Viena?

—Nu ştiu nimic, zise Marco.

—Nu va spune, grăi Persoana Încântătoare. Îmi pare rău de băiatul acesta.

—S—ar putea să ne spună după ce a stat în pivnicioara bună şi întunecată câteva ore, adăugă bărbatul cu barba ascuţită. Vino cu mine!

Îşi puse mâna puternică pe umărul lui Marco şi îl împinse în faţa lui. Marco nu se împotrivi. Îşi aminti ce îi spusese tatăl său, că jocul nu era chiar un joc. Acum nu era un joc, dar cumva el avea un sentiment puternic, arogant că nu îi este frică.

A fost dus prin hol, către spate şi în josul treptelor obişnuite cu lespezi care duceau la subsol. Apoi a fost împins printr—un coridor îngust, prost luminat, cu lespezi către o uşă din perete. Uşa nu era încuiată şi stătea puţin crăpată. Însoţitorul lui o împinse şi mai mult şi dezvălui o porţiune a unei crame care era atât de întunecată încât Marco putea să zărească vag numai rafturile cele mai apropiate de uşă. Cel ce îl făcuse captiv îl împinse înăuntru şi închise uşa. Era o gaură la fel de neagră pe cât o descrisese el. Marco stătu nemişcat în mijlocul întunericului ca o catifea neagră. Gardianul său răsuci cheia.

—Ţăranii care au venit la tatăl tău în Moscova vorbeau samaviană şi erau oameni mari. Ţi—i aminteşti? întrebă el de afară.

—Nu ştiu nimic, răspunse Marco.

—Eşti un tânăr prost, răspunse vocea. Şi cred că tu ştii chiar mai multe decât ne gândeam noi. Tatăl tău va fi extrem de tulburat când nu o să vii acasă. Voi veni să te văd din nou peste câteva ore, dacă este posibil. Îţi voi spune, totuşi că am primit veşti tulburătoare, care ar putea face necesar ca noi să părăsim casa în grabă. S—ar putea să nu am timp să mai cobor aici înainte de a pleca.

Marco stătu cu spatele lipit de o bucată de zid şi rămase tăcut.

A fost tăcere câteva minute, apoi s—a auzit zgomotul de paşi care se îndepărtează.

Când încetă şi cel din urmă ecou îndepărtat, totul deveni tăcut şi Marco trase o răsuflare prelungă. Incredibil, pe cât ar putea părea, era într—un fel aproape ca o răsuflare de uşurat. În năvala sentimentelor stranii care trecuseră peste el când se văzuse faţă în faţă cu situaţia uluitoare de la etaj, nu—i fusese uşor să—şi dea seama care erau într—adevăr gândurile lui; erau atât de multe şi—i veneau atât de repede. Cum putea să—şi creadă ochilor şi urechilor? Câteva minute, doar câteva minute, o preschimbaseră pe această cunoştinţă drăgălaşă, recunoscătoare şi blândă într—o fiinţă subtilă şi vicleană a cărei iubire pentru Samavia făcuse parte dintr—un complot de a—i face rău lui şi de a—i face rău tatălui său.

Ce voiau să facă ea şi însoţitorul ei — ce puteau face dacă cunoşteau lucrurile pe care încercau să —l forţeze să le spună?

Marco îşi rezemă spatele de zid cu hotărâre.

—La ce ar fi cel mai bine să mă gândesc mai întâi?

Spuse aceasta deoarece unul dintre cele mai captivante şi fascinante lucruri despre care vorbiseră el şi tatăl său era puterea gândurilor pe care fiinţele umane le lasă să treacă prin minţile lor strania lor putere. Când vorbeau despre asta, Marco se simţea ca şi cum ar fi ascultat o poveste orientală de magie care era adevărată. În călătoriile lui împreună cu Loristan, vizitase ţări orientale şi văzuse şi aflase multe lucruri care păreau minunăţii, iar ele îl învăţaseră gândirea profundă. El cunoscuse şi argumentase împreună cu oamenii care credeau că, atunci când îţi doreşti un lucru, gândurile limpezi şi exaltate ţi—l vor aduce. El descoperise de ce credeau aceasta şi învăţase să le înţeleagă argumentele profunde.

Ceea ce credea Loristan îl învăţase şi pe Marco din copilărie cât se poate de simplu. Era astfel: el însuşi — Marco, cu trupul lui puternic de băiat, claia deasă de păr negru şi hainele peticite — era magicianul. El ţinea şi agita bagheta — şi bagheta lui era propriul său Gând. Când privaţiunile

deosebite sau anxietatea îi copleşeau, regula lor era să spună: „Care ar fi cel mai bun lucru la care să mă gândesc mai întâi?", ceea ce a fost motivul lui Marco de a o spune în sinea lui acum, în timp ce stătea pe întunericul care era ca o catifea neagră.

Aşteptă câteva minute ca să îi vină în minte lucrul potrivit.

„Voi încerca să mă gândesc la bătrânul pustnic care trăia pe terasa munţilor din India şi care l—a lăsat pe tatăl meu să—i vorbească despre toate într—o noapte", îşi spuse el în cele din urmă. Aceasta fusese o poveste minunată şi una din preferatele lui. Loristan călătorise departe ca să îl vadă pe acest budist bătrân şi ceea ce văzuse şi auzise în timpul acelei singure nopţi adusese schimbări în viaţa lui. Porţiunea din poveste care îi veni în minte acum, lui Marco, a fost reprezentată de aceste cuvinte:

„Să—ţi treacă prin minte, fiul meu, numai imaginea pe care ţi—ai dori să o vezi ca adevăr. Meditează numai asupra dorinţei inimii tale, văzând mai întâi ca aceasta să nu poată răni pe nici un om şi să nu fie nedemnă. Aceasta este legea a ceea ce creează."

—Nu mă tem, spuse Marco cu voce tare. Nu mă voi teme. Într—un fel oarecare voi ieşi.

Aceasta a fost imaginea pe care voia să o păstreze cel mai de neclintit în mintea lui — că nimic nu îl putea face să se teamă şi că într—un fel oarecare va ieşi din cramă.

Se gândi la aceasta preţ de câteva minute şi spuse cuvintele de câteva ori. Se simţea mai în apele lui după ce o făcu.

—După ce ochii mei se vor obişnui cu întunericul, voi vedea dacă este vreo sclipire de lumină pe undeva, spuse el în continuare.

Aşteptă cu răbdare şi i se păru pentru un timp că nu vedea nici o sclipire. Îşi întinse mâinile în lateral şi descoperi că, pe partea zidului de care se rezema, nu păreau să fie rafturi. Probabil că pivniţa fusese folosită pentru alte scopuri decât acelea de a depozita vinul şi, dacă aceasta era adevărat, ar putea fi pe undeva vreo deschizătură pentru ventilaţie. Aerul nu era stătut, însă uşa nu fusese închisă ermetic când o deschisese bărbatul.

—Nu mă tem, repetă el. Nu mă voi teme. Într—un fel oarecare voi ieşi. Nu îşi permitea să se oprească pentru a se gândi la tatăl său care îi aştepta întoarcerea. Ştia că n—ar face decât să îi agite emoţiile şi să—i slăbească curajul. Începu să—şi caute drumul pe pipăite, cu grijă, de—a lungul zidului. Ajungea mai departe decât se gândise el.

Pivniţa nu era chiar atât de mică. Se târî treptat în jurul ei, îşi făcu drum de—a latul ei, ţinându—şi mâinile întinse în faţa lui şi punând fiecare picior cu precauţie. Apoi se aşeză pe podeaua din piatră şi se gândi din nou, şi lucrurile la care se gândi erau cele pe care i le spusese bătrânul budist tatălui său şi că exista o ieşire din acest loc pentru el, iar el o va găsi cumva şi nu peste multă vreme se va plimba din nou pe stradă.

În timp ce se gândea în acest fel simţi un lucru uimitor. Părea aproape ca şi cum ceva l—ar fi atins. Îl făcu să tresară, deşi atingerea a fost atât de uşoară şi moale încât de—abia putea fi vorba de o atingere, de fapt el nu putea fi sigur că nu şi—o imaginase. Se ridică în picioare şi se sprijini din nou de zid. Probabil că felul neaşteptat al mişcării sale îl aduse într—un colţ la care nu ajunsese până atunci, sau probabil că ochii lui deveniseră complet obişnuiţi cu întunericul, căci, atunci când îşi întoarse capul ca să asculte, făcu o descoperire: deasupra uşii era un loc unde întunericul de catifea nu era atât de gros. Era ceva ca o despicătură în perete, deşi, întrucât nu se deschidea spre lumina zilei, ci spre coridorul întunecat, nu lăsa să intre atât lumina, cât o nuanţă mai deschisă de întuneric. Dar chiar şi aceea era mai bună decât nimic şi Marco mai trase o răsuflare adâncă.

—Acesta este numai începutul. Voi găsi o cale de ieşire, spuse el. Voi găsi.

Îşi aminti că citise o poveste despre un bărbat care, fiind închis în mod accidental într—un seif, a trecut prin asemenea terori înainte de eliberare încât a crezut că petrecuse două zile şi două nopţi, când de fapt stătuse acolo doar câteva ore.

—Gândurile lui au făcut asta. Trebuie să ţin minte. Mă voi aşeza din nou şi voi începe să mă gândesc la toate tablourile din cabinetele Muzeului de Artă din Viena. Va dura ceva timp şi apoi mai sunt şi altele, spuse el.

Era un plan bun. Învăţase de la Loristan destule ca să îşi dea seama că singurul lucru rău îi putea veni dacă îşi scăpa mintea de sub control.

„O minte este fie un motor cu schimbătorul de viteze rupt, fie o putere uriaşă sub control", acesta era lucrul pe care îl cunoşteau ei.

Se plimbase în imaginaţie prin trei cabinete şi cotea în minte spre al patrulea, când se pomeni tresărind din nou destul de violent. De data aceasta nu a fost o atingere, ci un sunet. Şi era în pivniţă cu el. Dar era cel mai slab sunet posibil, fantoma unui chiţăit şi o sugestie de mişcare. Venea din partea opusă a pivniţei, partea unde se aflau rafturile. Se uită prin întuneric şi văzu o lumină de care nu se putea înşela. Era o lumină, de fapt două lumini, două mingi verzui—fosforescent. Erau doi ochi holbându—se la el. Şi apoi mai auzi un sunet. Nu un chiţăit de data aceasta, ci ceva atât de cunoscut şi confortabil că el chiar izbucni în râs. Era o pisică torcând, o pisică drăguţă şi caldă! Şi ea era făcută colac pe unul dintre rafturile de jos, torcându—le unor pui nou—născuţi. Ştia că erau pisoi, deoarece era clar ce fusese chiţăitul acela mititel, şi deveni şi mai clar când auzi unul şi mai distinct şi apoi altul. Fuseseră adormiţi când venise el în pivniţă. Mama fusese trează, probabil că îi fusese foarte frică. După aceea, probabil coborâse de pe raftul ei ca să investigheze şi trecuse aproape de el. Sentimentul de uşurare care îl cuprinse la această descoperire ciudată şi simplă a fost minunat. Era un lucru de zi cu zi atât de natural şi confortabil încât părea să îi facă pe spioni şi criminali ireali şi numai lucrurile naturale posibile. Cu o pisică—mamă care torcea printre puii ei, chiar şi crama întunecată nu mai era atât de întunecată. Se ridică şi îngenunche lângă raft. Ochii verzui nu străluceau într—un fel neprietenos. El putea vedea că posesoarea lor era o pisică mare, drăguţă şi numără patru ghemotoace mici de pisoi. Era o încântare ciudată să mângâie blăniţa moale şi să vorbească cu pisica—mamă. Ea îi răspunse torcând de parcă îi plăcea senzaţia apropierii omeneşti prietenoase. Marco râse în sine.

—Este ciudat ce diferenţă face! spuse el. Este aproape ca şi cum aş fi găsit o fereastră.

Simpla prezenţă a acestor fiinţe vii, inofensive era o tovărăşie. Se aşează aproape de raftul jos şi ascultă torsul matern, vorbind din când în când şi întinzând mâna ca să atingă blăniţa caldă. Lumina fosforescentă din ochii verzi era liniştită.

—Vom ieşi de aici — amândoi, spuse el. Nu vom mai sta mult aici, Pisicuţo.

Nu era tulburat de teama de a—i fi foame pentru ceva timp. Era atât de obişnuit să mănânce puţin din necesitate şi să petreacă ore îndelungate fără mâncare în timpul călătoriilor, încât îşi demonstrase sieşi că postul nu este, până la urmă, un chin atât de disperat pe cât îşi închipuie majoritatea oamenilor. Dacă începi prin a te aştepta să te simţi înfometat şi a număra orele dintre mese, vei simţi o foame de lup. Dar el ştia mai bine.

Timpul trecea încet; dar el ştiuse că va trece încet şi se hotărâse să nu—l supravegheze sau să—şi pună întrebări în legătură cu el. Nu era un băiat neliniştit, ci, ca şi tatăl lui, putea să stea în picioare, aşezat sau culcat liniştit. Din când în când putea auzi hurducăitul îndepărtat al căruţelor şi camionetelor care treceau pe stradă. Era un anumit grad de tovărăşie şi în acestea. Îşi păstră locul lângă pisică şi mâna acolo unde o putea atinge din când în când. Îşi putea ridica ochii spre locul unde se arăta strălucirea slabă a ceva asemănător cu lumina.

Probabil tăcerea, probabil întunericul, probabil torsul pisicii—mamă i—au făcut gândurile să înceapă să călătorească prin minte încet şi mai încet. În cele din urmă, ele încetară şi el adormi. Pisica mai toarse un timp, apoi adormi şi ea.

## XV. UN SUNET ÎN VIS

Marco dormi liniştit timp de câteva ore. Nu a fost nimic care să îl trezească în tot acel timp. Dar, la sfârşitul somnului, a fost pătruns de un sunet clar. Visase că auzea o voce în depărtare şi, în timp ce încerca în vis să audă ce spunea, un ţârâit metalic scurt l—a trezit de—a dreptul. Luase sfârşit până când el să fie pe deplin conştient şi pe dată îşi dădu seama că vocea din visul său fusese una reală şi încă o mai auzea. Era vocea Persoanei Încântătoare şi ea vorbea cu rapiditate, ca şi cum ar fi fost în mare grabă. Vorbea prin uşă.

—Va trebui să o cauţi, a fost tot ce a auzit el. Nu am nici o clipă de pierdut! Şi, în timp ce asculta picioarele ei care se îndepărtau în grabă, împreună cu ele îi veni şi ecoul grăbit al cuvintelor: Eşti prea bun pentru pivniţă. Îmi placi!

El se repezi spre uşă şi o încercă, dar era încuiată în continuare. Picioarele alergară în susul treptelor pivniţei şi prin holul de deasupra, iar uşa din faţă se închise cu o bubuitură. Cei doi oameni plecaseră, aşa cum ameninţaseră. Vocea fusese pe cât de grăbită pe atât de agitată. Se întâmplase ceva care îi speriase şi părăsiseră casa în mare grabă.

Marco se întoarse şi stătu cu spatele lipit de uşă. Pisica se trezise şi se uita la el cu ochii ei verzi. Începu să toarcă încurajator. Chiar îl ajuta pe Marco să se gândească. Se gândea cu toată puterea şi încerca să—şi amintească.

„Pentru ce a venit? A venit pentru ceva", îşi spuse el în sine. „Ce a spus? Am auzit numai o parte, deoarece eram adormit. Vocea din vis era o altă parte. Partea pe care am auzit—o era „Va trebui să o cauţi. Nu am nici o clipă de pierdut." Şi, în timp ce alerga în josul holului ea a mai strigat: „Eşti prea bun pentru pivniţă. Îmi placi." El repetă cuvintele şi încercă să—şi reamintească exact cum sunaseră şi, de asemenea, să—şi reamintească vocea care păruse să facă parte din vis, dar era un lucru real. Apoi începu să—şi încerce experimentul favorit. Cum încerca deseori să—i comande minţii sale să adoarmă, la fel de des făcea experimentul de a—i comanda să muncească pentru el — să—l ajute să—şi amintească, să înţeleagă şi să raţioneze clar lucrurile.

—Raţionează aceasta pentru mine, îi spuse el acum, într—un mod cât se poate de natural şi calm. Arată—mi ce înseamnă.

Pentru ce venise ea? Era sigur că era prea grăbită ca să fie în stare, fără vreun motiv, să piardă timpul ca să vină. Care era motivul? Spusese că îi plăcea de el. Atunci venise deoarece îi plăcea de el. Dacă îi plăcea de el, atunci venise să facă ceva ce nu era neprietenos. Singurul lucru bun pe care îl putea face ea pentru el era ceva care l—ar ajuta să iasă din pivniţă. Ea spusese de două ori că era prea bun pentru pivniţă. Dacă ar fi fost treaz, ar fi auzit tot ce a spus şi ar fi înţeles ce voia ea să facă pentru el. Nici nu trebuia să se oprească şi să se gândească la asta. Primele cuvinte pe care le auzise — care fuseseră oare? Fuseseră mai puţin clare pentru el decât cele din urmă deoarece le auzise de—abia în timp ce se trezea. Dar se gândea că era sigur că auzise: „Va trebui să o cauţi." Să o cauţi. Ce? Se gândi şi se tot gândi. Ce trebuie să caute?

Se aşeză pe podeaua pivniţei şi îşi ţinu capul în mâini, apăsându—şi ochii atât de tare că lumini ciudate pluteau în faţa lor.

„Spune—mi! Spune—mi!", grăi el către acea parte a fiinţei sale despre care pustnicul budist zisese că deţinea toată ştiinţa şi—i putea spune omului orice dacă apela la ea în starea de spirit potrivită.

Şi, în câteva minute, el îşi aminti ceva care părea atât de mult o parte a somnului, încât nu era sigur că nu visase. Sunetul ţiuitor! Sări în picioare cu un scurt ţipăt gâfâit. Sunetul ţiuitor! Fusese cercul de metal zăngănind când a căzut. Orice făcut din metal ar fi scos un asemenea zgomot. Ea aruncase ceva din metal în pivniţă. Îl aruncase prin crăpătura dintre cărămizile de lângă uşă. Ei îi plăcea de el şi spusese că era prea bun pentru închisoarea lui. Îi aruncase singurul lucru care îl putea elibera. Îi aruncase cheia pivniţei!

Timp de câteva minute, sentimentele care năvăleau în el erau atât de pline de o puternică agitaţie că îi făcură creierul să vâjâie. Ştia ce ar fi spus tatăl său — asta nu se face. Dacă trebuia să ştie ca ar spune tatăl său — asta nu se face. Dacă trebuia să se gândească, trebuie să stea liniştit şi să nu lase nici măcar bucuria să îl copleşească. Cheia se afla în pivnicioara întunecată şi el trebuia să o găsească pe întuneric. Chiar şi femeia care îl plăcuse suficient ca să îi dea o şansă de libertate ştia că nu trebuie să

deschidă uşa şi să îl lase afară. Trebuie să existe o amânare. El trebuia să găsească cheia singur şi, cu siguranţă, aceasta îi va lua ceva timp. Era şansa ca ei să se afle la o distanţă suficient de sigură până când putea el să iasă afară.

—Voi îngenunchea şi mă voi târî pe mâini şi picioare, spuse el. Mă voi târî înainte şi înapoi şi voi acoperi fiecare inch al podelei cu mâinile până când o voi găsi. Dacă acopăr fiecare inch, o voi găsi.

Deci îngenunche şi începu să se târască, iar pisica îl privea şi torcea.

—Vom ieşi afară, Pisicuţo, îi spuse el. Ţi—am spus că vom ieşi.

El se târî de la uşă la peretele de pe partea cu rafturile şi apoi se întoarse. Cheia ar putea fi una destul de mică şi era necesar ca el să—şi treacă mâinile peste fiecare inch, aşa cum spusese. Dificultatea era de a fi sigur, pe întuneric, că nu ratase nici un inch. Uneori nu era destul de sigur şi atunci acoperea pământul din nou. Se târa în spate şi în faţă şi se târa în faţă şi în spate. Se târa pe lăţime şi pe lungime, în diagonală şi de jur—împrejur. Dar nu găsi cheia. Dacă ar fi avut numai o luminiţă, dar nu avea nici una. Era atât de absorbit de căutarea lui, că nu ştia că se angajase în ea de câteva ore şi era deja miezul nopţii. Dar în cele din urmă îşi dădu seama că trebuie să se oprească pentru odihnă, deoarece genunchii lui începeau să se simtă zgâriaţi, iar pielea mâinilor îl durea ca rezultat al frecării de dale. Pisica şi puii ei adormiseră şi se treziseră din nou de două sau trei ori.

—Dar este pe undeva! spuse el cu încăpăţânare. Este în interiorul pivniţei. Am auzit căzând ceva care era făcut din metal. Acela era sunetul ţiuitor care m—a trezit.

Când se ridică în picioare, descoperi că îl durea trupul şi era foarte obosit. Se întinse şi făcu exerciţii cu braţele şi picioarele.

„Mă întreb de când mă târăsc", se gândi el. „Dar cheia este în pivniţă. Este în pivniţă."

Se aşeză pe jos, lângă pisică şi familia ei şi, întinzându—şi braţul pe raft, deasupra ei, îşi rezemă capul de el. Începu să se gândească la alt experiment.

„Sunt atât de obosit, încât cred că o să adorm din nou. Gândule care Ştii Totul", cită el din ceea ce îi spusese pustnicul lui Loristan în convorbirea lor de la miez de noapte: „Gândule care Ştii Totul! Arată—mi acest obiect mic. Condu—mă la el când mă trezesc."

Şi el chiar adormi, profund şi adânc.

Nu ştiu că dormise tot restul nopţii. Dar aşa făcu. Când se trezi, era lumină pe străzi şi camionetele cu lapte începeau să zornăie, iar primii poştaşi ciocăneau cu dublul lor ciocănit pe la uşile din faţă. E posibil ca pisica să fi auzit camionetele cu lapte, dar faptul real era că îi era foame şi voia să plece în căutarea hranei. Chiar când Marco îşi înălţă capul de pe braţ şi stătu în capul oaselor, ea sări de pe raftul ei şi se duse spre uşă. Se aştepta să o găsească întredeschisă, cum era înainte. Când o găsi închisă, o zgârie şi fu deranjată să vadă că nu era de nici un folos. Deoarece ştia că Marco era în pivniţă, simţi că avea un prieten care o va ajuta şi miorlăi implorator.

Aceasta îi reaminti lui Marco de cheie.

—Imediat după ce o găsesc, spuse el. Este în interiorul pivniţei.

Pisica miorlăi din nou, de data asta chiar foarte neliniştită. Pisoii din jurul ei începură să se mişte şi să chiţăie jalnic.

—Condu—mă spre acest obiect mic, spuse Marco, de parcă vorbea cu Ceva din întunericul din jurul său şi se ridică în picioare.

Îşi întinse mâna spre pisoi şi atinse ceva zăcând nu departe de ei. Trebuie să fi căzut lângă cotul său toată noaptea în timp ce dormise. Era cheia! Căzuse pe raft, şi nu pe podea.

Marco o ridică şi stătu nemişcat o clipă. Îşi făcu semnul crucii.

Apoi îşi găsi drumul spre uşă şi bâjbâi până când găsi gaura cheii şi vârî cheia în ea. O răsuci şi deschise uşa — şi pisica alergă pe culoar în faţa lui.

## XVI. ŞOBOLANUL SARE ÎN AJUTOR

Marco merse pe culoar şi în partea din subsol cu bucătăria. Uşile erau toate încuiate şi solide. Alergă în susul treptelor cu lespezi şi găsi uşa de la capăt închisă şi zăvorâtă de asemenea; şi acea uşă era una solidă. Temnicerii lui se asiguraseră fără îndoială că îi va lua suficient de mult timp să—şi facă

drum în lume, chiar şi după ce ieşise din cramă.

Pisica alergase în vreo parte a locului unde se erau şoareci din plin. Între timp, şi lui Marco îi era o foame de lup. Dacă ar putea intra în bucătărie, ar putea găsi câte ceva de mâncare în vreun dulap. Dar nu avea cum să mişte uşa încuiată. Încercă ieşirea din acea zonă, dar şi aceea era de nemişcat. Apoi văzu lângă ea o uşă mai mică. Era, evident, intrarea în pivniţa cu cărbuni de sub podea. Acest lucru era dovedit de faptul că urme de praf de cărbune marcau lespezile şi în apropiere se afla o găleată cu cărbuni în ea.

Găleata de cărbuni era chiar lucrul care îl putea ajuta! Deasupra zonei uşii se afla o fereastră mică ce se presupunea că lumina intrarea. El nu putea ajunge la ea şi, chiar dacă reuşea, nu o putea deschide. Putea să arunce bucăţi de cărbune în geam şi să îl spargă şi apoi putea striga după ajutor când treceau oameni. Era posibil să nu observe sau să nu înţeleagă de unde veneau strigătele la început, dar, dacă le continua, atenţia cuiva avea să fie atrasă în cele din urmă.

Luă o bucată mare şi solidă de cărbune din găleată şi o aruncă cu toată forţa în geamul înnegrit. Trecu prin el şi lăsă o gaură mare. Aruncă alta şi întregul geam se făcu bucăţi şi căzu în afară. Apoi el văzu lumina clară a zilei şi bănui că fusese închis pentru multe ore. Era o mulţime de cărbune în găleată, iar el avea un braţ puternic şi o ţintă bună. Sparse geam după geam, până când nu mai rămase decât rama. Când va striga, nu va fi nimic între vocea lui şi stradă. Nimeni nu îl putea vedea, dar dacă ar putea face ceva care să—i determine pe oameni să—şi răsească pasul ca să—l asculte, ar putea striga că este la subsolul casei cu fereastra spartă.

—Hei! strigă el. Hei! Hei! Hei! Hei!

Dar pe stradă mergeau vehicule, şi trecătorii erau absorbiţi de propriile lor treburi. Dacă au auzit vreun sunet, nu s—au oprit ca să cerceteze.

—Hei! Sunt încuiat! ţipă Marco din toţi rărunchii. Hei! Hei!

După o jumătate de oră de strigat începu să creadă că îşi epuiza puterea de pomană.

—Ei cred că e vorba numai de un băiat care strigă, spuse. Cineva mă va observa cu timpul. La noapte, când străzile sunt liniştite, aş putea să—l fac pe un poliţist să mă audă. Dar tatăl meu nu ştie unde sunt. Va încerca să mă găsească — la fel şi Lazarus — la fel şi Şobolanul. Unul dintre ei ar putea trece chiar pe strada aceasta, ca şi mine. Ce pot să fac?

Îi veni o nouă idee.

„Voi începe să cânt un cântec samavian şi îl voi cânta foarte tare. Oamenii se opresc aproape întotdeauna ca să asculte muzică şi să afle de unde vine. Şi dacă vreunul dintre oamenii mei ar veni prin apropiere, s—ar opri pe loc — şi chiar atunci voi striga după ajutor.

Odată, când se opriseră pe Hampstead Heath, cântase un cântec samavian de bravură pentru Şobolan. Şobolanul voise să audă cum va cânta el când vor porni în călătoria lor secretă. Dorea să cânte şi pentru Escadron într—o zi, ca să facă lucrul să pară real. Şobolanul fusese grozav de emoţionat şi implorase deseori să audă cântecul. Era ceva marţial răscolitor, cu un fel apel de trompetă pentru un cor. Mii de samavieni îl cântaseră împreună, pe drum spre câmpul de bătălie, cu sute de ani în urmă.

Se retrase un pas sau doi şi, punându—şi mâinile în şolduri, începu să cânte, aruncându—şi în sus vocea ca să poată trece prin fereastra spartă. Avea o voce tânără splendidă şi vibrantă, deşi el nu ştia nimic despre frumoasele sale calităţi. Acum el nu dorea decât să fie tare.

Afară, pe stradă, treceau puţini oameni. Un domn bătrân iritabil care—şi făcea plimbarea de invalid aproape sări de enervare când cântecul trâmbiţă deodată în faţa lui. Băieţii n—au nici un drept să ţipe în halul ăsta. Grăbi pasul ca să scape de sunet. Doi sau trei oameni s—au uitat peste umăr, dar nu aveau timp de pierdut. Alţi câţiva au ascultat cu plăcere în timp ce se apropiau şi treceau mai departe.

—Băiatul are voce frumoasă, spuse unul.

—Ce cântă? întrebă tovarăşul lui. Sună străin.

—Nu ştiu, a venit răspunsul în timp ce treceau. Dar, în cele din urmă, un bărbat tânăr, care era profesor de muzică, în drum spre lecţii, ezită şi se uită în jur. Cântecul era foarte tare şi plin de spirit în acel moment. Profesorul nu putu să înţeleagă de unde venea şi se opri ca să descopere. Faptul că se opri atrase atenţia următorului venit, care se opri şi el.

—Cine cântă? întrebă el. De unde cântă?

—Nu pot să—mi dau seama, râse profesorul de muzică. Sună de parcă ar veni din pământ.

Şi, deoarece era ciudat ca un cântec să pară a veni din pământ, se opri şi un zarzavagiu şi apoi un băieţel, apoi o muncitoare şi apoi o doamnă.

Era un grupuleţ destul de mare când o altă persoană dădu colţul străzii. Era un băiat ponosit, în cârje şi avea o expresie disperată pe chip.

Şi Marco chiar auzi, în timp ce se apropia de grup, ţac—ţac—ţac—ul cârjelor.

„S—ar putea să fie el!", se gândi Marco. „S—ar putea să fie!"

Şi cântă chemarea trompetei corului de parcă voia să ajungă spre ceruri şi cântă din nou şi din nou. Şi la sfârşitul ei strigă:

—Hei! Hei! Hei! Hei! Hei!

Şobolanul se întoarse înspre grup şi se uită de parcă ar fi înnebunit. Se aruncă înspre oameni.

—Unde este? Unde este? strigă el şi revărsă câteva cuvinte pe nerăsuflate; aproape că le hohotea.

—L—am căutat toată noaptea! strigă el. Unde este? Marco! Marco! Nimeni nu cântă asta în afară de el. Marco! Marco!

Şi din zonă, după cum se părea, veni un strigăt de răspuns.

—Şobolane! Şobolane! Sunt aici, în pivniţă, încuiat înăuntru. Sunt aici! Şi o bucată mare de cărbune veni zburând prin fereastra spartă şi căzu zdrobindu—se de lespezile pavajului. Şobolanul coborî treptele ca şi cum nu ar fi fost în cârje, ci pe picioare şi izbi în uşă strigând ca răspuns:

—Marco! Marco! Sunt aici! Cine te—a închis? Cum pot deschide uşa? Marco era aproape de uşă pe dinăuntru. Era Şobolanul! Era Şobolanul! Şi el va fi pe stradă peste câteva minute.

—Cheamă un poliţist! strigă el prin gaura cheii. Oamenii ăia m—au încuiat intenţionat şi au luat cu ei cheile.

Atunci, grupul de privitori începu să se agite şi să se împingă în grilajul zonei punând întrebări. Ei nu puteau să înţeleagă ce se întâmplase ca să—l facă pe băiatul în cârje să arate ca şi cum ar fi fost înnebunit de groază şi de uşurare în acelaşi timp.

Şi băieţelul alergă încântat să aducă un poliţist şi găsi unul pe strada următoare şi, cu oarecare dificultate, îl convinse că era meseria lui să vină şi să deschidă o uşă dintr—o casă goală unde un băiat care era cântăreţ de stradă fusese încuiat într—o pivniţă.

## XVII. „ESTE UN SEMN FOARTE RĂU"

Poliţistul nu era atât de agitat, cât enervat. Nu ştia ce ştia Marco sau ce ştia Şobolanul. Un băiat obişnuit fusese încuiat într—o casă şi cineva trebuia să se ducă la proprietar să ia o cheie de la el. Nu avea de gând să—şi suie legea în cap intrând cu forţa într—o casă particulară cu bastonul, aşa cum se aştepta Şobolanul că va face.

—A intrat dintr—o glumă de—a lui şi va trebui să aştepte până când va fi scos fără să spargem încuietori, mârâi el zgâlţâind uşa. Cum ai intrat aici? strigă el.

Lui Marco nu—i era uşor să explice printr—o gaură de cheie că venise în ajutorul unei doamne căreia i se întâmplase un accident. Poliţistul crezu că era numai vorbărie de băieţi. Cât despre restul poveştii, Marco ştia că nu putea fi relatată deloc fără a spune lucruri care nu puteau fi explicate decât tatălui său. Se hotărî rapid că trebuie să lase să se creadă că fusese încuiat printr—un accident ciudat. Trebuie să se presupună că oamenii nu—şi amintiseră, în graba lor, că el nu părăsise casa încă.

Când tânărul funcţionar de la agenţia imobiliară veni cu cheile, el a fost foarte tulburat şi uimit după ce a intrat.

—Au şters—o, spuse el. Asta se mai întâmplă din când în când, dar este ceva ciudat în cazul acesta. De ce au încuiat uşile acestea de la subsol şi pe cea de la scări? Ce ţi—au spus? îl întrebă pe Marco, privindu—l ţintă cu suspiciune.

—Au spus că sunt obligaţi să plece pe neaşteptate, răspunse Marco.

—Ce căutai la subsol?

—Bărbatul m—a dus acolo jos.

—Şi te—a lăsat acolo şi—a tras zăvorul? Trebuie să fi fost foarte grăbit.

—Doamna a spus că nu era nici o clipă de pierdut.

—Nu ştiam nimic despre ei, răspunse Marco. Nu i—am mai văzut niciodată până atunci.

—Poliţia era pe urmele lor, spuse tânărul. Asta aş spune eu. Au plătit chiria pe trei luni în avans şi au stat aici numai două. Unii dintre spionii ăştia străini care dau târcoale prin Londra; asta erau.

Şobolanul nu aşteptase până la venirea cheilor. El se împinsese în cel mai rapid ritm posibil înapoi pe străzi până la Philibert Place nr. 7. Oamenii se întorceau şi se holbau la faţa lui palidă, sălbatică când aproape că zbura pe lângă ei. De—abia îi mai rămăsese suflu ca să vorbească atunci când ajunse la casă şi bubui cu cârja ca să economisească timpul.

Şi Loristan, şi Lazarus veniră să deschidă.

Şobolanul se rezemă de uşă respirând greu.

—L—am găsit! Este bine! gâfâi el. Cineva l—a încuiat într—o casă şi l—a lăsat acolo. Au trimis după chei. Mă întorc. Brandon Terrace nr. 10.

Loristan şi Lazarus făcură schimb de priviri. Amândoi erau în acea clipă la fel de palizi ca Şobolanul.

—Ajută—l să intre în casă, îi spuse Loristan lui Lazarus. Trebuie să stea aici şi să se odihnească. Vom merge noi.

Şobolanul ştia că era un ordin. Nu îi plăcea, dar se supuse.

—Acesta este un semn rău, Stăpâne, spuse Lazarus, în timp ce ieşeau împreună.

—Este unul foarte rău, răspunse Loristan.

—Dumnezeu al Drepţilor, apără—ne! gemu Lazarus.

—Amin! spuse Loristan. Amin!

Grupul devenise o mică mulţime până când au ajuns ei la Brandon Terrace. Lui Marco nu—i fusese uşor să părăsească locul, deoarece era chestionat. Nici poliţistul, nici funcţionarul agentului nu păreau dispuşi să renunţe la ideea că el ar putea să le dea nişte informaţii despre perechea absconsă.

Intrarea lui Loristan îşi produse efectul obişnuit. Funcţionarul agentului îşi ridică pălăria, iar poliţistul stătu drept şi execută salutul. Nici unul dintre ei nu îşi dădu seama că hainele omului erau tocite şi roase. Simţeau numai că în faţa lor se afla o personalitate şi că nu era posibil să—i chestionezi aerul de autoritate absolută şi *serenă*. Loristan îşi puse mâna pe umărul lui Marco şi şi—o ţinu acolo în timp ce vorbi. Când Marco se uită în sus spre el şi simţi apropierea atingerii lui, i se păru ca o îmbrăţişare — ca şi cum l—ar fi strâns la piept.

—Băiatul meu nu ştia nimic despre oamenii aceştia, spuse el. Aceasta o pot garanta. Nu—i văzuse pe

nici unul dintre ei. Intrarea lui în casă nu s—a produs ca urmare a unei farse copilăreşti. A fost încuiat în acest loc timp de aproape douăzeci şi patru de ore şi nu a primit nimic de mâncare. Trebuie să—l iau acasă. Aceasta este adresa mea.

Îi înmână tânărului o carte de vizită. Apoi au mers împreună spre casă şi, pe tot parcursul drumului spre Philibert Place, mâna fermă a lui Loristan o ţinu strâns pe cea a băiatului, ca şi cum nu ar fi suportat să—i dea drumul. Dar pe drum vorbi foarte puţin.

—Tată, spuse Marco, destul de răguşit, când au scăpat din casa de pe terasă, nu pot vorbi bine pe stradă. Un lucru însă — sunt atât de bucuros să fiu cu tine din nou. Mi se părea că... că o să se sfârşească prost.

—Scumpul meu, rosti Loristan cuvintele în samaviana lor, până nu vei fi hrănit şi odihnit, nu vei vorbi deloc.

După aceea, când era din nou el însuşi şi i se permise să—şi spună povestea stranie, Marco descoperi că atât tatăl său, cât şi Lazarus avuseseră suspiciuni când nu se întorsese. Ei ştiau că nici un eveniment obişnuit n—ar fi putut să—l reţină. Erau siguri că trebuie să fi fost reţinut împotriva voinţei sale şi, de asemenea, erau siguri că, dacă ar fi fost reţinut astfel, ar fi fost pentru motive pe care le puteau ghici numai.

—Aceasta este cartea de vizită pe care mi—a dat—o ea, spuse Marco şi i—o înmână lui Loristan. A spus că îţi vei aminti numele.

Loristan se uită la scris cu o jumătate de zâmbet ironic.

—Nu l—am mai auzit până acum, răspunse el. Ea nu mi—ar trimite un nume pe care l—aş cunoaşte. Probabil că nu i—am văzut niciodată pe nici unul dintre ei. Dar cunosc munca pe care o fac. Sunt spioni de—ai lui Maranovitch şi bănuiesc că eu ştiu ceva despre Prinţul pierdut. Ei credeau că te pot înspăimânta ca să spui lucruri care ar fi un indiciu. Bărbaţii şi femeile de teapa lor folosesc mijloace disperate ca să—şi atingă scopurile.

—Ar fi putut să mă lase acolo, aşa cum au ameninţat? îl întrebă Marco.

—Cu greu ar fi îndrăznit, cred. S—ar fi iscat un răsunet prea mare prin descoperirea unei astfel de crime. Prea mulţi detectivi ar fi fost puşi la treabă ca să le ia urma.

Dar privirea din ochii tatălui în timp ce vorbea şi strânsoarea mâinii pe care o întinse ca să—l atingă făcură inima lui Marco să palpite. Câştigase din nou iubire şi încredere din partea tatălui său. Când au stat împreună şi au vorbit în acea noapte, erau mai apropiaţi fiecare de sufletul celuilalt decât fuseseră până atunci.

Au stat la lumina focului, Marco pe preşul cald, şi au vorbit despre Samavia — despre război şi luptele care—ţi sfâşiau inima şi cum s—ar putea încheia.

—Crezi că s—ar putea să nu mai fim exilaţi cândva? întrebă băiatul cu melancolie. Crezi că am putea să mergem acolo împreună. şi să o vedem., tu şi eu, Tată?

A fost tăcere un timp. Loristan privi în mormanul de cărbuni roşii care se micşora.

—Ani în şir — ani în şir am creat acea imagine pentru sufletul meu, spuse el rar. Când mă gândesc la prietenul meu de pe marginea Munţilor Himalaya, spun: „Gândul care a Gândit Lumea ne—ar putea da şi aceasta!"

## XVIII. ORAŞE ŞI CHIPURI

Orele absenţei inexplicabile a lui Marco fuseseră groaznice pentru Loristan şi Lazarus. Ei aveau motive pentru temeri care le erau imposibil de explicat. Cum noaptea avansa, temerile luară forme şi mai puternice. Au uitat de existenţa Şobolanului, care stătea rozându—şi unghiile în dormitor, temându—se să iasă ca nu cumva să piardă şansa de a i se încredinţa vreun comision de făcut, dar de asemenea speriat să se arate ca nu cumva să pară că stă în drum.

—Voi sta la etaj, îi spusese lui Lazarus. Dacă fluieraţi, voi veni. Chinul prin care trecuse o dată cu trecerea zilei şi ieşirea şi întoarcerea lui Lazarus fără ca el să fi primit vreun comision nu putea fi exprimat în cuvinte obişnuite: se zvârcoli în scaun, îşi roase unghiile până la carne, se aduse într—o frenezie a suferinţei şi terorii reamintindu—şi una câte una toate crimele cu care îl însărcinau secţiile de poliţie londoneze. El nu făcea nimic, totuşi nu îndrăznea să—şi părăsească postul. Era postul lui, până la urmă, deşi ei nu i—l dăduseră. Trebuia să facă ceva.

În mijlocul nopţii, Loristan deschise uşa salonaşului din spate, deoarece ştia că trebuie cel puţin să meargă la etaj şi să se arunce pe pat chiar dacă nu putea dormi.

Tresări când uşa din spate se deschise. Şobolanul stătea ghemuit pe podea, lângă ea, cu spatele rezemat de perete. Avea o bucată de hârtie în mână şi faţa lui contorsionată era ceva ciudat de privit.

—De ce eşti aici? întrebă Loristan.

—Sunt aici de trei ore, domnule. Ştiam că trebuie să ieşiţi la un moment dat şi m—am gândit că mă veţi lăsa să vă vorbesc. Mă lăsaţi... mă lăsaţi?

—Vino în cameră, răspunse Loristan. Voi asculta tot ce vrei să spui. Ce ai desenat pe hârtia aceea? întrebă în timp ce Şobolanul se ridica în felul minunat pe care îl învăţase singur. Hârtia era acoperită de linii care arătau că era alt plan de—al său.

—Vă rog să vă uitaţi la ea, imploră el. Nu îndrăznesc să ies dacă nu vreţi să mă trimiteţi undeva. Nu îndrăznesc să stau fără să fac nimic. Am început să—mi amintesc şi să mă gândesc la diferite lucruri. Am scris toate străzile şi cartierele prin care s—ar putea să fi mers în drum spre casă. Dacă mă lăsaţi să pornesc şi să merg prin absolut toate şi să vorbesc cu poliţiştii în tură şi să mă uit la case. mă gândesc la lucruri şi le pun în practică. n—o să ratez nici un inch...n—o să ratez nici o cărămidă sau lespede...voi.

Vocea lui suna dur, dar tremura şi chiar el însuşi tremura. Loristan îi atinse uşor braţul.

—Eşti un camarad bun, zise el. Este bine pentru noi că te afli aici. Te—ai gândit la un lucru bun.

—Pot să plec acum? întrebă Şobolanul.

—Chiar în clipa aceasta, dacă eşti pregătit, a fost răspunsul. Şobolanul se răsuci spre uşă. Loristan îi spuse un lucru care a fost ca un trăsnet puternic chiar în centrul fiinţei sale:

—Eşti unul de—ai noştri. Acum că ştiu că faci aceasta pot chiar să dorm. Eşti unul de—ai noştri.

Şi datorită faptului că urma acest plan a intrat Şobolanul în Brandon Terrace şi a auzit cântecul samavian răsunând din pivniţa încuiată de la numărul 10.

—Da, el este unul de—ai noştri, grăi Loristan când îi spuse lui Marco această parte a poveştii în timp ce stăteau lângă foc. Înainte nu eram sigur. Voiam să fiu foarte sigur. Noaptea trecută am văzut în adâncurile lui şi am ştiut. Putem să ne încredem în el.

Din acea zi, Şobolanul deţinu un nou loc. Lazarus însuşi, destul de straniu, nu a fost ofensat că el îl deţinea. Băiatului i se permitea să fie apropiat de Loristan aşa cum nu sperase să fie. Nu era doar vorba că i se permitea să îl servească în diverse feluri, ci era primit în grupul intim care până atunci îi cuprinsese numai pe cei trei. Loristan îi vorbea aşa cum vorbea cu Marco, atrăgându—l în cercul care conţinea atât de multe care erau înţelese fără cuvinte. Şobolanul ştia că era pregătit şi observat şi îşi dădu seama de aceasta cu exaltare. Idolul său îi spusese că era „unul de—ai lor" şi îl supraveghea şi îl supunea la teste ca să poată descoperi în ce măsură era unul de—ai lor. Acest gând puse stăpânire pe toată mintea Şobolanului. Probabil că se întreba dacă ar trebui să descopere că este de încredere, precum o stâncă. Faptul că se gândea că probabil ar putea descoperi că el era ca o stâncă era o inspiraţie suficientă.

—Domnule, spuse el într—o noapte când erau singuri, iar Şobolanul copia o hartă rutieră. Vocea lui era foarte joasă: Credeţi că. vreodată. aţi putea să aveţi încredere în mine ca şi în Marco? Ar putea fi aşa vreodată?

—A venit momentul, şi vocea lui Loristan era aproape la fel de joasă ca a lui, deşi sentimente puternice şi profunde se simţeau în liniştea ei — a venit momentul în care pot avea încredere în tine în ce—l priveşte pe Marco, să—i fii tovarăş, să ai grijă de el, să—i fii alături în orice clipă. Şi Marco este... Marco este fiul meu.

Aceasta era suficient ca să îl înalţe pe Şobolan până la ceruri. Dar urmau şi mai multe.

—S—ar putea să nu mai fie mult până când ar putea fi rândul lui să facă o muncă la care va avea nevoie de un camarad care poate fi de încredere — precum o stâncă.

El grăise chiar cuvintele care stăpâniseră mintea Şobolanului.

—O Stâncă! O Stâncă! izbucni băiatul. Lăsaţi—mă să vă arăt, domnule. Trimiteţi—mă cu el ca servitor. Cârjele nu sunt nimic. Aţi văzut că sunt la fel de bune ca şi picioarele, nu—i aşa? M—am antrenat.

—Ştiu, ştiu, dragă băiete.

Marco îi spusese totul despre aceasta. Îi adresă un zâmbet graţios ca şi cum ar fi deţinut un secret frumos.

—Vei merge cu el ca aghiotant. Va fi o parte a jocului.

El întotdeauna încurajase „jocul" şi în timpul ultimelor săptămâni chiar găsise timp ca să—i ajute cu planurile lor pentru călătoria misterioasă a Celor Doi Secreţi. Fusese atât de interesat că o dată sau de două ori îi solicitase lui Lazarus, ca bătrân soldat şi samavian, să—şi exprime părerea faţă de anumite rute — şi faţă de tradiţiile şi obiceiurile oamenilor din oraşele şi satele de pe drum. Aici vor găsi numai oameni pastorali care dansau, cântau după ziua de muncă şi care spuneau tot ce ştiau; aici îi vor găsi pe cei care îl serveau pe

Maranovitch sau se temeau de el şi care nu vor vorbi deloc. Într—un loc vor da peste ospitalitate, în altul peste suspiciune neprietenoasă faţă de toţi străinii. Prin discuţii şi poveşti, Şobolanul începu să cunoască Samavia aproape cum o cunoştea şi Marco. Şi aceasta era o parte a jocului — deoarece întotdeauna îl numeau „jocul". O altă parte era ca Şobolanul să—şi antreneze memoria şi să aducă acasă dovezile progresului noaptea, când se întorcea de la plimbarea sa şi putea descrie, sau recita, sau schiţa în linii mari tot ce văzuse în trecerea lui de la un loc la altul. Partea lui Marco era de a—şi reaminti şi schiţa chipuri. Loristan, într—o noapte, îi dădu un număr de fotografii ale unor oameni ca să el memoreze. Sub fiecare chip era scris numele unui loc.

—Învaţă aceste chipuri, spuse el, până când le vei recunoaşte pe fiecare în parte oriunde te—ai întâlni cu ele. Fixează—ţi—le în minte, astfel încât să—ţi fie imposibil să le uiţi. Trebuie să fii în stare să le schiţezi pe fiecare şi să—ţi reaminteşti metropola sau oraşul legat de ele.

Chiar şi acesta era numit „jocul", dar Marco începea să ştie în adâncul său că era mult mai mult, că mâna lui uneori tremura de emoţie în timp ce făcea schiţele iarăşi şi iarăşi. Desenând fiecare chip de mai multe ori era cel mai bun mod ca să şi—l întipărească în memorie. Şobolanul ştia, de asemenea, deşi nu avea nici un motiv ca să ştie, ci numai instinctul. Obişnuia să stea întins, treaz, în timpul nopţii şi să se tot gândească şi să—şi amintească ceea ce spusese Loristan despre timpul apropiat când Marco ar putea avea nevoie de un camarad la muncă. Ce urma să fie această muncă? Urma să fie ceva asemănător cu „jocul." Iar ei erau pregătiţi pentru el. Şi chiar dacă Marco stătea treaz pe patul său în timp ce Şobolanul stătea treaz pe canapea, nici unul dintre băieţi nu—i vorbea celuilalt despre lucrurile asupra cărora stăruia mintea lui. Şi Marco muncea aşa cum nu o mai făcuse vreodată. Jocul era foarte antrenant când îşi putea dovedi măiestria. Cei patru se strângeau la un loc în salonaşul din spate. Lazarus era obligat să fie cu ei deoarece era nevoie de un al doilea judecător. Loristan menţiona numele unui loc, probabil o stradă din Paris sau un hotel din Viena şi Marco făcea pe loc o schiţă rapidă a chipului sub a cărui fotografie fusese scris numele. Nu dură mult până când îşi putu începe schiţa fără nici o clipă de ezitare. Şi totuşi, chiar când astfel ajunsese situaţia, încă jucau jocul seară după seară. Era un hotel mare lângă

Place de Concorde din Paris, al cărui nume Marco era sigur că nu îl va putea auzi toată viaţa fără să—i răsară în ochii minţii o femeie înaltă, cu ochi negri fioroşi şi un nas delicat, cu rădăcina înaltă peste care sprâncenele groase aproape se uneau. În Viena era un palat care întotdeauna îi va reaminti pe loc de un bărbat cu faţa palidă şi rece, cu o şuviţă blondă, grea care îi cădea peste frunte. O anumită stradă din München însemna un bătrân aristocrat solid şi plăcut, cu un zâmbet viclean; un sat din Bavaria — un ţăran cu o înfăţişare inexpresivă şi simplă. Un bărbat încovoiat şi alunecos care arăta ca un frizer îi

reamintea de un loc dintr—un oraş montan din Austria... Le cunoştea pe toate la fel cum îşi cunoştea propria faţă şi Philibert Place nr. 7.

Dar în continuare jocul se juca seară după seară. Veni o noapte în care a fost trezit dintr—un somn adânc de Lazarus, care îl atinse. Fusese pregătit în secret de atâta vreme să răspundă la orice chemare, încât stătu drept în pat de la prima atingere.

—Îmbracă—te repede şi coboară, spuse Lazarus. Prinţul este aici şi doreşte să—ţi vorbească.

Marco nu dădu nici un răspuns, ci se dădu jos din pat şi începu să—şi tragă hainele pe el.

Lazarus îl atinse pe Şobolan. Şobolanul era la fel de pregătit ca şi Marco şi stătea drept ca şi el.

—Coboară împreună cu tânărul Stăpân, ordonă el. Este necesar ca să fii văzut şi să ţi se vorbească.

Şi, după ce dădu ordinul, plecă.

Nimeni nu auzi picioarele fără pantofi ale celor doi băieţi în timp ce se furişau în josul scării.

Un bărbat mai în vârstă în haine simple, dar cu un chip de neuitat, stătea liniştit vorbind cu Loristan, care îi chemă pe amândoi în faţă cu un gest.

—Prinţul a fost foarte interesat de ceea ce i—am spus despre jocul vostru, zise el pe cel mai jos ton. Doreşte să te vadă făcând schiţe, Marco.

Marco se uită foarte drept în ochii Prinţului, care erau fixaţi cu concentrare asupra lui când îşi făcu plecăciunea.

—Înălţimea Sa mă onorează, spuse el, aşa cum ar fi spus—o tatăl său. Se duse imediat la masă şi luă dintr—un sertar creioanele şi o bucată de carton.

—Ştiu că este fiul tău şi samavian, remarcă Prinţul.

Apoi, ochii săi pătrunzători şi adânci se întoarseră spre băiatul cu cârjele.

—Acesta, spuse Loristan, este cel care îşi spune Şobolanul. Este unul de—ai noştri.

Şobolanul salută.

—Vă rog, să—i spuneţi, domnule, şopti el, că nu contează cârjele.

—S—a antrenat până la o activitate extraordinară, adăugă Loristan. Poate să facă orice.

Ochii pătrunzători încă îl analizau pe Şobolan.

—Ele sunt un avantaj, zise Prinţul în cele din urmă.

Lazarus ridicase un şevalet uşor, simplu, pe care Marco îl folosea ca să îşi facă schiţele când se juca jocul. Lazarus stătea ca la paradă în cadrul uşii şi veni înainte, aduse şevaletul din colţul său şi aranjă materialele necesare pentru desenat pe el.

Marco rămase lângă el şi aşteptă permisiunea din partea tatălui său şi a vizitatorului. Ei vorbeau împreună pe voci scăzute, iar el aşteptă câteva minute. Ceea ce observă Şobolanul era ceea ce remarcase mai înainte — că băiatul cel mare putea sta nemişcat în perfectă tăcere şi cu dezinvoltură şi tăcere. Nu era necesar ca el să spună ceva sau să pună întrebări — să se uite la oameni ca şi cum s—ar simţi neliniştit dacă ei nu i—ar vorbi sau nu l—ar băga în seamă. Nu părea să aibă nevoie să fie băgat în seamă, iar Şobolanul simţi vag că, oricât ar fi fost de tânăr, chiar această libertate fară orice anxietate de a fi privit sau de a i se vorbi îl făcea cumva să arate ca un mare domn.

Loristan şi Prinţul avansară spre unde stătea el.

—L'Hotel de Marigny, preciză Loristan.

Marco începu să schiţeze că rapiditate. Începu portretul femeii frumoase cu nasul delicat, cu rădăcina înaltă şi sprâncenele groase care aproape se uneau. În timp ce îl făcea, Prinţul se apropie şi mai mult şi privi munca peste umărul lui. Nu dură foarte mult şi, când se terminase, inspectorul se întoarse şi, după ce îi adresă lui Loristan o privire lungă şi stranie, dădu din cap de două ori.

—Este un lucru remarcabil, concluzionă el. Nu poate fi confundată în acea schiţă simplă.

Loristan îşi coborî capul. Apoi el menţionă numele unei alte străzi, din alt loc, şi Marco schiţă din nou. De data aceasta era ţăranul cu chipul simplu. Prinţul se înclină din nou. Apoi Loristan dădu un alt nume şi după aceea altul, şi altul; iar Marco îşi făcu munca până când ajunse la sfârşit; şi Lazarus stătea aproape, cu o mână de schiţe pe care le luase în tăcere după ce fiecare era dată la o parte.

—Ai recunoaşte aceste chipuri oriunde le—ai vedea? întrebă Prinţul. Dacă ai trece pe lângă unul pe Bond Street sau Marleybone Road, l—ai recunoaşte pe loc?

—La fel cum îl recunosc pe—al dumneavoastră, răspunse Marco.

Urmă apoi un număr de întrebări. Loristan le puse aşa cum făcuse deseori mai înainte. Erau întrebări referitoare la înălţimea şi constituţia originalelor din imagini, la culoarea părului şi a ochilor,

la tipul lor de ten. Marco răspunse la toate. Cunoştea totul despre numele acestor oameni şi în mod clar nu era necesar ca el să le ştie, deoarece tatăl lui nu le pronunţase niciodată.

După ce se încheie chestionarea, Prinţul îl indică pe Şobolan, care se sprijinise pe cârje de perete, când ochii teribil de pătrunzători, ca ai unui dihor.

—Şi el? întrebă Prinţul. Ce poate să facă?

—Lăsaţi—mă să încerc, veni răspunsul Şobolanului. Marco ştie. Marco se uită la tatăl său.

—Pot să îl ajut ca să îţi arate? întrebă el.

—Da, răspunse Loristan şi apoi, întorcându—se către Prinţ, zise din nou cu vocea sa scăzută: este unul de—ai noştri.

Marco începu o nouă formă a jocului. Ridică una dintre imagini în faţa Şobolanului şi acesta numi pe loc oraşul şi locul legat de ea, detalie culoarea ochilor şi a părului, înălţimea şi constituţia, toate detaliile personale aşa cum le detaliase şi Marco. La acestea el adăugă descrieri ale oraşelor şi puncte care priveau sistemul poliţienesc, palatele, oamenii. Chipul lui se contorsiona, ochii îi ardeau, vocea îi tremura, dar era uimitor prin promptitudinea răspunsului şi precizia memoriei.

—Nu pot să desenez, spuse el la sfârşit. Dar pot să—mi amintesc. Nu voiam ca cineva să se preocupe cu gândul că încerc să învăţ. Aşa, numai Marco ştie.

Îi spuse acestea lui Loristan cu implorare în voce.

—El a inventat „jocul", preciză Loristan. V—am arătat hărţile şi planurile lui ciudate.

—Este un joc bun, răspunse Prinţul cu atitudinea unui om extraordinar de interesat şi impresionat. Ei îl cunosc bine. Sunt de încredere.

—Nu au făcut aşa ceva până acum, spuse Loristan. Este pe cât de nou, pe atât este de îndrăzneţ şi simplu.

—Aici rezidă siguranţa lui, răspunse Prinţul.

—Probabil numai copilăria, continuă Loristan, ar fi îndrăznit să—l imagineze.

—Prinţul îţi mulţumeşte, spuse el după încă vreo câteva cuvinte grăite în particular vizitatorului său. Amândoi îţi mulţumim. Puteţi să vă întoarceţi la culcare.

Şi băieţii plecară.

**XIX. „ASTA E UNA!"**

Nu trecuse o săptămână până când Marco îi aduse Şobolanului, în dormitorul lor, un plic conţinând un număr de bucăţi de hârtie, pe fiecare fiind scris ceva.

—Aceasta este o altă parte a jocului, anunţă el grav. Să ne aşezăm la masă şi să le studiem.

S—au aşezat şi au examinat ceea ce era scris pe hârtii. În partea de sus a fiecăreia era numele

unuia dintre locurile cu care conectase Marco o faţă pe care o schiţase. Dedesubt erau instrucţiuni clare şi concise despre cum se putea ajunge la ele şi cuvintele care trebuiau rostite când era întâlnit fiecare individ.

„Această persoană poate fi găsită la taraba sa din piaţă", era scris despre ţăranul cu chipul inexpresiv. „Mai întâi îi vei atrage atenţia întrebând preţul unui produs. Când se uită la tine, atinge—ţi uşor degetul gros al mâinii stângi cu indexul dreptei. Apoi spune pe un ton scăzut, distinct cuvintele «Felinarul este aprins». Aceasta este tot ce trebuie să faci."

Uneori instrucţiunile nu erau chiar atât de simple, dar erau toate instrucţiuni de acelaşi fel. Originalele schiţelor trebuiau să fie căutate întotdeauna cu o precauţie care ar trebui să ascundă faptul că ei erau căutaţi şi întotdeauna de o asemenea manieră ca să facă fiecare întâlnire să pară pur şi simplu întâmplătoare. Apoi anumite cuvinte trebuiau rostite, dar întotdeauna fără să atragă atenţia vreunui observator sau trecător.

Băieţii şi—au îndeplinit sarcina întreaga zi. Şi—au concentrat toate puterile asupra ei. Au scris şi rescris — şi—au repetat unul altuia ceea ce reţineau în memorie ca şi cum ar fi fost o lecţie. Marco lucra cu mai multă uşurinţă şi cu o rapiditate mai mare, deoarece exerciţiile de acest fel fuseseră practica şi divertismentul lui din cea mai fragedă copilărie. Şobolanul, totuşi, aproape că ţinea pasul cu el, ca şi cum ar fi fost născut cu o memorie fenomenală, iar zelul şi dorinţa lui erau ca o furie.

Dar pe parcursul întregii zile nici unul dintre ei nu se referi la ceea ce făceau altcumva decât la „joc".

Noaptea, este adevărat, fiecare se regăsea stând întins treaz şi gândindu—se. Şobolanul fu cel care rupse tăcerea de pe canapeaua lui.

—Acestea sunt ordinele pe care o să le primească mesagerii Grupului Secret când vor fi trimişi să dea Semnalul pentru Răscoală, spuse el. Am inventat asta din prima zi când am făcut grupul, nu—i aşa?

—Da, răspunse Marco.

După a treia zi de concentrare, ei cunoşteau pe dinafară tot ce li se dăduse să înveţe. În acea noapte, Loristan îi supuse la o examinare.

—Puteţi să scrieţi lucrurile acestea? întrebă el. Băieţii le scriseră corect din memorie.

—Scrie—le pe ale tale în franceză... germană... rusă... samaviană, îi spuse Loristan lui Marco.

—Tot ce mi—ai spus să fac şi să învăţ este o parte din mine însumi, Tată, spuse Marco la sfârşit. Este o parte din mine, ca şi cum ar fi mâna sau ochii mei — sau inima mea.

—Cred că este adevărat, răspunse Loristan.

Era palid în acea noapte şi se observa o umbră pe chipul lui. Ochii săi aveau o melancolie profundă în timp ce erau aţintiţi spre Marco. Era o tânjire care avea un fel de groază în ea.

Nici Lazarus nu părea în apele lui. Era roşu în loc de palid, iar mişcările lui erau nesigure şi neliniştite. Îşi dregea vocea nervos la anumite intervale şi mai mult decât o dată îşi părăsi scaunul ca şi cum ar fi căutat ceva.

Era aproape miezul nopţii când Loristan, stând lângă Marco, îşi puse braţul în jurul umerilor săi.

—„Jocul" — începu el şi apoi rămase tăcut câteva clipe în timp ce Marco simţi braţul mărindu—şi strânsoarea. Atât Marco cât şi Şobolanul simţiră o bătaie puternică în piepturile lor şi, din această cauză şi deoarece pauza părea lungă, Marco vorbi.

—Jocul — da, Tată? spuse el.

—Jocul vă va da în curând de lucru — amândurora, continuă Loristan.

Lazarus îşi drese vocea şi se îndreptă spre şevaletul din colţul camerei. Dar el doar schimbă poziţia unei bucăţi de hârtie de desen de pe el şi apoi se întoarse.

—În două zile urmează să plecaţi la Paris — aşa cum tu, zise către Şobolan, ai plănuit în joc.

—Aşa cum am plănuit eu? Şobolanul de—abia îngăimă cuvintele.

—Da, răspunse Loristan. Veţi îndeplini instrucţiunile pe care le—aţi învăţat. Nu este de făcut decât să reuşiţi să vă apropiaţi de anumite persoane suficient de mult ca să fiţi în stare să le grăiţi câteva cuvinte.

—Doar doi plimbăreţi tineri pe care nici un om nu i—ar suspecta, interveni Lazarus pe o voce uimitor de răguşită şi tremurătoare. Ar putea să treacă pe lângă Împărat fără pericol. Tânărul Stăpân, şi vocea lui deveni atât de răguşită încât fu obligat să şi—o dreagă zgomotos, tânărul Stăpân trebuie să se comporte mai puţin frumos. Ar fi bine să fie ceva mai răvăşit şi un pic mai delăsător ca şi cum ar fi

dintre oamenii obişnuiţi.
—Da, zise Şobolanul precipitat. Trebuie să facă asta. Eu pot să—l învăţ. Îşi ţine capul şi umerii ca un domn. Trebuie să arate ca un băiat al străzii.
—Aşa voi arăta, spuse Marco cu hotărâre.
—Mă încred în tine că îi vei reaminti, se adresă Loristan Şobolanului şi o făcu cu gravitate. Aceasta va fi însărcinarea ta.

În timp ce stătea pe perna lui în acea noapte, Marco avea impresia că parcă i se ridicase o povară de pe inimă. Era povara nesiguranţei şi a tânjirii. Purtase de atâta timp durerea sentimentului că era prea tânăr ca să i se permită să servească în vreun fel. Visele lui nu fuseseră niciodată sălbatice — de fapt, ele întotdeauna fuseseră copilăreşti şi modeste, oricât ar fi fost de romantice. Dar acum, nici un vis care i—ar fi putut trece prin minte nu ar fi părut la fel de minunat ca acesta — că venise ceasul — venise ceasul — şi că el, Marco, urma să fie mesagerul său. Nu trebuia să facă vreo faptă dramatică sau să fie anunţat de un şir de heralzi. Nimeni nu avea să ştie ce făcea el. Ceea ce realiza el putea fi obţinut numai dacă rămânea obscur şi neştiut şi dacă pentru toată lumea părea numai un băiat cât se poate de obişnuit, care nu ştia absolut deloc lucruri importante. Dar tatăl său îi dăduse un dar atât de splendid, încât el tremura de veneraţie şi bucurie gândindu—se la el. Jocul devenise real. El şi Şobolanul aveau să poarte cu ei Semnalul şi era ca şi cum ar fi purtat o lămpiţă cu care să aprindă flăcări care vor lumina de pe un vârf de munte pe altul până când jumătate de lume va părea incendiată.

Aşa cum se trezise din somn când îl atinsese Lazarus, la fel se trezi în miezul nopţii din nou. Dar nu fu trezit de o atingere. Când îşi deschise ochii, ştiu că o privire pătrunsese prin somnul lui — o privire din ochii tatălui său care stătea lături de el. Pe drum, afară, era liniştea deplină pe care o observase în noaptea primei vizite a Prinţului — singura lumină era cea a felinarului din stradă, dar putea vedea destul de clar faţa lui Loristan ca să ştie că însăşi intensitatea privirii îl trezise. Şobolanul dormea profund. Loristan vorbi în samaviană şi în şoaptă.
—Scumpul meu, spuse el. Eşti foarte tânăr. Deoarece îşi sunt tată — la acest ceas nu pot simţi altceva. Te—am pregătit în toţi anii vieţii tale. Sunt mândru de maturitatea ta tânără şi puterea ta, dar — Scumpule — eşti un copil! Cum pot face asta!

În acea clipă, chipul şi vocea lui nu prea erau ale sale. Îngenunche lângă pat şi, când făcu aceasta, Marco, pe jumătate ridicat, îi prinse mâna şi o ţinu apăsată de piept.
—Tată, ştiu! rosti şi el în şoaptă. Este adevărat. Sunt un copil, dar nu sunt eu şi bărbat? Dumneata însuţi ai spus—o. Am ştiut dintotdeauna că mă învăţai ca să fiu astfel dintr—un motiv oarecare. Era secretul meu faptul că ştiam. Am învăţat bine deoarece nu l—am uitat niciodată. Şi am învăţat. Nu—i aşa?

Era atât de dornic încât arăta mai mult ca niciodată ca fiind mai mult decât un băiat. Dar puterea lui juvenilă şi curajul erau splendid de privit. Loristan îl cunoştea până în străfunduri şi îi citea fiecare gând copilăresc.
—Da, răspunse el rar. Tu ţi—ai îndeplinit rolul — şi acum, dacă mă retrag, ai simţi că te—am dezamăgit. te—am dezamăgit.
—Dumneata! îngăimă cu mândrie Marco. Dumneata nu ai putea să mă dezamăgeşti absolut deloc.

Urmă o tăcere de o clipă în care cele două perechi de ochi stăruiră una asupra celeilalte cu cel mai profund înţeles şi apoi Loristan se ridică în picioare.
—Sfârşitul va fie tot ce îşi doresc cel mai mult inimile noastre. Mâine poţi începe noua parte a „Jocului". Poţi pleca la Paris.

Când trenul care urma să se intersecteze cu vaporul care făcea legătura între Dover şi Calais porni învăluit de aburi din Gara Charing Cross, trăgea după el, într—un vagon de clasa a treia, doi băieţi ponosiţi. Unul dintre ei ar fi fost un băiat frumos dacă nu ar fi avut o atitudine neglijentă şi nu ar fi mers cu pasul legănat, nepăsător al unui băiat de stradă. Celălalt era un olog care se mişca cu încetineală şi aparent cu dificultate, pe cârje. Nu era nimic remarcabil sau pitoresc la ei care să atragă atenţia. Stăteau în colţul compartimentului şi nici unul nu vorbea prea mult, nici nu părea să fie în mod deosebit interesat de călătorie sau de celălalt. Când se urcară la bordul vaporului cu aburi, se pierdură curând printre pasagerii obişnuiţi şi, de fapt, îşi găsiră un loc izolat care nu era destul de avantajos ca să fie dorit de altcineva.

—La ce oare se duc la Paris doi băieţi aşa de sărmani? îl întrebă un călător pe tovarăşul său.
—Nu pentru distracţie, desigur; probabil ca să—şi găsească de lucru, fu răspunsul neglijent.

Seara au ajuns la Paris şi Marco arătă drumul spre o cafenea mică, dintr—o stradă lăturalnică, unde au făcut rost de mâncare ieftină. Pe aceeaşi stradă au găsit un pat pe care puteau să—l împartă, timp de o noapte într—o cămăruţă de deasupra unei brutării.

Şobolanul era prea emoţionat ca să poată merge la culcare devreme. El îl imploră pe Marco să îl conducă prin străzile strălucitoare. Au mers încet de—a lungul largului Avenue des Champs Elysees, sub luminile sclipitoare şi printre castani. Ochii pătrunzători ai Şobolanului absorbeau totul — lumina cafenelelor printre copacii răsfiraţi, numeroasele trăsuri care mergeau pe drum, oamenii care pierdeau vremea şi râdeau sau stăteau la măsuţe, beau vin şi ascultau muzică, şuvoiul lat al vieţii care se revărsa pe sub Arcul de Triumf şi înapoi.
—Este mai strălucitor şi mai curat decât Londra, îi spuse el lui Marco. Oamenii arată de parcă s—ar distra mai mult decât în Londra.

Place de Concorde îşi întindea spaţiile majestuoase — o lume de iluminare, mişcare şi frumuseţe grandioasă — îl ţinea ca într—un fel de fascinaţie. Dorea să stea şi să se holbeze la ea, mai întâi dintr —un punct de vedere, apoi dintr—altul . Era mai mare şi mai minunat decât putuse el să—şi închipuie când i—l descrisese Marco şi îi povestise ce rol jucase în timpul Revoluţiei Franceze când ghilotina stătuse în el, iar faetoanele condamnaţilor se goliseră la piciorul treptelor sale.

El stătu lângă Obelisc un timp îndelungat fără să vorbească.
—Pot să văd cum s—a întâmplat totul, spuse el în cele din urmă, şi îl trase mai încolo pe Marco.

Înainte să se întoarcă acasă, îşi făcură drum spre o casă spaţioasă ce se afla într—o curte. Lucrătura din fier a porţilor frumoase care o închideau era în formă de coroană aurită. Porţile erau închise şi casa nu era luminată puternic.

Se plimbară pe lângă şi în jurul ei fără să vorbească, dar, când s—au apropiat a doua oară de intrare, Şobolanul spuse pe o voce scăzută:
—Are cinci picioare şi şapte inch, păr negru, nasul cu rădăcina înaltă, sprâncenele ei sunt negre şi aproape se unesc, are piele măslinie palidă şi îşi ţine capul cu mândrie.
—Ea este, răspunse Marco.

Erau de o săptămână în Paris şi în fiecare zi treceau pe lângă această casă mare. Erau anumite ore când marile doamne erau mai dispuse să iasă şi să vină decât la altele. Marco ştia aceasta şi ei reuşeau să se afle în apropierea casei sau să treacă pe lângă ea la aceste ore. Timp de două zile nu au zărit—o deloc pe persoana pe care doreau să o vadă, dar într—o dimineaţă porţile s—au deschis larg şi au văzut flori şi palmieri aduşi înăuntru.
—A fost plecată şi se întoarce, spuse Marco.

În ziua următoare au trecut de trei ori — o dată la ora când femeile mondene ieşeau în trăsură la cumpărături, o dată la un moment când, de cele mai multe ori, încep vizitele de după—amiaza şi altă dată la o oră când străzile străluceau de lumini şi trăsurile începuseră să iasă la cine şi teatre.

Apoi, în timp ce stăteau la o mică distanţă de porţile din fier, o trăsură ieşi prin ele şi se opri în faţa unei uşi mari care a fost deschisă de doi majordomi înalţi în livrele splendide.
—Iese, spuse Şobolanul.

Vor fi în stare să o vadă mai clar când ieşea, deoarece luminile de deasupra intrării erau extrem de strălucitoare. Marco scoase din mâneca hainei sale o schiţă făcută cu grijă. Se uită la ea, apoi Şobolanul făcu la fel.

Câte un majordom stătea drept de fiecare parte a uşii deschise. Majordomul care stătuse cu vizitiul coborâse şi aştepta lângă trăsură. Marco şi Şobolanul priviră din nou în grabă şi pe furiş la schiţă. O femeie frumoasă apăru în prag. Se opri şi îi dădu câteva ordine majordomului care stătea în dreapta. Apoi ieşi în lumina deplină şi intră în trăsura care părăsi curtea destul de aproape de locul unde aşteptau cei doi băieţi.

După ce plecă, Marco trase o răsuflare adâncă în timp ce rupea schiţa în bucăţele foarte mici. Nu le aruncă, ci le puse în buzunar.

Şi Şobolanul răsuflă adânc.
—Da, spuse el cu hotărâre.
—Da, zise şi Marco.

Când erau încuiaţi în siguranţa camerei lor de deasupra brutăriei, au discutat şansele de a fi în stare să treacă pe lângă ea în aşa fel încât să pară accidental. Doi băieţi obişnuiţi nu puteau intra în curte. Era o intrare în spate pentru comercianţi şi mesageri. Când ieşea cu trăsura, întotdeauna intra în ea din acelaşi loc. Dacă nu se plimba pe jos, ei nu puteau să o abordeze. Ce era de făcut? Lucrul era dificil. După ce au vorbit ceva timp, Şobolanul se aşeză şi îşi roase unghiile.

—Mâine după—amiază, izbucni el în cele din urmă, vom sta de pază şi vom vedea dacă trăsura intră după ea — apoi, când vine la uşă, eu intru şi încep să cerşesc. Servitorul o să creadă că sunt un străin şi nu o să ştie că fac. Poţi să vii după mine şi să—mi spui să plec, deoarece ştii mai bine ca mine că ea o să mă dea afară. Ar putea fi o femeie cu inima bună şi ne va asculta — şi ai putea să te apropii de ea.

—Am putea să încercăm, răspunse Marco. S—ar putea să meargă. Vom încerca.

Şobolanul nu înceta niciodată să—l trateze ca pe conducătorul său. Îl implorase pe Loristan să îl lase să vină cu Marco în chip de servitor şi fusese mai mult decât dispus să—i fie servitor. Când Loristan spusese că urma să îi fie aghiotant, îşi simţise încrederea ridicată până la demnitatea militară care îl înălţa atâta. Ca aghiotant, trebuie să—l servească, să—l supravegheze, să—i asculte cea mai mică dorinţă, să—i facă totul uşor. Uneori Marco era tulburat de felul în care el insista să—l servească, acest băiat ciudat, cândva dictator şi arţăgos care începuse prin a arunca în el cu pietre.

—Nu trebuie să mă serveşti, îi spuse el. Trebuie să mă servesc singur. Şobolanul se înroşi destul de mult.

—Mi—a spus că mă lasă să vin cu tine ca aghiotant, replică el. Este... este parte din joc. Simplifică lucrurile dacă continuăm jocul.

Ar fi atras atenţia dacă ar fi petrecut prea mult timp în vecinătatea casei celei mari. Astfel se întâmplă că, în după—amiaza următoare, marea doamnă evident ieşi la o oră când ei nu o supravegheau. Erau pe drum, încercând să vadă dacă îşi puteau îndeplini planul, când, în timp ce umblau împreună de—a lungul Străzii Regale, Şobolanul îi atinse brusc cotul lui Marco.

—Trăsura stă în faţa magazinului cu dantele la vitrină, şopti el grăbit. Marco văzu şi o recunoscu pe dată. Proprietara intrase cu siguranţă în magazin ca să cumpere ceva. Aceasta era o oportunitate şi mai bună decât cea pe care o speraseră şi, când se apropiară de trăsură, au văzut că mai aveau un punct în avantajul lor. Înăuntru erau nu mai puţin de trei pechinezi frumoşi care semănau la perfecţie. Toţi încercau să se uite pe fereastră şi se împingeau unul într—altul. Erau atât de perfecţi şi drăguţi, că puţini oameni treceau fără să se uite la ei. Ce scuză mai bună puteau avea doi băieţi ca să piardă vremea într—un loc?

Se opriră şi, stând la o mică depărtare, începură să se uite la ei şi să comenteze, râzând de poznele lor. Prin vitrină, Marco o zări pe marea doamnă. Nu se arăta foarte interesată.

—Nu va sta mult, şopti el şi adăugă cu voce tare, ăla micu' e şeful. Vezi cum îi împinge pe toţi la o parte! E mai puternic decât ceilalţi doi, deşi e mic.

—Poate să şi muşte, spuse Şobolanul.

—Acum iese, avertiză Marco şi râse zgomotos parcă la pechinezi, care, zărind—o pe stăpâna lor la uşa magazinului, începură să ţopăie şi să latre de bucurie.

Şi stăpâna lor zâmbi şi încă zâmbea când Marco se apropie de ea.

—Putem să ne uităm la ei, Madame? întrebă el în franceză şi, cum ea făcu un gest amiabil de acceptare, el grăi câteva cuvinte, foarte încet dar foarte distinct, în ruseşte.

—Felinarul este aprins, spuse el.

Şobolanul se uita cu atenţie la ea, dar nu—i văzu faţa schimbându—se în vreun fel. Ceea ce observă aproape în întreaga lor călătorie a fost că fiecare persoană căreia îi dădeau Semnalul avea un control total asupra trăsăturilor sale, ca şi cum ar fi fost simpli trecători şi niciodată nu trăda prin vreo schimbare a expresiei că acele cuvinte ar fi însemnat ceva neobişnuit.

Marea doamnă pur şi simplu continuă să zâmbească şi vorbi numai despre câini, lăsându—i pe Marco şi pe Şobolan să se uite la ei prin fereastra trăsurii în timp ce majordomul îi deschidea uşa ca să intre.

—Sunt nişte fiinţe micuţe încântătoare, spuse Marco, ridicându—şi şapca şi, în timp ce majordomul se întorcea, rosti încă o dată cele câteva cuvinte în ruseşte şi se îndepărtă fără măcar să se mai uite încă o dată la doamnă.

—Asta e una! îi spuse el Şobolanului în acea noapte înainte de a adormi şi cu un chibrit arse bucăţelele

schiţei pe care o rupsese şi le pusese în buzunar.

## XX. MARCO MERGE LA OPERĂ

Următoarea lor călătorie a fost la München, dar în noaptea dinaintea plecării se petrecu un lucru neaşteptat.

Ca să ajungă la scara îngustă care ducea la dormitorul lor, era necesar să treacă chiar prin brutărie. Soţia brutarului era o femeie prietenoasă căreia îi plăceau cei doi băieţi chiriaşi care erau liniştiţi şi nu —i făceau probleme. De mai multe ori ea le dăduse un corn fierbinte sau o tartă de—abia coaptă, cu fructe în mijloc. Când Marco intră în această seară, ea îl salută cu o mişcare din cap şi îi înmână un pacheţel în timp ce trecea.

—A fost lăsat pentru tine în după—amiaza asta, spuse ea. Văd că faci cumpărături pentru călătorie. Omului meu şi mie ne pare rău că plecaţi.

—Vă mulţumesc, Madame. Şi nouă ne pare rău, răspunse Marco luând pachetul. Nu sunt cumpărături prea multe, după cum vedeţi.

Dar nici el, nici Şobolanul nu cumpărase nimic, deşi pacheţelul cu aspect obişnuit îi era clar adresat lui şi purta numele unuia dintre magazinele mari şi ieftine. Părea să conţină ceva uşor.

Când ajunse în dormitorul lor, Şobolanul se uita pe fereastră privind fiecare fiinţă care trecea pe stradă dedesubt. El, care nu văzuse niciodată altceva decât Londra, era absorbit de vraja Parisului şi o învăţa pe de rost.

—Ne—a fost trimis ceva. Uită—te la asta, spuse Marco. Într—o clipă Şobolanul era alături de el.

—Ce este? De unde vine?

Au desfăcut pachetul şi la prima vedere au zărit numai câteva perechi de şosete din lână destul de obişnuite. Când Marco ridică şoseta din mijlocul pachetului, simţi că era ceva în interiorul ei — ceva aşezat culcat şi cu grijă. Îşi băgă mâna în ea şi scoase un număr de bancnote de cinci franci — nu din cele noi, deoarece cele noi s—ar fi trădat foşnind. Acestea erau destul de vechi ca să fie moi. Dar erau suficiente ca să se ridice la o sumă substanţială.

—Este în bancnote mici deoarece băieţii săraci au numai din cele mici. Nimeni nu va fi surprins când le dăm la schimb, spuse Şobolanul.

Fiecare dintre ei credea că pachetul fusese trimis de marea doamnă, dar fusese făcut cu atâta grijă, încât nu le oferi nici cel mai mic indiciu.

Pentru Şobolan, partea cea mai antrenantă a „jocului" era făurirea planurilor şi metodelor pentru fiecare persoană implicată. Nu ar fi putut să doarmă fără să facă vreun plan pe care să îl folosească în acest caz. Îl înfiora să să se gândească la dificultăţile pe care marea doamnă s—ar fi văzut obligată să le depăşească.

—Probabil, spuse el după ce se gândi câtva timp, ea a mers la un magazin mare, obişnuit îmbrăcată, ca şi cum ar fi o femeie obişnuită, a cumpărat şosetele acestea şi a pretins că le duce singură acasă. Ea ar fi trebuit să facă asta ca să le poată duce în vreun colţ unde să strecoare banii. Apoi, deoarece voia să fie trimise din magazin, probabil că a mai cumpărat alte lucruri şi i—a rugat pe oameni să livreze pachetele la diverse adrese. Şosetele ne—au fost trimise nouă şi celelalte lucruri altcuiva. Ea s—a dus la un magazin, unde nu o cunoaşte nimeni şi unde nu s—ar aştepta nimeni să o vadă, şi a purtat haine care nu arătau nici bogate, nici prea sărăcăcioase.

Şobolanul a creat întregul episod cu toate detaliile şi i le—a explicat lui Marco. L—a fascinat fascinat întreaga seară şi s—a simţit uşurat după aceea şi a dormit bine.

Chiar înainte de a pleca din Londra, anumite ziare desfiinţaseră povestea descendentului Prinţului pierdut. Aceasta se realizase prin deriziune şi abordare uşoară — tratând—o ca pe o legendă romantică.

La început, Şobolanul fusese extrem de ofensat, dar într—o zi, la masă, când crea argumente ca să demonstreze că povestea trebuie să fie adevărată, Loristan oarecum îl întrerupse prin propria lui tăcere.

—Dacă există un astfel de bărbat, spuse el după o pauză, este bine pentru el ca să nu se dea crezare existenţei lui — cel puţin pentru un timp.

Şobolanul se opri pe loc. Pentru o clipă se simţi înfierbântat şi apoi îl luă cu frig. Dintr—o dată văzu o nouă idee. Făcuse o greşeală în tactică. Nimic nu mai fu spus, dar după aceea, când erau singuri, i se dezvălui fără stăvilire lui Marco.

—Am fost un prost! strigă el. De ce nu am putut să văd singur! Să—ţi spun ce cred că s—a făcut? Este

cineva care are influenţă în Anglia şi care este prietenul Samaviei. El a pus ziarele să glumească despre povestea asta ca să nu fie crezută. Dacă ar fi crezută, şi Iarovitch, şi Maranovitch ar fi la pândă şi Grupul Secret şi—ar pierde şansele. Ce prost am fost să nu mă gândesc la asta! Există cineva aici care pândeşte şi munceşte pentru Samavia.

—Dar este cineva în Samavia care a început să bănuiască faptul că ar putea fi adevărat, răspunse Marco. Dacă nu ar fi, eu nu aş fi fost încuiat în pivniţă. Cineva credea că tatăl meu ştie ceva. Spionii aveau ordin să descopere despre ce este vorba.

—Da. Da. Şi asta este adevărat! răspunse Şobolanul îngrijorat. Va trebui să fim foarte atenţi.

În căptuşeala mânecii de la haina lui Marco era o crăpătură în care putea strecura orice obiect mic pe care voia să—l ascundă sau voia să—l ia fără probleme. În aceasta ţinuse schiţa doamnei, pe care o rupsese la Paris. Când mergeau pe străzile München—ului, în dimineaţa după sosire, el purta altă schiţă. Era cea care—l înfăţişa pe bătrânul aristocrat cu înfăţişare plăcută şi zâmbet viclean.

Unul dintre lucrurile pe care le aflaseră ei despre acesta era că trăsătura lui principală era pasiunea pentru muzică. Era un protector al muzicienilor şi îşi petrecea mult timp în München deoarece îi plăcea atmosfera sa muzicală şi seriozitatea amatorilor de operă.

—Fanfara militară cântă la Feldherrnhalle la miezul zilei. Când se cântă ceva de calitate, uneori oamenii îşi opresc trăsurile ca să poată asculta. Vom merge acolo, spuse Marco.

—Este o şansă, zise Şobolanul. Nu trebuie să pierdem nici o şansă.

Ziua era strălucitoare şi însorită, oamenii trecând pe străzi arătau degajaţi, amestecul de străzi vechi şi moderne, de colţuri străvechi, magazine şi case la modă era pitoresc şi vesel. Şobolanul, legănându—se prin mulţime pe cârjele lui, era plin de interes şi avânt. Începuse să crească, iar schimbarea în faţa şi expresia lui care începuse din Londra devenise mai evidentă. I se dăduse „locul" său şi o muncă de făcut care îl îndreptăţea să deţină acel loc.

Nimeni nu ar fi putut să—i bănuiască că ar purta un secret straniu şi vital în timp ce se plimbau împreună. Păreau numai doi băieţi obişnuiţi care se uitau prin vitrinele magazinelor şi discutau despre conţinutul lor şi care—şi pierdeau vremea cu feţe ridicate în sus în Marien—Platz, în faţa Rathaus—ului cu decoraţii gotice, ca să asculte orologiul de ora unsprezece şi să vadă imaginile pictate ale Regelui şi Reginei privind de la balcon trecerea prin faţa lor a procesiunii automate de turnir cu trompetiştii şi cavalerii cu lănci. Când se încheia spectacolul şi cucul automat izbucnea în croncănitul lui ţanţoş de rămas bun, ei râdeau, aşa cum ar fi râs şi alţi băieţi. Uneori ar fi fost uşor pentru Şobolan să uite că pe lumea asta exista şi ceva mai grav decât locurile noi şi minunăţiile pe care le vedea, ca şi cum ar fi fost un menestrel rătăcitor dintr—o poveste.

Dar în Samavia se duceau bătălii grele şi planuri sângeroase erau făurite şi cu nelinişte chinuită membrii Grupului Secret aşteptau fără suflare Semnalul pe care şi—l doriseră atât de mult timp. În interiorul căptuşelii lui Marco era ascunsă faţa schiţată, în timp ce cei doi băieţi nebăgaţi în seamă îş făceau drum spre Feldherrnhalle ca să audă fanfara cântând şi să vadă cine sar întâmpla să se afle în public.

Deoarece ziua era însorită şi, de asemenea, pentru că fanfara cânta un program deosebit de frumos, mulţimea din piaţă era mai mare ca de obicei. Mai multe vehicule se opriseră şi printre ele se aflau unele care nu erau cabriolete închiriate, ci trăsurile unor persoane particulare.

Una dintre ele sosise evident devreme, deoarece era trasă într—o poziţie bună când băieţii ajunseseră la colţ. Era o trăsură deschisă mare, una măreaţă, cu căptuşeala verde. Pajul şi vizitiul purtau livrele verde cu argintiu şi păreau să ştie că oamenii se uită la ei şi la stăpânul lor. El era un bătrân aristocrat voinic, cu înfăţişare plăcută şi un zâmbet viclean, deşi, în timp ce asculta muzica, aproape uită să fie viclean. În trăsură cu el se aflau un ofiţer tânăr şi un băieţel, care de asemenea ascultau cu atenţie. Lângă uşa trăsurii stăteau mai mulţi oameni care, în mod evident, erau prieteni sau cunoştinţe, deoarece îi vorbeau ocazional. Marco îi atinse mâneca Şobolanului în timp ce se apropiau.

—Nu o să fie uşor să ne apropiem de el, spuse el. Să mergem şi să stăm cât de aproape de trăsură putem fără să ne împingem. Probabil vom putea auzi ceva referitor la destinaţia lui după ce se termină muzica.

Da, nu era nici o posibilitate de îndoială. Era omul potrivit. Fiecare dintre ei cunoştea pe dinafară încreţiturile de pe faţa lui voinică şi unduirea mustăţii cenuşii. Dar nu era nimic neobişnuit la un băiat care se uită o clipă la o bucată de hârtie şi Marco avansă câţiva paşi spre un mic spaţiu lăsat liber de

mulţime şi aruncă o ultimă privire schiţei sale. Regula lui era să se asigure în ultimul moment. Muzica era foarte bună şi grupul din jurul trăsurii era evident plin de entuziasm. Erau discuţii, laude şi comentarii, iar bătrânul aristocrat dădu din cap în mod repetat în semn de aprobare.

—Cancelarul este nebun după muzică, îi spuse un spectator de lângă băieţi altuia. În fiecare seară merge la operă, doar dacă nu îl reţin afaceri serioase! Acolo poţi să—l vezi cum dă din capul lui bătrân şi—şi rupe mănuşile aplaudând când se cântă ceva bun. Ar fi trebuit să fie dirijor sau să cânte la violoncel. Este prea mare ca să fie prim—violonist.

Grupul rămase în jurul trăsurii până la sfârşit, când muzica se sfârşi, iar trăsura plecă. Nu avuseseră nici o oportunitate ca să se apropie de ea, chiar dacă prezenţa tânărului ofiţer şi a băiatului nu ar fi reprezentat un obstacol insurmontabil.

Marco şi Şobolanul porniră pe drumul lor şi trecură pe lângă Hof—Theater, unde au citit anunţurile. „Tristan şi Isolda" era prezentată în acea seară şi o mare cântăreaţă o va întruchipa pe Isolda.

—Va merge să audă asta, au spus amândoi băieţii la unison. Cu siguranţă va merge.

S—au decis ca Marco să pornească singur în căutare când se lăsa noaptea. Un băiat care—şi pierdea vremea pe la intrarea Operei ar fi mai nebăgat în seamă decât doi.

—Oamenii observă cârjele mai mult decât picioarele, spuse Şobolanul. Mai bine mă ţin deoparte dacă nu ai nevoie de mine. Nu a venit încă timpul meu. Chiar dacă nu vine deloc, am fost la postul meu. Am mers cu tine şi am fost pregătit — asta face un aghiotant.

Stătu acasă şi citi ziarele englezeşti pe care le putu obţine îşi refăcu planurile şi purtă din nou bătăliile pe hârtie.

Marco se duse la operă. Chiar dacă nu ar fi cunoscut drumul către piaţa lângă care se afla Hof—Theater, l—ar fi găsit cu uşurinţă urmărind grupurile de oameni de pe stradă care păreau să meargă cu toţii în aceeaşi direcţie. Erau studenţi, cu şepcile lor ciudate, mergând în grupuri de trei sau patru braţ la braţ, erau cupluri tinere şi mai în vârstă şi erau familii întregi; erau soldaţi de toate vârstele, ofiţeri şi ordonanţe; şi, când se auzeau discuţii în trecere, erau întotdeauna discuţii despre muzică.

Un timp Marco a aşteptat în piaţă şi a privit trăsurile mergând şi trecând pe sub porticul uriaş cu coloane ca să—şi lase conţinutul la intrare şi apoi mergând mai departe în ordine. El trebuia să se asigure că trăsura impunătoare cu livrele verzi şi argintii va veni împreună cu celelalte. Dacă va veni, el îşi va cumpăra un bilet ieftin şi va intra.

Era destul de târziu când sosi. Oamenii din München nu întârzie la operă dacă se poate, iar vizitiul conducea în grabă. Pajul în verde şi argintiu sări la pământ şi deschise uşa trăsurii aproape înainte ca aceasta să se oprească. Cancelarul ieşi arătând mai puţin plăcut decât de obicei, deoarece se temea să nu piardă uvertura. O fată cu obraji trandafirii, în rochie albă era cu el şi încerca în mod evident să îl calmeze.

—Nu cred că am întârziat, Tată, spuse ea. Nu fi supărat, dragule. Îţi va strica dispoziţia pentru muzică.

Acesta nu era momentul în care putea fi atrasă cu discreţie atenţia unui om. Marco alergă să—şi ia biletul care îi va da un loc printre şirurile de soldaţi tineri, artişti, studenţi şi studente, care erau dispuşi să stea în picioare câte patru sau cinici chiar în timpul celei mai lungi opere. El ştia că, dacă nu stăteau într—una din lojele care aparţineau numai curţii, Cancelarul şi fiica lui cu obraji trandafirii se vor afla în cele mai bune locuri din prima curbă a balconului, care erau cele mai dorite din sală. Ei îşi asiguraseră locurile centrale chiar dedesubtul spaţioasei loje regale unde două prinţese tăcute şi suita lor deja se aşezaseră.

Când descoperi că nu venise prea târziu pentru uvertură, faţa Cancelarului deveni mai plăcută ca niciodată. Se aşeză în aşteptarea unei seri de bună dispoziţie şi evident uită orice altceva de pe lume. Marco nu—l pierdu din priviri. Când publicul ieşi între acte ca să facă promenadă pe coridoare, putea să iasă şi el şi, din întâmplare, putea să aibă o şansă să treacă pe lângă el în mulţime. Îl privi îndeaproape. Uneori frumoasa lui faţă bătrână se întrista la jalea minunată a muzicii, alteori părea în extaz şi era evident că fiecare notă îi ajungea la suflet.

Fiica drăguţă care stătea alături de el era atentă, dar nu la fel de captivată. După primul act, doi ofiţeri tineri, sclipitori apărură şi executară plecăciuni elegante, lipindu—şi călcâiele în timp ce îi sărutau mâna. Arătau trişti când au fost obligaţi să se întoarcă din nou la locurile lor.

După al doilea act, Cancelarul stătu câteva minute ca şi cum se afla într—un vis. Oamenii de pe

locurile de lângă el au început să se ridice şi să iasă în şiruri pe coridoare. Tinerii ofiţeri au fost văzuţi ridicându—se şi ei. Fiica trandafirie se aplecă în faţă şi atinse uşor braţul tatălui ei.

„Vrea ca el să o scoată afară", se gândi Marco. „O va scoate, deoarece este o fire bună."

Îl văzu dezmeticindu—se din vis cu un zâmbet şi apoi se ridică şi, după ce o ajută pe fată să—şi aranjeze eşarfa albastră—argintie în jurul umerilor, îi oferi braţul chiar când Marco se furişă din al patrulea rând de locuri în picioare.

Era o noapte destul de caldă şi coridoarele erau pline. Până când Marco ajunse la etajul balconului, perechea ieşise pe uşiţă şi erau temporar pierduţi în mulţimea mişcătoare.

Marco îşi făcu drum cu discreţie prin mulţime, încercând să arate ca şi cum ar fi venit cu cineva. O dată sau de două ori trupul lui puternic, ochii negri intenşi şi genele îi făcură pe oameni să se uite la el, dar el nu era singurul băiat care fusese adus la operă, deci se simţi destul de sigur ca să se oprească la piciorul scărilor şi să—i privească pe cei care urcau şi pe cei care treceau. O mulţime atât de amestecată era aceasta — adevăraţi iubitori de muzică demodaţi amestecaţi ici şi colo cu oameni impozanţi de la curte şi din lumea mondenă.

Brusc, el auzi un râset scăzut şi o clipă mai târziu o mână îl atinse uşor.

—Ai ieşit, deci? grăi o voce blândă.

Când se întoarse, muşchii îi înţepeniră. Încetă să mai stea cu umerii căzuţi şi nu zâmbi în timp ce se uita la vorbitoare. Ceea ce simţea era un val de furie îndârjită şi arogantă.

Persoana Încântătoare care părea învăluită în mai multe nuanţe de drapaj violet delicat îi zâmbea cu ochii alungiţi, încântători.

Era femeia care îl prinsese în capcană în Brandon Terrace nr. 10.

## XXI. „AJUTOR!"

—Ţi—a luat mult să o găseşti? întrebă Persoana Încântătoare cu un zâmbet. Bineînţeles că ştiam că o vei găsi în cele din urmă. Cât de mult ţi—a luat?

Marco se îndepărtă de atingerea mâinii ei. O făcu în linişte, dar era un dispreţ pe faţa lui tânără care o făcu să tresară deşi se prefăcea că ridică din umeri amuzată.

—Refuzi să răspunzi? râse ea.

—Refuz.

Chiar în acea clipă îi zări la curba coridorului pe Cancelar şi pe fiica sa apropiindu—se încet. Cei doi ofiţeri tineri vorbeau veseli cu fata. Erau pe drumul spre loja lor. O să—i piardă? O să—i piardă?

Mâna delicată se aşezase din nou pe umărul lui, dar de data aceasta el simţea că—l apucase strâns.

—Băiat neastâmpărat! spuse vocea blândă. Te voi lua acasă cu mine. Dacă te zbaţi, le voi spune acestor oameni că eşti băiatul meu rău care se află aici fără permisiune. Ce vei răspunde? Escorta mea coboară pe scară şi mă va ajuta. Vezi?

Şi într—adevăr, în mulţime se ivi la capătul scării silueta bărbatului pe care şi—l amintea.

Văzu. O transpiraţie îi apăru în palme. Dacă ea făcea acest lucru îndrăzneţ, ce putea el să le zică acelor oameni cărora ea le spunea minciuna? Cum putea să aducă dovezi sau să explice cine este — şi ce poveste ar îndrăzni să spună? Protestele şi zbaterile lui i—ar amuza numai pe privitori, care ar vedea în ele doar furia neputincioasă a unui tânăr neascultător.

Apoi îi veni un val de amintiri care îi readuseră, ca şi cum l—ar fi retrăit, momentul când stătuse în întunericul cramei cu spatele lipit de uşă şi auzise cum bărbatul pleca şi îl lăsa singur. Se simţi şi acum ca atunci — dar acum era în altă ţară şi departe de tatăl său. Nu putea face nimic ca să se ajute decât dacă Ceva îi arăta calea.

Nu scoase nici un sunet şi femeia care îl ţinea văzu numai o flacără ţâşnind sub genele lui negre şi dese.

Dar ceva din el strigă. Era ca şi cum ar fi auzit. Era acel sine puternic — sinele care era Marco — şi el strigă aproape ca şi cu voce tare.

„Ajutor!" strigă el — către acel Lucru Străin Necunoscut care făcuse lumi şi despre care el şi tatăl său vorbiseră atât de des şi în ale cărui puteri credeau atât de mult. „Ajutor!"

Cancelarul se apropia. Probabil! Să îndrăznească să...?

„Eşti prea mândru ca să izbeşti şi să ţipi", continuă vocea. „Iar oamenii vor râde numai, vezi?"

Scările erau aglomerate şi bărbatul care era la capul lor se putea deplasa numai cu încetineală. Dar îl văzuse pe băiat.

Marco se întoarse drept către cea care—l luase captiv ca şi cum avea de gând să îi spună ceva. Dar nu avea de gând.

Chiar când făcu mişcarea de întoarcere, ajutorul pe care îl invocase sosi şi el ştiu ce să facă. Şi putea face două lucruri în acelaşi timp — să se salveze şi să dea Semnalul — deoarece Semnalul odată dat, Cancelarul va înţelege.

—Va ajunge aici într—o clipă. Te—a recunoscut, spuse femeia.

În timp ce el privea în susul scărilor, strânsoarea delicată a mâinii ei slăbi inconştient.

Marco se smuci de lângă ea. Sună clopoţelul care avertiza publicul că trebuie să se întoarcă la locuri şi îl văzu pe Cancelar grăbind pasul.

Un moment mai târziu, bătrânul aristocrat se găsi privind uimit în jos spre faţa palidă a unui băiat fără suflu care îi vorbi în germană şi într—o asemenea manieră încât nu avea cum să nu se oprească şi să asculte.

—Domnule, spunea el, femeia în violet de la piciorul scării este spioană. M—a închis o dată şi ameninţă să o facă din nou. Domnule, pot să vă implor să mă protejaţi?

El spuse acestea rapid şi pe o voce joasă. Nimeni altcineva nu putu să—i audă cuvintele.

—Cum! Cum! exclamă Cancelarul.

Şi apoi, apropiindu—se cu încă un pas, la fel de încet şi rapid, dar cât se poate de clar, Marco grăi trei cuvinte:

—Felinarul este aprins.

Strigătul de Ajutor primi răspuns pe loc. Marco o văzu imediat în ochii bătrânului, cu toate că se întoarse ca să se uite la femeia de la piciorul scării ca şi cum numai ea îl preocupa.

—Cum! Cum! spuse el din nou şi făcu o mişcare spre ea, trăgându—şi mustaţa mare cu o mână fioroasă.

Atunci Marco recunoscu că se petrecuse un lucru ciudat. Persoana Încântătoare văzu mişcarea şi mustaţa cenuşie şi în acea clipă zâmbetul ei dispăru şi deveni cât se poate de albă — atât de albă încât sub lumina electrică strălucitoare era aproape verde şi nu mai era încântătoare deloc. Îi făcu un semn bărbatului de pe scară şi alunecă prin mulţime ca un ţipar. Era o fiinţă subţire şi flexibilă şi niciodată nu s—a produs o dispariţie mai minunată prin rapiditatea ei. Printre matroane voinice şi escortele lor subţiri sau vânjoase, ea îşi făcu loc şi se pierdu, dar cu siguranţă îndreptându—se spre ieşire. În două minute nu se mai vedeau draperiile ei violete. Dispăruse şi, evident, la fel făcuse şi însoţitorul ei masculin.

Îi era clar lui Marco că a urma profesia de spion nu era în nici un fel un lucru sigur. Cancelarul o recunoscuse — ea îl recunoscuse pe Cancelarul care se întorsese privind cu o furie feroce şi îi vorbise unuia dintre tinerii ofiţeri.

—Ea şi bărbatul care e cu ea sunt doi dintre cei mai periculoşi spioni din Europa. Ea este romăncă şi el e rus. Nu pretind să ştiu ce voiau de la acest băiat nevinovat. Cu ce te—a ameninţat?

Marco simţea că îl ia cu frig şi—i e rău şi îşi pierduse o clipă culoarea sănătoasă.

—A spus că voia să mă ia cu ea acasă şi va pretinde că sunt fiul ei care a venit aici fără permisiune, răspunse el. Ea crede că ştiu ceva ce de fapt nu ştiu. Făcu o plecăciune ezitantă, dar recunoscătoare. Al treilea act, domnule — nu trebuie să vă reţin. Vă mulţumesc! Vă mulţumesc!

Cancelarul se îndreptă spre uşa de intrare a balconului, dar făcu aceasta cu mâna pe umărul lui Marco.

—Ai grijă să ajungă acasă în siguranţă, îi spuse el celui mai tânăr dintre cei doi ofiţeri. Trimite un mesager cu el. Este destul de tânăr ca să fie atacat de creaturi de soiul acela.

Tinerii ofiţeri politicoşi se supun în mod natural ordinelor Cancelarilor şi demnitarilor de acest fel.

Acesta găsi fără efort o ordonanţă tânără care mărşălui împreună cu Marco prin străzile părăsite până la locuinţa lui cu chirie. Era un ţăran bavarez tânăr şi solid şi nu părea să aibă nici un fel de curiozitate sau chiar un interes faţă de motivele ordinului care i se dăduse. De fapt, el se gândea la iubita lui care locuia lângă Konigsee şi care patinase cu el pe lacul îngheţat iarna trecută. Nici nu îi aruncă o privire băiatului de şcoală pe care trebuia să—l escorteze, nici nu ştia şi nu se întreba de ce.

Şobolanul adormise peste ziarele lui şi stătea cu capul pe braţele împletite pe masă. Dar fu trezit de intrarea lui Marco în cameră şi se ridică clipind din ochi în efortul de a—i deschide.

—L—ai văzut? Te—ai apropiat suficient? mormăi el.

—Da, răspunse Marco. M—am apropiat suficient. Dintr—o dată Şobolanul stătu drept.

—N—a fost uşor, exclamă el. Sunt sigur că s—a întâmplat ceva — ceva a mers prost.

—Ceva aproape a mers prost — foarte aproape, răspunse Marco. Dar, în timp ce vorbea, scoase schiţa Cancelarului din crăpătura din mânecă, o rupse şi o arse cu un chibrit. Dar m—am apropiat suficient. Şi cu asta sunt doi.

Au vorbit mult timp, înainte să se ducă la culcare în acea noapte. Şobolanul deveni palid în timp ce asculta povestea despre femeia în violet.

—Ar fi trebuit să merg cu tine! spuse el. Acum văd. Un aghiotant întotdeauna trebuie să fie la datorie. Ar fi fost mai greu pentru ea să se descurce cu doi decât cu unul. Întotdeauna trebuie să fiu pe aproape, de pază. Dacă nu te—ai fi întors — dacă nu te—ai fi întors! îşi pocni pumnii strânşi. Ce m—aş fi făcut?

Când Marco se întoarse spre el, de la masa lângă care stătea, arăta ca şi tatăl său.

—Ai fi continuat „jocul" cât de mult ai fi putut, spuse el. Nu ai fi putut să—l abandonezi. Tu îţi aminteşti locurile, chipurile şi Semnalul. Sunt ceva bani, iar când se terminau, ai fi putut să cerşeşti, aşa cum ne prefăceam că vom proceda. Nu a trebuit să o facem până acum, şi ar fi cel mai bine să o amânăm pentru locurile din provincie şi sate. Dar tu ai fi putut să o faci, dacă erai obligat. „Jocul" ar fi trebuit să continue.

Şobolanul se prinse de pieptul slab, ca şi cum ar fi rămas fără suflu.

—Fără tine? bolborosi el. Fără tine?

—Da, spuse Marco. Şi trebuie să ne gândim la asta şi să facem un plan în caz că s—ar întâmpla ceva în genul ăsta.

El se opri destul de brusc şi se aşeză, privind direct la faţa lui, ca la un lucru foarte îndepărtat pe care îl zărea.

—Nu se va întâmpla nimic, spuse el. Nu se poate întâmpla.

—La ce te gândeşti? Şobolanul înghiţi, deoarece încă nu îi revenise răsuflarea. De ce nu se va întâmpla nimic?

—Deoarece... băiatul vorbi aproape pe un ton realist — pe un ton aproape fără emoţie de orice fel, vezi că pot să strig puternic, aşa cum am făcut—o astă—seară.

—Ai strigat? întrebă Şobolanul. Nu ştiam că ai strigat.

—Nu am strigat. Nu am spus nimic cu voce tare. Dar eu — sinele care este în mine, Marco îşi atinse pieptul, a strigat „Ajutor! Ajutor!" cu toată puterea. Şi ajutorul a venit.

Şobolanul îl privi plin de dubiu.

—Către cine a strigat? întrebă el.

—Către Putere — către Locul Puterii — către Gândul care îndeplineşte lucruri. Pustnicul budist, care i —a spus tatălui meu despre el, îl numea „Gândul care a gândit Lumea."

O suspiciune împotriva voinţei se trădă în ochii Şobolanului.

—Vrei să spui că te—ai rugat? se interesă el, cu o uşoară atingere de dizgraţie.

Ochii lui Marco rămaseră fixaţi asupra lui într—o vagă meditaţie. Urmă un moment de pauză.

—Nu ştiu, spuse el în cele din urmă. Probabil că este acelaşi lucru — când ai nevoie de ceva atât de mult încât strigi tare pentru el. Dar nu sunt cuvinte, este un lucru puternic, fără nume. Aşa am strigat când eram în cramă. Mi—am amintit unele dintre lucrurile pe care i le—a spus bătrânul budist tatălui meu.

Şobolanul se mişcă neliniştit.

—Ajutorul a venit de data aceea, recunoscu el. Cum a venit astă—seară?

—În acel gând care mi—a fulgerat prin minte aproape în următoarea secundă. A venit ca un trăsnet.

Dintr—odată am ştiut că dacă alergam spre Cancelar şi spuneam că femeia este spioană, îl va surprinde atât de mult ca să mă asculte; şi atunci puteam să—i dau Semnalul; şi că după ce îi dădeam Semnalul, el va şti că spuneam adevărul şi mă va proteja.
—A fost un gând splendid! spuse Şobolanul. Şi a fost rapid. Dar tu te—ai gândit la el.
—Toată gândirea este o parte a Marelui Gând, spuse Marco rar. El ştie... el ştie. Şi partea noastră exterioară a rupt cumva legătura care ne unea cu el. Şi noi mereu încercăm să reparăm legătura fără să ne dăm seama. Asta face gândirea noastră — încearcă să repare legătura. Dar noi vom afla cum să o facem, cândva. Bătrânul budist aşa i—a spus tatălui meu — chiar când răsărea soarele din spatele unui pisc înalt al Himalayei. Apoi adăugă în grabă: Îţi spun numai ce mi—a spus tatăl meu, iar el mi—a spus numai ce i—a spus pustnicul.
—Tatăl tău crede ce i—a spus el? uluiala Şobolanului devenise plină de zel şi nelinişte.
—Da, crede. Dintotdeauna a gândit astfel şi el. De aceea este atât de calm şi ştie atât de bine să aştepte.
—Asta este! spuse într—o suflare Şobolanul. De asta? A reparat el legătura? Şi era veneraţie în vocea lui, din cauza acestui unic om despre care credea că orice realizare i—ar fi posibilă.
—Cred că da, răspunse Marco. Nu crezi aşa şi tu?
—A făcut el ceva, spuse Şobolanul.

Părea să se gândească înainte de a vorbi din nou — şi atunci chiar şi mai rar decât Marco.
—Dacă ar putea repara legătura, zise el aproape în şoaptă, ar putea afla unde se află descendentul Prinţului pierdut. Ar şti ce să facă pentru Samavia!

Îşi încheie cuvintele cu o tresărire şi întregul său chip străluci cu o nouă lumină uimită.
—Probabil că ştie! strigă el. Dacă ajutorul vine precum gândurile — aşa cum a venit la tine — probabil că gândul lui de a ne lăsa să dăm Semnalul a fost o parte din el. Noi — doar doi băieţi obişnuiţi — facem parte din el!
—Bătrânul budist a spus. începu Marco.
—Hei! Interveni Şobolanul. Spune—mi toată povestea. Vreau să o aud. Datorită faptului că Loristan o auzise, o ascultase şi o crezuse, se
înfierbântase Şobolanul atât de mult. Imaginaţia lui se repezise asupra ideii, aşa cum s—ar fi repezit asupra vreunei teorii a necromanţiei demonstrate şi aplicabile.

Cu coatele pe masă şi mâinile în aer, se aplecă în faţă, răsucindu—şi o şuviţă cu degete fără stare. Respiraţia lui se acceleră.
—Spune—o, grăi el. Vreau să o aud pe toată!
—Va trebui să o spun cu cuvintele mele, spuse Marco. Şi nu va fi la fel de minunată aşa cum era când mi—a spus—o mie tatăl meu. Aceasta este ce îmi amintesc:

Tatăl meu trecuse prin multe suferinţe şi probleme. O mare greutate îl apăsa şi i se spusese că va muri înainte să îşi termine munca. S—a dus în India, deoarece un om cu care era obligat să vorbească se dusese acolo să vâneze şi nimeni nu ştia când se va întoarce. Tatăl meu l—a urmărit luni în şir dintr —un ţinut sălbatic într—altul şi, când l—a găsit, omul nici n—a vrut să audă sau să creadă lucrurile pentru care venise atât departe ca să i le spună. Apoi s—a îmbolnăvit de febra junglei şi aproape a murit. O dată băştinaşii l—au crezut mort şi l—au lăsat într—un bungalow în pădure şi a auzit şacalii urlând în jurul lui toată noaptea. În toate aceste ceasuri era viu numai cât să fie conştient de două lucruri — restul părea să fi dispărut din trupul său: gândul lui ştia că munca lui era neterminată — iar trupul lui auzea şacalii urlând!
—Munca era pentru Samavia? interveni repede Şobolanul. Dacă ar fi murit în noaptea aceea, descendentul Prinţului pierdut nu ar fi fost descoperit niciodată — niciodată! Şobolanul îşi muşcă buza atât de tare încât o picătură de sânge apăru pe ea.
—Când îşi revenea încet la viaţă, un băştinaş, care se întorsese şi stătuse să—l vegheze, i—a spus că aproape de vârful muntelui, cam la cincizeci de mile depărtare, era un stei care ieşea în afară şi atârna deasupra văii, care se afla la mii de picioare dedesubt. Pe stei se găsea o colibă în care trăia un budist foarte bătrân, care era un om sfânt, aşa cum îi ziceau ei, şi care se afla acolo dinainte de măsurarea timpului. Se spunea că bunicii şi străbunicii lor îl cunoscuseră, deşi foarte puţine persoane îl văzuseră vreodată. Se auzise că cel mai sălbatic animal era blând în faţa lui. Spuneau că un tigru mâncător de oameni se oprea să—l salute şi că o leoaică însetată îşi aducea puii să bea dintr—un izvor de lângă coliba lui.

—Asta era o minciună, spuse prompt Şobolanul. Marco nici nu râse, nici nu se încruntă.
—De unde ştim? întrebă el. Este o poveste a băştinaşilor şi ar putea fi oricum. Tatăl meu nu a spus nici că e adevărată, nici că e falsă. A ascultat tot ce i—au povestit băştinaşii. Se punea că omul sfânt era frate cu stelele. El cunoştea toate lucrurile trecute şi viitoare şi îi putea vindeca pe bolnavi. Dar majoritatea oamenilor, mai ales cei care aveau gânduri păcătoase, se temeau să se apropie de el.
—Mi—ar fi plăcut să văd... gândi Şobolanul cu voce tare, dar nu termină.
—Înainte ca tatăl meu să se însănătoşească, se hotărâse să călătorească spre stei dacă putea. Simţea că trebuie să se ducă. Se gândi că dacă avea să moară, pustnicul ar putea să—i spună vreun lucru înţelept de făcut pentru Samavia.
—Ar fi putut să—i dea un mesaj pe care să—l lase Celor Secreţi, spuse Şobolanul.

El era atât de slăbit când a pornit în călătoria lui, încât se întreba dacă va ajunge la capătul ei. O parte din drum a călătorit într—o căruţă cu boi şi a fost purtat de băştinaşi. Dar, în cele din urmă, purtătorii au ajuns într—un loc la mai mult de jumătate de drum spre vârful muntelui şi nu au vrut să meargă mai departe. Apoi s—au întors şi l—au lăsat să urce singur restul drumului. Ei călătoriseră încet şi el mai adunase puteri, dar încă era slăbit. Pădurea era mai minunată decât orice văzuse el vreodată. Erau copaci tropicali cu frunze ca dantela şi unii cu frunze uriaşe, iar alţii păreau să ajungă până la cer. Uneori de—abia putea să vadă frânturi de albastru printre ele. Şi viile atârnau de ramurile lor înalte, se prindeau una de alta şi se împleteau între ele; şi erau arome fierbinţi şi flori ciudate, păsări uimitoare zburând ici şi colo, muşchi gros şi mici cascade izbucnind în afară. Poteca devenea mai îngustă şi mai abruptă, iar parfumul florilor şi arşiţa făceau ca să pară ca o plimbare printr—o saună. Auzea foşnete în ierburi, care ar fi putut fi făcute de orice fel de animale sălbatice; o dată a călcat pe un şarpe otrăvitor fără să—l vadă. Dar era adormit şi nu i—a făcut rău. El ştia că băştinaşii erau convinşi că nu va ajunge la stei, dar, dintr—un motiv straniu, el credea că va ajunge. S—a oprit şi s—a odihnit de multe ori şi a băut nişte lapte pe care îl adusese într—un sufertaş. Cu cât urca mai sus, cu atât totul era mai minunat şi începu să—l copleşească un sentiment straniu. El a spus că trupul a început să—i mai fie obosit şi a început să se simtă foarte uşor. Şi povara lui a început să i se ridice de pe inimă, de parcă nu mai era povara lui, ci aparţinea cuiva mai puternic. Chiar şi Samavia părea să fie în siguranţă. Cu cât mergea mai sus şi se uita în josul abisului la lumea de dedesubt, ea părea ca şi cum n—ar fi fost reală, ci numai un vis din care se trezise — numai un vis. Şobolanul se foi fără stare.
—Probabil că era ameţit de febră, sugeră el.
—Febra îl părăsise şi slăbiciunea îl părăsise, răspunse Marco. Era ca şi cum nu ar fi fost deloc bolnav — ca şi cum nimeni nu putea fi bolnav, pentru că astfel de lucruri erau vise, aşa cum era şi lumea.
—Mi—aş dori să fi fost cu el! Probabil că aş fi putut să le—arunc pe—astea — jos în abis! Şi Şobolanul îşi zgâlţâi cârjele care erau rezemate de masă. Mă simt de parcă aş urca şi eu. Continuă.

Marco devenise mai absorbit decât Şobolanul. Se pierduse în amintirea poveştii.
—Am simţit că eu urcam, când mi—a spus, grăi el. Mă simţeam ca şi cum respiram aromele încinse ale florilor şi dădeam la o parte frunzele mari şi ferigile uriaşe. Fusese ploaie şi ele erau ude şi străluceau de picături mari, precum bijuteriile, care cădeau peste ele în timp ce îşi făcea drum pe sub ele. Şi nemişcarea şi înălţimea — nemişcarea şi înălţimea! Nu pot să—ţi fac aşa de real totul aşa cum a făcut el pentru mine! Nu pot! Am fost acolo. El m—a dus. Şi era atât de sus — şi de încremenit — şi de frumos, că de—abia puteam suporta.

Dar adevărul era că, printr—o impresie copilărească vie, el îl purtase pe ascultătorul său departe. Şobolanul tăcea mâlc. Nici măcar ochii lui nu se mişcaseră. Vorbi aproape ca şi cum era într—un fel de transă.
—Este real, spuse el. Sunt acolo acum. La fel de sus ca tine — continuă — continuă. Vreau să urc şi mai sus.

Şi Marco, înţelegând, continuă.
—Ziua se încheiase şi apăruseră stelele când a ajuns în locul unde era steiul. El a spus că i se părea că în ultima parte a urcuşului nu s—a uitat niciodată spre pământ. Stelele erau atât de imense, încât nu putea să—şi ia privirea de pe ele. Păreau să îl tragă în sus. Şi deasupra capului era precum catifeaua violetă, iar ele atârnau precum lămpi mari strălucitoare. Poţi să le vezi? Trebuie să le vezi. Tatăl meu le —a văzut toată noaptea. Erau o parte a minunii.
—Le văd, răspunse Şobolanul, încă pe vocea de transă şi fără să se mişte, iar Marco ştiu că le vedea.

—Şi acolo, cu stele uriaşe priveghind—o, se afla coliba de pe stei. Şi nu era nimeni acolo. Uşa era deschisă. Şi în afara ei erau o bancă şi o masă din piatră. Şi pe masă văzu un fel de mâncare de curmale şi orez, aşteptându—l. Nu departe de colibă era un izvor adânc şi limpede, ce alerga în depărtare. Tatăl meu a băut şi şi—a spălat faţa acolo. Apoi a ieşit pe stei şi s—a aşezat şi a aşteptat, cu faţa întoarsă către stele. Nu s—a întins şi i s—a părut că a văzut stelele tot timpul cât a aşteptat. Era sigur că nu dormise. Nu a ştiut cât timp a stat singur. Dar în cele din urmă şi—a îndepărtat ochii de la stele, ca şi cum i sar fi poruncit să o facă. Şi nu mai era singur. La un yard sau doi de el stătea omul sfânt. A ştiut că era pustnicul, deoarece ochii lui erau diferiţi de orice alţi ochi omeneşti pe care îi văzuse vreodată. Erau la fel de încremeniţi ca şi noaptea şi la fel de adânci ca şi umbrele care acopereau lumea la mii de picioare dedesubt şi aveau o privire îndepărtată, îndepărtată şi o lumină stranie era în ei.
—Ce a spus? întrebă Şobolanul răguşit.
—A spus numai: „Ridică—te, fiule. Te—am aşteptat. Du—te şi mănâncă mâncarea pe care ţi—am pregătit—o şi apoi vom vorbi împreună." Nu s—a mişcat şi nici nu a vorbit până când tatăl meu nu şi —a luat masa. Doar a stat pe muşchi şi şi—a lăsat ochii să adaste pe umbrele de peste abis. Când tatăl meu s—a întors, el a făcut un gest care însemna să se aşeze lângă el.

Apoi el a rămas liniştit câteva clipe şi a stat cu ochii aţintiţi asupra tatălui meu, până când s—a simţit ca şi cum lumina din ei se afla în mijlocul propriului său trup şi suflet. Apoi a zis: „Nu îţi pot spune tot ce ai dori să ştii. Aceasta nu o pot face." Avea o voce blândă, minunată, ca un clopot molcom răsunător. „Dar munca se va face. Viaţa ta şi viaţa fiului tău o vor aşeza pe făgaşul ei."

Au stat împreună toată noaptea. Şi stelele atârnau destul de aproape, ca şi cum ar fi ascultat. Erau şi sunete în tufişuri de picioare furişate, *lipăitoare* care hoinăreau de parcă posesorii lor ascultau şi ei. Şi vocea minunată, joasă, paşnică a omului sfânt se auzea în continuare, vorbind despre minuni care păreau ca nişte miracole, dar care pentru el erau numai „lucrările Legii."
—Ce este Legea? interveni Şobolanul.
—Erau două pe care tatăl meu le—a scris şi eu le—am învăţat. Prima era legea unului. Voi încerca să o spun, şi el îşi acoperi ochii şi aşteptă într—un moment de tăcere.

Şobolanului i se părea că în cameră domnea o tăcere extraordinară.
—Ascultă! se auzi după aceea. Aceasta este:

Există miliarde de lumi. Există numai un gând din care au crescut ele. Legea lui este ordinea care nu se poate clătina. Creaturile sale sunt libere să aleagă. Doar ele pot crea dezordinea, care în sinea sa este durere, suferinţă, ură şi frică. Pe acestea le pot aduce numai ele. Cel Măreţ este o lumină de aur. Este apropiată, nu îndepărtată. Menţine—te în strălucirea ei şi vei zări clar toate lucrurile. Mai întâi, cu toată fiinţa ta care răsuflă, să ştii un lucru! Că propriul tău gând — atunci când stai astfel — este una cu acela care a gândit lumile!
—Ce! spuse Şobolanul pe nerăsuflate. Gândul meu — lucrurile la care eu mă gândesc!
—Gândurile tale... gânduri de băiat... gândurile oricui.
—Îmi spui aiureli!
—El a spus—o, răspunse Marco. Şi atunci a vorbit despre legătura ruptă şi despre cele mai măreţe cărţi din lume — că toate, în modurile lor diferite spun iarăşi şi iarăşi un singur lucru de mii de ori. Doar acest lucru: „Nu urî, nu—ţi fie frică, iubeşte." Şi el a spus că aceasta este ordinea. Şi când este tulburată, vine suferinţa — sărăcia, mizeria, catastrofa şi războaiele.
—Războaiele! spuse Şobolanul ascuţit. Lumea nu s—ar putea descurca fără război — şi armate şi apărări! Ce să spunem despre Samavia?
—Şi tatăl meu l—a întrebat asta. Şi aceasta a răspuns el. Am învăţat şi asta, şi aşteptă, aşa cum aşteptase şi mai înainte. Apoi îşi înălţă capul. Ascultă! Aceasta este:

Din întunericul dezordinii şi revărsarea ei de suferinţă omenească, se va ridica ordinea care este pacea. Când omul învaţă că el este una cu gândul care el însuşi creează toată frumuseţea, toată puterea, toată splendoarea şi tot repausul, nu se va mai teme că fratele său l—ar putea jefui de bucuria inimii sale. El va sta în lumină şi o va atrage către sine pe a sa.
—Atrage către sine? întrebă Şobolanul. Să atragă tot ce doreşte? Nu cred!
—Nimeni nu crede, spuse Marco. Nu ştim. A spus că noi stăm în întunericul nopţii — fără stele — şi nu ştim că legătura ruptă se leagănă chiar deasupra noastră.
—Nu cred! zise Şobolanul. E prea mult!

Marco nu spuse dacă el credea sau nu. El continuă să vorbească.
—Tatăl meu a ascultat până când simţi ca şi cum se oprise din răsuflare. Budistul încetă să mai vorbească. Şi era un foşnet în tufişuri, la câţiva yarzi depărtare, de parcă ceva mare se împingea prin el — şi se auzea sunetul uşor de paşi tiptil. Budistul îşi întoarse capul şi tatăl meu îl auzi spunând uşor: „Vino încoace, soră". Şi o femelă—leopard uriaşă cu doi pui a ieşit pe stei, a venit la el şi s—a întins la pământ cu o bufnitură grea lângă picioarele lui.
—Tatăl tău a văzut asta! strigă Şobolanul. Vrei să spui că moşneagul ştia ceva care le făcea pe animalele sălbatice să le fie teamă să—l atingă pe el sau pe cei de lângă el?
—Nu e vorba de frică. Ele ştiau că este fratele lor şi că era una cu legea. El trăise atât de mult împreună cu marele gând, încât tot întunericul şi frica îl părăsiseră pentru totdeauna. El reparase legătura.

Şobolanul ajunsese în ape adânci. Se aplecă în faţă — mâinile lui îngropate în păr, faţa încruntată şi contorsionată, ochii sfredelind spaţiul. Se suise pe steiul de pe vârful muntelui; văzuse imensitatea luminoasă a stelelor şi privise în jos la umbrele care umpleau lumea la mii de picioare dedesubt. Exista vreo adâncime izolată în el din a cărei întuneric se ridica încet o lumină? Tot ceea ce spusese Loristan trebuie să fie adevărat. Dar restul.?

Marco se ridică şi se îndreptă către el. Din nou arăta ca şi tatăl său.
—Dacă descendentul Prinţului pierdut este adus înapoi ca să domnească în Samavia, el îşi va învăţa poporul Legea Unului. De aceea omul sfânt l—a învăţat pe tatăl meu până la revărsatul zorilor.
—Cine — cine — îl va învăţa pe Prinţul pierdut — pe noul Rege — când va fi găsit? strigă Şobolanul. Cine îl va învăţa?
—Pustnicul a spus că tatăl meu o va face. El a spus că, de semenea, îl va învăţa şi pe fiul lui — iar el îl va învăţa pe fiul lui. Şi prin intermediul lor, întreaga lume va ajunge să cunoască ordinea şi legea.

Niciodată nu arătase Şobolanul mai ciudat şi fioros. O lume întreagă în pace! Fără tactici — fără bătălii — fără eroi măcelăriţi — fără încleştări de arme şi faimă! Îl făcea să—i fie rău. Şi totuşi — şi totuşi ceva îi făcea pieptul să palpite.
—Şi tatăl tău o să—l înveţe — când o să—l găsească! Ca să—i poată învăţa şi pe fiii lui. Tatăl tău crede în asta?
—Da, răspunse Marco.

El nu spuse altceva în afară de „Da". Şobolanul se aruncă cu faţa în jos pe masă.
—Atunci, spuse el, trebuie să mă facă să o cred şi eu. Trebuie să mă înveţe — dacă poate.

Au auzit un pas greoi pe scară şi, când ajunse la capul scării, se opri la uşa lor. Apoi se auzi o bătaie puternică.

Când Marco deschise uşa, tânărul soldat care îl escortase de la Hof—Theater stătea afară. Arăta la fel de neinteresat şi impasibil ca şi mai înainte în timp ce—i înmână un pacheţel lat.
—Trebuie să vă fi scăpat lângă scaunul de la Operă, spuse el. Trebuia să vi—o dau personal. Este portofelul dumneavoastră.

După ce bocăni din nou în josul scărilor, Marco şi Şobolanul traseră o răsuflare grăbită exact în acelaşi timp.
—Nu am avut scaun şi nu am avut portofel, spuse Marco. Să—l deschidem.

Înăuntru era un portofel lat şi moale din piele pentru bancnote. În el se aflau fotografiile Persoanei Încântătoare şi a însoţitorului ei. Dedesubt erau câteva rânduri care precizau că ei erau spionii bine cunoscuţi Eugenia Karovna şi Paul Varel şi că purtătorul trebuie protejat de ei. Era semnat de Şeful Poliţiei. Pe o foaie separată era scris ordinul: „Poartă aceasta cu tine pentru protecţie."
—Ăsta e ajutor, spuse Şobolanul. O să ne protejeze, chiar şi în altă ţară. Cancelarul l—a trimis. şi este aici!

Nu era nici un felinar pe stradă care să strălucească în ferestrele lor când în cele din urmă s—au dus la culcare. După ce au tras storul, erau mai aproape de cer decât fuseseră în Marleybone Road. Ultimul lucru pe care l—a văzut fiecare dintre ei, când s—au dus la culcare, au fost stelele — şi în visele lor le—au văzut crescând din ce în ce mai mari şi atârnau ca nişte lămpi strălucitoare în contrast cu cerul de catifea violet de deasupra unui stei al Munţilor Himalaya, unde ascultau sunetele unei voci joase care vorbea în continuu.

## XXII. VEGHE DE NOAPTE

Pe un deal din mijlocul unei mari câmpii austriece, în jurul căreia înalţii Alpi aşteaptă veghind de —a lungul epocilor, stă o venerabilă fortăreaţă, aproape mai frumoasă decât orice a văzut cineva

vreodată. Probabil, dacă nu ar fi imensa câmpie plină de flori din jurul ei, cu frumuseţile sale dăruite de poiană şi pădure şi cu clădirile în tonuri potolite adunate în jurul fermelor şi orăşelul străvechi de vis de la picioarele lui, s—ar putea — deşi este îndoielnic — să pară mai puţin o minunăţie a pitorescului medieval. Dar din câmpie se înalţă dealul mic şi de pază, la o distanţă impunătoare, stă maiestuozitatea gigantică a Alpilor, cu umerii în nori şi capete ca de zei deasupra lor privind înainte — mereu privind înainte — uneori ei înşişi nori eterici, de o albeaţă ca zăpada, alteori piscuri goale, monstruoase care sfâşie albastrul şi a căror tăcere neschimbătoare pare să cunoască secretul dăinuirii. Şi pe dealul pe care îl ţine în îmbrăţişare acest cerc august, de parcă ar închide o comoară, stă fortăreaţa cu turn veche, veche construită ca citadelă pentru arhiepiscopii princiari, care erau regi pe domeniul lor în secolele trecute de demult când splendoarea şi puterea prinţilor ecleziastici erau printre cele mai mari de pe lume.

Şi în timp ce te apropii de oraş, şi când îl părăseşti, când te plimbi pe străzile sale, cele late, calme, cu aspect părăsit, sau arterele principale înguste ale căror case par atât de apropiate una de alta, fie că urci sau cobori — sau treci peste poduri, ori priveşti la biserici, ori ieşi pe balcon noaptea ca să te uiţi la munţi şi la lună — întotdeauna ţi se pare că dintr—un anumit punct o poţi vedea privindu—te pe tine — citadela Hohen—Salzburg.

La Salzburg au mers băieţii în continuare, deoarece la Salzburg urma să fie găsit bărbatul care arăta ca un frizer şi care lucra în prăvălia unui bărbier. Oricât ar părea de straniu, şi lui trebuia să îi fie dus Semnalul.

— Ar putea fi oameni care se duc la el să se tundă sau să se bărbierească

— soldaţi sau oameni care cunosc lucruri, raţiona Şobolanul, şi poate vorbi cu ei când stă aproape de ei. Poţi să te duci să te tunzi.

Călătoria de la München nu a fost lungă şi, în timpul celei de—a doua părţi, au fost singuri în compartimentul de clasa a treia cu scaune din lemn. Chiar şi ţăranul bătrân moleşit, care dădea din cap şi dormea într—un colţ, a ieşit cu bagajele lui până la urmă. Pentru Marco munţii erau minuni de mult cunoscute care nu puteau îmbătrâni niciodată. Din totdeauna fuseseră atât de bătrâni! Cu siguranţă fuseseră primii pe lume! Cu siguranţă stăteau acolo şi aşteptau când s—a spus „Să fie lumină." Lumina ştiuse că îi va găsi acolo. Erau atât de tăcuţi şi totuşi era ca şi cum ar fi spus un lucru uimitor — ceva care ţi—ar lua răsuflarea dacă l—ai putea auzi. Şi niciodată nu se schimbau. Norii atârnau, îi înfăşurau, îi ascundeau, se târau de—a lungul lor şi revărsau torente de furtuni asupra lor, tunau împotriva lor, aruncau fulgere ramificate în jurul lor. Dar munţii stăteau acolo după aceea ca şi cum toate acestea nu ar fi existat şi nu existau pe lume. Vânturile vâjâiau şi se repezeau spre ei, secolele treceau peste ei — secole de milioane de vieţi, de regate şi imperii schimbătoare, de bătălii şi faimă mondială care creştea, se stingea şi dispărea; temple se ruinau, mormintele regilor erau uitate, oraşele erau îngropate şi altele se construiau peste ele peste sute de ani — şi probabil câteva pietre căzeau de pe panta unui munte sau se făcea o fisură pe care oamenii de dedesubt nici măcar nu puteau să o vadă. Şi asta era tot. Ei se aflau acolo şi probabil că secretul lor era că fuseseră acolo dintotdeauna şi pentru totdeauna. Aceasta era ceea ce îi spuneau munţii lui Marco, motiv pentru care el nu vorbea mult, ci stătea şi se uita afară pe fereastra compartimentului.

Şobolanul fusese foarte tăcut toată dimineaţa. Fusese tăcut când se treziseră şi nu prea vorbise când se îndreptaseră spre gara din München unde stăteau aşteptând trenul. Lui Marco i se părea că el se gândea atât de concentrat încât arăta ca o persoană care era departe de locul în care se afla. Sprâncenele sale erau strâns unite, iar ochii păreau să nu vadă oamenii care treceau. De obicei, vedea totul şi făcea remarci viclene despre aproape tot ce vedea. Dar astăzi el era oarecum altcumva absorbit. Stătea în tren cu fruntea lipită de fereastră şi se holba afară. Se mişcă şi exclamă pe nerăsuflate în timp ce se uită ţintă la Alpi, dar după aceea era şi mai straniu de liniştit. De—abia după ce bătrânul ţăran somnoros îşi strânse bagajele şi coborî într—o gară, vorbi şi el şi făcu aceasta fără să—şi întoarcă capul.

—Mi—ai spus numai una din cele două legi, spuse el. Care e cealaltă? Marco îşi reveni din visul de a ajunge la cel mai înalt vârf de munte şi de a vedea norii plutind sub picioarele lui în soare. Trebuia să parcurgă un drum lung înapoi.

—La asta te gândeşti? Mă întrebam la ce te tot gândeai de dimineaţa, spuse el.

—Nu mă pot abţine să nu mă gândesc la asta. Care e a doua? întrebă Şobolanul, dar nu îşi întoarse

capul.
—Se numea legea vieţii timpurii. Era pentru fiecare zi, răspunse Marco. Era pentru a pune ordine în lucruri obişnuite — lucrurile mici, despre care credem că nu contează. Întotdeauna mi—o amintesc fără probleme pe aceasta. Era aşa:

Să—ţi treacă prin minte, fiul meu, numai imaginea pe care ai dori să o vezi devenind adevărul. Meditează numai asupra dorinţei inimii tale — având grijă, la început, să nu facă rău nici unui om şi să nu fie nedemnă. Atunci va lua formă pământească şi te va atrage către ea. Aceasta este legea celui care creează.

Atunci Şobolanul se întoarse. Avea o minte care raţiona cu iscusinţă.
—Sună de parcă ai putea obţine tot ce doreşti, dacă te gândeşti la acel ceva destul de mult şi în modul corect, constată el. Dar probabil că înseamnă numai că, dacă faci asta, vei fi fericit după ce mori. Tatăl meu hohotea de râs când era beat şi vorbea despre lucruri ca acestea şi se uita la zdrenţele lui.

Îşi strânse genunchii cu braţele preţ de câteva minute. Îşi amintea zdrenţele, camera întunecată de ceaţă din mahala şi râsul zgomotos, hidos.
—Şi dacă îţi doreşti ceva care îi va face rău cuiva? spuse el după aceea. Dacă urăşti pe cineva şi îţi doreşti să îl ucizi?
—Aceasta este una din întrebările pe care tatăl meu le—a pus în acea noapte pe stei. Omul sfânt a spus că oamenii întotdeauna o pun, răspunse Marco. Acesta a fost răspunsul:

Cel ce—şi întinde mâna să arunce fulgerul spre fratele său să—şi amintească faptul că prin propriul suflet şi trup va trece trăsnetul.
—Mă întreb dacă înseamnă ceva toate astea! se gândi Şobolanul. L—ar face pe un individ atent dacă le —ar crede! Să te răzbuni pe un om ar fi ca şi cum l—ai ţine pe un fir electric ca să—l omori şi toţi volţii ar trece prin tine.

O anxietate bruscă apăru pe faţa lui.
—Tatăl tău crede în ea? întrebă el. Crede?
—El ştie că este adevărat, spuse Marco.
—Pun pariu, decise Şobolanul după mai multă reflecţie, pun pariu. Mă bucur că nu a mai rămas nimeni pe care să mai am râcă. Nu mai este nici unul — acum.

Apoi căzu din nou în tăcere şi nu vorbi până când călătoria se încheie. Întrucât sosiseră dimineaţa devreme, aveau o grămadă de timp ca să hoinărească prin minunatul orăşel vechi. Dar prin străzile largi şi cele înguste, pe sub arcade, prin grădinile de la piaţă, peste pod spre scuarul unde „glockenspiel" îşi cânta melodia metalică, peste tot Citadela se uita în jos şi mereu Şobolanul mergea în visul său.

Au găsit frizeria într—una din străzile înguste. Nu erau prăvălii impunătoare pe—acolo, iar aceasta anume era una modestă. Au trecut pe lângă ea o dată şi apoi s—au întors. Era o frizerie atât de umilă, încât nu era nimic remarcabil ca doi băieţi obişnuiţi să intre ca să se tundă. Un bătrân avansă ca să—i primească. Era evident bucuros de modesta lor bunăvoinţă. Îşi asumă răspunderea să se ocupe personal de Şobolan, dar, după ce îl aşeză pe scaun, chemă pe cineva din camera din spate.
—Heinrich, spuse el.

În crăpătura din mâneca lui Marco era schiţa bărbatului cu păr cârlionţat, care arăta ca un frizer. Găsiseră un colţ în care să se uite pentru ultima dată la el înainte să se întoarcă şi să intre. Heinrich, care veni din cămăruţa din spate, avea păr cârlionţat. Arăta cât se poate a frizer. Avea trăsăturile ca şi cele din schiţă — nasul, gura, bărbia şi înfăţişarea erau ca şi cele desenate de Marco şi reţinute în memorie. Dar...

El îi oferi lui Marco un scaun şi îşi legă şorţul alb, profesional în jurul gâtului. Marco se lăsă pe spate şi îşi închise ochii o clipă.

„Nu acesta este omul!" îşi spunea în sinea lui. „El Nu este omul."

Cum de ştia că nu era, nu putea să explice, dar se simţi sigur. Era o convingere puternică. Dacă nu ar fi fost acel sentiment brusc, nimic nu ar fi fost mai uşor decât să dea Semnalul. Şi dacă nu îl putea da acum, unde era cel căruia trebuia să îi fie spus şi care ar fi rezultatul dacă acela nu putea fi găsit? Şi dacă erau doi atât de asemănători, cum putea fi sigur?

Fiecare posesor al fiecărui chip portretizat era o verigă dintr—un lanţ secret puternic; şi dacă era ratată o verigă, lanţul se rupea. De fiecare dată când Heinrich îi apărea în câmpul vizual, el înregistra

fiecare trăsătură din nou şi o compara cu schiţa pe care şi—o amintea. De fiecare dată asemănarea devenea mai mare, dar de fiecare dată o convingere interioară persistentă repeta: „Nu. Semnalul nu este pentru el!"

De asemenea, era tulburător să descopere că Şobolanul era în acelaşi timp la fel de neliniştit pe cât fusese mai înainte de tăcut şi preocupat. Se mişca în scaun spre marele disconfort al bătrânului frizer. Îşi tot întorcea capul ca să vorbească. Îl rugă pe Marco să traducă diverse întrebări pe care dorea să le pună celor doi bărbaţi. Erau întrebări despre Citadelă, despre Monchsberg, Residenz, Glockenspiel. Adăugă o întrebare peste alta şi nu putu să stea locului.

—Tânărul domn se va alege cu o ureche tăiată, îi spuse bătrânul lui Marco. Şi nu va fi vina mea.

„Ce să mă fac?" se gândea Marco. „El nu este omul."

Nu dădu Semnalul. Trebuia să plece şi să se gândească, deşi nu ştia încotro îl vor conduce gândurile lui. Aceasta era o problemă mai dificilă decât îşi închipuise el că va avea de înfruntat. Nu era nimeni căruia să—i ceară sfatul. Doar el însuşi şi Şobolanul, care se zvârcolea şi se întorcea nervos în scaunul său.

—Trebuie să stai liniştit, îl sfătui Marco. Frizerul se teme că îl vei face să te taie accidental.

—Dar vreau să ştiu cine locuieşte la Residenz, spuse Şobolanul. Oamenii aceştia ne pot spune diverse lucruri dacă îi întrebi.

—Acum este gata, anunţă bătrânul frizer cu un aer uşurat. Probabil, tăierea părului îl face pe tânărul domn nervos. Se întâmplă uneori.

Şobolanul stătu aproape de scaunul lui Marco şi puse întrebări până când Heinrich îşi terminase şi el munca. Marco nu putea să înţeleagă schimbarea stării de spirit a tovarăşului său. Îşi dădu seama că, dacă ar fi dorit să dea Semnalul, nu avusese nici o oportunitate. Nu ar fi putut să îl dea. Chestionarea neliniştită atrăsese atât de mult atenţia bărbatului mai în vârstă către fiul său şi Marco, încât nimic nu i —ar fi putut fi spus lui Heinrich fără ca el să observe.

„Nu aş fi putut să vorbesc dacă el era omul", îşi spuse Marco în sinea lui. Chiar ieşirea din prăvălie păru un pic cam grăbită. Când ieşiseră cu totul în stradă, Şobolanul îl înşfăcă pe Marco de braţ.

—Nu l—ai dat? şopti el fără suflare. Am tot vorbit ca să te împiedic. Marco încercă să nu se simtă cu răsuflarea tăiată şi încercă să vorbească

pe o voce joasă şi egală, fără nici un indiciu de exclamaţie în ea.

—De ce ai spus asta? întrebă el. Şobolanul se trase mai aproape de el.

—Nu acela era omul! şopti el. Nu contează cât seamănă cu el, nu este el. Era palid şi se legăna de—a lungul drumului ca şi cum ar fi fost grăbit.

—Să intrăm într—un loc liniştit, spuse el. Lucrurile acelea ciudate pe care mi le—ai spus mi—au intrat în cap. Cum de am ştiut? Cum puteam să ştiu — decât dacă nu încercam să lucrez cu legea aia a doua? Mi—am spus în sine că ar trebui să ni se spună lucrurile corecte de făcut — pentru „joc" şi pentru tatăl tău — şi astfel să pot fi un aghiotant potrivit pentru tine. Mă gândeam la asta şi când el a ieşit, am ştiut că el nu era omul, în ciuda înfăţişării. Şi nu puteam fi sigur dacă tu ştiai şi m—am gândit, dacă tot vorbeam încontinuu şi te întrerupeam cu întrebări prosteşti, că puteai fi împiedicat să vorbeşti.

—Este un loc nu departe de unde putem să ne uităm la munţi. Să mergem acolo şi să ne aşezăm, spuse Marco. Am ştiut şi eu că nu era cel potrivit. Este din nou Ajutorul.

—Da, este Ajutorul — este Ajutorul — trebuie să fie, mormăi Şobolanul, mergând repede şi cu o faţă palidă, încleştată. Nu ar putea fi altceva.

S—au îndepărtat de străzi şi oameni şi au ajuns la locul liniştit de unde puteau vedea munţii. Acolo au stat jos la marginea drumului. Şobolanul îşi scoase şapca şi îşi şterse fruntea, pe care nu numai mersul rapid o făcuse să transpire.

—Ciudăţenia asta m—a cam speriat, spuse el. Când el a ieşit şi era destul de aproape de mine ca să—l văd, m—a copleşit brusc un sentiment puternic. Era ca şi cum aş fi ştiut că nu el era omul. Atunci mi —am spus în sinea mea: „Dar arată ca el" — şi am început să devin nervos. Şi apoi am fost din nou sigur — şi apoi am vrut să te opresc să dai Semnalul. Şi pe urmă totul părea o prostie — şi în clipa următoare toate lucrurile pe care mi le—ai spus au năvălit asupra mea deodată — şi mi—am amintit la ce mă gândeam de atunci — şi mi—am spus: „Poate că legea începe să funcţioneze", după care mi s—au umezit palmele.

Marco era foarte tăcut. Se uita la cele mai îndepărtate şi cele mai înalte piscuri şi se mira de multe

lucruri.
—Expresia feţei lui era diferită, spuse el. Şi ochii. Sunt oarecum mai mici decât cei ai omului potrivit. Lumina din prăvălie era destul de slabă şi de—abia ultima oară când s—a aplecat asupra mea am descoperit ceea ce nu văzusem până atunci. Ochii lui sunt cenuşii — ai celuilalt sunt castanii.
—Ai văzut asta! exclamă Şobolanul. Atunci suntem siguri! Suntem în siguranţă!
—Nu suntem în siguranţă până când nu—l găsim pe omul potrivit, spuse Marco. Unde este? Unde este? Unde este?

Rosti cuvintele visător şi încet, ca şi cum era pierdut în gânduri, dar, de asemenea, ca şi cum aştepta un răspuns. Şi el privi în continuare la piscurile îndepărtate. Şobolanul, după ce îl privi câteva momente, începu să se uite şi el la ele. Şi pentru el erau ca un magnet natural. Aveau ceva care te încremenea şi după ce ochii tăi poposiseră asupra lor câteva minute nu mai voiau să se mişte în altă parte.
—Trebuie să fie vreun stei acolo, sus, pe undeva, zise el în cele din urmă.
—Să ne suim să—l căutăm şi să stăm acolo, şi să ne tot gândim cum să găsim omul potrivit.

Nu părea nimic fantastic în aceasta pentru Marco. Să se ducă într—un loc liniştit, şi să se aşeze şi să se gândească la lucrul pe care voia să şi—l amintească era un vechi obicei de—al său. Să fie liniştit era întotdeauna cel mai bun lucru, îl învăţase de la tatăl său. Era ca şi cum ar asculta ceva care putea vorbi fără cuvinte.
—Este un trenuleţ care urcă până la Gaisberg, spuse el. Când eşti la vârf, în jurul tău se întinde o lume de munţi. Lazarus a fost o dată şi mi—a spus. Putem să ne întindem pe iarbă toată noaptea. Să mergem, Aghiotantule.

Deci au mers, fiecare gândindu—se la acelaşi lucru şi fiecare minte de băiat având propria sa viziune. Marco era cel mai calm dintre cei doi, deoarece credinţa lui că întotdeauna se putea găsi ajutor era una uzuală şi încetase să mai aparţină supranaturalului. El credea cât se poate de simplu că era modul în care lucra, nu încălcarea ei, ceea ce îi dădea răspuns şi îl conducea în căutările sale. Şobolanul, care nu ştiuse nimic despre alte legi decât cele administrate de secţiile de poliţie, era în acelaşi timp plin de veneraţie şi fascinat de sugestia traversării unei graniţe a Necunoscutului. Legea unului îl uluise şi îl dăduse peste cap, prin înlăturarea duşmăniei şi patimilor care creau războaie şi solicitau armate. Dar legea vieţii pământeşti părea să ofere beneficii practice dacă puteai să te ţii suficient de mult sub control ca să o pui în funcţiune.
—Nu obţii totul pentru nimic, din câte îmi pot da eu seama, îi spuse el lui Marco. Trebui să—ţi măturі toate tâmpeniile din minte — să le măturі de parcă ai folosi o măturăă — şi apoi să gândeşti corect şi să crezi că o să obţii lucruri — şi să munceşti pentru ele — şi ele vin.

Apoi el scoase un râset scurt şi urât deoarece îşi amintise ceva.
—Era ceva în Biblie de care îşi bătea joc tatăl meu — ceva cum că un om obţine lucrurile pentru care se roagă, dacă are credinţă, spuse el.
—Oh, da, este acolo, confirmă Marco. Că dacă un om se roagă cu credinţă, va obţine ceea ce vrea, îi va fi dat. toţi băieţii spun aşa ceva. S—a spus de atâtea ori, încât te face să o crezi.
—El nu credea şi nici eu nu cred, spuse Şobolanul.
—Nimeni nu crede cu adevărat, răspunse Marco, aşa cum făcuse mai înainte. Asta din cauză că nu ştim.

Au urcat pe Gaisberg în trenuleţul care trăgea, împingea şi gâfâia încet în sus cu ei. Îi duse cu încăpăţânare şi treptat din ce în ce mai sus, după ce părăsise Salzburgul şi Citadela dedesubt şi ajunsese în lumea munţilor care se înălţau, se desfăşurau şi înălţau capete uriaşe unul în spatele altuia, unul alături de altul, unul dincolo de altul, până când nu părea să mai existe alt tărâm sau alt pământ în afară de cel de pe pantele munţilor, spatele, umerii şi coroanele lor. Şi, de asemenea, simţeai absurditatea traiului pe pământ plat, unde viaţa trebuie să fie un lucru insignifiant.

Erau numai câţiva turişti în compartimentele mici şi ei se duceau să vadă priveliştea din vârf. Ei nu căutau un stei.

Şobolanul şi Marco căutau. Când trenuleţul se opri în vârf, ei coborâră împreună cu ceilalţi. Hoinăriră prin jur împreună cu ei pe iarba scurtă de pe vârful fără copaci şi se priviră dintr—un loc şi din altul. Şobolanul deveni din ce în ce mai tăcut, iar tăcerea lui nu era numai o chestiune de lipsă de cuvinte, ci de expresie. El arăta tăcut şi ca şi cum nu mai era conştient de pământ. Îi părăsiră pe turişti,

în cele din urmă, şi se îndepărtară singuri. Găsiră un stei unde puteau sta aşezaţi sau întinşi şi unde lumea munţilor părea dedesubtul lor. Aduseseră cu ei mâncare simplă şi o au pus—o în spatele unei ieşituri din piatră. După ce turiştii se urcară în trenuleţul harnic şi au fost coborâţi din nou în josul muntelui, noaptea lor de veghe putea să înceapă.

Astfel urma să fie. O noapte de linişte pe înălţimi, unde puteau să aştepte, să privească şi să fie pregătiţi să audă orice gând care le vorbea.

Şobolanul era atât de emoţionat, încât nu ar fi fost surprins dacă ar fi auzit din locul unde se află stelele. Dar Marco credea numai că în această mare linişte şi frumuseţe, dacă îşi menţinea sufletul de copil destul de calm, în cele din urmă se va putea gândi la ceva care l—ar conduce la un loc care conţinea tot ce era mai bine ca el să găsească. Oamenii s—au întors la tren şi acesta porni la drum în josul pantei abrupte.

L—au auzit muncind din greu pe drum, ca şi cum ar fi fost forţat să depună la fel de mult efort ca să se menţină la coborâre ca şi atunci când se târâse în sus.

Apoi au fost singuri şi era o singurătate asemenea celei pe care ar simţi—o un vultur când se menţine drept pe curba de albastru. Şi au stat şi au privit. Au văzut soarele apunând şi, umbră după umbră, adâncindu—se şi devenind mai strălucitor şi apoi retrăgându—se cu ultimele nuanţe de culoare — aur—trandafiriu, roşu—purpuriu şi roz—cenuşiu.

Un vârf de munte după altul îşi păstra purpura câteva momente, apoi o pierdea. A durat mult ca să se strângă toate, dar în cele din urmă au dispărut, iar magia nopţii se lăsă.

Răsuflarea pădurilor de dedesubt era dulce împrejurul lor, iar lipsa oricărui sunet îi învăluia cu o pace nepământeană. Stelele au început să se arate şi, pe loc, cei doi care erau în aşteptare se pomeniră cu feţele întoarse în sus către cer şi amândoi vorbeau în şoaptă.

—Stelele par mari aici, spuse Şobolanul.

—Da, răspunse Marco. Nu suntem chiar la fel de sus ca budistul, dar parcă am fi pe acoperişul lumii.

—E o lumină pe panta muntelui, acolo, care nu e stea, şopti Şobolanul.

—Este o lumină într—o colibă unde ghidul îi duce pe alpinişti să se odihnească şi să petreacă noaptea, răspunse Marco.

—E atâta linişte, şopti din nou Şobolanul după o pauză şi Marco răspunse tot în şoaptă:

—Este atâta linişte.

Şi au mâncat masa compusă din pâine neagră şi brânză, după apusul soarelui, şi acum stăteau întinşi pe spate şi se uitau în sus urmărind primele stele ce se multiplicau în miliarde. Au început o mică discuţie, dar vidul de sunet era mai puternic decât ei.

—Cum o să mă ţin de legea a doua? întrebă neliniştit Şobolanul. „Prin mintea ta să treacă numai imaginea pe care doreşti să o vezi devenind un adevăr." Lucrurile care—mi trec mie prin minte nu sunt lucrurile care vreau să se îndeplinească. Şi dacă nu îl găsim. nu îl găsim pe cel potrivit, vreau să spun?

—Stai întins liniştit — liniştit — şi uită—te la stele, şopti Marco. Ele îţi dau un sentiment de siguranţă.

Era ceva în serenitatea ciudată din el care îl potoli chiar şi pe aghiotantul său. Şobolanul rămase liniştit şi privi — privi — şi se gândi. Şi lucrul la care se gândea era dorinţa inimii sale. Vidul de sunet se înfăşura în jurul său şi nu mai rămăsese nici o lume. Existenţa unei scăpărări de lumină în cabana alpiniştilor era un lucru uitat.

Ei erau doar doi băieţi care îşi începuseră călătoria cu primul tren, se plimbaseră toată ziua şi se gândiseră la lucruri măreţe şi neliniştitoare.

—Este atâta linişte, şopti din nou Şobolanul în cele din urmă.

—Este atâta linişte, şopti şi Marco.

Şi munţii, înălţându—se unul în spatele celuilalt, unul alături de celălalt şi unul dincolo de celălalt în noapte şi, de asemenea, multitudinea de stele care se multiplicaseră atâta, privind în jos, ştiau că ei adormiseră — aşa cum dorm fiinţele umane care nu privesc pentru eternitate.

„Cineva fumează", se pomeni Marco spunând în vis. După care se trezi şi descoperi că fumul nu aparţinea deloc visului. Provenea de la pipa unui tânăr care avea un baston de alpinist şi care arăta ca şi cum s—ar fi căţărat ca să vadă soarele răsărind. Purta haine de alpinist şi o pălărie verde cu un ciucure la spate. Se uită surprins în jos, spre cei doi băieţi.

—Ziua bună, spuse el. Aţi dormit aici ca să puteţi vedea soarele ridicându—se?

—Da, răspunse Marco.

—V—a fost frig?
—Am dormit prea adânc ca să ne dăm seama. Şi ne—am adus haine groase.
—Am dormit la jumătatea distanţei până la poalele muntelui, spuse fumătorul. Acum sunt ghid, dar nu de prea multă vreme ca să ratez un răsărit la care ştiu că nu e mare efort să ajungi. Tatăl şi fratele meu cred că sunt nebun după lucrurile acestea. Ei preferă să stea în pat. Oh! S—a trezit, nu—i aşa? remarcă întorcându—se către Şobolan, care se ridicase într—un cot şi se holba la el. Ce s—a întâmplat? Arăţi de parcă ţi—ar fi frică de mine.

Marco nu aşteptă ca Şobolanului să—i vină graiul şi vorbi.
—Ştiu de ce se uită aşa la dumneavoastră, răspunse el în locul lui. Este uimit. Ieri am mers la o frizerie acolo jos şi am văzut un bărbat care seamănă aproape la perfecţie cu dumneavoastră — doar că — adăugă el, uitându—se în sus, ochii lui erau cenuşii şi ai dumneavoastră sunt castanii.
—Este fratele meu geamăn, spuse ghidul pufăind din pipă vesel. Tatăl meu a crezut că poate să ne facă pe amândoi frizeri şi a încercat ani în şir. Dar eu dintotdeauna am vrut să urc munţii şi nu aveam suficiente vacanţe. Deci mi—am tuns părul, am spălat pomada din el şi am plecat. Acum nu mai arăt a frizer, nu—i aşa?

Nu mai arăta. Absolut deloc. Dar Marco îl cunoştea. El era omul. Nu era nimeni pe vârful muntelui, iar soarele tocmai îşi arăta o dungă de auriu deasupra celui mai îndepărtat şi mai înalt umăr de gigant. Nu trebuia să—ţi fie frică să faci ceva, deoarece nu era nimeni ca să audă. Marco scoase cu grijă schiţa din crăpătura mânecii sale. Se uită la ea şi se uită la ghid, apoi i—o arătă.
—Acesta nu este fratele dumneavoastră. Sunteţi dumneavoastră! spuse el. Faţa bărbatului se schimbă puţin — mai mult decât s—ar fi schimbat orice altă faţă când cineva îi vorbea posesorului ei. Pe un vârf de munte, la răsăritul soarelui, nu îţi este frică.
—Felinarul este aprins, zise Marco. Felinarul este aprins.
—Slavă Domnului! izbucni bărbatul. Şi îşi scoase pălăria dezgolindu—şi capul. Atunci dunga din spatele umărului muntelui ţâşni în sus într—un torent auriu de splendoare.

Şi Şobolanul se ridică în sus, rezemându—şi greutatea pe cârjele sale în tăcere deplină şi se tot holbă.
—Cu asta sunt trei! spuse Marco.

## XXIII. CORNUL DE ARGINT

În timpul săptămânii următoare, pe care şi—au petrecut—o călătorind spre Viena, au dat Semnalul altor trei persoane în locuri diferite care erau în drumul lor. Într—un sat de peste graniţa din Bavaria au găsit un gigant de bătrân care stătea pe o bancă, sub un copac, în faţa „Gasthaus"—ului sau hanului său de munte; şi când cele trei cuvinte au fost grăite, el s—a ridicat şi şi—a dezgolit capul aşa cum făcuse şi ghidul. Când Marco dădea Semnalul într—un loc liniştit unui bărbat care era singur, observa că toţi făceau acest lucru şi spuneau „Domnul fie lăudat" cu devoţiune, de parcă era o parte dintr—o ceremonie religioasă. Într—un orăşel, la câteva mile depărtare, el trebui să caute preţ de câteva ore până când găsi un cizmar tânăr, vânjos, cu păr roşu aprins şi o cicatrice în formă de potcoavă pe frunte. Nu se afla în atelierul său când au trecut pe lângă el băieţii prima dată, deoarece, aşa cum au aflat mai târziu, se căţărase pe munte în ziua precedentă şi fusese reţinut la coborâse deoarece tovarăşul său se rănise.

Când Marco intră şi îl rugă să—i ia măsura pentru o pereche de pantofi, era cât se poate de prietenos şi le spuse totul în legătură cu ceea se întâmplase.

—Sunt unii oameni care nu ar trebui să facă alpinism, spuse el. Când se găsesc stând pe o bucăţică de stâncă ce iese în afară deasupra golului, începe să li se învârtă capul şi apoi, dacă nu se rostogolesc la vale prea mult este pentru că un camarad e destul de aproape ca să—i tragă înapoi. Unii se şi rănesc uneori — aşa cum s—a rănit prietenul meu ieri.

—Dumneavoastră nu v—aţi rănit niciodată? întrebă Şobolanul.

—Când aveam opt ani s—a întâmplat asta, răspunse tânărul cizmar, atingându—şi cicatricea de pe frunte. Dar n—a fost mare lucru. Tatăl meu era ghid şi m—a luat cu el. Dorea să încep devreme. Nu se compară nimic cu asta — cu alpinismul. Mă voi apuca din nou de el. Asta nu e pentru mine. M—am apucat de cizmărie deoarece eram îndrăgostit de o fată care voia să stau acasă. S—a măritat cu alt bărbat. Sunt bucuros de asta. Dacă te faci ghid, rămâi ghid pentru totdeauna.

Îngenunche ca să măsoare piciorul lui Marco şi Marco se aplecă puţin în faţă.

—Felinarul este aprins, spuse el.

Nu era nimeni în atelier, dar uşa era deschisă şi pe strada îngustă treceau oameni; deci cizmarul nu îşi înălţă capul roşcat. Continuă să măsoare.

—Domnul fie lăudat! spuse el pe o voce joasă. Chiar vrei pantofii ăştia sau ai vrut numai să—ţi iau măsura?

—Nu pot aştepta până sunt gata, răspunse Marco. Trebuie să merg mai departe.

—Da, trebuie să mergi mai departe, răspunse cizmarul. Dar îţi spun ce—o să fac — o să—i fac şi o să —i păstrez. Ar putea veni o zi măreaţă când îi voi arăta oamenilor şi mă voi lăuda cu ei. Privi cu precauţie în jur, apoi încheie tot aplecat asupra măsurătorii. Se vor numi pantofii Purtătorului Semnalului. Şi voi spune: „Era numai un băiat. Aceasta era măsura piciorului său."

Apoi se ridică cu un zâmbet larg.

—O să am multe căţărări de făcut acum, spuse el, şi mă aştept să te mai văd pe undeva.

După ce băieţii au plecat, au stat de vorbă.

—Frizerul nu voia să fie frizer, iar cizmarul nu voia să facă pantofi, spuse Şobolanul. Amândoi voiau să fie alpinişti. În Samavia sunt munţi şi în drum spre ea sunt munţi. Tu mi i—ai arătat pe hartă.

—Da, şi mesagerii secreţi care se pot căţăra peste tot, traversa locuri periculoase şi face recunoaştere din locuri la care nimeni altcineva nu poate ajunge, pot descoperi lucruri şi da semnale pe care alţi oameni nu le pot da.

—La asta m—am gândit, răspunse Şobolanul. Asta voia să spună când a zis: „O să am destule căţărări de făcut acum."

Stranii erau locurile pe unde s—au dus şi ciudat de diferiţi unul de altul erau oamenii cărora le—au transmis mesajul. Cel mai ciudat dintre toţi era o femeie bătrână care trăia într—un loc atât de izolat, încât drumul care se înfăşura în jurul muntelui îi dădea ocol la mile şi mile distanţă. Nu era un drum prost şi era uimitor de călătorit pe el, purtaţi într—o căruţă mică de un măgăruş, când putea să tragă şi căţărându—se cu pauze când nu reuşea; prăpăstiile acoperite de copaci la care te uitai în jos, albeaţa împrăştiată a cascadelor sau înspumarea verde a izvoarelor grăbite şi imensitatea fermei, şi a satului, câmpii împrăştiate întinzându—se la picioarele altor munţi care închideau între ei frumuseţi

care te lăsau cu răsuflarea tăiată, la care să te uiţi în jos, în timp ce drumul urca şi se înfăşura de jur—împrejur şi din ce în ce mai sus.

—Cum de poate trăi cineva mai sus decât atât? se miră Şobolanul în timp ce stăteau pe muşchiul gros, la marginea drumului, după ce căruţa şi măgăruşul îi părăsiseră. Uită—te la piscurile golaşe care se înalţă acolo sus. Ia să ne mai uităm la ea o dată. Desenul ei arată de parcă ar avea o sută de ani.

Marco luă schiţa ascunsă. Cu siguranţă, părea unul dintre cele mai ciudate lucruri de pe lume ca o fiinţă atât de bătrână pe cât părea aceasta să fi putut ajunge la un astfel de loc sau, după ce ajunsese la el, să mai poată coborî vreodată în lume ca să dea ajutor vreunei persoane.

Faţa ei bătrână era brăzdată şi drept, şi în cruciş de o mie de riduri. Profilul ei era totuşi splendid şi ea fusese o frumuseţe în zilele tinereţii. Ochii ei erau ca ai unui vultur — şi nu ai unui vultur bătrân. Şi avea un gât lung care îi ţinea sus capul bătrân.

—Cum a putut ajunge aici? exclamă Şobolanul.

—Cei care ne—au trimis ştiu, deşi eu nu ştiu, spuse Marco. Vrei să stai aici să te odihneşti şi eu să merg mai departe?

—Nu! răspunse Şobolanul încăpăţânat. Nu m—am antrenat ca să stau în urmă. Dar, curând, o să ajungem la căţărat pe stâncă goală şi o să fiu obligat să mă opresc, spuse în cele din urmă cu amărăciune.

El ştia că, dacă Marco ar fi venit singur, nu ar fi mers într—o căruţă, ci s—ar fi trudit în sus şi tot înainte, cu rezistenţă, până la capătul călătoriei.

Dar nu au ajuns la piscuri, aşa cum crezuseră că trebuie să fie inevitabil. Brusc, la jumătatea drumului către cer, după cum se părea, au întâlnit la o cotitură a drumului şi s—au găsit urcând într—o nouă lume verde — o minunăţie uimitoare a lumii, cu pante de catifea verde, pajişti blânde şi păduri dese, vaci hrănindu—se pe păşunile de catifea şi — ca şi cum ar fi fost pogorât de pe piscurile golaşe ale muntelui care încă se înălţau deasupra, spre ceruri — un sat misterios, străvechi, înghesuit care, fiind astfel pogorât, ar fi putut fi prins printre stânci şi să fi rămas acolo dintotdeauna.

Acolo se afla. Acolo stătea înghesuit. Şi monştrii din albastrul de deasupra lui păreau că se uită cu mirare la el — de parcă ar fi un lucru incredibil — această îngrămădire străveche, cu acoperişuri înclinate, balcoane atârnânde, de cuiburi omeneşti sfărâmicioase, care păreau la o mie de mile depărtare de lume. Marco şi Şobolanul stăteau şi se holbau la ele. Apoi s—au aşezat şi iar s—au holbat.

—Cum a ajuns aici? strigă Şobolanul.

Marco dădu din cap. Cu siguranţă, nu putea să vadă vreo explicaţie a existenţei lui aici. Probabil că unul dintre cei mai bătrâni săteni ar putea spune poveşti despre cum s—au strâns aici laolaltă primele cabane.

Un ţăran bătrân mergând cu o vacă venea în jos pe o potecă abruptă. Se uită cu o curiozitate ştearsă la Şobolan şi la cârjele lui; dar când Marco avansă şi îi vorbi în germană, el nu păru să înţeleagă, ci clătină din cap spunând ceva într—un soi de dialect pe care Marco nu îl cunoştea.

—Dacă toţi vorbesc aşa, va trebui să facem semne când vrem să întrebăm ceva, zise Şobolanul. Ce o să vorbească ea?

—Va cunoaşte germană pentru Semnal, altfel nu am fi fost trimişi aici, răspunse Marco. Haide.

Şi—au croit drumul către satul care se înghesuia în acel loc, în mod evident, cu scopul de a îşi ţine de cald când, în timpul iernii, zăpezile se străduiau să îl troienească, iar vântul vuia în jos de pe uriaşele piscuri şi încerca să îl smulgă de pe stânci. Uşile şi ferestrele erau puţine şi mici, iar priveliştile din interioarele caselor arătau podele de pământ şi camere întunecate. Era clar că se considera mai confortabil să trăieşti fără lumină decât să intre frigul.

Recunoaşterea era destul de uşor de făcut. Puţinii oameni pe care i—au zărit în mod evident nu erau surprinşi că străinii care le descoperiseră existenţa neaşteptată sunt curioşi şi vor să se uite la ei şi la casele lor.

Băieţii au hoinărit de parcă erau exploratori obişnuiţi, care, ajungând din întâmplare la acel loc, erau interesaţi de tot ce vedeau. Au intrat în micul Gasthaus şi au luat puţină pâine, cârnaţi şi ceva lapte. Proprietarul muntean era un individ vânjos care înţelegea ceva germană. Le—a spus că puţini străini ştiau de existenţa satului, dar că vânătorii şi alpiniştii îndrăzneţi veneau pentru distracţie. În pădurile de pe munte erau urşi, iar în locurile mai înalte, capre negre. Din când în când, un mare domn

venea cu grupuri de petrecăreţi din soiul îndrăzneţilor — domni foarte mari, într—adevăr, spuse el, dând din cap cu mândrie. Era unul care avea castele în alţi munţi, dar cel mai mult îi plăcea să vină aici. Marco începu să se întrebe dacă nu sunt adevărate mai multe lucruri stranii, dacă marii domni se căţărau uneori până la acest loc misterios. Dar el nu fusese trimis ca să dea Semnalul unui mare domn. Fusese trimis ca să îl dea unei femei bătrâne cu ochii unui vultur care era tânăr.

El avea o schiţă în mânecă, alături de cea cu chipul, reprezentând casa ei cu acoperiş înclinat, bârne negre şi balcon. Dacă mergeau prin jur puţin, cu siguranţă vor da peste ea în locşorul ei. Apoi puteau să intre şi să—i ceară puţină apă.

Au hoinărit cam o oră după ce au părăsit Gasthaus—ul. Au intrat într—o biserică micuţă şi s—au uitat la cimitir, întrebându—se dacă nu era cu totul troienit în timpul iernii. După ce au făcut aceasta, s —au îndepărtat şi au mers printre grupurile de căsuţe înghesuite, examinând—o pe fiecare în timp ce se apropiau de ea şi treceau mai departe.

—O văd! exclamă Şobolanul în cele din urmă. Este aceea care arată foarte veche şi stă ceva mai la o parte de celelalte. Nu este atât de într—o rână ca majoritatea. Şi sunt nişte flori roşii pe balcon.

—Da! Asta este! spuse Marco.

Au mers spre uşa neagră, scundă şi, oprindu—se în prag, Marco îşi scoase şapca. Făcu aceasta deoarece, în cadrul uşii, pe un scăunel scund din lemn, stătea împletind femeia bătrână, bătrână cu ochi de vultur.

Nu mai era altcineva în cameră şi nimeni în raza vizuală. Când femeia bătrână, bătrână se uită în sus la ei, cu ochii ei de vultur tânăr, ţinându—şi capul sus pe gâtul ei lung, Marco ştiu că nu era nevoie să ceară apă sau altceva.

—Felinarul este aprins, spuse el, pe vocea lui tânără joasă, dar puternică şi limpede.

Ea îşi lăsă jos împletitura pe genunchi şi se uită la el o clipă în tăcere. Era clar că ştia germana, deoarece îi răspunse în germană.

—Domnul fie lăudat! zise ea. Intră, tinere Purtător al Semnalului şi adu—l şi pe prietenul tău. Trăiesc singură şi nici un suflet nu ne poate auzi.

Era o bătrână minunată. Nici Marco, nici Şobolanul nu vor trăi suficient de mult încât să uite ceasurile pe care le—au petrecut în casa ei ciudată, întunecoasă. I—a reţinut şi i—a convins să petreacă noaptea la ea.

—Este cât se poate de sigur, spuse ea. Trăiesc singură de când bărbatul meu a căzut în crevasă şi a fost omorât, deoarece i s—a rupt frânghia când încerca să îşi salveze camaradul. Deci am două camere libere şi uneori alpiniştii sunt bucuroşi să doarmă în ele. Casa mea este bună şi călduroasă şi sunt bine cunoscută în sat. Tu eşti foarte tânăr, adăugă ea clătinând din cap. Tu eşti foarte tânăr. Trebuie să ai sânge bun ca să ţi se încredinţeze aşa ceva.

—Am sângele tatălui meu, răspunse Marco.

—Semeni cu cineva pe care l—am văzut cândva, spuse bătrâna, iar ochii ei de vultur se fixară sfredelitori asupra lui. Spune—mi numele tău.

Nu era nici un motiv ca să nu i—l spună.

—Este Marco Loristan, răspunse el.

—Cum! Acesta este! strigă ea, nu tare, ci încet.

Spre uimirea lui Marco, ea se ridică de pe scaun şi stătu în faţa lui, arătând ce bătrână înaltă era. Era o expresie uimită, chiar agitată, pe chipul ei. Şi brusc ea chiar făcu un fel de plecăciune în faţa lui — lăsându—se într—un genunchi precum ţăranii când trec prin faţa unui altar.

—Acesta este! spuse ea din nou. Şi totuşi ei îndrăznesc să te lase să mergi într—o asemenea călătorie. Asta spune multe despre curajul tău şi al lor.

Dar Marco nu ştiu ce voia să spună ea. Închinarea ei ciudată îl făcea să se simtă stânjenit. Se ridică în picioare, deoarece pregătirea lui îl învăţase că, atunci când o femeie stă în picioare, şi bărbatul trebuie să se ridice.

—Numele vorbeşte despre curaj, spuse el, deoarece este cel al tatălui meu.

Ea îl privi aproape neliniştită.

—Nici măcar nu ştii! Spuse ea într—o suflare — şi era o exclamaţie, nu o întrebare.

—Ştiu ce mi s—a spus să fac, răspunse el. Nu întreb nimic altceva.

—Cine este el? întrebă ea, arătându—l pe Şobolan.

—El este prietenul pe care tatăl meu l—a trimis împreună cu mine, răspunse Marco zâmbind. L—a numit aghiotantul meu. Era un fel de glumă, deoarece noi doi ne jucam de—a soldaţii.

Se părea că ea trebuia să—şi adune gândurile. Stătea cu mâna la gură, uitându—se în jos, la podeaua de pământ.

—Domnul să te păzească! zise ea în cele din urmă. Tu eşti foarte — foarte tânăr!

—Dar în toţi anii aceştia, interveni Şobolanul, el s—a pregătit pentru aşa ceva. Nu ştia pentru ce se pregăteşte, dar asta făcea. Un soldat care s—a antrenant timp de treisprezece ani îşi ştie munca.

Era atât de plin de avânt, încât uită că ea nu ştia engleza. Marco traduse ceea ce spusese el în germană şi adăugă:

—Este adevărat...

Bătrâna clătină din cap, având în continuare ochii întrebători şi neliniştiţi.

—Da, da, mormăi ea. Dar eşti foarte tânăr. Apoi întrebă într—o manieră ezitantă:

—Nu vrei să te aşezi până nu mă aşez şi eu?

—Nu, răspunse Marco. Nu voi sta aşezat în timp ce mama sau bunica mea stă în picioare.

—Atunci trebuie să iau loc — şi să uit, spuse ea.

Femeia îşi trecu mâna peste faţă ca şi cum ar fi îndepărtat brusca tulburare perplexă din expresia ei. Apoi se aşeză, ca şi cum s—ar fi obligat să devină din nou ţăranca bătrână care fusese când ei intraseră.

—Tot drumul în susul muntelui v—aţi întrebat de ce i s—ar da Semnalul unei femei bătrâne, spuse ea. V—aţi întrebat unul pe altul cum ar putea fi ea de vreun folos.

Nici Marco, nici Şobolanul nu spuseră nimic.

—Când eram tânără şi înfloritoare, continuă ea, m—am dus la un castel, dincolo de graniţă, ca să fiu mamă vitregă pentru un copil care se născuse ca mare nobil — unul care era aproape de tron. Mă iubea şi eu îl iubeam. Era un copil puternic şi când a crescut a devenit un mare vânător şi alpinist. Nu avea încă zece ani când bărbatul meu l—a învăţat să se caţăre. Dintotdeauna a iubit aceşti munţi mai mult decât pe ai lui. Vine să mă vadă ca şi cum ar fi numai un tânăr montaniard. Doarme în camera de acolo, arătă ea cu în gest spre întuneric. El deţine multă putere şi, dacă vrea să facă un lucru, îl face — la fel cum ar ataca cel mai mare urs sau s—ar căţăra pe cel mai periculos pisc. El este cel care poate să pună lucrurile în mişcare. Este foarte sigur să vorbim în această cameră.

Atunci, totul era cât se poate de clar. Marco şi Şobolanul au înţeles.

Nu s—a mai vorbit nimic despre Semnal. Fusese dat şi asta era de ajuns. Bătrâna le spuse că trebuie să doarmă într—unul dintre dormitoarele lor. În dimineaţa următoare, unul dintre vecinii ei cobora la vale cu o căruţă şi i—a ajutat pe drum. Şobolanul ştia că ea se gândea la cârjele lui şi deveni neliniştit.

—Spune—i, îi zise el lui Marco, că m—am antrenat până când am ajuns să pot face ceea ce face toată lumea. Şi spune—i că devin mai puternic pe zi ce trece. Spune—i că o să—i arăt ce pot face. Tatăl tău nu m—ar fi lăsat să vin ca aghiotant, dacă nu i—aş fi demonstrat că nu sunt un schilod. Spune—i. Crede că nu sunt de nici un folos.

Marco explică şi femeia ascultă cu atenţie. Când Şobolanul se ridică şi se legănă în susul şi—n josul străzii abrupte de lângă strada ei, ea păru uşurată. Dexteritatea lui extraordinară o uimea în mod evident şi îi dădea o încredere pe care nu o simţise la început.

—Dacă a învăţat să fie astfel numai din dragoste pentru tatăl tău, va merge până la capăt, spuse ea. Este mai mult decât ai putea să crezi, că o pereche de cârje ar reuşi să facă astfel de lucruri.

Şobolanul a fost împăcat şi mai târziu a putut să o examineze atât de îndeaproape pe cât dorise. Curând „plănuia" anumite lucruri în minte. Ceea ce urmărea el era felul în care ea îl privea pe Marco. Era ca şi cum ar fi fost fascinată şi nu putea să—şi ia ochii de la el. Le spuse poveşti despre munţi şi despre străinii care veneau să facă alpinism cu ghizii lor sau să vâneze. Le povesti despre furtuni, care uneori păreau gata să pună capăt micuţei lumi dintre piscuri. Descrise iarna când zăpada îi îngropa, iar cei puternici erau siliţi să sape după ce slabi şi unii trăiau zile în şir sub cantităţi de albeaţă moale, bucuroşi să îşi ţină vacile sau caprele în camere ca să se bucure de căldura trupurilor lor. Sătenii erau siliţi să fie vecini buni unul cu altul, deoarece omul care nu era pregătit să sape un coş ascuns sau îngropat astăzi ar putea fi lăsat să îngheţe şi să moară de foame în mormântul lui de zăpadă săptămâna următoare. În cea mai groaznică parte a iernii, nici o fiinţă din lumea de dedesubt nu putea să îşi facă

drum spre ei ca să vadă dacă sunt vii sau morţi.

În timp ce ea vorbea, îl privea pe Marco de parcă întotdeauna se întreba ceva în legătură cu el. Şobolanul era sigur că ei îi plăcea de el şi îi admira foarte mult trupul puternic şi înfăţişarea frumoasă. Nu era necesar ca el să stea neglijent în prezenţa ei şi arăta strălucitor şi nobil. Era un fel de reverenţă în maniera ei când îi vorbi. Ea îi reaminti de Lazarus mai mult ca oricând. Când le oferi masa de seară, insistă să îi servească cu un fel de ceremonie respectuoasă. Nu a vrut să se aşeze la masă cu ei şi Şobolanul începu să—şi dea seama că ea simţea că şi el ar trebui să se ridice în picioare ca să—l servească.

—Ea crede că ar trebui să stau în spatele scaunului tău, aşa cum Lazarus stă în spatele scaunului tatălui tău, îi spuse el lui Marco. Probabil că un aghiotant ar trebui să facă asta. Să o fac? Cred că îi va face mare plăcere.

—Un Purtător al Semnalului nu este o persoană regală, răspunse Marco. Tatălui meu nu i—ar plăcea — şi nici mie. Suntem numai doi băieţi.

A fost foarte minunat când, după ce s—a terminat cina, s—au aşezat cu toţii în faţa focului.

Strălucirea roşie a cărbunelui de lemn şi galbenul portocaliu al flăcării de la buştenii mari umpleau camera cu o lumină caldă, care făcea un fundal plăcut pentru silueta bătrânei ce stătea pe scaunul ei scund şi le spunea poveşti şi mai palpitante.

Ochii ei de vultur străluceau şi gâtul ei lung îi ţinea capul splendid de înălţat, în timp ce ea descria mari dovezi de curaj şi rezistenţă sau îndrăzneli aproape supra—omeneşti în a—i ajuta pe cei aflaţi în pericole îngrozitoare şi, atunci când strălucea cel mai mult în povestire, ei ştiau că eroul aventurii fusese fiul ei vitreg de mult pierdut, care fusese bebeluşul născut ca mare nobil şi aproape de tron. Pentru ea, era cea mai splendidă şi adorabilă dintre toate fiinţele omeneşti. Aproape împărat, dar atât de apropiat şi tandru la inimă, încât niciodată nu a uitat zilele de mult trecute când ea îl ţinuse pe genunchi şi îi spusese poveşti despre vânătorile de capre negre şi urşi şi despre piscurile munţilor în miez de iarnă. El era zeul ei soare.

—Da! Da! spuse ea. „Mamă Bună", aşa îmi spune el. Iar eu îi coc o prăjitură pe vatră, aşa cum făceam când avea zece ani şi bărbatul meu îl învăţa să se caţăre. Şi când vrea ca un lucru să se facă — făcut este! El este un mare lord.

Flăcările se stinseseră şi numai patul gros de cărbune înroşit mai făcea camera să strălucească, iar ei se gândeau să se ducă la culcare, când bătrâna tresări foarte brusc, întorcându—şi capul ca şi cum ar fi ascultat.

Marco şi Şobolanul nu auzeau nimic, dar vedeau că ea auzea şi au stat atât de liniştiţi, încât îşi ţineau şi răsuflarea. Astfel a fost tăcere deplină câteva clipe. Tăcere deplină.

Apoi au auzit ceva — un sunet limpede, argintiu, străbătând aerul pur de munte.

Bătrâna sări drept în sus cu o înfocare de încântare în ochi.

—Este cornul lui de argint! strigă ea, pocnindu—şi palmele una de alta. Este chemarea lui pentru mine atunci când vine. A vânat pe undeva şi vrea să doarmă în patul lui bun de aici. Ajută—mă să pun mai mulţi buşteni, zise către Şobolan, ca să vadă flacăra lor prin uşa deschisă când intră.

—Nu vă încurcăm? întrebă Marco. Putem pleca chiar acum.

Ea se îndrepta către uşă ca să o deschidă, dar se opri o clipă şi se întoarse.

—Nu, nu! spuse ea. El trebuie să îţi vadă chipul. Va dori să îl vadă. Vreau să vadă — cât de tânăr eşti.

Deschise larg uşa, iar ei au auzit cornul de argint trimiţându—şi din nou chemarea veselă. Crengile uscate şi buştenii pe care îi aruncase Şobolanul peste cărbuni trosneau şi scânteiau în flăcări frumoase, care îşi aruncau lumina în drum şi scoteau frumos în relief silueta bătrână care stătea pe prag şi arăta atât de înaltă.

Şi numai în câteva minute, marele ei lord veni la ea. În costumul lui verde de vânătoare, cu pălăria verde şi pana de vultur era la fel de splendid pe cât spusese ea că este. Era mare şi cu înfăţişare regală, zâmbitor şi se aplecă să o sărute ca şi cum ar fi fost fiul ei adevărat.

—Da, Mamă Bună, îl auziră ei spunând. Vreau patul meu cald şi una din cinele tale bune. I—am trimis pe ceilalţi la Gasthaus.

Intră în strălucirea roşiatică, iar capul lui aproape atingea bârnele înnegrite. Apoi îi văzu pe cei doi băieţi.

—Cine sunt aceştia, Mamă Bună? întrebă el. Ea îi ridică mâna şi i—o sărută.

—Ei sunt Purtătorii Semnalului, spuse ea destul de uşor. „Felinarul este aprins."

Atunci întreaga lui înfăţişare se schimbă. Chipul lui zâmbitor deveni cât se poate de grav şi pentru o clipă chiar neliniştit. Marco ştia că aceasta se datora faptului că era uimit să vadă că sunt numai nişte băieţi. Făcu un pas în faţă ca să se uite la ei mai îndeaproape.

—Felinarul este aprins! Şi voi doi purtaţi Semnalul! exclamă el. Marco stătu în lumina focului, ca să fie văzut bine. Salută cu respect.

—Numele meu este Marco Loristan, Înălţime, spuse el. Şi tatăl meu m—a trimis.

Schimbarea care interveni pe chipul lui a fost chiar şi mai mare decât la început. Pentru o secundă, Marco chiar simţi că era o sclipire de alarmă în ea. Dar trecu aproape pe loc.

—Loristan este un mare om şi un mare patriot, spuse el. Dacă te—a trimis el, este pentru că ştie că eşti un mesager sigur. A lucrat prea mult timp pentru Samavia ca să nu ştie ce face.

Marco salută din nou. El ştia ce era potrivit să spună după aceea.

—Dacă avem permisiunea Înălţimii voastre să ne retragem, spuse el, vă vom părăsi şi ne vom duce la culcare. Coborâm pe munte la răsăritul soarelui.

—Încotro? întrebă vânătorul, privindu—l cu un interes ciudat.

—La Viena, Înălţime, răspunse Marco.

Cel care îl chestionase îi întinse mâna, având încă un interes ciudat în priviri.

—Noapte bună, băiete frumos, spuse el. Samavia are nevoie să se laude cu purtătorul său de Semnal. Mergi cu Dumnezeu.

El rămase şi îl privi în timp ce se îndrepta către camera în care urma să doarmă împreună cu aghiotantul său. Şobolanul îl urmă îndeaproape. Bătrâna stătea lângă uşiţa neagră pe care o deschisese pentru ei. În timp ce Marco intra şi îi ura noapte bună, el văzu că ea făcu din nou acea închinare stranie, îndoind un genunchi în timp ce el trecea pe lângă ea.

## XXIV. „CUM ÎL VOM GĂSI?"

În Viena au dat peste o procesiune. Sărbătorind un secol de victorie, împăratul mergea în trăsură, cu pompă şi ceremonie, ca să fie prezent la marea catedrală şi să onoreze străvechile drapele şi statuia împodobită cu lauri a unui de mult răposat prinţ—soldat. Trotuarele largi ale uriaşului bulevard principal erau pline ochi de populaţia care lansa urale şi privea pompa şi splendoarea marţială în timp ce trecea cu pas de marş, cai la trap şi sclipiri de teci şi lanţuri, care cu toate păreau oarecum o parte a muzicii în izbucniri triumfale.

Şobolanul era enorm de emoţionat de măreţia palatului imperial. Spaţiile sale imense, scuarurile şi grădinile, în care domneau statui de împăraţi, luptători şi regine îl făcură să simtă că toate lucrurile de pe pământ erau posibile. Palatele şi monumentele impunătoare de arhitectură, ale căror bronzuri ecvestre de la vârf se înălţau sus, în aer, perfect conturate şi frumoase, în contrast cu cerul, păreau să alunge din el orice altă atmosferă în afară de cea a oraşelor splendide, pe ale căror bulevarde largi treceau împăraţii cu drapele fâlfâitoare, armată la trap, şi zăngănitoare în faţă şi în spate, şi trompete din aur răsunând înainte. Era ca şi cum întotdeauna trebuie să fie astfel — ca lănciile, cavaleria şi împăraţii să nu înceteze să meargă călare. „Mi—aş dori să stau aici mult timp", îşi spuse el ca într—un vis. „Mi—aş dori să văd totul."

Se rezemă pe cârje în mulţime şi privi strălucirea ceremoniei în desfăşurare. Din când în când se uita cu coada ochiului la Marco, care privea şi el cu ochi concentraţi, cărora, văzu Şobolanul, nimic nu le va scăpa. Cât de absorbit era de „joc"! Cât de imposibil îi era să uite sau să—şi amintească numai ca un copil! Deseori i se părea că nu era deloc un copil. Iar „jocul", ştia acum Şobolanul, nu mai era un joc, ci un lucru de o seriozitate profundă şi teribilă — un lucru care afecta regi şi tronuri şi se referea la conducerea şi oblăduirea marilor ţări. Iar ei — doi băieţi împinşi de mulţime în timp ce stăteau şi se uitau la soldaţi — purtau cu ei ceva care, chiar în acest moment, aprindea Felinarul. Sângele din venele Şobolanului alerga rapid şi îl făcea să se simtă înfierbântat amintindu—şi anumite gânduri care i se forţaseră în minte în timpul ultimelor săptămâni. Cum creierul lui avea obiceiul să „pună ordine în lucruri", urmărise, în ultimele săptămâni, închipuiri minunate, chiar dacă destul de fantastice şi febrile. Un simplu nimic îl pusese în funcţiune, dar, munca o dată începută, lucrurile care odată păreau nimicuri, nu mai apăreau astfel. Când Marco era adormit, Şobolanul stătea întins treaz şi uneori aproape fără suflare la orele miezului de noapte, privind înapoi şi reamintindu—şi fiecare detaliu al vieţilor lor de când se cunoscuseră. Uneori i se părea că aproape tot ce îşi amintea — „jocul" de la început până la sfârşit, mai presus se orice — indicase un singur lucru. Şi după aceea simţea dintr—o dată că era un prost şi că ar face mai bine să—şi menţină capul limpede. Marco, ştia asta, nu avea închipuiri sălbatice. Învăţase prea multe, iar mintea lui era prea bine echilibrată. El nu încerca să „pună ordine în lucruri." Se gândea numai la ceea ce i se ordonase.

„Dar", spunea Şobolanul în mai multe astfel de ore de miez de noapte, „dacă se ajunge la o alegere, să fie salvat el sau eu, el este cel care nu trebuie să păţească nimic. Omorâtul nu poate dura mult — şi tatăl lui m—a trimis cu el.

Acest gând îi trecu prin minte în timp ce paşii tropăitori continuau. Cum o izbucnire bruscă şi splendidă de muzică îi explodă în ureche, o expresie ciudată îi contorsionă faţa. Realiză contrastul dintre această zi şi acea primă dimineaţă din spatele cimitirului, când el stătea pe platforma lui, în mijlocul Escadronului, şi se uitase în sus şi îl văzuse pe Marco sub arcada de la capătul pasajului. Şi deoarece el era arătos şi avea o atitudine atât de frumoasă, aruncase cu o piatră în el. Da — prost orb crescut în canal ce fusese — primul lui salut pentru Marco fusese o piatră, doar pentru că el era ceea ce era. În timp ce stăteau acolo, în mulţime, în acest oraş străin îndepărtat, nu părea că putea să fie adevărat că el făcuse asta.

Reuşi să se apropie de Marco.

—Nu—i aşa că e splendid? întrebă el. Mi—aş dori să fiu şi eu împărat. I—aş scoate pe tipii ăştia la paradă în fiecare zi.

Spuse asta numai pentru că dorea să spună ceva, să vorbească, cu motivul de a se apropia de el. Dorea să fie suficient de aproape ca să îl atingă şi să simtă că ei chiar erau împreună şi că tot ceea ce se petrecea nu era un fel de vis magnific din care s—ar putea trezi ca să se găsească zăcând pe mormanul lui de zdrenţe din colţul camerei din Bone Court.

Mulţimea se împinse în faţă în dorinţa de a vedea momentul principal al ceremoniei — pe Împărat în trăsura lui. Şobolanul se clătină în faţă împreună cu ceilalţi ca să îl vadă în timp ce trecea.

Un personaj plăcut, cu păr alb şi mustaţă, într—o uniformă splendidă decorată cu ordine cu pietre preţioase şi cu o cascadă de pene de culoarea smaraldului, dând din cap cu pălăria sa militară, salută grav mulţimea care striga de fiecare parte. Lângă el stătea un bărbat în uniformă, decorat şi cu pene de culoarea smaraldului, dar cu mulţi ani mai tânăr.

Braţul lui Marco îl atinse pe cel al Şobolanului aproape în acelaşi moment în care braţul celui din urmă îl atinse pe Marco. Sub penele mişcătoare, fiecare văzu chipul palid, destul de obosit şi cinic, a cărui schiţă era ascunsă în crăpătura din mâneca lui Marco.

—Cel care stă alături de Împărat este arhiduce? îl întrebă Marco pe omul cel mai aproape de el din mulţime.

Bărbatul răspunse destul amiabil. Nu, era un anumit Prinţ, un descendent al celui care acum era eroul zilei. Era un mare favorit de—al Împăratului şi, de asemenea, un personaj însemnat, al cărui palat conţinea tablouri celebre în toată Europa.

—El pretinde că nu—l interesează decât tablourile, continuă el, dând din umeri şi vorbindu—i soţiei sale, care începuse să asculte, dar e deştept şi se amuză cu lucruri despre care declară că nu au mare importanţă pentru el — lucruri mari. Este obiceiul lui să se arate plictisit şi neinteresat de nimic, dar se spune că este un vrăjitor al cunoaşterii secretelor periculoase.

—Locuieşte la Hofburg, cu Împăratul? întrebă femeia, întinzându—şi gâtul ca să se uite după trăsura imperială.

—Nu, dar este deseori acolo. Împăratul este singur şi plictisit, de asemenea; fără îndoială că şi acesta are metodele lui de a—l face să—şi uite supărările. Mi s—a spus că, din când în când, cei doi se îmbracă prost, ca oamenii obişnuiţi, şi ies în oraş ca să vadă cum este să te amesteci cu restul lumii. Îndrăznesc să spun că este adevărat. Şi mie mi—ar plăcea să încerc asta din când în când, dacă ar trebui să stau pe un tron şi să port o coroană.

Cei doi băieţi urmăriră sărbătoarea până la sfârşit. Reuşiră să se apropie suficient de mult ca să vadă intrarea bisericii unde se ţinea slujba şi ca să vadă ceremoniile de la statuia drapată cu stindarde şi împodobită cu lauri. Lau văzut de mai multe ori pe bărbatul cu chipul palid, dar era de fiecare dată atât de înconjurat încât nu era posibil să se apropie la mai mult de câţiva yarzi de el. Se întâmplă o dată, totuşi, ca el să se uite printr—un spaţiu temporar în mulţimea de oameni şi văzu chipul întunecat, cu trăsături puternice şi remarcabil de decis al unui băiat, a cărui examinare intensă îi atrase atenţia. Era ceva în fixitatea atenţiei sale care îl făcu să se uite cu curiozitate preţ de câteva secunde, şi Marco îi întâlni privirea drept în faţă.

„Uitaţi—vă la mine! Uitaţi—vă la mine!" îi spunea mental băiatul. „Am un mesaj pentru dumneavoastră. Un mesaj!"

Ochii obosiţi de pe faţa palidă se opriră asupra lui cu un fel de lumină strălucitoare de interes şi curiozitate, dar mulţimea care se îmbulzea se mişcă şi spaţiul temporar se ocupă, astfel că cei doi nu au mai putut să se vadă. Marco şi Şobolanul au fost împinşi în spate de către cei mai înalţi şi mai puternici decât ei până când au ajuns la marginile mulţimii.

—Să mergem la Hofburg, spuse Marco. Se vor întoarce acolo şi îl vom vedea din nou, chiar dacă nu putem să ne apropiem.

Spre Hofburg s—au îndreptat pe străzile mai puţin aglomerate şi acolo au aşteptat atât de aproape de marele palat pe cât puteau. Erau acolo când, o dată ceremoniile încheiate, trăsura imperială se întoarse, dar, deşi l—au văzut pe omul lor din nou, erau la o oarecare distanţă de el şi acesta nu îi văzu.

Apoi au urmat patru zile ciudate. Erau zile ciudate pentru că erau pline de incidente chinuitoare. Nimic nu părea mai uşor decât să audă vorbindu—se despre el şi să—l vadă pe favoritul Împăratului, dar nimic nu era mai imposibil decât să se apropie de el. Părea să fie un favorit al populaţiei, iar oamenii obişnuiţi, din clasele proprietarilor de magazine şi a muncitorilor, aveau obiceiul să vorbească în mod liber despre el — unde se ducea şi ce făcea. În această seară, cu siguranţă se va afla la cutare casă mare sau la alta, la un anume bal sau banchet. Nu era nici o dificultate în a descoperi că va merge desigur la operă, sau la teatru, sau va merge în trăsură la Schonbrunn cu stăpânul său imperial. Marco şi Şobolanul auziseră discuţii întâmplătoare despre el de mai multe ori şi dintr—o parte a oraşului în alta îl urmăreau şi îl aşteptau. Dar era ca şi cum ai fugări o himeră. În mod evident era o persoană prea

strălucitoare şi importantă ca să fie lăsat să se preumble singur. Întotdeauna erau cu el oameni care păreau absorbiţi de discuţiile lui indiferente şi cinice. Marco se gândea că niciodată nu părea să—i pese prea mult de însoţitorii săi, deşi ei nu se arătau a fi amuzaţi foarte mult de ceea ce spunea el. Era vădit că ei râdeau mult, deşi el personal de—abia zâmbea.

—El e unul dintre indivizii cu şmecheria de a spune lucruri spirituale de parcă el nu ar vedea că sunt amuzante, îl caracteriză Şobolanul. Indivizii de genul ăsta sunt întotdeauna mai deştepţi decât ceilalţi.

—Este prea sus pe scara favorurilor şi prea bogat ca să nu fie însoţit, îl auziră pe un bărbat dintr—un magazin spunând într—o zi, dar se plictiseşte de asta. Uneori, când este prea plicitisit ca să mai suporte, anunţă că se duce în munţi, pe undeva, şi tot timpul stă singur închis, cu tablourile lui, în propriul lui palat.

Chiar în acea noapte, Şobolanul veni în mansarda lor arătând palid şi dezamăgit. Ieşise să cumpere ceva de mâncare după o zi lungă şi grea în care acoperiseră o suprafaţă mare, îşi văzuseră omul de trei ori şi de fiecare dată în circumstanţe care îl făcuseră mai inaccesibil ca niciodată. Se întorseseră la locuinţa lor sărăcăcioasă, obosiţi şi cu o foame de lup.

Şobolanul îşi aruncă pe masă cumpărăturile iar pe sine într—un scaun.

—A plecat la Budapesta, spuse el. Cum îl vom găsi acum?

Şi Marco era destul de palid şi pentru o clipă arătă şi mai palid. Ziua fusese una grea şi, în graba lor de a ajunge în locuri la o mare distanţă unul de altul, îşi uitaseră nevoia de hrană.

Au stat tăcuţi câteva clipe, deoarece nu părea nimic de spus.

—Suntem prea obosiţi şi înfometaţi ca să fim în stare să gândim bine, spuse Marco în cele din urmă. Să ne mâncăm cina şi apoi să ne culcăm. Trebuie să renunţăm până după ce ne—am odihnit.

—Da. N—are rost să vorbeşti când eşti obosit, răspunse Şobolanul, un pic cam deprimat. Nu raţionezi corect. Trebuie să renunţăm.

Masa lor a fost simplă, dar au mâncat bine şi fără cuvinte. Chiar şi după ce au terminat şi s—au dezbrăcat pentru noapte, au spus foarte puţine.

—Unde se duc gândurile noastre când noi adormim? se interesă Şobolanul ca din întâmplare, după ce era întins pe întuneric. Trebuie să se ducă undeva. Să le trimitem să afle ce să facem în continuare.

—Nu este atâta linişte ca pe Gaisberg. Poţi să auzi vuietul oraşului, spuse Marco somnoros din colţul lui întunecat. Trebuie să ne facem un stei — doar al nostru.

Somnul îl făcu pentru ei — semnul adânc, odihnitor, sănătos. Dacă ar fi fost mai plini de resentimente pentru ghinionul lor şi munca irosită, le—ar fi fost mai dificil şi mai puţin natural să adoarmă. În convorbirile lor, ei învăţaseră că un mare secret al puterii şi curajului statornic este să ştii cum să „renunţi" — să încetezi să te gândeşti la o neliniște până când vine momentul potrivit. Era obiceiul lor de a „renunţa", ore în şir uneori, şi de a hoinări uitându—se la locuri şi lucruri — galerii, muzee, palate, abandonându—se cu plăcere şi zel copilăresc în tot ceea ce vedeau. Marco era prea apropiat de lucrurile care meritau văzute, iar Şobolanul prea curios şi febril de vigilent ca să le permită să rateze prea multe.

Imaginea Şobolanului despre lume crescuse până când părea să nu cunoască limite care să—i poată reţine bogăţia de minunăţii. Dorea să meargă tot înainte şi să le vadă pe toate.

Când Marco îşi deschise ochii dimineaţa, îl găsi pe Şobolan stând întins, uitându—se la el. Apoi amândoi se ridicară în capul oaselor în acelaşi timp.

—Cred că amândoi ne gândim la acelaşi lucru, spuse Marco. Ei descopereau frecvent că se gândeau la aceleaşi lucruri.

—La fel cred şi eu, răspunse Şobolanul. Arată cât de obosiţi am fost că nu ne—am gândit la asta noaptea trecută.

—Da, ne gândim la acelaşi lucru, spuse Marco. Ne—am amintit amândoi ce am auzit despre faptul că el se închide singur în palat cu tablourile lui şi îi face pe oameni să creadă că a plecat.

—Este în palatul lui acum, anunţă Şobolanul.

—Eşti sigur şi de asta? întrebă Marco. Te—ai trezit şi ai fost sigur de asta de la început?

—Da, răspunse Şobolanul. La fel de sigur de parcă l—aş fi auzit pe el însuşi spunând—o.

—La fel şi eu, zise Marco.

—Asta ne—au adus înapoi gândurile noastre, spuse Şobolanul, când am „renunţat" şi le—am alungat azi—noapte.

Stătu drept strângându—şi genunchii cu mâinile şi uitându—se drept înainte câtva timp după aceasta şi Marco nu îi întrerupse meditaţia.

Ziua era strălucitoare şi, deşi mansarda lor avea numai o fereastră, soarele strălucea prin ea în timp ce îşi luau micul dejun. După aceea, s—au aplecat peste pervazul ferestrei şi au vorbit despre grădina Prinţului. Au vorbit despre ea, deoarece era un loc deschis publicului, iar ei se plimbaseră în jurul ei de mai multe ori. Palatul, care nu era unul mare, se afla în mijlocul ei. Prinţul era destul de generos ca să le permită oamenilor liniştiţi şi civilizaţi să se plimbe pe acolo. Nu era o promenadă la modă, ci un refugiu plăcut pentru oameni care uneori îşi luau lucrul sau cărţi şi stăteau pe băncile plasate ici şi colo printre arbuşti şi flori.

—Când am fost acolo pentru prima dată, am observat două lucruri, spuse Marco. Este un balcon din piatră care iese în afară din colţul palatului ce dă spre Grădina Fântânii. În acea zi erau scaune acolo, ca şi cum Prinţul şi vizitatorii stăteau în acel loc din când în când. Lângă el, era un tufiş mare de plante perene şi am văzut că era un loc gol în interiorul lui. Dacă cineva ar vrea să stea în grădini toată noaptea, ca să supravegheze ferestrele când sunt luminate şi să observe dacă iese cineva singur pe balcon, s—ar putea ascunde în locul gol şi ar putea rămâne acolo până dimineaţa.

—Este loc pentru doi în interiorul tufişului? întrebă Şobolanul.

—Nu. Trebuie să merg singur, răspunse Marco.

## XXV. UN GLAS ÎN NOAPTE

Târziu în acea după—amiază, prin grădină se preumblau doi băieţi liniştiţi, care nu ieşeau în evidenţă, destul de sărăcăcios îmbrăcaţi. Se uitau la palat, la tufişuri, la straturile de flori, aşa cum făceau de obicei străinii; s—au aşezat pe bănci şi au vorbit aşa cum erau obişnuiţi oamenii să—i vadă pe băieţi vorbind. Era o zi însorită şi excepţional de caldă şi erau mai mulţi oameni care se plimbau şi stăteau, motiv pentru care, probabil, portarul de la intrare a dat atât de puţină importanţă perechii, încât nu a observat că, deşi doi băieţi intraseră, numai unul ieşi. De fapt, nu îşi aminti când îl văzu pe Şobolan legănându—se pe cârjele lui, la ora închiderii, că intrase în compania unui băiat cu păr negru care mergea fără nici un ajutor. S—a întâmplat că atunci când a ieşit Şobolanul, portarul de la intrare era foarte interesat de aspectul cerului, care era ciudat de ameninţător. Toată ziua fuseseră nori grei, acoperind când şi când lumina soarelui, dar soarele refuzase să se retragă cu totul. În clipa de faţă, totuşi, norii se adunaseră în munţi mânioşi, vineţii, iar soarele fusese forţat să apună în spatele lor.

—A fost un fel de bătălie de dimineaţă, spuse portarul. O să fie ceva tunete şi ruperi de nori în noaptea asta.

La asta se gândise şi Şobolanul când ei doi stătuseră în Grădina Fântânii, pe o bancă ce le dădea o perspectivă bună asupra balconului şi a tufişului peren mare, despre care ştiau că avea un gol în mijloc, deşi circumferinţa lui era atât de impunătoare.

—Dacă o să fie o furtună mare, tufişul n—o să te adăpostească prea mult, deşi s—ar putea să te păzească de ce—i mai rău, spuse Şobolanul. Mi—aş dori să fi fost loc pentru doi.

Şi—ar fi dorit să fi fost loc pentru doi dacă l—ar fi văzut pe Marco îndreptându—se către stâlpul torturii. În timp ce grădinile se goleau, băieţii sau ridicat şi au mai făcut un tur, ca şi cum erau în drum spre ieşire. Până când ajunseră la tufişul cel mare, nimeni nu mai era în Grădina Fântânii şi ultimii plimbăreţi se îndreptau către arcada din piatră a intrării spre stradă.

Când s—au apropiat de o parte a tufişului, cei doi erau împreună. Când Şobolanul se legănă de cealaltă parte a lui, era singur! Nimeni nu a observat că se întâmplase ceva; nimeni nu s—a uitat înapoi. Deci Şobolanul se legănă în josul aleii şi în jurul straturilor de flori şi ieşi în stradă. Iar portarul se uită la cer şi făcu remarca despre „tunete" şi „ruperi de nori."

O dată cu venirea întunericului, golul din tufiş părea un loc foarte sigur. Nu era câtuşi de puţin probabil ca cineva să intre în grădinile închise; şi dacă, dintr—o rară întâmplare, vreun servitor trecea pe acolo, nu ar căuta oameni care doreau să supravegheze toată noaptea în mijlocul unui tufiş peren în loc să se bage în pat şi să doarmă. Golul era bine înconjurat cu verdeaţă şi era spaţiu să te aşezi jos dacă erai obosit de statul în picioare.

Marco stătu în picioare un timp îndelungat, deoarece, procedând astfel, putea să vadă clar ferestrele îndreptate spre balcon, dacă dădea uşor la o parte câteva ramuri tinere flexibile. Reuşise să descopere, la prima vizită în grădini, că ferestrele care dădeau spre Grădina Fântânii erau cele care aparţineau apartamentelor Prinţului. Acelea care dădeau spre balcon îi luminau apartamentul favorit, care conţinea cărţile şi tablourile la care ţinea cel mai mult şi în care îşi petrecea cele mai multe dintre ceasurile sale libere, de izolare.

Marco privi aceste ferestre cu nerăbdare. Dacă Prinţul nu plecase la Budapesta — dacă chiar era numai izolat şi se ascundea de lumea sa veselă printre comorile lui — el ar locui în camerele lui favorite şi luminile s—ar arăta. Şi dacă erau lumini, ar putea trece prin faţa unei ferestre, deoarece era înconjurat de grădina lui şi nu avea motiv să se teamă că va fi văzut. Amurgul se adânci în întuneric şi, datorită norilor groşi, era foarte dens. Sclipiri slabe se arătau în partea de jos a palatului, dar nici una nu era aprinsă la ferestrele pe care le urmărea Marco. În cele din urmă, dădu drumul ramurilor tinere şi, după ce stătu pe gânduri ceva timp, se aşeză pe pământ, în mijlocul cortului său îngropat de verdeaţă. Prinţul nu era în refugiul său; probabil că nu era la Viena, iar zvonul călătoriei sale la Budapesta fusese fără îndoială adevărat. Atâta timp pierdut pentru o greşeală — dar era cel mai bine să fi făcut încercarea. Să nu o fi făcut a fi însemnat să piardă o şansă. Intrarea era închisă pe timpul nopţii şi nu era nici o posibilitate să iasă din grădină până când nu se deschide pentru ziua următoare. Trebuia să rămână în ascunzătoarea lui până când oamenii începeau să vină şi să—şi aducă cu ei cărţile şi împletiturile şi să se aşeze pe bănci. Atunci se putea furişa afară fără să atragă atenţia. Dar avea o noapte întreagă de petrecut pe cât putea mai bine. Asta nu ar conta. Îşi putea vârî şapca sub cap şi

dormi pe pământ. Îşi putea ordona să se trezească la fiecare jumătate de oră şi să caute luminile. Nu va adormi decât mai târziu, după miezul nopţii — atât de târziu, încât nu ar fi nici o şansă dintr—o sută ca să se poată întâmpla ceva. Dar norii care făceau noaptea atât de întunecoasă scoteau gemete huruite joase. La anumite intervale, o sclipire de lumină ameninţătoare străpungea printre ei şi o pală bruscă de vânt străbătea printre copacii din grădină. Aceasta se întâmplă de câteva ori şi apoi Marco începu să audă bătaia picăturilor de ploaie. Erau picături mari şi grele, dar puţine la început şi apoi a urmat o nouă şi mai puternică vâjâială de vânt, o săgeată frântă de lumină pe cer şi un tunet teribil. După aceea, norii se rupseră şi îşi revărsară conţinutul în potopuri. După lupta prelungită din timpul zilei, totul păru să se petreacă dintr—o dată, ca şi cum o hoardă de lei uriaşi ar fi fost eliberaţi într—o clipă: săgeată după săgeată de fulgere, urlete, rostogoliri şi ropote puternice de tunet, ţipete de vânt în uragan, torente de ploaie, de parcă un val din ceruri s—ar fi strâns şi ar fi năvălit spărgându—se de pământ. Era o astfel de furtună cum oamenii îşi amintesc o viaţă întreagă şi rar s—au mai văzut.

Marco stătu liniştit în mijlocul furiei şi potopului, a urgiei lor orbitoare. După primele câteva minute, ştiu că nu putea face nimic ca să se apere. Auzi ruperile de nori în josul aleilor grădinii. Îşi ţinu şapca apăsată pe ochi, deoarece se părea că stătea în mijlocul săgeţilor de flăcări. Bubuiturile, detunăturile, izvoarele crestate de lumină veneau atât de aproape unul de altul, încât el părea asurzit, dar şi orbit. Se întrebă dacă va mai fi în stare să audă vocile omeneşti din nou când toate acestea se vor sfârşi. Că era ud până la piele şi că apa îi şiroia de pe haine ca şi cum el însuşi ar fi fost o cataractă era un detaliu atât de mic, încât de—abia îşi dădea seama de el. Stătu liniştit, întărindu—şi trupul şi aşteptă. Dacă ar fi fost un soldat samavian în tranşee şi o astfel de furtună ar fi izbucnit deasupra sa şi a camarazilor săi, ei n—ar fi putut decât să se încurajeze şi să aştepte. La aceasta se surprinse gândindu —se când tumultul şi şiroaiele erau în cea mai rea fază. Existau bărbaţi care aşteptaseră în mijlocul unei ploi de gloanţe.

Nu mult după ce îi venise acest gând, se produse prima domolire temporară a furtunii. Furia sa probabil ajunsese la maximum şi cedase pentru moment. O flacără galbenă îşi rupsese drumul zimţat prin cer şi un tunet ce ajunse până în măruntaiele pământului se prăbuşise în huruituri care chiar mureau înainte de a izbucni din nou. Marco îşi luă şapca de la ochi şi trase o răsuflare prelungă. Trase două răsuflări prelungi. Tocmai când începea să o tragă şi pe a treia şi să îşi dea seama de straniul sentiment de linişte aparentă din jurul lui, auzi un nou fel de sunet la marginea de grădină cea mai apropiată de ascunzătoarea lui. Suna precum scârţâitul unei uşi care se deschide undeva în peretele din spatele tufei de laur. Cineva venea în grădină printr—o intrare secretă. Dădu la o parte ramurile tinere din nou şi încercă să vadă, dar întunericul era prea gros. Totuşi putea auzi, dacă tunetul nu izbucnea din nou. Era un sunet de paşi pe pietrişul ud, paşii a mai mult de o persoană venind spre locul unde stătea el, dar nu ca şi cum le—ar fi fost teamă să nu fie auziţi; pur şi simplu ca şi cum ar fi avut libertatea să vină pe ce intrare doreau. Marco rămase nemişcat. O speranţă bruscă îi dădu un şoc de bucurie. Dacă bărbatul cu faţa obosită prefera să se ascundă de cunoştinţele sale, ar putea prefera să intre şi să iasă printr—o uşă secretă. Paşii se apropiau, zdrobind pietrişul ud, trecură şi păreau să se oprească undeva aproape de balcon; şi atunci, flăcările au aprins cerul din nou şi tunetul a izbucnit iar.

Dar aceasta a fost ultima izbucnire. Furtuna era pe sfârşite. Numai huruituri şi murmure din ce în ce mai slabe şi săgeţi din ce în ce mai palide au urmat. Chiar şi ele se încheiară curând, iar cataractele de pe alei erau reduse la tăcere. Dar întunericul era în continuare gros.

Era gros până la negreală în golul tufişului. Marco stătea înăuntru, şiroind de ploaie, dar fără să simtă nimic, deoarece era plin de gânduri. Dădu la o parte verdeaţa şi îşi menţinu ochii asupra locului din negură unde trebuiau să fie ferestrele, deşi nu le putea vedea. I se părea că aşteptase un timp îndelungat, dar ştia că i se părea numai. Începu să respire repede, deoarece aştepta ceva.

Brusc văzu exact unde erau ferestrele — deoarece erau toate luminate!

Sentimentul lui de uşurare a fost imens, dar nu a durat foarte mult. Era adevărat că ceva fusese obţinut în asigurarea că omul lui nu părăsise Viena. Dar ce urma? Nu ar fi atât de uşor să îl urmărească, dacă prefera să iasă numai noaptea, în secret. Ce urma? Să—şi petreacă restul nopţii urmărind o fereastră luminată nu era suficient. Mâine noapte s—ar putea să nu mai fie luminată. Dar îşi menţinu privirea fixată asupra ei. Încercă să—şi fixeze toată voinţa şi puterea gândului asupra persoanei din interiorul camerei. Probabil că putea să ajungă la el şi să—l facă să asculte, chiar dacă nu ar şti că îi vorbeşte cineva. El ştia că gândurile erau puternice. Dacă gândurile mânioase din mintea

unui om creează mânie în mintea altuia, de ce nu ar putea mesajele sănătoase să treacă linia?

„Trebuie să vă vorbesc! Trebuie să vă vorbesc!" Se pomeni spunând pe o voce joasă intensă. „Sunt aici, afară şi aştept. Ascultaţi! Trebuie să vă vorbesc!"

O spuse de multe ori şi îşi menţinu ochii fixaţi pe fereastra care dădea spre balcon. O dată a zărit silueta unui bărbat traversând camera, dar nu putea fi sigur cine era. Ultimul uruit îndepărtat de tunet se stinsese şi norii se fragmentau. Nu dură mult până când grămezile ca munţii se despărţiră şi o lună plină strălucitoare se arătă plutind în despicătură, inundând dintr—o dată totul în lumină. Anumite părţi ale grădinii erau de un alb—argintiu, iar umbrele copacilor erau precum catifeaua neagră. O lance argintie pătrunse chiar şi în golul tufişului lui Marco şi îi trecu peste faţă.

Probabil această schimbare bruscă le atrase atenţia celor din camera cu balcon. La ferestrele lungi apăru silueta unui bărbat. Acum Marco văzu că era Prinţul. El deschise ferestrele şi ieşi pe balcon.

—Totul s—a sfârşit, spuse el încetişor.

Şi stătu cu faţa ridicată, uitându—se la marea lună albă călătoare.

Stătea nemişcat şi părea să fi uitat lumea şi pe sine însuşi pe moment. Era o lună—regină minunată, triumfătoare. Dar ceva îl readuse pe pământ. O voce de băiat joasă, dar puternică veni spre el de pe aleea grădinii de dedesubt.

—Felinarul este aprins. Felinarul este aprins, spunea, iar cuvintele sunau aproape ca şi cum cineva ar fi rostit o rugăciune. Păreau să îl cheme, să îl oprească, să îl atragă.

Stătu câteva secunde în tăcere profundă. Apoi se aplecă peste balustradă. Lumina lunii nu pătrunsese întunericul de dedesubt.

—Aceea e o voce de băiat, spuse el pe un ton scăzut, dar nu pot să văd cine vorbeşte.

—Da, este o voce de băiat, răspunse ea. Într—un fel care îl mişcă oarecum, deoarece era atât de înflăcărată. Este fiul lui Stefan Loristan. Felinarul este aprins.

—Aşteaptă. Cobor la tine, spuse Prinţul.

În câteva minute, Marco auzi o uşă deschizându—se uşor, nu departe de unde stătea el. Omul pe care îl urmărise de atâtea zile apăru alături de el.

—De când eşti aici? întrebă el.

—Dinainte de închiderea porţilor. M—am ascuns în golul din tufişul cel mare de acolo, Înălţime, răspunse Marco.

—Deci ai stat în furtună?

—Da, Înălţime.

Prinţul îşi puse mâna pe umărul băiatului.

—Nu pot să te văd — dar este cel mai bine să stai în umbră. Eşti ud până la piele.

—Am reuşit să dau Înălţimii tale — Semnalul, şopti Marco. O furtună nu este nimic.

Urmă tăcere. Marco ştia că însoţitorul său făcea o pauză ca să se gândească încet la ceva.

—Deci? spuse el rar, în cele din urmă. Felinarul este aprins. Şi tu ai fost trimis ca să transmiţi Semnalul.

Ceva din vocea lui îl făcu pe Marco să simtă că el zâmbea.

—Ce rasă sunteţi voi! Ce rasă... voi, Loristanii samavieni! Se opri ca şi cum s—ar fi gândit la acel lucru din nou.

—Vreau să—ţi văd chipul, spuse el după aceea. Iată un copac cu o rază de lună trecând printre ramurile sale. Să facem câţiva paşi şi să stăm sub el.

Marco făcu aşa cum i se spusese. Raza de lună căzu peste chipul lui înălţat şi îi arătă forţa sa tânără şi întunecarea, cât se poate de splendide pe moment, într—o strălucire triumfătoare de bucurie pentru obstacolele depăşite. Picături de ploaie îi atârnau în păr, dar nu arăta plouat, doar foarte ud şi pitoresc. Ajunsese la omul lui. Dăduse Semnalul. Prinţul îl privi cu o curiozitate plină de interes.

—Da, spuse el, cu vocea lui calmă. Tu eşti fiul lui Stefan Loristan. De asemenea, trebuie să fii îngrijit. Trebuie să vii cu mine. Mi—am pregătit servitorii să rămână în camerele lor până când le solicit serviciile. Am ataşat apartamentelor mele o cămăruţă sigură unde îi ţin uneori pe oameni. Poţi să—ţi usuci hainele şi să dormi acolo. Când se vor deschide grădinile din nou, restul va fi uşor.

Dar, deşi ieşise de sub copaci şi începuse să se deplaseze spre palat în umbră, Marco observă că el se mişca oarecum ezitant, ca şi cum nu s—ar fi decis încă ce ar trebui să facă. Se opri destul de brusc şi se întoarse spre Marco, care îl urmărea.

—Este cineva în camera din care tocmai am ieşit, spuse el, un bătrân — pe care l—ar putea interesa să te vadă. De asemenea, ar putea fi un lucru bun pentru el să simtă interes faţă de de tine. Am decis că o să te vadă — aşa cum eşti.
—Sunt la ordinele dumneavoastră, Înălţime, răspunse Marco. Ştia că însoţitorul lui zâmbea din nou.
—Te afli în pregătire de mai multe secole decât ştii tu, spuse el, iar tatăl tău te—a pregătit să întâlneşti neaşteptatul fără surprindere.

Au trecut pe sub balcon şi s—au oprit la o uşă scundă din piatră ascunsă de tufişuri. Uşa era una frumoasă, văzu Marco atunci când se deschise, iar coridorul dezvăluit era şi el frumos, deşi avea un aer de încremenire şi răceală care nu era atât de secret, pe cât intim. O scară perfectă, deşi îngustă, urca de la el la etajul următor. După ce au urcat—o, Prinţul conduse drumul printr—un coridor scurt şi se opri la uşa de la capătul lui.
—Intrăm aici, spuse el.

Era o cameră minunată — cea care dădea spre balcon. Fiecare obiect de mobilier, draperiile, tapiseriile şi tablourile de pe pereţi erau toate de felul celor care s—ar fi regăsit între podoabele unui muzeu. Marco îşi aminti zvonul despre distracţia obişnuită a lui de a colecţiona minunăţii şi de a—şi mobila casa cu lucruri pe care alţii le expuneau numai ca minuni ale artei şi meşteşugului. Locul era bogat în frumuseţi excelent alese şi plăcute.

Într—un scaun masiv, de lângă şemineu, stătea o siluetă cu capul plecat. Era un bătrân, înalt cu păr alb şi mustaţă. Coatele lui se rezemau de braţele scaunului şi îşi aplecase fruntea peste mână, ca şi cum ar fi fost istovit.

Însoţitorul lui Marco traversă camera şi stătu alături de el, vorbind pe un ton scăzut. La început, Marco nu putu auzi ce spunea el. El însuşi rămăsese cât se poate de liniştit, aşteptând. Bărbatul cu păr alb îşi înălţă capul şi aşteptă. Era ca şi cum, aproape deodată, era cât se poate de interesat. Vocea scăzută se ridică uşor în cele din urmă şi Marco auzi ultimele două propoziţii:
—Singurul fiu al lui Stefan Loristan. Uită—te la el.

Bătrânul din scaun se întoarse uşor şi se uită, neclintit şi cu o curiozitate întrebătoare completată şi cu o surprindere gravă. Avea ochi scrutători de un albastru—deschis.

Apoi Marco, în continuare drept şi tăcut, aşteptă din nou. Prinţul îi spusese numai „un bătrân pe care l—ar putea interesa să te vadă." În mod clar intenţionase ca, orice s—ar fi întâmplat, să nu aibă nici o reacţie că ar fi văzut mai mult decât i se spusese că va vedea — „un bătrân." Rolul lui era să nu demonstreze nici o uimire sau recunoaştere. Fusese adus aici nu ca să vadă, ci ca să fie văzut. Puterea de a rămâne calm sub examinare, pe care Şobolanul io invidia deseori, era acum binevenită, deoarece el mai văzuse capul albit şi silueta înaltă nu cu multe zile în urmă, împodobite cu pene de culoarea strălucitoare a smaraldului, purtând decoraţii cu pietre preţioase, în trăsura regală, escortat de stindarde şi caschete de paradă şi venind în urma trupelor ai căror paşi de marş ţineau ritmul muzicii militare, în timp ce populaţia îşi dezgolea capetele şi adresa urale.
—Este exact ca tatăl său, îi spuse acest personaj Prinţului, dar dacă l—a trimis altcineva în afară de Loristan. Îmi place înfăţişarea lui. Apoi brusc către Marco: Ai aşteptat afară în timpul furtunii?
—Da, domnule, răspunse Marco.

Cei doi au schimbat câteva cuvinte tot pe voce scăzută.
—Citeşti ştirile în timpul călătoriei? fu întrebat. Ştii cum stă Samavia?
—Nu stă deloc, spuse Marco. Iarovitch şi Maranovitch s—au luptat precum hienele, până când fiecare l—a sfâşiat pe celălalt în bucăţi — şi nici unuia nu i—a mai rămas sânge sau forţă. Cei doi se uitară unul la altul.
—O comparaţie bună, spuse persoana mai în vârstă. Ai dreptate. Dacă sar ridica un grup puternic — şi o putere mai mare ar prefera să nu se amestece — ţara ar putea avea parte de zile mai bune.

Se mai uită la el încă vreo câteva momente apoi dădu din mână cu blândeţe.
—Eşti un samavian de ispravă, spuse el. Asta mă bucură. Poţi pleca. Noapte bună.

Marco se înclină plin de respect şi bărbatul cu chipul obosit îl conduse afară din cameră.

Chiar după ce îl lăsă în cămăruţa liniştită în care urma să doarmă, prinţul îi aruncă o ultimă privire ciudată.
—Îmi amintesc acum, spuse el. În cameră, când ai răspuns la întrebarea despre Samavia, eram sigur că

te—am mai văzut undeva. Era în ziua festivităţilor. Era un spaţiu în mulţime şi am zărit un băiat uitându—se la mine. Tu erai.

—Da, spuse Marco, v—am urmărit de fiecare dată când aţi ieşit de atunci, dar niciodată nu am putut să mă apropii suficient de mult ca să vă vorbesc. Astă—seară a părut doar o şansă dintr—o mie.

—Îţi faci munca mai mult ca un bărbat decât ca un băiat, au fost următoarele cuvinte grăite şi au fost spuse într—un mod reflectiv. Nici un bărbat nu s—ar fi putut comporta mai perfect decât ai făcut—o tu acum, când discreţia şi stăpânirea de sine erau necesare. Apoi, după o pauză de o clipă: El a fost profund interesat şi extrem de mulţumit. Noapte bună.

După ce grădinile s—au deschis în dimineaţa următoare şi oamenii intrau şi ieşeau din nou, Marco ieşi şi el. A fost obligat să îşi spună de două sau trei ori că nu se trezise dintr—un vis uimitor. Îşi grăbi pasul după ce traversase strada, deoarece voia să ajungă acasă, în mansardă, şi să vorbească cu Şobolanul. Era o stradă lăturalnică, îngustă prin care era necesar să treacă dacă dorea să o ia pe scurtătură. Când dădu colţul înspre ea, văzu o siluetă ciudat rezemată în cârje de un zid. Arăta udă şi părăsită şi el se întrebă dacă nu cumva era un cerşetor. Nu era. Era Şobolanul, care brusc văzu cine se apropia şi se împinse în faţă. Faţa lui era palidă şi trasă şi arăta sfârşit şi înspăimântat. Îşi trase şapca de pe cap şi vorbi pe o voce răguşită, ca a unei ciori.

—Slavă Domnului! spuse el. Slavă Domnului! aşa cum spuneau întotdeauna oamenii după ce primeau Semnalul, singuri. Dar era un fel de chin în vocea lui, la fel ca şi uşurare.

—Aghiotantule! strigă Marco — Şobolanul îl implorase să îl numească astfel. Ce ai făcut? De când stai aici?

—De când te—am părăsit azi—noapte, răspunse Şobolanul, strângându—i braţul cu un tremur, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că era real. Dacă nu era loc pentru doi în tufiş, era loc pentru unul în stradă. Aveam eu dreptul să părăsesc postul şi să te las singur — aveam?

—Ai stat în furtună?

—Tu n—ai stat? întrebă Şobolanul furios. M—am înghesuit lângă un zid pe cât de bine am putut. Ce îmi păsa? Cârjele nu îl împiedică pe un individ să aştepte. Nu te—aş fi părăsit chiar dacă mi—ai fi dat ordin. Şi asta ar fi fost rebeliune declarată. Când nu ai ieşit imediat ce s—au deschis porţile, m—am simţit ca şi cum mi—ar fi luat foc capul. Cum puteam să ştiu ce s—a întâmplat? Nu am nervii şi rezistenţa ta. Am înnebunit pe jumătate.

Preţ de câteva secunde, Marco nu răspunse. Dar când îşi puse mâna pe mâneca udă, Şobolanul tresări de—a binelea, deoarece i se părea ca şi cum s—ar fi uitat în ochii lui Stefan Loristan.

—Arăţi exact ca tatăl tău! exclamă el, fără să vrea. Ce înalt eşti!

—Când eşti lângă mine, spuse Marco, cu vocea lui Loristan, când eşti lângă mine, mă simt — mă simt ca şi cum aş fi un prinţ regal în prezenţa armatei. Tu eşti armata mea. Şi îşi trase şapca cu o repeziciune copilărească şi adăugă: Slavă Domnului!

Soarele încălzea fereastra mansardei când au ajuns la locuinţa lor cu chirie şi cei doi s—au sprijinit pe pervazul aspru în timp ce Marco îşi spunea povestea. A luat ceva timp ca să o relateze; şi când încheie, scoase un plic din buzunar şi i—l arătă Şobolanului. Conţinea un teanc de bani.

—Mi l—a dat chiar înainte de a deschide uşa particulară, explică Marco. Şi mi—a spus: „Nu o să mai dureze mult acum. După Samavia, întoarce—te la Londra cât de repede poţi. Cât de repede poţi!"

—Mă întreb — ce a vrut să spună? zise Şobolanul rar. Un gând teribil îi trecuse prin minte. Dar nu era un gând pe care i—l putea spune lui Marco.

—Nu—mi dau seama. Am crezut că a spus—o dintr—un motiv pe care nu se aştepta să îl cunosc, răspunse Marco. Vom face aşa cum ne—a spus. Cât de repede putem.

S—au uitat pe ziare, aşa cum făceau în fiecare zi. Tot ce putea fi aflat din oricare dintre ele era că armatele încleştate ale Samaviei păreau să fi ajuns la punctul culminant al dezastrului şi epuizării. Era imposibil de spus cărei părţi îi mai rămăsese puterea să fac vreun pas final care s—ar putea numi victorie. Niciodată nu fusese o ţară într—o situaţie mai disperată.

—Este momentul! spuse Şobolanul, încruntându—se asupra hărţii sale. Dacă Grupul Secret se răscoală brusc acum, poate cuceri Melzarr—ul aproape fără o lovitură. Poate să facă iureş prin toată ţara şi să dezarmeze ambele armate. Sunt slăbite, sunt pe jumătate înfometate, sângerează până la moarte; ei vor să fie dezarmaţi. Doar Iarovitch şi Maranovitch continuă lupta, deoarece fiecare dintre ei luptă pentru puterea de a pune taxe asupra oamenilor şi de a—i face sclavi. Dacă Grupul Secret nu se răscoală,

poporul o va face şi va năvăli spre palate şi va omorî fiecare Maranovitch şi Iarovitch pe care o să—l găsească. Şi ar merita—o!

—Să ne petrecem restul zilei studiind harta rutieră din nou, spuse Marco. Astă—seară trebuie să pornim la drum spre Samavia!

## XXVI. PESTE GRANIŢĂ

Faptul că într—o zi, o săptămână mai târziu, doi băieţi milogi, istoviţi şi prăpădiţi de drum se târau cu paşi înceţi şi obosiţi peste linia de graniţă dintre Jiardasia şi Samavia nu era un incident care să trezească suspiciune sau chiar să atragă atenţia. Războiul, foametea şi suferinţa lăsaseră ţara ameţită şi sfărâmată. Cum tot ce era mai rău se petrecuse, nimeni nu era curios faţă de ce li s—ar mai putea întâmpla în continuare. Dacă Jiardasia însăşi ar fi devenit un duşman, în loc de un vecin prietenos, trimiţându—şi peste graniţă hoarde de soldaţi în galop, ar fi fost numai mai multe ţipete, incendieri de case şi măceluri cărora nimeni nu îndrăznea să li se opună. Da, până acum, Jiardasia rămăsese pacifistă. Cei doi băieţi — unul dintre ei în cârje — călătoriseră în mod evident departe pe picioare. Hainele lor sărăcăcioase erau pline de praf şi pătate de drum, iar ei se opriră şi cerură apă la prima colibă de după graniţă. Cel care mergea fără cârje avea nişte pâine într—o desagă aruncată peste umăr şi s—au aşezat pe marginea drumului şi au mâncat de parcă erau înfometaţi. Bunica bătrână care trăia singură în coliba sa şi se uită la ei fără curiozitate. Se poate să se fi întrebat vag de ce ar trece cineva graniţa spre Samavia în zilele astea. Dar nu—i păsa să le afle motivele. Fiul ei cel mare trăise într—un sat care—i aparţinea lui Maranovitch şi fusese chemat să lupte pentru lorzii săi. Nu voise să lupte şi nu ştia despre ce era cearta, dar a fost forţat să se supună. Îşi sărutase soţia frumoasă şi cei patru copii voinici, care bâzâiau în gura mare când el i—a părăsit. Satul lui, recoltele sale bune şi casa trebuiau lăsate în urmă. Apoi Iarovitch a făcut un raid prin micul pâlc frumos de case care aparţineau duşmanului lor. Erau înnebuniţi de furie, deoarece suferiseră mari pierderi într—o bătălie nu prea departe şi, cum au dat năvală, au ars şi au ucis şi au călcat în picioare câmpuri şi vii. Fiul bătrânei nu a mai apucat să vadă nici pereţii arşi ai casei sale, nici cadavrele soţiei şi copiilor săi, deoarece fusese omorât în bătălia pentru care se răzbunase Iarovitch.
Doar bunica bătrână care trăia în coliba de lângă graniţă şi se uita în gol la trecători mai rămăsese vie. Privea obosită la oameni şi se întreba de ce nu primea veşti de la fiul şi nepoţii ei. Dar asta era totul.

După ce băieţii au trecut graniţa şi au pornit la drum, de—a lungul şoselelor, nu era dificil să evite să fie văzuţi dacă era necesar. Ţara era muntoasă şi pe lângă drum erau păduri adânci şi dese — păduri atât de întinse şi cu tufişuri atât de dese încât oamenii în toată firea puteau să se ascundă cu uşurinţă. Din acest motiv, probabil, partea aceasta de ţară cunoscuse puţine lupte. Erau prea multe oportunităţi de a crea o ambuscadă pentru duşman. În timp ce băieţii mergeau înainte, aflau despre sate incendiate şi oraşe distruse, dar erau oraşe şi sate mai apropiate de Melzarr şi alte oraşe apărate de fortăreţe, sau se aflau în provincia care înconjura castelele şi proprietăţile liderilor şi nobililor puternici. Era adevărat, aşa cum îi spusese Marco personalităţii cu păr alb, că Maranovitch şi Iarovitch se luptaseră cu sălbăticia hienelor, până când, în cele din urmă, forţele de fiecare parte zăceau sfâşiate şi sângerânde, resursele lor, proviziile, fiind epuizate.

Fiecare zi îi lăsa mai slăbiţi şi mai disperaţi. Europa privea cu puţin interes la fiecare grup, dar cu o dorinţă crescândă ca dezordinea să înceteze şi să nu mai stânjenească comerţul. Marco şi Şobolanul ştiau acestea şi mult mai multe, dar, în timp mergeau cu precauţie prin drumurile lăturalnice ale ţărişoarei mutilate şi torturate, aflară alte lucruri. Aflară că povestirile despre frumuseţea şi fertilitatea ei nu erau închipuiri. Munţii săi care ajungeau la cer, câmpiile imense cu verdeaţă bogată pe care cirezile şi turmele ar fi putut păşuna cu miile, splendoarea pădurilor adânci şi a râurilor late, limpezi şi grăbite aveau o maiestuozitate de început de lume, aşa cum primele fiinţe omeneşti ar fi putut găsi pe pământ în zilele Grădinii Edenului. Cei doi băieţi călătoreau prin codri şi ţinuturi împădurite, când era posibil să părăsească drumul. Era sigur să îşi croiască drumul printre copaci uriaşi, ferigi înalte şi mlădiţe tinere. Nu era întotdeauna uşor, dar era sigur. Uneori vedeau coliba unui cărbunar sau un adăpost unde un păstor îşi ascundea puţinele oi care—i mai rămăseseră. Fiecare om pe care îl întâlneau avea aceeaşi înfăţişare de suferinţă împietrită pe chip, dar, când băieţii cerşeau pâine şi apă, aşa cum le era obiceiul, nici unul nu refuza să împartă puţinul pe care îl avea. Curând le deveni clar că erau consideraţi doi fugari tineri, ale căror case fuseseră probabil distruse, şi care rătăceau fără nici un gând decât să găsească siguranţa până când trecea ceea ce era mai rău. Faptul că unul dintre ei călătorea în cârje mărea aparenta lor neajutorare, iar faptul că nu vorbea limba ţării îl făcea şi mai mult un obiect demn de milă. Ţăranii nu ştiau ce limbă vorbea. Uneori, câte un străin venea să caute de lucru într—un orăşel sau altul. Bietul băiat o fi venit în ţară cu tatăl şi mama sa şi apoi a fost prins în vârtejul

războiului şi azvârlit în lume făr' de părinţi. Dar nimeni nu punea întrebări. Chiar şi în starea lor dezolantă, erau oameni tăcuţi şi nobili care erau prea politicoşi ca să fie curioşi.

—În zilele de demult, erau simpli, măreţi şi blânzi. Toate uşile le erau deschise călătorilor. Stăpânul celei mai sărăcăcioase colibe rostea o binecuvântare când un străin îi trecea pragul. Era obiceiul ţării, spuse Marco. Am citit despre asta într—o carte de—a tatălui meu. Cam pe toate uşile întâmpinarea era cioplită în piatră. Suna astfel: „Binecuvântarea Fiului lui Dumnezeu şi Odihna dintre aceşti Pereţi."

—Sunt mari şi puternici, spuse Şobolanul. Şi au feţe plăcute. Se comportă de parcă ar fi făcut instrucţie — şi bărbaţii, şi femeile.

Drumul nu îi conducea prin partea înecată în sânge a nefericitei ţări, dar au văzut foametea şi groaza în satele prin care treceau. Recoltele care ar fi hrănit oamenii le fuseseră luate pentru uzul armatei; cirezile şi turmele fuseseră mânate departe, iar chipurile erau supte şi cenuşii. Cei care până acum pierduseră numai recolte şi cirezi ştiau că locuinţele şi vieţile le puteau fi smulse în orice clipă. Numai bărbaţii bătrâni, femeile şi copiii mai rămăseseră ca să aştepte soarta pe care le—ar putea—o aduce talgerul războiului.

Când li se dădea mâncare din provizii slabe, Marco oferea ceva bani în schimb. Nu îndrăznea să trezească suspiciunea oferind mult. Era obligat să lase să se creadă că în fuga de la casa sa distrusă fusese în stare să înşface şi să ascundă o mică sumă care l—ar putea salva de înfometare. Deseori femeile nu primeau ce le dădea el. Călătoria lor era una grea şi înfometată. Trebuiau să o facă pe toată pe picioare şi era puţină mâncare de găsit. Dar fiecare dintre ei ştia cum să trăiască cu puţin. Călătoreau mai mult noaptea şi dormeau printre ferigi şi tufişuri în timpul zilei. Beau din pâraie curgătoare şi se îmbăiau în ele. Muşchiul şi ferigile le făceau paturi moi şi cu miros plăcut, iar copacii le ofereau acoperiş. Uneori stăteau întinşi mult timp şi vorbeau în timp ce se odihneau. Şi, în cele din urmă, veni ziua când ştiau că se apropie de sfârşitul călătoriei.

—Aproape s—a terminat, zise Marco, după ce se aşezaseră pe pământ, în pădure, la primele ore ale unei dimineţi cu rouă. El a spus: „După Samavia, întoarce—te la Londra cât de repede poţi. Cât de repede poţi." A spus—o de două ori. De parcă — urmează să se întâmple ceva.

—Probabil că se va întâmpla mai brusc decât credem noi — lucrul la care s—a referit, răspunse Şobolanul.

Brusc se ridică în cot şi se aplecă spre Marco.

—Suntem în Samavia! spuse el. Noi doi suntem în Samavia! Şi suntem aproape de sfârşit!

Marco se ridică şi el în cot. Era foarte slab, ca rezultat al călătoriei grele şi hranei puţine. Slăbiciunea lui îi făcea ochii să pară imenşi şi negri ca prăpăstiile. Dar ei ardeau şi erau frumoşi prin propriul lor foc.

—Da, spuse el, respirând repede. Şi chiar dacă nu ştim care va fi sfârşitul, ne vom fi supus ordinelor. Prinţul a fost înainte de ultimul. Mai este doar unul singur. Bătrânul preot.

—Am vrut să—l văd pe el mai mult decât am vrut să—l văd pe oricare dintre ceilalţi, zise Şobolanul.

—La fel şi eu, răspunse Marco. Biserica lui este construită pe panta acestui munte. Mă întreb ce ne va spune.

Amândoi aveau acelaşi motiv ca să dorească să—l vadă. În tinereţe servise într—o mănăstire de peste graniţă — cea care, înainte de a fi distrusă de o revoltă, păstrase ca pe o comoară povestea veche de cinci sute de ani despre frumosul băiat regal adus ca să fie ascuns în mijlocul ordinului de bătrânul păstor. În mănăstire, amintirea Prinţului pierdut era precum memoria unui sfânt. Se spusese că unul dintre primii fraţi călugări, care era decorator şi pictor, făcuse un portret de—al lui cu un halou slab luminând deasupra capului. Tânărul acolit care servise acolo trebuie să fi auzit legende minunate. Dar mănăstirea fusese incendiată, iar tânărul acolit trecuse graniţa în anii din urmă şi devenise preotul câtorva oameni de munte, a căror bisericuţă se agăţa de panta muntelui. Muncise din greu şi cu credinţă şi era venerat de enoriaşii săi. Doar tăinuiţii Făuritori de Săbii ştiau că cei mai devotaţi adoratori erau aceia cu care se ruga el şi cărora le dădea binecuvântările în peşteri întunecate de sub pământ, unde erau îngrămădite arme, iar bărbaţii cu feţe întunecate, puternice stăteau împreună în lumina slabă şi făceau planuri şi scheme.

Marco şi Şobolanul nu ştiau acestea în timp ce vorbeau despre dorinţa lor de a—l vedea.

—Ar putea să nu ne spună nimic, zise Marco. După ce îi vom da Semnalul, s—ar putea întoarce fără să mai spună nimic, aşa cum au făcut şi alţii. S—ar putea ca el să nu aibă de spus ceva ce noi ar trebui să

auzim. Tăcerea ar putea fi ordinul şi pentru el.

Nu avea să fie o căţărare lungă sau periculoasă până la bisericuţa de pe stâncă. Ei puteau să doarmă sau să se odihnească toată ziua şi să o înceapă la amurg. Deci, după ce au vorbit despre bătrânul preot şi şi—au mâncat pâinea neagră, şi—au făcut culcuşul ca să adoarmă sub acoperişul ferigilor înalte şi dese.

A fost un somn lung şi adânc pe care nu l—a tulburat nimic. Atât de puţine fiinţe omeneşti urcau dealul, altcumva decât pe poteca îngustă care ducea la biserică, încât micuţele fiinţe sălbatice nu învăţaseră să se teamă de ei. O dată, în timpul după—amiezii, un iepure care ţopăia pe sub ferigi ca să facă o vizită se opri lângă capul lui Marco şi, după ce se uită la el câteva secunde cu ochii lui lucioşi, începu să—i ronţăie vârfurile părului. O făcu numai din curiozitate şi deoarece se întreba dacă nu cumva era vreun soi nou de iarbă, dar nu îi plăcu şi se opri din ronţăit aproape imediat, după care se uită din nou, mişcându—şi rapid vârful moale şi sensibil al nasului câteva secunde şi apoi ţopăi mai departe spre treburile lui. O rădaşcă verde foarte mare şi frumoasă se târî de la un capăt al cârjelor Şobolanului la celălalt, dar, după ce făcu asta, plecă şi ea mai departe. De două sau trei ori o pasăre, căutându—şi cina pe sub ferigi, a fost surprinsă să descopere cele două siluete adormite, dar, întrucât stăteau atât de liniştite, nu părea să fie nimic de care să se teamă. Un şoricel de câmp frumos, alergând pe lângă ei, descoperi că erau firimituri zăcând împrăştiate prin jur şi mâncă tot ce a putut găsi pe muşchi. După aceea, se furişă în buzunarul lui Marco, găsi unele excelente şi avu parte de un adevărat festin. Dar nu deranjă pe nimeni şi băieţii dormiră în continuare.

Cântecul unei păsări de seară îi trezi pe amândoi. Pasărea se aşezase pe ramura unui copac din apropierea lor şi trilul ei răsuna limpede şi dulce. Aerul serii de împrospătase şi era parfumat cu aromele de pe dealuri. Când Marco deschise ochii, se gândi că cel mai plăcut lucru de pe pământ era să te trezeşti din somn, seara, pe un deal şi să auzi o pasăre cântând. Părea să îi facă minunat de real faptul că se afla în Samavia, că Felinarul era aprins şi că munca lui era aproape terminată. Şobolanul se trezi o dată cu el şi, preţ de câteva minute, amândoi au stat pe spate fără să vorbească. În cele din urmă, Marco spuse:

—Ies stelele. Putem să începem să urcăm, Aghiotantule. Apoi amândoi s—au ridicat în picioare şi s—au privit.

—Ultimul! spuse Şobolanul. Mâine vom fi pe drumul înapoi spre Londra — Philibert Place nr. 7. După toate locurile pe unde am umblat — cum o să arate oare?

—O să fie ca trezirea dintr—un vis, zise Marco. Nu este frumos — Philibert Place. Dar el va fi acolo.

Şi era ca şi cum o lumină se aprinsese singură pe chipul lui şi strălucea chiar prin întunericul lui.

Iar chipul Şobolanului se lumină aproape în acelaşi fel. Şi el îşi dădu jos şapca şi stătu cu capul descoperit.

—Am ascultat ordinele, spuse el. Nu l—am uitat pe nici unul. Nimeni nu ne—a observat, nimeni nu s —a uitat la noi. Am zburat prin ţări ca şi cum am fi fost nişte fire de praf.

Şi capul lui Marco era dezgolit, iar chipul său încă strălucea.

—Slavă Domnului! spuse el. Să începem să urcăm.

Şi—au făcut drum printre ferigi şi au hoinărit printre copaci până când au găsit potecuţa. Dealul era des înveşmântat cu pădure, iar potecuţa era uneori întunecată şi abruptă; dar ei ştiau că, dacă o urmează, în cele din urmă vor ajunge la un loc unde nu prea mai erau copaci şi pe un pisc vor găsi bisericuţa care îi aştepta. Preotul s—ar putea să nu fie acolo. S—ar putea să trebuiască să—l aştepte, dar cu siguranţă el se va întoarce pentru masa de dimineaţă şi pentru vespere, oriunde ar fi rătăcit între timp.

Erau multe stele pe cer când, la un ultim cot al potecii, acestea le—au arătat biserica deasupra lor. Era micuţă şi construită din piatră nefinisată. Arăta de parcă însuşi preotul şi turma sa împrăştiată ar fi rupt şi cărat sau rostogolit bucăţi din deal ca să o facă. Avea cupola mică, rotundă, ca de moschee pe care turcii o duseseră în Europa în secolele trecute. Era atât de micuţă, încât nu putea adăposti decât o congregaţie foarte mică — şi alături de ea era o casă, care era, desigur, a preotului.

Cei doi băieţi s—au oprit pe potecă să se uite la ea.

—Arde o lumânare într—una din ferestruici, spuse Marco.

—E un puţ lângă uşă — şi cineva începe să scoată apă, spuse Şobolanul după aceea. Este prea întuneric ca să văd cine e. Ascultă!

Au ascultat şi au auzit găleata coborând pe lanţ şi pleoscăind în apă. Apoi a fost trasă în sus şi se părea că cineva bea îndelung. Apoi au văzut o siluetă neclară mişcându—se în faţă şi stând nemişcată. După aceea au auzit o voce începând să se roage cu voce tare, ca şi cum posesorul, fiind obişnuit cu singurătatea totală, nu se gândea la ascultători pământeni.

—Vino, spuse Marco. Şi ei au avansat.

Deoarece stelele erau atât de multe, iar aerul atât de curat, preotul le auzi paşii pe potecă şi îi văzu aproape când îi auzi. Îşi încheie rugăciunea şi îi privi venind. Un băiat în cârje, care se mişca la fel de repede şi cu uşurinţă ca o pasăre — şi un băiat care, chiar la o distanţă de mai mulţi yarzi, era remarcabil prin ţinuta trupului său, care nu era nici arogantă, nici mândră, dar îl detaşa oarecum de orice alt băiat pe care îl văzuse el vreodată. Un băiat magnific — deşi, când se apropie, lumina stelelor îi arătă faţa slabă şi ochii duşi în fundul capului, parcă de oboseală sau foame.

„Şi cine este acesta?" murmură către sine preotul. „Cine?"

Marco se apropie de el şi făcu o reverenţă plină de respect. Apoi îşi înălţă capul negru, îşi trase înapoi umerii şi îşi rosti mesajul pentru ultima dată.

—Felinarul este aprins, Părinte, spuse el. Felinarul este aprins. Bătrânul preot stătu cât se poate de nemişcat şi se uită în faţa lui. În momentul următor îşi înclină capul pentru a se uita la el îndeaproape. Era aproape ca şi cum ar fi fost înspăimântat şi dorea să se asigure de ceva. În acel moment îi trecu prin minte Şobolanului că femeia bătrână, bătrână de pe vârful muntelui se arătase înspăimântată de ceva în acelaşi fel.

—Sunt un om bătrân, spuse el. Ochii mei nu sunt buni. Dacă aş avea o lumină... şi privi către casă.

Şobolanul a fost cel care, într—un vârtej, se balansă către uşă şi înşfăcă lumânarea. Ghicise ce voia el. O ţinu chiar el, astfel ca flacăra să cadă pe faţa lui Marco. Bătrânul preot se apropie din ce în ce mai mult. Se strădui să respire.

—Tu eşti fiul lui Stefan Loristan! strigă el. Este fiul lui cel care aduce semnalul.

Căzu în genunchi şi îşi ascunse faţa în mâini. Amândoi băieţii l—au auzit hohotind şi rugându—se, şi rugându—se şi hohotind în acelaşi timp.

S—au uitat unul la altul. Şobolanul exploda de agitaţie, dar se simţea un pic stânjenit, de asemenea, şi se întreba ce va face Marco. Un bătrân, în genunchi, plângând, te face să simţi că nu ştii ce să spui. Trebuie să—l compătimeşti sau să—l laşi să continue?

Marco stătu cât se poate de liniştit şi se uită la el cu înţelegere şi gravitate.

—Da, Părinte, spuse el. Eu sunt fiul lui Stefan Loristan şi am dat Semnalul tuturor. Dumneavoastră sunteţi ultimul. Felinarul este aprins. Şi eu aş plânge de bucurie.

Lacrimile şi rugăciunile preotului încetară. El se ridică în picioare — un bătrân cu faţa scorojită, cu păr lung, des şi alb care—i cădea pe umeri — şi îi zâmbi lui Marco în timp ce ochii lui erau încă umezi.

—Ai trecut dintr—o ţară într—alta cu mesajul? întrebă el. Aveai ordin să spui cele trei cuvinte?

—Da, Părinte, răspunse Marco.

—Asta a fost tot? Nu trebuia să mai spui altceva?

—Nu cunosc mai mult. Tăcerea a fost ordinul de când am depus jurământul de loialitate când eram copil. Nu eram suficient de matur ca să lupt, să servesc sau să raţionez asupra lucrurilor măreţe. Tot ceea ce puteam face era să păstrez tăcerea, să mă antrenez să îmi amintesc şi să fiu pregătit când eram chemat. Când tatăl meu a ştiut că eram pregătit, a avut încredere să mă trimită să dau Semnalul. Mi—a spus cele trei cuvinte. Nimic altceva.

Bătrânul îl privi cu o faţă întrebătoare.

—Dacă Stefan Loristan nu ştie cum este cel mai bine, cine ştie?

—El ştie întotdeauna, răspunse Marco cu mândrie. Întotdeauna. Făcu semn cu mâna, ca un rege tânăr către Şobolan. Voia ca fiecare om pe care îl întâlneau să înţeleagă valoarea Şobolanului. El l—a ales pentru mine pe acest tovarăş, adăugă el. Nu am făcut nimic de unul singur.

—Mi—a permis să fiu aghiotantul lui! izbucni Şobolanul. M—aş lăsa tăiat în fâşii de un inch pentru el.

Marco traduse.

Atunci preotul se uită la Şobolan şi dădu încet din cap.

—Da, spuse el. El ştie cel mai bine. Întotdeauna ştie cel mai bine. Văd asta.

—De unde aţi ştiut că sunt fiul tatălui meu? întrebă Marco. Dumneavoastră l—aţi văzut!
—Nu, a fost răspunsul, dar am văzut un tablou despre care se spune că îl reprezintă — şi tu eşti tabloul însuşi. Este, într—adevăr, un lucru straniu ca două creaturi ale lui Dumnezeu să semene atât de mult. Există un scop în asta.

Îi conduse în căsuţa lui golaşă şi îi puse să se odihnească, şi să bea lapte de capră, şi să mănânce. În timp ce se deplasa prin încăperea ca o colibă, pe chipul lui era o înfăţişare misterioasă şi exaltată.
—Trebuie să vă înviorаţi înainte de a pleca, spuse el în cele din urmă. Vă voi duce într—un loc ascuns în munţi unde sunt oameni ale căror inimi vor tresălta la vederea voastră. Văzându—vă li se va da o nouă putere, curaj nou şi hotărâre proaspătă. Astă—seară ei se întâlnesc aşa cum s—au întâlnit şi strămoşii lor de secole, dar acum ei se apropie de sfârşitul aşteptării lor. Şi eu li—l voi aduce pe fiul lui Stefan Loristan, care este Purtătorul Semnalului!

Au mâncat pâine şi brânză şi au băut laptele de capră care le—a fost oferit de el, dar Marco explică faptul că nu aveau nevoie de odihnă, deoarece dormiseră toată ziua. Erau pregătiţi să—l urmeze când el era gata.

Ultima umbră slabă a amurgului se pierduse în noapte, iar stelele erau foarte dese atunci când ei au pornit împreună. Bătrânul cu părul alb luă în mână un ciomag noduros, gros şi le arătă drumul. Îl ştia bine, chiar dacă era unul accidentat şi abrupt, fără nici un fel de semn de recunoaştere. Uneori păreau să meargă în jurul muntelui, alteori urcau, în alte cazuri se târau peste stânci sau copaci căzuţi sau se zbăteau prin desişuri aproape de netrecut; mai mult decât o dată au coborât în râpe şi, aproape cu riscul vieţii, s—au căţărat şi s—au tras cu ajutorul tufişurilor până sus, pe partea cealaltă. Şobolanul a fost solicitat să—şi utilizeze toată dibăcia şi, uneori, Marco şi preotul l—au ajutat să treacă peste obstacole cu ajutorul cârjelor sale.
—Ţi—am arătat astă—seară dacă sunt olog sau nu? îl întrebă el o dată pe Marco. Poţi să—i spui lui despre asta, nu—i aşa? Şi că cârjele în loc să fie un obstacol cârjele au fost de ajutor?

Erau plecaţi de aproape două ore când au ajuns într—un loc unde vegetaţia era deasă, iar un copac căzuse în mijlocul ei într—o furtună. Nu departe de copac era o stâncă ieşită în afară. Doar vârful ei se vedea deasupra încâlcelii dese.

Şi—au făcut loc prin jungla de tufişuri şi mlădiţe tinere, conduşi de însoţitorul lor. Nu ştiau unde vor fi în continuare şi trebuiau să se împingă tot înainte, când preotul se opri lângă stânca ieşită. Stătu tăcut câteva minute — cât se poate de nemişcat — de parcă asculta pădurea şi noaptea. Dar era tăcere deplină. Nu era nici măcar o briză care să clatine o frunză, sau o pasăre pe jumătate trezită care să ciripească somnoroasă.

Izbi în stâncă cu ciomagul — de două ori şi apoi iar de două ori.

Marco şi Şobolanul stăteau ţinându—şi răsuflarea.

Nu au aşteptat mult. Imediat fiecare dintre ei s—a pomenit aplecându—se în faţă, privind cu ochi increduli nu pe preot şi ciomagul său, ci stânca însăşi!

Se mişca! Da, se mişca. Preotul se dădu la o parte şi ea se roti încet, de parcă era împinsă de o pârghie. În timp ce se rotea, dezvăluia treptat un abis de întunecime slab luminată, iar preotul îi vorbi lui Marco.
—Sunt ascunzători ca aceasta prin toată Samavia. Răbdarea şi suferinţa au aşteptat în ele. Ele sunt peşterile Făuritorilor de Săbii. Vino!

## XXVII. „ESTE PRINŢUL PIERDUT! ESTE IVOR!"

De multe ori de când începuse călătoria lor, băieţii îşi descoperiseră inimile bătând de fiorul şi emoţia evenimentelor. Povestea din care făceau parte vieţile lor era o experienţă care—ţi accelera pulsul. Dar, în timp ce—şi făceau loc cu grijă în josul treptelor abrupte care păreau că duc direct în măruntaiele pământului, atât Marco cât şi Şobolanul s—au simţit ca şi cum bătrânul preot n—avea cum să nu audă bubuitul din piepturile lor tinere.

—„Făuritorii de Săbii." Să—ţi aduci aminte fiecare cuvânt pe care îl spun, şopti Şobolanul, pentru ca mai târziu să îmi spui. Să nu uiţi nimic! Mi—aş dori să ştiu samaviana.

La piciorul scărilor stătea bărbatul care, în mod evident, era santinela care opera pârghia ce rotea stânca. Era un ţăran mare şi zdravăn, cu un chip bun şi atent, iar preotul îi oferi salutul şi binecuvântarea în timp ce lua de la el lanterna pe care le—o întindea.

Au mers printr—un coridor îngust şi întunecos, în josul câtorva trepte şi au dat cotul într—un alt coridor tăiat în stâncă şi pământ. Era un coridor mai larg, dar tot întunecos, astfel că Marco şi Şobolanul au parcurs câţiva yarzi până când ochii lor s—au acomodat cu lumina slabă ca să vadă că pereţii înşişi păreau făcuţi din arme înşirate aproape una lângă alta.

—Făuritorii de Săbii! murmura inconştient Şobolanul pentru el însuşi. Făuritorii de Săbii!

Trebuie să le fi luat ani în şir să sape coridorul cotit prin care îşi urmau drumul şi ani şi mai mulţi ca să făurească zidurile solide, pline. Dar Şobolanul îşi aminti povestea pe care străinul i—o spusese tatălui său cel beţiv, despre puţinii văcari de munte care, în suferinţa şi mânia sălbatică pentru pierderea prinţului lor, se grupaseră în bande, cu un jurământ solemn care fusese transmis din generaţie în generaţie. Samavienii erau un popor cu o memorie străveche şi faptul că patima lor trebuia înăbuşită o făcuse să ardă cu şi mai mare îndârjire. Cu cinci sute de ani în urmă îşi depuseseră jurământul, iar regii veniseră şi plecaseră, muriseră sau fuseseră asasinaţi şi dinastiile se schimbaseră, dar Făuritorii de Săbii nu se schimbaseră şi nici nu—şi uitaseră jurământul, ori slăbiseră în credinţa lor că într—o zi — cândva, chiar după ani lungi şi întunecaţi — sufletul Prinţului lor pierdut va fi încă o dată printre ei şi că ei vor îngenunchea la picioarele lui şi—i vor săruta mâinile celui pentru al cărui trup renăscuse sufletul. Şi în ultima sută de ani numărul, puterea şi ascunzătorile lor se măriseră atât de mult, încât Samavia era în cele din urmă presărată de ele. Iar ei doar aşteptau cu răsuflarea tăiată — Aprinderea Felinarului.

Bătrânul preot ştia cu câtă ardoare şi ştia ce le aducea lor. Marco şi Şobolanul, în ciuda închipuirilor lor copilăreşti, nu erau încă suficient de maturi ca să ştie cât de îndârjiţi şi plini de zel înflăcărat puteau fi bărbaţii maturi sălbatici care aşteptau cu nerăbdare. Dar era un fior încordat în a şti că ei, cei doi băieţi erau conduşi către aceştia, erau Purtătorii Semnalului. Şobolanului îi era cald şi frig, îşi rodea degetele în timp ce mergea. Aproape ar fi putut ţipa în gura mare, în intensitatea emoţiei lui, când preotul se opri în faţa unei uşi negre mari!

Marco nu scoase nici un sunet. Emoţia şi pericolul întotdeauna îl făceau să arate înalt şi extrem de palid. Aşa arăta el acum.

Preotul atinse uşa şi ea se deschise.

Se uitau într—o peşteră imensă. Pereţii şi tavanul erau acoperiţi cu arme — puşti, săbii, baionete, suliţe, pumnale, pistoale, orice armă pe care ar putea—o folosi un om disperat. Locul era plin de bărbaţi, care se îndreptară spre uşă în timp ce aceasta se deschise. Cu toţii se înclinară spre preot, dar Marco îşi dădu seama, aproape în aceeaşi clipă că ei tresăriră văzând că nu era singur.

Erau o mulţime stranie şi pitorească aşa cum stăteau sub arsenalul lor de arme, în lumina aprinsă a torţelor. Marco văzu într—o clipă că erau bărbaţi din toate clasele, deşi cu toţii erau la fel de prost îmbrăcaţi. Erau munteni uriaşi şi oameni de câmpie, şi tineri, şi maturi ca vârstă. Unii dintre cei mai mari aveau păr alb, dar trupuri de gigant şi cu hotărâre în fălcile puternice. Erau mulţi dintr—aceştia, văzu Marco, şi în ochii fiecărui om, fie că era tânăr sau bătrân, strălucea o flacără neclintită şi de nestins. Fuseseră bătuţi de atâtea ori, fuseseră oprimaţi şi jefuiţi, dar în ochii fiecăruia exista această flacără de nestins care, în întreaga tragedie îndelungată a anilor, fusese predată de tată fiului. Aceasta era cea care continuase de—a lungul secolelor păstrarea jurământului său şi făurirea săbiilor în peşterile din pământ şi care astăzi aştepta.

Bătrânul preot îşi puse mâna pe umărul lui Marco şi îl împinse blând în faţă prin mulţimea care se

împărţi în două ca să le facă loc. Nu se opri până când cei doi nu stăteau chiar în mijlocul cercului, care se retrase privind întrebător. Marco se uită în sus la bătrân, deoarece preţ de câteva secunde el nu vorbi. Era clar că nu vorbea deoarece şi el era emoţionat şi nu putea. Îşi deschise buzele şi vocea păru să îl părăsească. Apoi încercă din nou şi vorbi astfel încât toţi să îl poată auzi — chiar şi bărbaţii din spatele cercului de privitori.

—Copiii mei, spuse el, acesta este fiul lui Stefan Loristan şi vine să aducă Semnalul. Fiul meu, zise către Marco, grăieşte!

Atunci Marco înţelese ceea ce dorea el şi de asemenea ceea ce simţea. Simţea şi el acest lucru, acea magnifică bucurie înălţătoare, în timp ce vorbea, ţinându—şi capul negru sus şi ridicându—şi mâna dreaptă.

—Felinarul este aprins, fraţilor! strigă el. Felinarul este aprins!

Atunci Şobolanul, care stătea la o parte, privind, crezu că lumea stranie din peşteră înnebunise! Urlete sălbatice înăbuşite izbucniră, bărbaţii se strângeau în îmbrăţişări pătimaşe, căzeau în genunchi, se agăţau unul de altul hohotind, îşi strângeau mâinile, săreau în aer. Era ca şi cum nu puteau suporta bucuria de a auzi că sosise sfârşitul aşteptării lor în cele din urmă. Se repeziră către Marco şi căzură la picioarele lui. Marco văzu ţărani zdraveni sărutându—i pantofii, mâinile, fiecare bucăţică de haină pe care o puteau prinde. Cercul sălbatic se clătina şi se strângea în jurul lui până când Şobolanul se sperie. El nu ştia că, fiind copleşit de frenezia emoţiei sale, propria sa agitaţie îl făcea să tremure din cap până în picioare ca o frunză şi că îi curgeau lacrimi pe obraji. Mulţimea clătinătoare îl ascundea pe Marco de el şi începu să se lupte să—şi facă loc spre el, deoarece emoţia lui creştea o dată cu teama. Mulţimea de bărbaţi frenetici de extaz părea aproape să fi încetat să fie întreagă la minte.

Marco era numai un băiat. Ei nu ştiau cu câtă vigoare îl presau şi îl lăsau chiar şi fără aer.

—Nu—l omorâţi! Nu—l omorâţi! urlă Şobolanul, zbătându—se înainte. Daţi—vă la o parte, proştilor! Eu sunt aghiotantul lui! Lăsaţi—mă să trec!

Şi deşi nimeni nu înţelegea engleza, unul sau doi şi—au amintit dintr—o dată că îl văzuseră intrând cu preotul şi s—au dat la o parte. Dar chiar atunci bătrânul preot îşi ridică mâna deasupra mulţimii şi vorbi pe o voce de comandă hotărâtă.

—Daţi—vă la o parte, copiii mei! strigă el. Nu nebunia este omagiul pe care trebuie să îl aduceţi fiului lui Stefan Loristan! Supuneţi—vă! Supuneţi—vă!

Vocea lui avea o putere care pătrundea chiar şi în cei mai sălbatici văcari. Mulţimea frenetică se trase în spate şi lăsă spaţiu în jurul lui Marco, a cărui faţă Şobolanul putu să o vadă în sfârşit. Era foarte albă de emoţie, iar în ochii săi era o privire similară cu veneraţia.

Şobolanul se împinse în faţă până când ajunse alături de el. Nu îşi dădea seama că aproape hohotea în timp ce vorbea.

—Sunt aghiotantul tău, spuse el. Am de gând să stau aici! Tatăl tău m—a trimis! Mă supun ordinelor! Am crezut că o să te zdrobească de tot.

Se uită furios la cercul din jurul său ca şi cum, în loc de închinători plini de adoraţie, ar fi fost duşmani. Bătrânul preot, văzându—l, îi atinse braţul lui Marco.

—Spune—i să nu se teamă, zise el. A durat numai în primele momente. Patima sufletelor lor i—a făcut să fie sălbatici. Ei sunt sclavii tăi.

—Cei din spate ar fi putut să—i împingă pe cei din faţă până când te—ar fi călcat în picioare fără să vrea! insistă Şobolanul.

—Nu, spuse Marco. S—ar fi oprit dacă aş fi vorbit.

—Atunci de ce nu ai vorbit? mârâi Şobolanul.

—Tot ce simţeau era pentru Samavia şi pentru tatăl meu, spuse Marco, şi pentru Semnal. M—am simţit ca şi ei.

Şobolanul a fost oarecum îmblânzit. Era adevărat, până la urmă. Cum ar fi putut el să încerce să înăbuşe izbucnirile adoraţiei lor pentru Loristan — pentru ţara pe care el o salva pentru ei — pentru Semnalul care îi chema către libertate? Nu putea.

Apoi a urmat un ceremonial straniu şi pitoresc. Preotul a mers printre mulţimea înconjurătoare şi a vorbit cu fiecare om — uneori cu un grup. S—a format un cerc mai larg. Cum bătrânul palid se mişca dintr—o parte într—alta, Şobolanul se simţi ca şi cum urma să se desfăşoare o ceremonie religioasă. Privind—o de la început la sfârşit, a fost înfiorat până în rărunchi.

La capătul peşterei fusese tăiat un bloc din piatră ca să arate ca un altar. Era acoperit în alb şi pe peretele din faţa lui atârna un tablou mare acoperit de o perdea. De la tavan se legăna un felinar străvechi din metal, suspendat de lanţuri. În faţa altarului era un fel de podium din piatră. Acolo l—a rugat preotul pe Marco să stea, cu aghiotantul său pe nivelul mai jos gata să—şi primească ordinele. Un grup al celor mai mari văcari ieşi şi se întoarse. Fiecare purta o sabie uriaşă, care, probabil, fusese dintre primele făurite în vremuri întunecate de demult. Purtătorii s—au aşezat în câte un şir de fiecare parte a lui Marco. Ei şi—au ridicat săbiile şi au format o arcadă ascuţită deasupra lui şi un pasaj lung de doisprezece oameni. Când vârfurile s—au izbit pentru prima dată, Şobolanul se lovi tare peste piept. Triumful său era prea puternic ca să fie suportabil. Se uită la Marco stând nemişcat — în acel mod ciudat şi splendid în care atât el, cât şi tatăl lui puteau sta nemişcaţi — şi se întrebă ce putea face el. Arăta ca şi cum ar fi fost pregătit pentru orice lucru straniu care i s—ar fi putut întâmpla — deoarece se afla „sub ordine." Şobolanul ştia că făcea absolut totul doar de dragul tatălui lui Marco. Era ca şi cum el simţea că îl reprezintă pe tatăl lui, deşi era numai un băiat; şi, din această cauză, chiar dacă era doar un băiat, trebuia să se poarte nobil şi să rămână netulburat în exterior.

La capătul arcadei soldaţilor, bătrânul preot stătu şi—i făcu un semn fiecărui om în parte. După ce semnul îi era dat unui om, acesta mergea pe sub arcadă până la podium şi acolo îngenunchea şi, ridicându—i mâna lui Marco, o săruta cu fervoare pătimaşă. Apoi se întorcea la locul pe care îl părăsise. Unul după altul au păşit pe aleea de săbii, unul după altul au îngenuncheat, unul după altul au sărutat mâna cafenie tânără, s—au ridicat şi au plecat. Uneori, Şobolanul auzea câteva cuvinte care sunau aproape ca o rugăciune murmurată, alteori auzea un suspin în timp ce un cap cărunt se apleca şi de fiecare dată vedea ochi umezi de lacrimi. O dată sau de două ori Marco grăi câteva cuvinte în samaviană, iar chipul omului căruia îi vorbise se aprindea de bucurie. Şobolanul avu timp să vadă, aşa cum văzuse Marco, că multe dintre chipuri nu erau de ţărani. Unele dintre ele erau bine definite şi subtile, de tipul învăţaţilor şi a nobililor. A durat mult până când toţi au îngenuncheat şi i—au sărutat mâna băiatului, dar nici un om nu a omis ceremonia, şi când în cele din urmă s—a încheiat, o tăcere stranie a umplut peştera. Ei stăteau şi se uitau unii la alţii cu ochi arzători.

Preotul se deplasă până lângă Marco şi rămase lângă altar. El se aplecă în faţă şi luă în mână un cordon care atârna de tabloul acoperit — îl trase şi perdeaua căzu. Dintre falduri părea să stea şi să se uite la ei un tânăr regal înalt, cu ochi profunzi în care încă străluceau stelele lui Dumnezeu şi cu un zâmbet minunat de privit. În jurul şuviţelor grele de păr negru, pictorul de biserici de mult răposat pusese o strălucire slabă de lumină ca un halou.

—Fiu al lui Stefan Loristan, spuse preotul pe un ton tremurător, este Prinţul pierdut! Este Ivor!

Atunci fiecare om din cameră căzu în genunchi. Chiar şi bărbaţii care susţinuseră arcada de săbii îşi lăsară armele la pământ cu un zăngănit şi îngenunchează de asemenea. El era sfântul lor — acest băiat! Mort de cinci sute de ani, el încă era sfântul lor.

—Ivor! Ivor! izbucniră vocile într—un murmur greu. Ivor! Ivor! de parcă intonau o litanie.

Marco tresări, holbându—se la tablou, cu răsuflarea blocată în gât şi buzele întredeschise.

—Dar... dar, se bâlbâi el, dar dacă tatăl meu ar fi la fel de tânăr ca el... ar fi exact ca el!

—Când tu vei fi de vârsta lui, tu vei fi ca el... tu! spuse preotul. Şi lăsă perdeaua să cadă.

Şobolanul se holbă cu ochi măriţi de la Marco la tablou şi de la tablou la Marco. Şi răsuflă din ce în ce mai repede şi îşi roase vârfurile degetelor. Dar nu grăi nici un cuvânt. Nu ar fi putut să o facă, chiar dacă ar fi încercat.

Apoi Marco coborî de pe podium ca şi cum s—ar fi aflat într—un vis, iar bătrânul îl urmă. Bărbaţii cu săbiile săriră în picioare şi făcură din nou arcada cu o nouă izbire de oţel. Bătrânul şi băiatul trecură pe sub ele împreună.

Acum ochii fiecărui bărbat erau fixaţi asupra lui Marco. La uşa grea prin care intraseră, el se opri şi se întoarse ca să le întâlnească privirile. Arăta foarte tânăr, subţire şi palid, dar dintr—o dată zâmbetul tatălui său străluci pe chipul lui. Spuse câteva cuvinte în samaviană, limpede şi grav, salută şi ieşi.

—Ce le—ai spus? întrebă Şobolanul pe nerăsuflate, împiedicându—se după el, în timp ce uşa se închidea în urma lor şi oprea murmurul de sunete pătimaşe.

—Era numai un singur lucru de spus, a fost răspunsul. Ei sunt bărbaţi — eu sunt numai un băiat. Le—am mulţumit în numele tatălui meu şi le—am spus că el nu o să uite niciodată — niciodată.

## XXVIII. „EXTRA! EXTRA! EXTRA!"

Ploua în Londra — cu găleata. Plouase de două săptămâni, mai mult sau mai puţin, în general mai mult. Când trenul de la Dover se opri la Charing Cross, vremea părea să se fi hotărât brusc că fusese mult prea îngăduitoare şi trebuia să se exprime mai cu vigoare. Deci îşi strânse laolaltă toate resursele şi se revărsă în diluvii care îi surprinseră chiar şi pe londonezi.

Ploaia bătea şi curgea atât de mult pe ferestrele compartimentului de clasa a treia în care stăteau Marco şi Şobolanul, încât ei nici nu puteau să vadă prin ele.

Făcuseră călătoria spre casă mult mai repede decât pe cea în care porniseră spre alte ţări. Bineînţeles că le luase ceva timp să mărşăluiască înapoi către frontieră, dar nu fusese nici un motiv ca să nu se oprească oriunde, o dată ce ajunseseră la calea ferată. Fuseseră obosiţi uneori, dar dormiseră adânc pe scaunele din lemn ale compartimentului. Singura lor dorinţă era să ajungă acasă. Philibert Place nr. 7 se ridica în faţa lor, în mizeria sa gălăgioasă, ca singurul loc dezirabil de pe pământ. Pentru Marco, acolo se afla tatăl său. Şi numai pe Loristan îl vedea Şobolanul când se gândea la el. Loristan, aşa cum va arăta atunci când îl va vedea intrând împreună cu Marco şi îl va saluta şi va spune: „L—am adus înapoi, domnule. A îndeplinit fiecare ordin pe care i l—aţi dat — fiecare. La fel şi eu." Aşa făcuse. Fusese trimis ca tovarăşul şi aghiotantul lui şi fusese credincios în fiecare gând. Dacă Marco l —ar fi lăsat, ar fi avut grijă de el ca un servitor şi ar fi fost mândru de serviciul său. Dar Marco nu—l lăsa niciodată să uite că ei erau numai doi băieţi şi că nici unul nu era mai important decât celălalt. În secret, el chiar simţise această atitudine ca pe un fel de îndurerare. Ar fi fost mai mult decât un joc dacă unul dintre ei ar fi fost un simplu servitor al celuilalt şi dacă celălalt ar fi făcut pe grozavul puţin, ar fi dat ordine şi ar fi cerut sacrificii. Dacă vasalul credincios ar fi putut fi rănit sau aruncat într—o temniţă de dragul tânărului său comandant, aventura ar fi fost mai deplină. Dar deşi călătoria lor fusese plină de minunăţii şi bogată în frumuseţi, deşi amintirea ei rămânea în mintea Şobolanului ca un fundal de tapiserie brodată cu toate nuanţele pământului, cu toate splendorile sale, nu fuseseră temniţe şi răni. După aventura de la München, copilăria lor neimportantă nu fusese nici măcar atinsă de asemenea pericole pe cât ar fi putut să îi ameninţe. După cum spusese Şobolanul, ei „zburaseră ca firele de praf" prin Europa şi parcă nu fuseseră. Şi aceasta planificase Loristan, aceasta născocise gândul lui grav. Dacă ar fi fost bărbaţi, nu ar fi fost atât de în siguranţă.

De când îl părăsiseră pe bătrânul preot pe deal ca să—şi înceapă călătoria înapoi spre graniţă, amândoi fuseseră predispuşi la tăceri prelungite în timp ce mărşăluiau unul lângă altul sau stăteau întinşi pe muşchi în păduri. Acum că munca lor se încheiase, un fel de reacţie se instalase. Nu mai erau planuri de făcut şi incertitudini de contemplat. Erau pe drumul înapoi spre Philibert Place nr. 7 — Marco spre tatăl său, Şobolanul spre omul pe care îl venera. Fiecare dintre ei se gândea la multe lucruri. Marco era plin de dor să îi vadă chipul tatălui său şi să îi audă vocea din nou. Dorea să îi simtă apăsarea mâinii pe umărul său, să fie sigur că era real şi nu un vis. Simţea aceasta deoarece, în timpul călătoriei spre casă, tot ceea ce se întâmplase deseori părea un vis. Totul fusese atât de minunat — alpinistul care stătea uitându—se la ei în dimineaţa în care se treziseră pe Gaisberg; cizmarul montaniard care—i măsura piciorul în micul atelier; femeia bătrână, bătrână şi nobilul ei lord; Prinţul cu chipul întors în sus în timp ce stătea pe balcon uitându—se la lună, bătrânul preot îngenunchind şi plângând de bucurie; marea peşteră cu lumina galbenă pe mulţimea de chipuri pătimaşe; perdeaua care se dăduse la o parte şi dezvăluise ochii liniştiţi şi părul negru cu haloul în jurul său! Acum că rămăseseră în urmă, toate păreau ca lucruri pe care le visase. Dar nu le visase; se întorcea ca să—i spună tatălui său despre ele. Şi cât de bine va fi să—i simtă mâna pe umăr!

Şobolanul îşi rodea foarte mult vârfurile degetelor. Gândurile lui erau mai sălbatice şi mai fervente decât ale lui Marco. Ele săreau în faţă împotriva voinţei sale. Nu era de nici un folos să le reţină şi să—şi spună că era un prost. Acum că totul se terminase, avea timp să fie un prost cât de mare dorea. Dar cât de mult îşi dorea să ajungă la Londra şi să stea faţă în faţă cu Loristan! Semnalul fusese dat. Felinarul era aprins. Ce urma să se întâmple? Cârjele lui erau sub braţe înainte ca trenul să se fi oprit.

—Am ajuns! Am ajuns! îi strigă el agitat lui Marco.

Nu aveau bagaje care să îi reţină. Şi—au luat desagile şi au urmat mulţimea de—a lungul peronului. Ploaia răpăia precum gloanţele pe acoperişul de sticlă. Oamenii se întorceau să se uite la

Marco, văzând strălucirea de zel triumfător pe chipul său. Ei credeau că trebuie să fie vreun băiat care se întoarce acasă din vacanţă şi are de gând să viziteze un loc care îi place foarte mult. Ploaia dansa pe trotuare când au ajuns la intrare.

—Un taxi nu va costa mult, spuse Marco, şi ne va duce repede.

Au chemat unul şi s—au urcat. Fiecare dintre ei avea obraji îmbujoraţi şi ochii lui Marco arătau de parcă se uita la ceva la mare depărtare — privind şi mirându—se.

—Ne—am întors! spuse Şobolanul, pe o voce nesigură. Am fost — şi neam întors! Apoi, brusc, întorcându—se ca să se uite la Marco: Ţi se pare cumva ca şi cum, probabil, nu — nu a fost adevărat?

—Ba da, răspunse Marco, dar a fost adevărat. Şi s—a îndeplinit.

Apoi adăugă, după câteva secunde de tăcere, exact ce îşi spusese în sinea sa Şobolanul.

—Şi acum ce urmează? O spuse foarte încet.

Drumul spre Philibert Place nu era foarte lung. Când au dat colţul în strada zgomotoasă, în neorânduială, erau autobuze, camioane şi căruţe care se îmbulzeau unul pe lângă altul cu încărcăturile lor, iar oamenii cu feţele obosite se grăbeau în grupuri pe trotuar; băieţii se uitau la ei toţi simţind că într—adevăr îşi lăsaseră visul mult în urmă. Dar erau acasă.

Era un lucru bun să îl vadă pe Lazarus deschizând uşa şi stând în aşteptare înainte ca ei să fi avut timp să iasă din taxi. Taxiurile se opreau atât de rar în faţa caselor din Philibert Place, încât locatarii erau întotdeauna foarte prompţi în a—şi deschide porţile. Când Lazarus văzu taxiul oprindu—se la poarta din fier stricată, ştiuse pe cine aducea. Stătuse cu ochii pe fereastră, cu devotament, de multe zile — chiar şi când ştia că este prea devreme, chiar dacă totul era bine, ca să se întoarcă vreun călător.

Se purtă cu un aer mai militar decât de obicei şi salutul său, când Marco trecu pragul, era însăşi eticheta formalităţii. Dar salutul izbucni din inimă.

—Slavă Domnului! spuse el cu mormăitul lui profund de bucurie. Slavă Domnului!

Când Marco îşi întinse mâna, el îşi lăsă în jos capul cărunt şi o sărută cu devotament.

—Slavă Domnului! spuse el din nou.

—Tatăl meu? începu Marco, tatăl meu este plecat pe afară? Dacă ar fi fost în casă, el ştia că nu ar fi stat în salonaşul din spate.

—Domnule, spuse Lazarus, vreţi să veniţi cu mine în această cameră? Şi dumneavoastră, domnule, zise către Şobolan.

El niciodată nu îi spusese „domnule" mai înainte.

Deschise uşa camerei bine cunoscute şi băieţii intrară. Camera era goală.

Marco nu vorbi, nici Şobolanul. Amândoi stăteau liniştiţi în mijlocul covorului ros şi se uitau în sus spre bătrânul soldat. Amândoi au avut brusc aceeaşi senzaţiei că le fugea pământul de sub picioare. Lazarus o văzu şi vorbi repede şi cu un tremur. Era aproape le fel de agitat ca şi ei.

—M—a lăsat în serviciul dumneavoastră, la ordinele dumneavoastră... începu el.

—Te—a lăsat? întrebă Marco.

—Ne—a lăsat, pe toţi trei, cu ordinul... să aşteptăm, spuse Lazarus. Stăpânul a plecat.

Şobolanul simţi ceva fierbinte năvălindu—i în ochi. Îşi şterse ochii ca să se poată uita la chipul lui Marco. Şocul îl schimbase foarte mult. Bucuria sa strălucitoare dispăruse, devenise mai palid şi sprâncenele erau unite. Preţ de câteva secunde nu vorbi deloc şi, când vorbi, Şobolanul ştiu că vocea lui era egală numai pentru că era voinţa lui să fie astfel.

—Dacă a plecat, spuse el, este pentru că a avut un motiv puternic. Este pentru că şi el se supune unor ordine.

—A zis că veţi spune aceasta, răspunse Lazarus. A fost chemat într—o asemenea grabă, încât nu a avut o clipă în care să poată face mai mult decât să vă scrie câteva cuvinte. Vi le—a lăsat pe biroul său.

Marco se îndreptă spre birou şi deschise plicul care stătea acolo. Erau doar câteva rânduri pe foaia de hârtie dinăuntru şi fuseseră evident scrise în mare grabă. Ele erau acestea:

„Viaţa Vieţii mele — pentru Samavia."

—A fost chemat... în Samavia, spuse Marco şi gândul îi făcu sângele să îi năvălească în vene. A plecat în Samavia!

Lazarus îşi trecu mâna cu greu peste ochi, iar vocea lui tremura şi suna răguşit.

—A fost o mare lipsă de loialitate în tabăra lui Maranovitch, explică el. Rămăşiţele armatei au înnebunit. Domnule, tăcerea este ordinul în continuare, dar cine ştie — cine ştie? Numai Dumnezeu.

Nu terminase de vorbit când îşi întoarse capul de parcă asculta zgomotele din stradă. Erau genul de sunete care rupseseră rândurile Escadronului şi îl trimiseseră în goană în josul pasajului, spre stradă, ca să înşface un ziar. Se putea auzi agitaţia vânzătorilor de ziare strigând războinici o ştire uimitoare care necesita un „Extra."

Şobolanul îl auzi primul şi se repezi la uşa din faţă. Când o deschise, un vânzător de ziare care alerga striga din toţi rărunchii ştirea pe care voia să o vândă:

—Asasinarea regelui Michael Maranovitch de către propriii lui soldaţi! Asasinarea lui Maranovitch! Extra! Extra! Extra!

Când Şobolanul se întoarse cu un ziar, Lazarus se aşeză între el şi Marco cu o ceremonie măreaţă şi respectuoasă.

—Domnule, îi spuse el lui Marco, sunt la ordinele dumneavoastră, dar Stăpânul m—a lăsat cu un ordin pe care trebuie să vi—l repet. A solicitat ca dumneavoastră să NU citiţi ziarele până când dânsul nu vă poate vedea din nou.

Amândoi băieţii rămaseră descumpăniţi.

—Să nu citim ziarele! exclamară ei la unison.

Lazarus nu fusese niciodată atât de ceremonios şi plin de reverenţă.

—Mă scuzaţi, domnule, spuse el. Eu le pot citi la ordinele dumneavoastră şi vă pot relata lucrurile despre care puteţi afla. Au fost poveşti întunecate şi ar putea fi unele şi mai întunecate. A cerut ca dumneavoastră să nu le citiţi. Dacă vă întâlniţi din nou — când vă întâlniţi din nou, se corectă el în grabă — când vă întâlniţi din nou, dânsul spune că veţi înţelege. Sunt servitorul dumneavoastră. Voi citi şi vă voi răspunde la întrebările la care pot.

Şobolanul îi înmână ziarul şi se întoarseră împreună în camera din spate.

—Ne vei spune ceea ce puteam auzi, zise Marco.

Ştirea a fost spusă curând. Povestea nu era lungă, deoarece detaliile precise nu ajunseseră la Londra încă. Pe scurt, conducătorul grupului lui Maranovitch fusese omorât de soldaţii înfuriaţi din propria sa armată. Era o armată strânsă în principal din rândurile unei ţărănimi care nu—şi iubea conducătorii sau nu doreau să lupte, iar suferinţa şi tratamentul brutal o adusese, în cele urmă, la o revoltă furioasă.

—Ce urmează? întrebă Marco.

—Dacă aş fi samavian..începu Şobolanul şi apoi se opri.

Lazarus stătea muşcându—şi buzele, dar privind împietrit spre covor. Nu numai Şobolanul, ci şi Marco, de asemenea, observă o schimbare îndârjită în el. Era îndârjită deoarece sugera că se ţinea sub un control de fier. Era ca şi cum, în timp ce era torturat de anxietate, jurase să nu îşi permită să se arate îngrijorat şi hotărârea îi strânse fălcile şi trasă noi linii pe faţa lui ridată. Fiecare dintre băieţi se gândea la asta în secret, dar nu dorea să o spună cu cuvinte. Dacă era îngrijorat, nu putea fi astfel decât dintr—un motiv şi fiecare îşi dădu seama care trebuia să fie motivul. Loristan se dusese în Samavia — ţara sfâşiată şi sângerândă, plină de revolte şi pericole. Dacă se dusese, putea fi numai pentru că pericolul ei îl chemase şi el se dusese să—i facă faţă la apogeu. Lazarus fusese lăsat să aibă grijă de ei. Tăcerea era ordinul în continuare şi ceea ce ştia nu le putea spune şi probabil nu ştia mai mult decât că o viaţă magnifică se putea pierde.

Deoarece stăpânul său lipsea, bătrânul soldat părea să simtă că trebuie să se mângâie cu o reverenţă şi mai ceremonioasă decât demonstrase vreodată. Se menţinea la dispoziţie şi la ordinele lui Marco, aşa cum fusese obiceiul lui să facă faţă de Loristan. Serviciul ceremonios se extindea chiar către Şobolan, care părea să fi luat un nou loc în mintea lui. Şi el părea acum o persoană care trebuia să fie servită şi căreia să i se răspundă cu demnitate şi respect formal.

Când se servea masa de seară, Lazarus trăgea scaunul lui Loristan din capul mesei şi se aşeza în spatele lui cu un aer majestuos.

—Domnule, îi spuse el lui Marco, Stăpânul a cerut ca dumneavoastră să luaţi locul lui la masă până când. atâta timp cât el nu este cu dumneavoastră.

Marco ocupă locul în tăcere.

La ora două dimineaţa, când drumul zgomotos era încă liniştit, lumina de la felinarul din stradă, strălucind în micul dormitor, cădea peste două feţe palide de băieţi. Şobolanul stătea în capul oaselor pe canapeaua lui, în felul său vechi, cu mâinile strânse în jurul genunchilor. Marco stătea întins pe

perna lui tare. Nici unul dintre ei nu adormise, totuşi nu vorbiseră prea mult. Fiecare ghicise în secret foarte mult din ceea ce nu spunea celălalt.

—Este un lucru pe care trebuie să ni—l amintim, spusese Marco, la începutul nopţii. Nu trebuie să ne fie frică.

—Nu, răspunse Şobolanul, aproape cu îndârjire, nu trebuie să ne fie frică.

—Suntem obosiţi; ne—am întors aşteptându—ne să putem să îi spunem totul. Întotdeauna de—abia aşteptam asta. Niciodată nu ne—am gândit că ar putea fi plecat. Şi el era plecat. Te—ai simţit ca şi cum — se întoarce către canapea — ca şi cum ceva te—a izbit în piept?

—Da, răspunse Şobolanul apăsat. Da.

—Nu eram pregătiţi, spuse Marco. Niciodată nu a mai plecat; dar ar fi trebuit să ştim că într—o zi ar putea fi — chemat. A plecat pentru că a fost chemat. Ne—a spus să aşteptăm. Nu ştim ce aşteptăm, dar ştim că nu trebuie să ne fie frică. A ne permite să ne fie frică ar însemna o încălcare a Legii.

—Legea! gemu Şobolanul, punându—şi capul în mâini, uitasem de ea.

—Să ne—o amintim, spuse Marco. Acesta este momentul. „Să nu urăşti. Să nu—ţi fie frică!"

El continuă să repete ultimele cuvinte.

—Să nu—ţi fie frică! Să nu—ţi fie frică! spuse el. NIMIC nu îi poate face rău.

Şobolanul îşi înălţă capul şi se uită dintr—o parte la pat.

—Ai crezut, spuse el rar, ai crezut vreodată că probabil el ştia unde era descendentul Prinţului pierdut? Marco răspunse şi mai rar.

—Dacă cineva ştie — cu siguranţă că el ar putea. A ştiut atât de multe, spuse el.

—Ascultă aici! izbucni Şobolanul. Cred că s—a dus ca să le spună oamenilor. Dacă o face — dacă ar putea să le arate la toţi — toată ţara ar înnebuni de bucurie. Nu ar fi numai Grupul Secret. Toată Samavia s—ar răscula şi ar urma orice steag ar alege el să arboreze. Ei s—au rugat pentru Prinţul pierdut de cinci sute de ani şi dacă ar crede că îl au din nou, s—ar lupta ca nebunii pentru el. Dar nu ar fi nimeni cu care să lupte. Cu toţii ar vrea acelaşi lucru! Dacă ar putea vedea pe bărbatul care are în vene sângele lui Ivor, ar simţi că el s—a întors la ei — sculat din morţi. Ar crede!

Îşi izbi pumnii unul de altul în frenezia emoţiei.

—Este momentul! Este momentul! strigă el. Nici un om nu ar trebui să scape o astfel de şansă! El trebuie să le spună... Trebuie. Pentru asta trebuie să fi plecat. El ştie... ştie... a ştiut dintotdeauna!

Şi se aruncă înapoi pe canapea şi îşi aruncă mâinile peste faţă, zăcând acolo şi gâfâind.

—Dacă este momentul, spuse Marco pe o voce joasă, tensionată, dacă este şi el ştie — le va spune.

Şi îşi aruncă mâinile peste faţă şi stătu cât se poate de nemişcat.

Nici unul dintre ei nu mai spuse un cuvânt, iar lumina din stradă strălucea asupra lor ca şi cum aşteptau ca să se întâmple ceva. Dar nu se întâmplă nimic. Cu timpul adormiră.

## XXIX. ÎNTRE NOAPTE ŞI ZI

După aceasta, au aşteptat. Nu ştiau ce aşteptau, nici nu puteau ghici nici măcar vag cum se va încheia aşteptarea. Tot ce putea să le spună, Lazarus le spuse. Ar fi fost dispus să stea respectuos ore în şir relatându—i lui Marco povestea despre cum trecuse perioada absenţei lor pentru Stăpânul său şi pentru el. Povesti cum Loristan vorbise în fiecare zi despre fiul său, cum deseori fusese palid de îngrijorare, cum în timpul serilor umblase de colo—colo prin camera lui, adâncit în gânduri, privind fără să vadă la covor.

—Mi—a permis să vorbesc despre dumneavoastră, domnule, spuse Lazarus. Am văzut că dorea să vă audă numele deseori. I—am reamintit despre timpurile când dumneavoastră eraţi atât de tânăr încât majoritatea copiilor de vârsta dumneavoastră ar fi fost pe mâna doicilor şi totuşi dumneavoastră eraţi puternic, tăcut, rezistent şi călătoreaţi cu noi ca şi cum nu aţi fi fost un copil — niciodată plângând când eraţi obosit şi nu eraţi bine hrănit. Ca şi cum aţi fi înţeles — ca şi cum aţi fi înţeles, adăugă el, cu mândrie. Dacă, prin puterea lui Dumnezeu, o fiinţă poate fi bărbat la vârsta de şase ani, dumneavoastră aţi fost aceea. În multe zile întunecate m—am uitat în ochii dumneavoastră solemni, cercetători şi mi —a fost pe jumătate frică; deoarece faptul că un copil răspunde la o privire atât de grav ar părea aproape un lucru nepământesc.

—Lucrul de căpătâi pe care mi—l amintesc din acele zile, spuse Marco, este că el era cu mine şi că ori de câte ori eram înfometat sau obosit, ştiam că şi el trebuia să fie, de asemenea.

Sentimentul că „aşteptau" era atât de intens, încât le umplea zilele de stranietate. Când bătaia poştaşului se auzea la uşă, fiecare dintre ei se străduia să nu tresară. Într—o zi ar putea sosi o scrisoare care să le spună — nu ştiau ce. Dar nu veneau nici un fel de scrisori. Când ieşeau pe stradă, se surprindeau grăbindu—se pe drumul de întoarcere împotriva voinţei. Ceva se poate să se fi întâmplat. Lazarus citea ziarele cu devotament şi seara le spunea lui Marco şi

Şobolanului toate ştirile despre care era „bine să ştie." Dar tulburările din Samvia încetaseră să mai ocupe mult spaţiu. Deveniseră o poveste veche şi, după ce agitaţia asasinării lui Michael Maranovitch se stinsese, părea să fie o acalmie în evenimente. Fiul lui Michael nu îndrăznise să îi ia locul tatălui său şi erau zvonuri că şi el fusese omorât. Capul clanului Iarovitch se declarase singur rege, dar nu fusese încoronat din cauza dezordinii din propriul său grup. Ţara părea să trăiască într—un coşmar al suferinţei, foametei şi suspansului.

—Şi Samavia „aşteaptă", izbucni Şobolanul într—o noapte în timp ce vorbeau împreună, dar nu va aştepta mult — nu poate. Dacă aş fi samavian şi în Samavia...

—Tatăl meu este samavian şi în Samavia, interveni vocea tânără şi gravă a lui Marco.

Şobolanul se înroşi când îşi dădu seama ce spusese.

—Ce prost am fost! gemu el. Îmi cer scuze domnule.

Se ridică în picioare când rosti ultimele cuvinte şi adăugă „domnule" ca şi cum, brusc, şi—ar fi dat seama că exista între ei o distanţă care era înrudită cu distanţa dintre tinereţe şi maturitate — dar totuşi nu era acelaşi lucru.

—Tu eşti un samavian bun, dar — tu uiţi, a fost răspunsul lui Marco. Întunecarea intensă a lui Lazarus creştea pe zi ce trecea. Respectul ceremonios al atitudinii faţă de Marco crescu, de asemenea. Părea ca şi cum cu cât se simţea mai neliniştit, cu atât devenea comportarea lui mai formală şi mai oficială. Era ca şi cum îşi făcea curaj îndeplinind cele mai mărunte lucruri din viaţă necesare în salonaşul din spate, ca şi cum ar fi avut demnitatea serviciilor îndeplinite în locuri mult mai măreţe şi în circumstanţe mult mai impozante. Şobolanul se surprinse simţindu—se aproape ca şi cum ar fi fost un mare comis la o curte şi că demnitatea şi ceremonia erau necesare şi din partea lui. Începu să experimenteze o senzaţie de a fi oarecum o persoană cu rang, pentru care uşile se deschideau grandios şi care avea vasali sub comandă. Supunerea atentă a cincizeci de vasali era întruchipată de atitudinea lui Lazarus.

—Sunt bucuros, spuse Şobolanul odată reflectând, că, până la urmă, tatăl meu a fost cândva — diferit. Îmi este mai uşor să învăţ unele lucruri, probabil. Dacă nu mi—ar fi vorbit despre oamenii care — ei bine, care nu au văzut niciodată locuri precum Bone Court — mi—ar fi putut fi mai greu să înţeleg asta.

Când, în cele din urmă, au reuşit să strângă laolaltă Escadronul şi au mers să petreacă ziua la Barăci, în spatele cimitirului, acel corp de oameni înarmaţi se holbă la comandantul lor cu o mare şi

uimită nesiguranţă. Simţiră că ceva i se întâmplase. Nu ştiau ce se întâmplase, dar era o experienţă care îl făcuse diferit într—un mod misterios. Nu arăta ca Marco, dar într—un fel extraordinar părea mai înrudit cu el. Ei ştiau numai că o necesitate de afaceri a lui Loristan îi dusese pe cei doi departe de Londra şi de „joc". Acum se întorseseră şi arătau mai în vârstă.

La început, Escadronul se simţi stânjenit şi se foi pe picioare neliniştit. După primele saluturi, nu ştiau exact ce să spună. Marco a fost cel care a salvat situaţia.

—Mai întâi instrucţia, îi spuse el Şobolanului, apoi putem vorbi despre „joc".

—'Tenţie! strigă Şobolanul magnific.

Şi atunci ei uitară orice altceva şi săriră în aliniere. După ce se încheie instrucţia şi se aşezaseră în cerc pe lespezile sparte, „joc" deveni mai strălucitor ca niciodată.

—Am avut timp să citesc şi să mă gândesc la lucruri noi, spuse Şobolanul. Cititul este ca şi călătoritul.

Marco însuşi ascultă, captivat de abilitatea imaginaţiei expuse. Fără să dezvăluie un singur fapt periculos, el construi, din călătoriile şi experienţele lor, o structură cu totul nouă de aventuri care ar fi înflăcărat întreaga alcătuire a oricărui grup de băieţi. Era sigur să descrie locuri şi oameni şi el le descrise astfel încât Escadronul se foi de încântare, simţindu—se ei înşişi mărşăluind în procesiune la ordinele Împăratului din Viena; stând înşiraţi în faţa palatelor; căţărându—se, cu rucsacuri legate strâns, pe poteci prăpăstioase de munte; apărând fortăreţe, şi năvălind în castele samaviene.

Escadronul strălucea şi exulta. Şobolanul însuşi strălucea şi exulta. Marco îi privea chipul cu trăsături ascuţite, ochi strălucitori cu mirare şi admiraţie. Această putere stranie de a însufleţi lucrurile era, o ştia, ceea ce tatăl său ar numi „geniu."

—Să depunem jurământul de loial'tate din nou, strigă Cad, când „joc" se terminase pentru acea dimineaţă.

—Ziarele n—a mai spus nimica despre Prinţul pierdut, dar noi toţi suntem cu el! Să—l depunem!

Deci s—au aşezat în linie, cu Marco în frunte şi şi—au reînnoit jurământul.

—Sabia din mâna mea — pentru Samavia!

—Inima din pieptul meu — pentru Samavia!

—Iuţeala privirii mele, gândul minţii mele, viaţa vieţii mele — pentru Samavia.

—Iată doisprezece bărbaţi crescând pentru Samavia.

—Slavă Domnului!

Era mai solemn decât fusese prima dată. Escadronul o simţi în mod extraordinar. Atât Cad cât şi Ben erau conştienţi că fiorii îi treceau de—a lungul şirei spinării până în ghete. Când Marco şi Şobolanul i—au părăsit, la început ei au stat în poziţie de salut şi apoi au izbucnit în urale răsunătoare.

Pe drum spre casă, Şobolanul îi puse lui Marco o întrebare.

—Ai văzut—o pe doamna Beedle stând la capul treptelor de la subsol şi uitându—se după noi când am ieşit azi—dimineaţă?

Doamna Beedle era proprietăreasa locuinţelor de la Philibert Place nr. 7. Era o femeie misterioasă şi plină de praf, care trăia în „bucătăria din pivniţă" şi era rareori văzută de chiriaşii ei.

—Da, răspunse Marco, am văzut—o de două sau trei ori în ultima vreme şi nu cred că am văzut—o mai înainte. Tatăl meu nu a văzut—o niciodată, deşi Lazarus spune că ea obişnuia să—l urmărească pe la colţuri. De ce a devenit brusc aşa de curioasă în legătură cu noi?

—Mi—ar plăcea să ştiu, spuse Şobolanul. Am încercat să—mi dau seama. De când ne—am întors, ea tot trage cu ochiul pe după uşa de la scările spre bucătărie, sau peste balustrade, sau prin ferestrele bucătăriei—pivniţă. Cred că vrea să îţi vorbească şi ştie că Lazarus n—o să o lase dacă o prinde. Când e Lazarus prin preajmă, ea întotdeauna o ia la sănătoasa.

—Ce vrea să—mi spună? întrebă Marco.

—Aş vrea să ştiu, spuse din nou Şobolanul.

Când au ajuns la Philibert Place nr. 7, au descoperit, deoarece atunci când s—a deschis uşa, au văzut—o la capătul scării de la bucătăria—pivniţă de la capătul culoarului pe misterioasa doamnă Beedle, în rochia ei neagră, plină de praf şi cu o scufie prăfoasă, care evident în acea clipă urcase din ascunzătoarea ei subterană. Urcase pe trepte atât de repede, încât Lazarus încă nu o văzuse.

—Tinere Stăpâne Loristan! strigă ea cu autoritate. Lazarus se năpusti fioros.

—Tăcere! ordonă el. Cum îndrăzneşti să i te adresezi tânărului Stăpân? Ea trosni din degete către el şi mărşălui în faţă încrucişându—şi braţele strâns.

—Vezi—ţi de treburile tale, spuse ea. Cu tânărul Stăpân Loristan vorbesc, nu cu servitorul lui. Este timpul să i se vorbească despre asta.
—Tăcere, femeie! strigă Lazarus.
—Las—o să vorbească, spuse Marco. Vreau să aud. Ce doriţi să spuneţi, doamnă? Tatăl meu nu este aici.
—Tocmai asta vreau să aflu, interveni femeia. Când se întoarce?
—Nu ştiu, răspunse Marco.
—Asta este, spuse doamna Beedle. Eşti destul de mare ca să înţelegi că doi băieţi mari şi un individ mare nu pot avea casă şi masă pe gratis. Poţi spune că nu trăieşti pe picior mare — şi nici nu trăieşti — dar casa e casă şi chiria e chirie. Dacă tatăl tău se întoarce şi poţi să—mi spui când, s—ar putea să nu scot la închiriat camerele de deasupra capetelor voastre, dar ştiu prea multe despre străini ca să las hârtiile să zboare când au dispărut. Tatăl tău a dispărut. El, dând din cap spre Lazarus, mi—a plătit pe săptămâna trecută. De unde ştiu că o să—mi plătească pe săptămâna asta?
—Banii sunt pregătiţi, urlă Lazarus.

Şobolanul tânjea să—şi dea drumul. El ştia ce—i spuneau oamenii din Bone Court unei femei ca aceasta; cunoştea cuvintele şi expresiile exacte. Dar nu erau cuvinte pe care le—ar rosti un aghiotant în prezenţa ofiţerului său superior; nu erau cuvinte şi expresii pe care le foloseşte un mare comis la curte. El nu ar îndrăzni să—şi permită să izbucnească. Stătu cu ochii în flăcări şi cu faţa înflăcărată şi îşi muşcă buzele până au sângerat. Dorea să izbească cu cârjele. Fiul lui Stefan Loristan! Purtătorul Semnalului! În faţa ochilor lui furioşi izbucni imaginea peşterii luminate strălucitor şi a mulţimii frenetice îngenunchind la picioarele băiatului, sărutându—i—le, sărutându—i mâinile, veşmintele, chiar pământul pe care stătea, adorându—l, în timp ce deasupra altarului tânărul chip regesc privise cu nimbul de lumină ca un halou deasupra lui. Dacă îndrăznea să vorbească acum, simţea că ar fi putut să îndure mai bine. Dar fiind un aghiotant nu putea.
—Vreţi banii acum? întrebă Marco. Este numai începutul săptămânii şi nu îi datorăm până la încheierea săptămânii. Doriţi să îi primiţi acum?

Lazarus devenise palid ca moartea. Părea uriaş în furia lui şi arăta periculos.
—Tinere Stăpân, spuse el rar, cu o voce la fel de mortală ca şi paloarea lui şi chiar vorbi pe ton jos, femeia asta.
—Este poliţie afară, ţipă femeia ascuţit. Tinere Stăpân Loristan, porunceşte—i să se dea la o parte.
—Nimeni nu vă va face rău, spuse Marco. Dacă ai banii aici, Lazarus, te rog să mi—i dai.

Lazarus scrâşni literal din dinţi. Dar se îndreptă şi salută cu ceremonie. Îşi băgă mâna în buzunarul de la piept şi scoase un portofel vechi din piele. Erau doar câteva monede în el. Indică una din aur.
—Mă supun, domnule — deoarece trebuie — spuse el răsuflând cu greu. Asta o s—o plătească pe o săptămână.

Marco luă moneda de un *sovereign* şi i—o întinse femeii.
—Aţi auzit ce spune, zise el. La sfârşitul săptămânii acesteia, dacă nu este suficient ca să plătim pentru următoarea, vom pleca.

Lazarus semăna atât de mult cu o hienă, reţinut de la salt doar de lanţuri de oţel, încât prăfoasa doamnă Beedle se temu să ia banii.
—Dacă spuneţi că n—o să—i pierd, aştept până se termină săptămâna, spuse ea. Nu eşti decât un băiat, dar eşti ca tatăl tău. Ai un fel de—a fi de încredere. Dacă el ar fi aici şi ar spune că n—are banii, dar o să—i aibă cu timpul, aş aştepta şi dacă ar fi o lună. Dacă spune că plăteşte, el plăteşte. Dar el a plecat; şi doi băieţi şi un individ ca ăla nu prea par de încredere. Dar o să am încredere în tine.
—Aveţi bunătatea să îi luaţi, spuse Marco.

Şi el puse moneda în mâna ei şi se întoarse în salonaşul din spate ca şi cum n—ar fi văzut—o.

Şobolanul şi Lazarus îl urmară.
—Aşa de puţini bani ne—au rămas? întrebă Marco. Întotdeauna am avut foarte puţini. Când erau mai puţini ca de obicei, locuiam în locuri mai sărăcăcioase şi eram înfometaţi dacă era necesar. Ştim cum e să ne fie foame. Nu se moare din asta.

Ochii mari de sunt sprâncenele stufoase ale lui Lazarus erau plini de lacrimi.
—Nu, domnule, spuse el, nu se moare de foame. Dar insulta — insulta! Asta este de neîndurat!

—Ea nu ar fi vorbit dacă tatăl meu ar fi fost aici, spuse Marco. Şi este adevărat că băieţii ca noi nu au bani. Este de ajuns ca să mai plătim pe o săptămână?
—Da, domnule, răspunse Lazarus, înghiţind greu, de parcă avea un nod în gât, probabil de ajuns pentru două — dacă mâncăm doar puţin. Dacă — dacă Stăpânul ar accepta bani din partea celor care îi oferă, dintotdeauna ar fi avut suficient. Dar cum ar putea unul ca el? Cum ar putea? Când a plecat, s—a gândit — s—a gândit că. dar aici se opri brusc.
—Nu contează, spuse Marco. Nu contează. Vom pleca în ziua în care nu mai putem plăti.
—Pot să ies să vând ziare, spuse Şobolanul pe o voce ascuţită. Am mai făcut—o. Cârjele te ajută să le vinzi. Platforma le—ar vinde şi mai repede. O să ies pe platformă.
—Şi eu pot vinde ziare, spuse Marco. Lazarus scoase o exclamaţie ca un geamăt.
—Domnule, strigă el, nu, nu! Nu sunt aici ca să merg să caut de lucru? Pot să fac comisioane.
—Toţi trei vom începe să vedem ce putem face, spuse Marco.

Atunci — exact cum se întâmplase în ziua întoarcerii din călătorie — se ridică în stradă zgomotul vânzătorilor de ziare care strigau. De data aceasta strigătul părea şi mai palpitant ca înainte. Băieţii alergau şi strigau şi păreau mai mulţi ca de obicei. Şi peste alte cuvinte se auzea „Samavia! Samavia!" Dar astăzi Şobolanul nu se repezi la uşă de la primul strigăt. Stătu nemişcat — preţ de câteva secunde au stat toţi trei nemişcaţi — ascultând. După aceea fiecare şi—a amintit şi a spus altora că stătuseră nemişcaţi fiindcă un sentiment straniu, puternic îi reţinea aşteptând ca pentru a auzi un lucru măreţ.

Lazarus a fost cel care a ieşit din cameră primul, iar Şobolanul şi Marco lau urmat.

Unul dintre chiriaşii de la etaj alergase în grabă şi deschisese uşa ca să cumpere ziare şi să pună întrebări. Vânzătorii de ziare erau sălbatici de agitaţie şi dansau prin jur în timp ce strigau. Ştirea pe care o strigau era evident dintre cele populare.

Chiriaşul cumpără două ziare şi înmâna monedele unui băiat care vorbea tare şi repede.
—Uite cum stă! spunea el. un Grup Secret s—a răsculat şi a luat Samavia! Între noapte şi zi au făcut—o! Că era p—acolo descendentul Prinţului pierdut care—a apărut din senin şi l—a încoronat — între noapte şi zi! I—a pus coroana pe cap, aşa ca să nu piardă vremea. Şi pe loc o porni ca din puşcă strigând: 'Scendentul Prinţului pierdut! 'Scendentul Prinţului pierdut a fost făcut Rege al Samaviei!

Atunci Lazarus, uitând chiar şi ceremonia, porni şi el ca din puşcă. Se întoarse ca fulgerul în salonaş, se repezi înăuntru şi uşa se trânti în urma lui.

Marco şi Şobolanul o descoperiră încuiată când, după ce făcuseră rost de ziar, merseră în josul coridorului. Marco se opri la uşa închisă. Nu apăsă pe clanţă. Din interiorul camerei venea sunet de hohote convulsive puternice şi cuvinte pătimaşe de rugăciuni samaviene şi recunoştinţă adoratoare.
—Să aşteptăm, spuse Marco tremurând puţin. Nu va dori ca vreunul dintre noi să îl vadă. Să aşteptăm.

Ochii lui ca două prăpăstii negre păreau imenşi şi el părea ma înalt ca oricând, dar tremura uşor din cap până în picioare. Şobolanul începu să tremure şi el, ca de pe urma unui beteşug. Faţa lui nu prea mai era omenească în emoţia sa pătimaşă şi necopilărească.
—Marco! Marco! Şoapta lui era un strigăt. De aceea s—a dus — pentru că ştia!
—Da, răspunse Marco, de aceea s—a dus. Şi vocea lui era nesigură, ca şi trupul.

Imediat hohotele din interiorul camerei se reţinură dintr—o dată. Lazarus îşi amintise. Ei ghiciseră că el se rezemase de perete în timpul izbucnirii sale. Acum era evident că stătea drept, probabil şocat de uitarea de sine a freneziei sale.

Deci Marco apăsă clanţa uşii şi intră în cameră. Închise uşa în urma lui şi stătură toţi trei împreună.

Când un samavian dă frâu liber emoţiilor sale, el este într—adevăr tulburat. Lazarus arăta de parcă peste el trecuse o furtună. Îşi înghiţise suspinele, dar încă îi curgeau lacrimi pe obraji.
—Domnule, spuse el răguşit, vă cer iertare! Parcă m—au apucat convulsiile. Am uitat totul — chiar şi îndatoririle mele. Scuze, scuze!

Şi acolo, pe covorul ros al salonaşului din spate sărăcăcios din Marleybone Road, el chiar se lăsă într—un genunchi şi—i sărută cu adoraţie mâna băiatului.
—Nu trebuie să—ţi ceri iertare, spuse Marco. Ai aşteptat atât de mult, bunule prieten. Ţi—ai dat viaţa, la fel ca tatăl meu. Ai cunoscut toate suferinţele pe care un băiat nu le poate înţelege netrăind suficient de mult. Inima ta mare, inima ta credincioasă. vocea lui se frânse şi stătu uitându—se la el cu o rugăminte care părea să—i spună să—şi amintească copilăria şi să înţeleagă restul.

—Nu îngenunchea, zise el după aceea. Nu trebuie să îngenunchezi. Şi Lazarus, sărutându—i mâna din nou, se ridică în picioare.
—Acum... vom auzi! spuse Marco. Aşteptarea se va încheia curând.
—Da, domnule. Acum vom primi ordinele! răspunse Lazarus. Şobolanul întinse ziarele.
—Acum putem citi ziarele? întrebă el.
—Până la alte ordine, domnule, spuse Lazarus grăbit şi apologetic — până la alte ordine, încă ar fi mai bine dacă eu le—aş citi mai întâi.

## XXX. JOCUL IA SFÂRŞIT

Atâta timp cât istoria Europei este scrisă şi citită, povestea de neegalat a Răscoalei Grupului Secret din Samavia va ieşi în evidenţă ca una dintre cele mai uimitoare şi romantice înregistrări. Fiecare detaliu legat de uimitorul episod, de la început până la sfârşit, a fost romantic chiar şi când era cel mai productiv în rezultate realiste. Când istoria este relatată, întotdeauna începe cu povestea tânărului samavian înalt şi regesc care a ieşit la plimbare în primele raze de soare ale dimineţii, interpretând cântecul păstorilor despre frumuseţea vremurilor de demult. Apoi vine rebeliunea populaţiei ruinate şi revoltate; apoi legenda dimineţii de pe panta muntelui şi a bătrânului păstor care a ieşit din peştera lui şi a găsit trupul aparent mort al tânărului vânător frumos. Apoi îngrijirea secretă în peşteră; apoi căruţa hurducată încărcată cu piei de oaie care a trecut graniţa şi şi—a terminat călătoria la intrarea barată a mănăstirii şi lăsarea încărcăturii misterioase acolo. Şi apoi ura înverşunată, şi lupta dintre dinastii, şi mâna de păstori şi văcari care se întâlneau în peşterile lor legându—se împreună cu fiii lor nenăscuţi şi fiii fiilor lor cu un jurământ niciodată încălcat. Apoi trecerea generaţiilor şi măcelărirea oamenilor, schimbarea regilor — şi întotdeauna acel jurământ amintit şi Făuritorii de Săbii la munca lor secretă, ascunşi în păduri şi peşteri. Apoi povestea stranie a regilor neîncoronaţi care, rătăcind pe alte tărâmuri, trăiseră şi muriseră în izolare, deseori muncind cu mâinile pentru pâinea zilnică, dar niciodată uitând că ei trebuie să fie regi şi pregătiţi — chiar dacă Samavia nu îi chema niciodată. Probabil că întreaga poveste ar umple prea multe volume ca să permită să fie spusă pe de—a —ntregul.

Dar istoria clarifică creşterea Grupului Secret — deşi pare aproape să înceteze a fi istorie, în ciuda eforturilor de a fi scurtă şi de a vorbi numai despre fapte seci, când este forţată să se ocupe de Purtarea Semnalului de către doi simpli băieţi, care, fiind purtaţi la fel de neobservaţi ca nişte fire de praf de—a latul Europei, au aprins Felinarul a cărui flacără s—a ridicat atât de mult spre ceruri, ca şi cum de pe pământ ar fi sărit samavienii cu miile ca să o întreţină — Iarovitch şi Maranovitch daţi la o parte pentru totdeauna şi numai samavienii rămânând să strige în gura mare, în laudă şi adorare fierbinte faţă de Dumnezeu care le adusese înapoi Prinţul lor pierdut. Strigătul de bătălie al numelui său încheiase orice bătălie. Săbiile au căzut din mâini deoarece nu era nevoie de săbii. Iarovitch au fugit cu groază şi disperare; Maranovitch nu erau pe niciunde de găsit. Între noapte şi zi, aşa cum spusese vânzătorul de ziare, stindardul lui Ivor a fost înălţat. De la munte, din pădure şi de pe câmpie, din sat şi din oraş, cei devotaţi lui se strânseseră să—i jure loialitate; legiuni sfărâmate şi rănite se clătinau de—a lungul drumului ca să li se alăture şi să îngenuncheze; urmau femei şi copii, plângând de bucurie şi intonând cântece de laudă. Puterile îşi întinseseră sceptrele către ţara până de curând distrusă şi ignorată. Garnituri de trenuri cu hrană şi provizii de tot felul au început să treacă graniţa; ajutorul popoarelor a fost oferit. Samavia, având pace ca să—şi are pământurile, să—şi crească turmele, să prospecteze după minereuri, putea să răsplătească totul. Samavia fusese în secolele trecute destul de bogată ca să facă mari împrumuturi şi strânsese asemenea recolte încât ţările în război fuseseră bucuroase să solicite. Povestea încoronării Regelui fusese cea mai sălbatică dintre toate — multitudinea de oameni extaziaţi, înfometaţi, în zdrenţe şi mulţi slăbiţi de răni, îngenunchind la picioarele lui, rugându—se, ca la unica lor salvare şi siguranţă, încât el a mers condus de ei la catedrala lor bombardată şi crăpată şi la marele altar, a lăsat să i se pună coroana pe cap, astfel încât chiar şi cei care probabil aveau să moară de pe urma suferinţelor din trecut să poată cel puţin să—şi aducă micul omagiu Regelui Ivor care va domni peste copiii lor şi va aduce înapoi Samaviei onoarea şi pacea.

—Ivor! Ivor! intonau ei ca o rugăciune — Ivor! Ivor! în casele lor, pe drumuri, pe străzi.

„Povestea Încoronării în Catedrala distrusă, al cărei acoperiş fusese făcut bucăţi de bombe", spunea un importat ziar londonez, „seamănă cu o legendă din Evul Mediu. Dar, per total, încă mai este ceva medieval în caracterul naţional al Samaviei."

Lazarus, după ce cumpărase şi citise în camera sa de la etaj fiecare ziar care consemna detaliile ce ajunseseră la Londra, se întorcea să raporteze, aproape cuvânt cu cuvânt, stând drept în faţa lui Marco, cu ochii de sub sprâncenele stufoase înflăcăraţi uneori de exaltare, alteori plini de o năvălire de lacrimi. El nu putea fi convins să se aşeze. Întregul lui trup mare părea să fi devenit rigid. Întâlnindu—se cu doamna Beedle pe coridor, păşea pe lângă ea cu un aer atât de tunător încât ea se întorcea şi pornea fuguţa spre bucătăria ei din pivniţă, aproape căzând pe scările din piatră în groaza ei nervoasă. Într—o

astfel de stare de spirit, nu era o persoană de confruntat fără un fel de teamă respectuoasă.
—Şi—a dat toată viaţa Samaviei! spuse el. Când dumneavoastră călătoreaţi din ţară în ţară şi trăiaţi în vizuini şi cotloane, era pentru că procedând astfel scăpaţi de spioni şi vedeaţi oamenii care trebuiau făcuţi să înţeleagă. Un împărat ar fi început să asculte când i—ar fi văzut chipul şi i—ar fi auzit vocea. Iar el putea fi tăcut şi putea aştepta momentul potrivit ca să vorbească. Putea sta liniştit când alţi oameni nu puteau. Putea să—şi menţină faţa calmă — şi mâinile — şi ochii. Acum toată Samavia ştie ce a făcut el şi că a fost cel mai mare patriot din lume. Amândoi aţi văzut cum sunt samavienii în acea noapte în peşteră. Ei vor înnebuni de bucurie când îi vor vedea chipul!
—Acum l—au văzut, spuse Marco, pe o voce joasă, din patul său.

Apoi a urmat o tăcere îndelungată, deşi nu era tocmai tăcere, deoarece respiraţia Şobolanului era atât de rapidă şi grea.
—El — trebuie să fi fost la încoronare! zise el în cele din urmă. Regele — ce va face Regele — îl va răsplăti?

Marco nu răspunse. Respiraţia lui putea fi auzită, de asemenea. Mintea lui îşi închipui aceeaşi încoronare — catedrala distrusă, fără acoperiş, ruinele înaltului altar străvechi şi magnific, mulţimea de oameni îngenuncheaţi, năpăstuiţi de foamete, armata măcinată de război, rănită şi bandajată! Şi Regele! Şi tatăl său! Unde stătuse tatăl său când a fost încoronat Regele? Cu siguranţă, stătuse la dreapta Regelui, iar mulţimea îi adorase şi îi aclamase în egală măsură!
—Regele Ivor! murmură el, ca într—un vis. Regele Ivor! Şobolanul tresări pe perna lui.
—Îl vei vedea, strigă el. Nu mai este un vis. Jocul nu mai este un joc acum — şi s—a încheiat — este câştigat! A fost real. el a fost real! Marco, nu cred că mă auzi.
—Ba da, răspunse Marco, dar este aproape mai mult un vis decât atunci când era.
—Cel mai mare patriot din lume este chiar el ca un rege! deliră Şobolanul. Dacă nu este onoare mai mare pentru el, va fi făcut prinţ — sau Comandant Suprem — şi Prim—Ministru! Nu poţi să—i auzi pe samavienii aceia strigând, şi cântând, şi rugându—se? O să vezi totul! Îţi aminteşti de alpinistul care voia să păstreze pantofii făcuţi pentru Purtătorul Semnalului? A spus că va veni o zi măreaţă când i—ar putea arăta oamenilor. A venit! O să îi arate! Ştiu cum o să se simtă! Vocea lui scăzu brusc, de parcă ar fi căzut într—un puţ. Tu o să vezi totul. Dar eu nu.

Atunci Marco se trezi din visul său şi îşi înălţă capul.
—De ce nu? întrebă el. Suna ca o întrebare.
—Pentru că ştiu bine că nu pot să mă aştept la asta! gemu Şobolanul. Mai dus pe un drum lung, dar nu poţi să mă duci în palatul unui rege. Nu sunt chiar atât de prost ca să cred asta, chiar dacă tatăl tău.

Se întrerupse deoarece Marco făcu mai mult decât să îşi ridice capul. El stătu drept.
—Ai purtat Semnalul la fel de mult ca şi mine, spuse el. L—am purtat împreună.
—Cine m—ar fi ascultat pe mine? strigă Şobolanul. Tu erai fiul lui Stefan Loristan.
—Tu erai prietenul fiului său, răspunse Marco. Tu ai mers la ordinul lui Stefan Loristan. Tu ai fost armata fiului lui Stefan Loristan. Asta ţi—am spus. Unde merg ei, vei merge şi tu. Nu vom mai spune nimic despre asta — nici un cuvânt.

Şi el se întinse la loc în tăcerea unui prinţ adevărat. Iar Şobolanul ştiu că vorbea serios şi că şi Stefan Loristan vorbea serios. Şi deoarece era un băiat, începu să se întrebe ce va spune doamna Beedle când va afla ce se întâmplase — ce se întâmplase în tot timpul în care un „străin" înalt, ponosit, trăise în salonaşul ei din spate mizer şi fusese supravegheat îndeaproape ca nu cumva să plece fără să —şi plătească chiria, aşa cum făceau uneori străinii ponosiţi. Şobolanul se văzu reuşind să se aşeze foarte drept pe cârjele lui în timp ce îi spunea că străinul ponosit era — ei bine, era cel puţin prietenul unui Rege şi îi dăruise coroana — şi va fi făcut prinţ şi Comandant Suprem — deoarece nu era nici un rang sau onoare mai mare care să i se dea. Iar fiul lui — pe care ea îl insultase — era idolul Samaviei întrucât purtase Semnalul. Şi de asemenea că, dacă ar fi fost în Samavia şi Marco ar fi vrut, el putea să —i facă praf prăpădita de casă şi să o bage în închisoare — „şi chiar că ar merita—o cu vârf şi îndesat!"

Ziua următoare trecu, la fel şi cealaltă; şi apoi sosi o scrisoare. Era de la Loristan şi Marco deveni palid când Lazarus i—o dădu. Lazarus şi Şobolanul au ieşit din cameră pe dată şi l—au lăsat să o citească singur. În mod evident nu era o scrisoare lungă, deoarece nu durară multe minute până când Marco îi chemă din nou în cameră.

—În câteva zile, nişte mesageri — prieteni de—ai tatălui meu — vor veni să ne ia în Samavia. Tu, eu şi Lazarus trebuie să mergem, îi spuse el Şobolanului.
—Slavă Domnului! zise Lazarus. Slavă Domnului!

Înainte să vină mesagerii, era sfârşitul săptămânii. Lazarus împachetase puţinele lor lucruri şi sâmbătă doamna Beedle era de văzut stând prin capul scărilor de la pivniţă, când Marco şi Şobolanul au ieşit din salonaşul din spate ca să se ducă pe afară.
—Nu—i nevoie să te uiţi urât la mine! îi spuse ea lui Lazarus care sta încruntat în uşa pe care o deschisese pentru ei. Tinere Stăpân Loristan, aş dori să ştiu când se întoarce tatăl tău?
—Nu se mai întoarce, spuse Marco.
—Nu se mai întoarce? Ei bine, şi cum rămâne cu chiria pe săptămâna viitoare? întrebă doamna Beedle. Văd că servitorul tău face bagajele. Nu are prea multe de cărat, dar nu va trece de uşa de la intrare până nu am luat ce—mi datorează. Oamenii care pot face bagajul repede cred că pot să scape uşor şi suportă să fie priviţi. Săptămâna se încheie astăzi.

Lazarus se repezi şi stătu în faţa ei cu un gest furios.
—Întoarce—te în pivniţa ta, femeie, ordonă el. Treci înapoi sub pământ şi stai acolo. Uite ce se opreşte în faţa porţii tale mizerabile.

O trăsură se oprea — o trăsură cât se poate de perfectă de un maro închis. Vizitiul şi pajul purtau livrele maro închis şi aurii, iar pajul sărise şi deschisese uşa cu îndemânare respectuoasă.
—Ei sunt prieteni de—ai stăpânului veniţi să—şi aducă omagiile fiului său, spuse el. Trebuie să fie ofensaţi ochii lor de vederea ta?
—Banii dumneavoastră sunt în siguranţă, spuse Marco. Aţi face mai bine să ne părăsiţi.

Doamna Beedle le aruncă o privire pătrunzătoare celor doi domni care intraseră pe poarta stricată. Erau de un soi care nu se încadra în Philibert Place. Arătau de parcă trăsura şi livrelele maro închis cu auriu erau lucruri obişnuite pentru ei.
—În orice caz, sunt oameni în toată firea, nu doi băieţi fără un penny, spuse ea. Dacă sunt prietenii tatălui tău, îmi vor spune dacă chiria mea este în siguranţă.

Cei doi vizitatori erau în prag. Amândoi erau bărbaţi cu o anumită demnitate înrădăcinată; şi când Lazarus le deschise larg uşa, ei păşiră în coridorul sărăcăcios de la intrare ca şi cum nu îl vedeau. Vedeau dincolo de mizeria lui şi dincolo de Lazarus, Şobolan şi doamna Beedle — prin ei, cum sar spune — spre Marco.

El avansă dintr—o dată către ei.
—Veniţi din partea tatălui meu! spuse el şi întinse mâna mai întâi bărbatului mai în vârstă apoi celui mai tânăr.
—Da, venim din partea tatălui tău. Eu sunt Baronul Rastka — şi acesta este Contele Vorversk, spuse bărbatul mai în vârstă, înclinându—se.
—Dacă sunt baroni, şi conţi, şi prieteni de—ai tatălui tău sunt destul de înstăriţi ca să fie responsabili pentru tine, spuse doamna Beedle, destul de îndârjită, deoarece era cumva copleşită de teamă respectuoasă şi îi displăcea asta. Este vorba de chiria pe săptămâna viitoare, domnilor. Vreau să ştiu de unde vine.

Bărbatul mai în vârstă se uită la ea cu o privire rapidă şi rece. Nu îi vorbi ei, ci lui Lazarus.
—Ce caută ea aici? întrebă el. Marco îi răspunse.
—Se teme că nu ne putem plăti chiria, spuse el. Este de mare importanţă pentru ea să poată fi sigură.
—Ia—o de aici, îi spuse domnul lui Lazarus.

Nici măcar nu se uită la ea. Scoase ceva din buzunarul de la haină şi îi dădu bătrânului soldat.
—Ia—o de aici, repetă el.

Şi deoarece ea nu mai părea să fie deloc o persoană, doamna Beedle îşi târî picioarele în josul treptelor de la bucătăria—pivniţă, unde stătu şi o domină ca un gigant înfuriat.
—Mâine va fi în drum spre Samavia, femeie nenorocită! spuse el. Până să plece ar fi bine pentru tine să—i implori iertarea.

Dar punctul de vedere al doamnei Beedle nu coincidea cu al său. Ei îi revenise oarecum răsuflarea.
—Nu ştiu pe unde e Samavia, se dezlănţui ea, în timp ce se străduia să—şi pună bine boneta neagră, prăfoasă. Pun pariu că e una dintre ţărişoarele alea străine pe care de—abia le vezi pe hartă — şi fără

un oraş englezesc decent în ele! Poate să plece când are chef, atâta timp cât îşi plăteşte chiria înainte. Auzi, Samavia! Vorbeşti de parcă ar fi Palatul Buckingham!

## XXXI. „FIUL LUI STEFAN LORISTAN"

Când un grup compus din doi băieţi îngrijiţi de un servitor soldăţos mare şi însoţiţi de doi bărbaţi mai în vârstă, cu înfăţişare distinsă, de un tip pronunţat străin, a apărut pe peronul Gării Charing Cross, ei au atras foarte multă atenţie. De fapt, înfăţişarea plăcută şi trupul puternic, cu o ţinută frumoasă a băiatului frumos cu păr negru ar fi făcut ochii să se întoarcă după el chiar dacă nu ar fi fost considerat

o însărcinare atât de specială de către cei care erau cu el. Dar într—o ţară unde poporul este obişnuit să vadă anumite maniere şi formalităţi respectate în cazul persoanelor — oricât de tinere — care sunt diferenţiate prin avere, rang şi distincţie şi unde populaţia, de asemenea, se bucură destul de mult la vederea unei astfel de comportări, era inevitabil ca mai mult de un privitor cu ochiul pătrunzător să comenteze faptul că acesta nu era un grup obişnuit de indivizi.

—Îl vezi pe băiatul ăla mare, frumos de acolo? spuse un muncitor, al cărui cap cu o pipă în gură ieşea de pe fereastra unui compartiment de clasa a treia de fumători. E un fel de ştab tânăr, pariu un şiling! Ia uită—te la el, zise către tovarăşul său dinăuntru.

Tovarăşul se uită. Perechea era de felul decent, cu educaţie politehnică şi erau vicleni în observaţie.

—Da, e un soi de ştab tânăr, îl portretiză el. Dar nu—i englez de la o poştă. Trebuie să fie vreun turc tânăr, sau rus trimis ca să fie educat. Suita lui arată la fel. Toţi în afară de puştiul în cârje cu faţă de dihor. Mă întreb ce—o fi el!

Un gardian cu chipul deschis trecea şi primul bărbat îl chemă.

—Avem vreun ştab care călătoreşte în dimineaţa asta? întrebă el, indicând din cap către grup. Ăla pare să fie. Pleacă cineva de la Windsor sau Sandringham ca să traverseze pe la Dover azi?

Bărbatul se uită curios la grup pentru o clipă, apoi scuturã din cap.

—Arată ei a ceva, răspunse, dar nimeni nu ştie nimic despre ei. Toată lumea e în siguranţă în Palatul Buckingham şi la Marlborough House săptămâna asta. Nimeni nu vine sau pleacă.

Nici un observator, este adevărat, nu l—ar fi luat pe Lazarus drept un servitor obişnuit escortând o persoană obişnuită. Dacă tăcerea nu ar fi fost în continuare ordinul cu stricteţe, nu s—ar fi putut reţine. Aşa cum stăteau lucrurile, se comporta ca un grenadier şi stătea lângă Marco de parcă numai peste cadavrul lui s—ar fi putut apropia cineva de băiat.

—Până când nu ajungem la Melzarr, le spusese el pătimaş celor doi domni, până când nu pot sta în faţa Stăpânului meu ca să—l privesc îmbrăţişându—şi fiul — privindu—l — vă implor să nu mă lăsaţi să —l pierd din ochi zi şi noapte. În genunchi vă implor să îmi fie permis să călătoresc înarmat alături de el. Sunt numai servitorul lui şi nu am nici un drept să ocup un loc în acelaşi compartiment. Dar puneţi —mă oriunde. Voi fi surd, mut şi orb la orice în afară de dânsul. Permiteţi—mi numai să fiu destul de aproape ca să îmi dau viaţa dacă este necesar. Lăsaţi—mă să îi spun stăpânului: „Nu l—am părăsit nicio clipă."

—Vom găsi un loc pentru tine, spuse bărbatul mai în vârstă, şi dacă eşti atât de neliniştit, poţi dormi peste pragul său când petrecem noaptea la vreun hotel.

—Nu voi dormi! spuse Lazarus. Voi sta de pază. Să presupunem că mai sunt demoni furioşi de—ai lui Maranovitch în libertate prin Europa? Cine ştie!

—Cei din clanul Maranovitch şi Iarovitch care nu i—au jurat supunere deja Regelui Ivor sunt morţi pe câmpul de bătălie. Cei rămaşi sunt Fedorovitch şi îl slăvesc pe Dumnezeu pentru Regele lor, a fost răspunsul pe care i l—a dat baronul Rastka.

Dar Lazarus a stat de pază fără întrerupere. Când ocupa celălalt compartiment de lângă cel în care călătorea Marco, el stătea pe culoar pe durata întregii călătorii. Când coborau în vreun loc ca să facă schimb de trenuri, el mergea în apropierea băiatului, cu ochii fioroşi de fiecare parte în acelaşi timp şi mâna pe arma ascunsă în cureaua lui lată din piele. Când se opreau să se odihnească în vreun oraş, el se aşeza într—un scaun în faţa uşii dormitorului protejatului său şi dacă adormea nu—şi dădea seama că natura îl trădase să facă aceasta.

Dacă călătoria făcută de tinerii Purtători ai Semnalului fusese una ciudată, aceasta era ciudată prin simplul contrast. În întregul pelerinaj, cei doi vagabonzi neîngrijiţi, în haine roase călătoriseră dintr— un loc în altul uneori în compartimente de clasa a treia sau a patra, alteori în căruţe ţărăneşti hurducate, alteori pe picioare pe drumuri mărginaşe, poteci de munte şi drumuri de pădure. Acum, doi băieţi bine îmbrăcaţi, în grija a doi bărbaţi din clasa ale cărei ordine erau ascultate, călătoreau în compartimente rezervate pentru ei, accesoriile de călătorie oferind tot confortul pe care îl poate oferi luxul.

Şobolanul nu ştiuse că există oameni care călătoreau astfel; că oficialii de la gară, personalul restaurantelor puteau, printr—o magie, să fie transformaţi în servitori activi şi plini de zel. Să te sprijini de spătarul tapiţat al compartimentului de cale ferată şi cu dezinvoltură luxoasă să priveşti prin fereastră la frumuseţile trecătoare şi apoi să găseşti la îndemână cărţi şi mese excelente la ore regulate,

aceste perfecţiuni necunoscute făceau necesar tot timpul ca el să se stăpânească şi să—şi folosească toate energiile ca să creadă că este cât se poate de treaz. Era treaz şi cu multe de „pus la locul lor" în minte — atât de multe, într—adevăr, încât în prima zi a călătoriei decisese să renunţe la luptă şi să aştepte până când soarta clarifica lucrurile ca să poată fi în stare să înţeleagă misterul lui Stefan Loristan.

Ceea ce îşi dădea seama cel mai clar era faptul că fiul lui Stefan Loristan era escortat cu majestate particulară spre ţara căreia tatăl lui îi duse munca de o viaţă, nu era niciodată uitată pentru o clipă. Baronul Rastka şi Contele Vorversk aveau demnitatea şi rezerva curtenitoare care îi marchează pe oamenii distinşi. Marco nu era pentru ei un simplu băiat, era fiul lui Stefan Loristan; iar ei erau samavieni. Ei îl supravegheau, nu ca Lazarus, ci cu o gravitate şi o prevedere care cumva părea să îl includă în nişte metereze. Fără vreun aer de servilism, ei se constituiau în suita lui. Confortul, plăcerea, chiar şi amuzamentul lui era grija lor particulară. Şobolanul se simţea sigur că, dacă era posibil, el se va bucura de călătorie şi nu va fi obosit. Ei conversau cu el aşa cum Şobolanul nu ştiuse că bărbaţii conversează cu băieţii — până când îl întâlnise pe Loristan. Era clar că ei ştiau de ce era el cel mai interesat şi că erau conştienţi că el era familiarizat cu istoria Samaviei la fel ca şi ei. Când arăta dispoziţia de a auzi evenimente care se petrecuseră, erau la fel de prompţi să—i urmeze sugestia, aşa cum ar fi urmat un bărbat. Aceasta, argumentă Şobolanul în sinea lui, se întâmpla deoarece Marco trăise atât de apropiat de tatăl său, încât viaţa lui fusese mai mult ca a unui bărbat decât a unui băiat şi fusese antrenat pentru gândirea matură. A fost foarte tăcut în timpul călătoriei şi Şobolanul ştia că el se gândea tot timpul.

În noaptea dinainte de a ajunge la Melzarr, au dormit într—un oraş la câteva ore depărtate de capitală. Au sosit la miezul nopţii şi au mers la un hotel liniştit.

—Mâine, spuse Marco, când Şobolanul îl părăsise pentru noapte, mâine îl vom vedea! Slavă Domnului!

—Slavă Domnului! spuse şi Şobolanul. Şi fiecare îl salută pe celălalt înainte de a se despărţi.

Dimineaţa, Lazarus intră în dormitor cu un aer atât de solemn, da parcă veşmintele pe care le purta în mâini făceau parte dintr—un ritual religios.

—Sunt la ordinele dumneavoastră, domnule, spuse el. Şi vă aduc uniforma dumneavoastră.

El aducea, de fapt, o uniformă samaviană bogat ornamentată, iar primul lucru pe care îl văzu Marco când el intră a fost că şi Lazarus era în uniformă. Era în uniforma de Corp de Gardă a Regelui.

—Stăpânul, spuse el, vă roagă să purtaţi aceasta la intrarea în Melzarr. Am de asemenea o uniformă şi pentru aghiotantul dumneavoastră.

Când Rastka şi Vorversk apărură, erau şi ei în uniforme. Haina avea o nuanţă orientală în splendoarea sa pitorească. O mantie scurtă cu margini îmblănite atârnată de un lanţ cu pietre preţioase peste umeri şi era multă frumuseţe în broderia de culori şi aur.

—Domnule, trebuie să mergem repede la gară, îi spuse lui Marco baronul Rastka. Aceşti oameni sunt sensibili şi patrioţi şi Majestatea Sa doreşte să rămânem incognito şi să evităm orice posibilitate de demonstraţie publică până ajungem în capitală.

Au trecut destul de grăbiţi prin hotel spre trăsura care îi aştepta. Şobolanul văzu că se întâmpla un lucru destul de ciudat în acel loc. Servitorii alergau pe la colţuri şi oaspeţii ieşeau din camerele lor şi chiar se uitau peste balustrade.

Când Marco intră în trăsură, zări un băiat cam de vârsta lui care trăgea cu ochiul de după un tufiş. Brusc el porni în goană şi toţi l—au văzut luând—o la sănătoasa pe stradă spre gară atât de repede pe cât îl duceau picioarele.

Dar caii au fost mai rapizi decât el. Grupul a ajuns la gară şi a fost escortat repede spre locul său, într—un compartiment—salon deosebit care îi aştepta. Cum trenul porni din gară, Marco îl văzu pe băiat alergând în urma lor pe peron, dând din braţe şi strigând ceva cu încântare sălbatică. Oamenii care stăteau în jur s—au întors să se uite la el şi în clipa următoare îşi smulseseră pălăriile din cap şi le aruncaseră în aer şi strigau şi ei. Dar nu era posibil să audă ce spuneau.

—Am ajuns chiar la ţanc, spuse Vorversk şi baronul Rastka încuviinţă din cap.

Trenul mergea repede şi s—a oprit numai o dată înainte de a ajunge la Melzarr. Aceasta era o gară mică, pe peronul căreia stăteau ţărani cu coşuri mari cu ghirlande de flori şi plante perene. Ei le—au suit în tren şi, curând, atât Marco, cât şi Şobolanul au zărit ceva ciudat petrecându—se. O dată, un

bărbat care stătea pe platforma îngustă din exteriorul compartimentului a fost clar văzut agăţând ghirlande şi dând steaguri oamenilor care stăteau pe acoperiş.
—Fac ceva cu steaguri samaviene şi o mulţime de flori şi verzituri! strigă Şobolanul emoţionat.
—Domnule, ei decorează exteriorul compartimentului, spuse Vorversk. Sătenii de pe şină au obţinut permisiunea din partea Majestăţii Sale. Fiul lui Stefan Loristan nu putea să treacă pe lângă casele lor fără ca ei să—şi prezinte omagiul.
—Înţeleg, spuse Marco, cu inima bătându—i tare sub uniformă. Este de dragul tatălui meu.

În cele din urmă, acoperiţi de ghirlande şi steaguri fluturătoare, trenul trase în gara principală din Melzarr.
—Domnule, spuse Rastka în timp ce intrau, vreţi să vă ridicaţi ca să vă vadă oamenii? Cei de pe marginile mulţimii vă vor vedea foarte puţin, dar nu vor uita niciodată.

Marco se ridică. Ceilalţi se grupară în spatele lui. Se ridică un vuiet de voci care sfârşi aproape într—un ţipăt de bucurie, care era ca un ţipăt de furtună. Apoi izbucni un zgomot de instrumente de suflat care cântau Imnul Naţional al Samaviei şi voci înnebunite li se alăturară.

Dacă Marco nu ar fi fost un băiat puternic şi nu s—ar fi pregătit de mult în autocontrol, ceea ce a văzut şi a auzit ar fi putut să fie aproape prea mult de suportat. Când trenul se opri de tot şi uşa se deschise larg, chiar vocea demnă a lui Rastka era nesigură când spuse:
—Domnule, deschideţi drumul. Noi trebuie să vă urmăm.

Şi Marco, drept în pragul uşii, stătu o clipă privind la mulţimea care vuia, aclama, plângea, cânta şi se clătina — şi salută aşa cum salutase Escadronul, arătând ca un băiat, dar şi ca un bărbat şi ca o fiinţă omenească uimitoare.

Atunci, la vederea lui stând astfel, se părea că şi mulţimea înnebunise la fel cum Făuritorii de Săbii păruseră să înnebunească în noaptea din peşteră. Tumultul tot crescu, mulţimea se clătină şi, în frenezia emoţiei, ameninţă să se zdrobească. Dacă nu ar fi fost şirurile de soldaţi, nimeni nu ar fi avut o şansă să treacă pe acolo viu.

„Eu sunt fiul lui Stefan Loristan", îşi spuse Marco pentru a rămâne calm. „Sunt în drum spre tatăl meu."

După aceea, se deplasă printre şirurile de soldaţi de gardă spre intrare, unde două trăsuri de stat impunătoare aşteptau, şi acolo, afară, era o mulţime mult mai uriaşă şi mai frenetică decât cea pe care o lăsase în urmă. Salută în mod repetat, în toate părţile. Aşa îl văzuseră pe Împăratul din Viena că făcea. El nu era Împărat, dar era fiul lui Stefan Loristan care îl adusese înapoi pe Rege.
—Şi tu trebuie să saluţi, îi spuse Şobolanului când au urcat în trăsura de stat. Probabil că tatăl meu le —a spus. Par să te cunoască.

Şobolanul fusese aşezat lângă el, pe un loc, în trăsură. Pe dinăuntru se cutremura de extazul triumfului care era aproape ca un chin. Oamenii se uitau la el, strigau către el — cu siguranţă aşa părea când se uita la chipurile cele mai apropiate din mulţime. Poate că Loristan...
—Ascultă! îi spuse Marco brusc, în timp ce trăsura se deplasa pe drum. Ne strigă în samaviană „Purtătorii Semnalului"! Asta spun acum: „Purtătorii Semnalului".

Erau duşi la Palat. Baronul Rastka şi Contele Vorversk îi explicaseră în tren. Majestatea Sa dorea să îi primească. Şi Stefan Loristan era acolo.

Oraşul fusese cândva nobil şi majestuos. Era oarecum oriental, la fel ca şi uniformele şi costumele naţionale. Erau structuri cu domuri şi stâlpi din piatră albă şi marmură, erau arcade mari, porţi ale oraşelor şi biserici. Dar multe dintre ele erau pe jumătate ruinate de război, neglijare şi distrugere. Au trecut pe lângă catedrala fără jumătate de acoperiş, stând în piaţa sa mare, încă una dintre cele mai frumoase structuri din Europa în ciuda dezastrului. În mulţimea exaltată încă se vedeau chipuri chinuite, bărbaţi cu membre sau capete bandajate sau legănându—se pe beţe şi cârje. Costumele locale bogat colorate fuseseră purtate până ajunseseră zdrenţe. Dar purtătorii lor aveau chipurile unor fiinţe smulse din disperare ca să fi ridicate la ceruri.
—Ivor! Ivor! strigau ei; Ivor! Ivor! şi suspinau de extaz.

Palatul era la fel de minunat în felul său ca şi catedrala albă. Treptele foarte largi erau păzite de soldaţi. Piaţa uriaşă în care stăteau era plină de oameni pe care soldaţii îi ţineau locului.

„Eu sunt fiul lui", îşi spuse Marco în timp ce cobora din trăsura de stat şi începea să urce treptele care păreau atât de enorm de largi că semănau cu o stradă. Urcă treaptă cu treaptă, Şobolanul urmându

—l. Şi când se întorcea dintr—o parte în alta, ca să—i salute pe cei care se înclinau adânc în faţa lui când trecea, începu să îşi dea seama că le mai văzuse chipurile.

—Cei ce păzesc treptele sunt Făuritorii de Săbii, spuse el repede, în şoaptă, către Şobolan.

Erau uniforme bogate peste tot când intră în palat şi oameni care se înclinau aproape până la pământ pe unde trecea. Era foarte tânăr ca să fie confruntat cu o asemenea veneraţie adulatoare şi ceremonie regală; dar spera că nu va dura prea mult şi că după ce va îngenunchea în faţa regelui şi îi va săruta mâna, îl va vedea pe tatăl său şi îi va auzi vocea. Doar să—i audă vocea din nou şi să—i simtă mâna pe umăr!

Prin coridoarele boltite, spre uşile larg deschise ale unei încăperi magnifice a fost condus în cele din urmă. Capătul său părea extrem de îndepărtat. Erau mulţi oameni bogat înveşmântaţi care stăteau înşiraţi în timp ce el trecea spre podiumul cu baldachin. Simţi că devenise palid de tensiunea emoţiei şi că începuse să meargă prin vis când, de fiecare parte, oamenii se înclinau adânc şi făceau reverenţe până la pământ.

Realiză vag că însuşi regele stătea în picioare, aşteptându—i apropierea. Dar în timp ce avansa, fiecare pas aducându—l mai aproape de tron, lumina şi culoarea din jurul lui, stranietatea şi măreţia, exclamările de o bucurie sălbatică ale populaţiei din afara palatului îl făcură să se simtă ameţit şi nu văzu clar nici un chip sau obiect.

—Majestatea Sa vă aşteaptă, spuse o voce din spatele lui, care părea să fie a Baronului Rastka. Vă simţiţi slăbit, domnule? Arătaţi palid.

Îşi reveni şi îşi ridică ochii. Pentru un moment deplin, după ce îi ridicase, stătu cât se poate de nemişcat, uitându—se la frumuseţea profundă a chipului regal. Apoi îngenunche şi sărută mâinile întinse — le sărută pe amândouă cu o pasiune copilărească şi cu adoraţie.

Regele avea ochii pe care tânjea să îi vadă — mâinile Regelui erau cele pe care tânjise să le simtă pe umăr — Regele era tatăl său! „Stefan Loristan" fusese ultimul dintre cei care aşteptaseră şi lucraseră pentru Samavia în cinci sute de ani, şi care trăiseră şi muriseră regi, deşi nici unul dintre ei, până acum, nu purtase coroană!

Tatăl lui era Regele!

Nu în acea noapte, nici în următoarea, nici în multe nopţi de atunci încolo povestea nu luă sfârşit. Oamenii ştiau că Regele lor şi fiul lui fuseseră rareori despărţiţi; că apartamentele Prinţului erau legate printr—un coridor particular de cele ale tatălui său. Cei doi erau legaţi prin afecţiune de o putere şi o înţelegere unică, iar dragostea lor pentru popor se adăuga sentimentelor lor. În istoria trecutului lor, era un romantism ce mărea inimile samaviene simţitoare până să se spargă. Lângă focurile din munţi, în colibe, sub stele totul se ştia despre povestea lor şi se repovestea de o mie de ori cu suspine de bucurie şi rugăciuni izbucnind în timpul poveştii.

Dar nimeni nu o ştia aşa de bine precum era spusă într—o cameră liniştită dar măreaţă din palat, unde omul cunoscut cândva drept Stefan Loristan, dar pe care istoria îl va numi primul Rege Ivor al Samaviei, îşi povestea partea băiatului pentru care samavienii aveau o anumită adoraţie superstiţioasă, deoarece părea atât de mult să fie Prinţul lor pierdut întors în carne şi oase — aproape ca băiatul regesc din străvechiul portret — încât unii credeau pe jumătate că el este, când stătea în lumina soarelui, cu haloul în jurul capului.

Era o poveste minunată şi intensă, aceea a lungilor rătăciri şi a ascunderii totale a secretului periculos. Printre cei care ştiuseră că un bărbat care era un patriot înfocat lucra pentru Samavia şi folosea toate puterile unei minţi măreţe şi un mare geniu ca să câştige prieteni şi favoruri pentru această ţară nefericită doar unul ştiuse că Stefan Loristan avea un drept la tronul samavian. El nu o ceruse, nu căutase o coroană, ci libertatea finală a unui popor pentru care dragostea lui fusese religie.

—Nu coroana! le spusese el Purtătorilor Semnalului când stăteau ca şcolarii la picioarele lui, nu un tron. „Viaţa Vieţii mele — pentru Samavia." Pentru asta am muncit — tot ce am muncit. Dacă s—ar fi ridicat un om mai înţelept în ceasul de nevoie al Samaviei, nu ar fi fost rostul meu să amintesc de Prinţul pierdut. Aş fi putut să mă dau în lături. Dar nu s—a ridicat nici un om. Momentul crucial a sosit — şi singurul om care ştia secretul l—a dezvăluit. Apoi — Samavia a chemat şi eu am răspuns.

El puse mâna pe părul des, negru al băiatului său.

—A fost un lucru despre care nu am vorbit niciodată, spuse el. Întotdeauna am crezut că mama ta a murit din temerile îndurerate pentru mine. Era foarte tânără şi iubitoare. Când a murit, m—a implorat

să promit că pruncia ta nu va fi împovărată de ştiinţa pe care ea o găsise atât de teribil de suportat. Aş fi păstrat secretul faţă de tine, chiar dacă ea nu m—ar fi implorat astfel. Nu am vrut niciodată să ştii adevărul până când nu erai om în toată firea. Dacă eu muream, ţi—ar fi fost trimis un anume document care ar fi lăsat sarcina mea pe umerii tăi şi ţi—ar fi clarificat planurile. Ai fi ştiut că şi tu eşti Prinţul Ivor, care trebuie să ia povara ţării sale şi să fie pregătit când îl cheamă Samavia. Am încercat să te ajut să te pregăteşti pentru orice sarcină. Nu m—ai dezamăgit.

—Majestate, spuse Şobolanul, am început să pun ordine în lucruri şi cred că trebuia să—mi dau seama în noaptea când am stat cu femeia bătrână pe munte. Era ceva în felul în care s—a uitat la — la Înălţimea Sa.

—Spune „Marco", interveni Prinţul Ivor. Este mai uşor. El a fost armata mea, tată.

Ochii gravi ai lui Stefen Loristan se înmuiară.

—Spune „Marco", zise el. Tu ai fost armata lui — şi mai mult — când amândoi aveam nevoie. Tu ai inventat „jocul"!

—Vă mulţumesc, Majestate, spuse Şobolanul înroşindu—se. îmi faceţi o mare onoare. Dar el nu a vrut niciodată să mă lase să îl servesc când călătoream. A spus că nu eram decât doi băieţi. Presupun că de aceea îmi amintesc greu, la început. Dar mintea mea a continuat să lucreze până când uneori mă temeam să nu—mi scape ceva la momentul nepotrivit. Când am coborât în peşteră şi i—am văzut pe Făuritorii de Săbii înnebunind la vederea lui — am ştiut că trebuie să fie adevărat. Dar nu am îndrăznit să vorbesc. Ştiam că aţi vrut să aşteptăm; deci am aşteptat.

—Eşti un prieten credincios, spuse Regele, şi întotdeauna te—ai supus ordinelor!

O lună mare plutea pe cer în acea noapte — la fel ca cea care plutise printre şiragurile rupte de nori de furtună când Prinţul din Viena ieşise pe balcon şi vocea copilărească îl surprinsese din întunericul grădinii de dedesubt. Lumina mai clară a splendorii acestei nopţi îi atrase pe un balcon, un balcon larg care arăta ca de zăpadă. Strălucirea pură cădea pe tot ce vedeau ei întins în faţa lor — oraşul încântător, dar pe jumătate distrus, marea piaţă a palatului cu statuile şi arcadele sparte, fantoma splendidă a catedralei fără acoperiş, al cărei Înalt Altar era deschis cerului.

Au stat că se uite la el. Era o linişte în care parcă toată lumea ar putea înceta să respire.

—Ce urmează? spuse Prinţul Ivor, vorbind potolit şi încet în cele din urmă. Ce urmează, tată?

—Lucruri măreţe care vor veni, unul câte unul, răspunse Regele, dacă ne menţinem pregătiţi.

Prinţul Ivor îşi întoarse faţa de la oraşul încântător, alb, distrus şi îşi puse mâna cafenie pe braţul tatălui său.

—Pe stei, în acea noapte... spuse el, Tată, îţi aminteşti? Regele se uita în depărtare,
dar îşi coborî capul:

—Da. Şi aceea va veni, cu timpul, spuse el. Poţi să o repeţi?

—Da, spuse Ivor, la fel şi aghiotantul. Am spus—o de sute de ori. Credem că este adevărat. „Dacă descendentul Prinţului pierdut este adus înapoi să domnească în Samavia, îi va învăţa pe oameni legea unului, de pe tronul său. Îl va învăţa pe fiul său şi acel fiu îl va învăţa pe fiul său, iar el pe al lui. Şi prin aceştia, întreaga lume va învăţa ordinea legii."